

دوره ہفتم - سال اول

شماره چاپ: ۵۱۶

تاریخ چاپ: ۱۳۸۵/۹/۲۵

شماره ثبت: ۲۸۰

اظہار نظر کارشناسی دربارہ:

«لایحہ امور گمرکی»

(بررسی مواد لایحہ جلد اول - ویرایش اول)

کد موضوعی: ۲۰۰

شماره مسلسل: ۱-۷۴۷۸

شہریور ماہ ۱۳۸۶

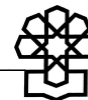
دفاتر: مطالعات اقتصادی

مطالعات حقوقی

به نام خدا

فهرست مطالب

مقدمه	۱
۱. خلاصه اجرایی	۲
۲. بررسی مواد ۱ الی ۱۷۵ لایحه امور گمرکی	۶
فهرست ارتباطی مواد لایحه، مواد پیشنهادی، مواد قانون و شماره صفحه	۱۸۵
منابع و مأخذ	۱۹۱

اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه امور گمرکی»^۱ (بررسی مواد لایحه جلد اول - ویرایش اول)

مقدمه

علی‌رغم مخالفت‌های گسترده اقتصاددانان در چند دهه اخیر در مورد پدیده دخالت دولت در امور اقتصادی، نگرش‌های متفاوتی در چند سال گذشته به موضوع نقش دولت در روابط اقتصادی و موضوع ممانعت از دخالت دولت شکل گرفته است به نحوی که امروزه همواره بر نقش مکمل دولت تأکید شده و دولت در کنار بازار یکی از نگرش‌های توسعه محسوب می‌شود. یکی از کهن‌ترین وظایف حاکمیتی دولت‌ها مربوط به وظایف گمرکی است که با قسمت‌های مختلف جامعه در زمینه‌های بهداشتی، فرهنگی، نظامی، سیاسی و ... در ارتباط است. در این راستا اختلال در نظام گمرکی جامعه و عدم استفاده بهینه از سازمان گمرک، بسیاری از قوانین اقتصادی، سیاسی، حقوقی و فرهنگی را با تعارض و تداخل مواجه و اقتصاد کشور را دچار خسارت‌های جبران‌ناپذیر می‌سازد. به همین دلیل است که گمرک همواره یکی از مهم‌ترین سازمان‌های اقتصادی هر کشور بوده و «در واقع هیچ حکومتی را نمی‌توان پیدا نمود که از وظایف گمرکی معاف باشد».^۲

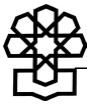
لازم به ذکر است که مهم‌ترین اهداف سازمان گمرک را می‌توان در اجرای قانون امور گمرکی و آیین‌نامه‌های آن، قانون مقررات صادرات و واردات و وصول درآمدهای گمرک به‌منظور تأمین بخشی از منابع مالی دولت در راستای تنظیم امور اقتصادی کشور خلاصه نمود.

با توجه به نقش گمرک در نظام اقتصادی کشور و جایگاه این فعالیت‌ها در چشم‌انداز بیست‌ساله و سیاست‌های کلی نظام و اهمیت و لزوم تقویت ارتباطات در دنیای امروز به منظور توسعه تجارت سالم و حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، بازرگری و نوسازی روابط گمرکی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

هماهنگ‌سازی قوانین و مقررات جاری کشور با مقررات سازمان جهانی تجارت و همچنین

۱. گزارش حاضر به عنوان اولین ویرایش و با توجه به متن اولیه لایحه پیشنهادی دولت به مجلس شورای اسلامی تهیه شده است. از آنجا که امکان ارائه برخی اصلاحات از طرف نمایندگان دولت وجود دارد، این گزارش نیز می‌تواند متعاقباً با اصلاحاتی همراه باشد.

۲. سخنرانی دکتر حداد عادل ریاست محترم مجلس شورای اسلامی به مناسبت روز جهانی گمرک، ۵ بهمن ۱۳۸۴، پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس شورای اسلامی.
<http://mellat.majlis.ir/archive/1384/11/05>

تأثیر مقررات سازمان جهانی تجارت در محیط بیرونی بنگاه‌ها (بازار و رقبا) و واحدهای پیشین و پسین چرخه کالا و نیز در عرصه داخلی بنگاه‌های اقتصادی تغییر برخی از قوانین و مقررات امری مهم و ضروری است. در این راستا مدیریت تغییر می‌تواند عوامل اصلی مانند تغییر نظامات تجارت جهانی، تغییر محیط کسب و کار، فناوری اطلاعات و تکنولوژی‌های جدید را شامل شود.

از چند سال قبل تغییر و اصلاح قانون امور گمرکی^۱ و آیین‌نامه اجرایی^۲ آن در دستور کار دولت قرار گرفت و بالاخره لایحه امور گمرکی بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۷/۱ هیأت وزیران به تصویب رسید.

این بار قانون امور گمرکی فعلی (شامل ۶۰ ماده) و آیین‌نامه اجرایی آن (شامل ۳۹۷ ماده) مورد اصلاح قرار نگرفت، بلکه لایحه امور گمرکی مبین قانونی جدید بود که با تجمیع قانون و آیین‌نامه فعلی در ۳۶۷ ماده منعکس شده بود.

ارائه لایحه امور گمرکی از طرف دولت به این معنا است که دولت معتقد است با عنایت به تغییر در ساختار و سیاست‌های تجاری کشور و افزایش قابل توجه حجم بازرگانی خارجی و تعریف وظایف جدید از جمله تجارت الکترونیک، مالکیت معنوی، ارائه به روز آمار بازرگانی خارجی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، ترانزیت خارجی کالا و افزایش روزافزون آن، همچنین موقعیت ژئوپلیتیکی کشور و لزوم تسریع در انجام خدمات پیش روی گمرک ایران، تغییر در قانون امور گمرکی مصوب سال ۱۳۵۰ بسیار حیاتی و ضروری است و این تغییر در حد اصلاح قانون نبوده بلکه لازم است قانون جدید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

۱. خلاصه اجرایی

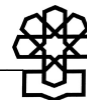
همان‌طور که در مقدمه اشاره شد لایحه امور گمرکی در ۱۳۸۳/۷/۱ در هیأت وزیران به تصویب رسید و در پایان سال ۱۳۸۳ نیز در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت.

با توجه به وظایف مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌عنوان بازوی پژوهشی مجلس و تکلیف مرکز به ارزیابی و بررسی کلیه طرح‌ها و لوایح واصله و همچنین امکان استفاده از کلیه نظرهای موافق و مخالف با کلیات و مواد لایحه، لایحه امور گمرکی در دستور کار دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها قرار گرفت.

در پایان سال ۱۳۸۳ متن لایحه امور گمرکی علی‌رغم حجم بالای آن به تعداد ۷۵ نسخه تکثیر و

۱. مصوب ۱۳۵۰/۲/۳۰ و آخرین اصلاحات آن در پایان سال ۱۳۷۶.

۲. مصوب فروردین ۱۳۵۱ و آخرین اصلاحات آن در پایان سال ۱۳۷۶.

با نامه‌هایی رسمی در اختیار کلیه اشخاص، نهادها، سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی و غیردولتی مرتبط با موضوع قرار گرفت و در این فراخوان درخواست شد تا کلیه نظرات و پیشنهادات اشخاص و سازمان‌های ذی‌ربط جهت انعکاس در لایحه و استفاده از نظرات موافق و مخالف در اختیار دفتر مطالعات اقتصادی قرار گیرد.

در پاسخ به این فراخوان در حدود ۲۰ اتحادیه، انجمن، اتاق، سازمان و ستاد نظرات و مباحث کارشناسی خود را ارسال داشته که در ذیل به نام تعدادی از آنها اشاره می‌شود.

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تبریز

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ساری

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن همدان

اتحادیه حق‌العملکاری گمرکی ایران

اتحادیه صادرکنندگان خشکبار ایران

اتحادیه صادرکنندگان میوه و تره‌بار

انجمن حمل و نقل بین‌المللی ایران

انجمن صنفی شرکت‌های پیمانکار تأسیسات و تجهیزات صنعتی ایران

بخش پژوهش‌های بازرگانی خارجی و اقتصاد بین‌الملل مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های

بازرگانی وزارت بازرگانی

سازمان بازرسی کل کشور

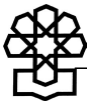
سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی

سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز

در این مرحله از بررسی لایحه، گروه کارشناسی مرکب از کارشناسان گمرکی، اقتصادی و حقوقی در دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها تشکیل شد. این گروه در ۱۷ جلسه به بررسی کلیه نظرات واصله از طرف اشخاص و سازمان‌ها پرداختند که اظهارنظرهای کلیه دستگاه‌ها بررسی و نظرات مورد قبول جهت انعکاس در بازنگری لایحه استخراج شدند و به‌عنوان یک مجموعه تحت عنوان گزارش (اظهارنظر کارشناسی درباره لایحه: «امور گمرکی») نظرات و پیشنهادات نهادها، مؤسسات و کارشناسان) منتشر گردید. شایسته است از همکاری دستگاه‌های مذکور در ارائه نظرات کارشناسی تشکر و قدردانی شود.

با نگاهی کلی به اظهارنظرهای ارسال شده مشاهده می‌شود که کلیه اشخاص صاحب‌نظر چه شخصیت‌های حقیقی و چه شخصیت‌های حقوقی و حتی بعضاً دولتی علی‌رغم حجم بالای لایحه با توجه به اهمیت آن به بررسی لایحه پرداختند و از دیدگاه منتقدانی جدی، نقاط ضعف و ابهامات لایحه را مورد ارزیابی قرار داده‌اند. در این میان نظرات ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و بخش پژوهش‌های بازرگانی خارجی و اقتصاد بین‌الملل مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی وزارت بازرگانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در مرحله دوم و با توجه به شمولیت عمومی (اقتصادی - گمرکی - حقوقی) گروه کاری دفتر و همچنین ارزیابی نظرات شخصیت‌های حقیقی و حقوقی، زمینه مناسب برای بازرگری و بررسی لایحه فراهم آمده و از اواسط سال ۱۳۸۴ گروه کاری دفتر به بررسی ماده به ماده لایحه پرداخت و با توجه به حجم بالای لایحه این بررسی در حدود ۷۰ جلسه به طول انجامید. توجیحات و دلایل کارشناسی منبعت از نظرات کارشناسی اعضای گروه و بعضاً مهمانان جلسه و تطبیق لایحه با کنوانسیون کیوتو، گات و WCO^۱ و WTO^۲ و همچنین استفاده موردی از قوانین گمرکی برخی کشورها مانند چین، اندونزی، استرالیا، کره، هندوستان و ...، مورد بحث قرار گرفت و در نهایت، گزینه پیشنهادی برای هر ماده از لایحه به صورت حذف، اصلاح یا حفظ ماده پیشنهادی لایحه ارائه گردید.

به این ترتیب مبنا و پایه اولیه این مطالعه لایحه‌ای است که از طرف دولت ارائه شده و در موارد نیاز به اصلاح، موادی مترادف با لایحه توسط گروه کارشناسی دفتر اقتصادی ارائه شده است. بنابراین بررسی مواد لایحه در گزارش حاضر از سه بخش اساسی به شرح زیر تشکیل شده است:

۱. ماده یا موادی از لایحه،

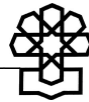
۲. دلایل توجیهی و توضیحات دفتر اقتصادی مرکز پژوهش‌ها در مورد موضوع مربوطه،

۳. ماده یا مواد پیشنهادی دفتر اقتصادی.

این لایحه از حجم و کمیت بالایی برخوردار است به شکلی که تنها در نسخه چاپی لایحه که به ۳۶۷ ماده اشاره داشته است، تعداد صفحات بالغ بر ۱۷۰ صفحه می‌باشد. به همین منظور برای تسهیل در مطالعه نسخه اصلی لایحه توسط مجلس شورای اسلامی در ۲ نسخه مجزا به چاپ رسید. به منظور حفظ هماهنگی بین لایحه منتشر شده توسط مجلس و پیشنهادات اصلاحی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها، بررسی‌های انجام گرفته در ارتباط با هر نسخه جداگانه تهیه و

1. World Customs Organization

2. World Trade Organization

ارائه شده است. در این مجموعه گزارشات علاوه بر مواد لایحه به پیشنهادات اصلاحی و دلایل آن اشاره شده است. همچنین به منظور دسترسی سریع و یکپارچه به مجموعه پیشنهادات دفتر، بدون ذکر موارد لایحه، جلد سوم این مجموعه به این امر تخصیص داده شد.

براساس تقسیم‌بندی فوق گزارش حاضر نیز در ۳ جلد ارائه می‌شود.

۱. جلد اول: شامل مواد ۱ الی ۱۷۵ لایحه به همراه توضیحات دفتر اقتصادی و مواد پیشنهادی،
۲. جلد دوم: شامل مواد ۱۷۶ الی ۳۶۷ لایحه به همراه توضیحات دفتر اقتصادی و مواد پیشنهادی،
۳. جلد سوم: به‌منظور بیان منسجم کلیه نظرات دفتر مطالعات اقتصادی، یک مجلد جداگانه برای این امر اختصاص داده شد تا کلیه مواد پیشنهادی مرکز به همراه فهرست کامل ارتباطی مواد لایحه دولت با پیش‌نویس دفتر اقتصادی در آن ذکر شود.

در پایان لازم است از کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و صاحب‌نظران این حوزه که کمیته کاری بررسی لایحه امور گمرکی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس را در پیشبرد و بررسی این لایحه همراهی کردند تشکر و قدردانی نمایم.

۲. بررسی مواد ۱ الی ۱۷۵ لایحه امور گمرکی

متن ماده لایحه امور گمرکی

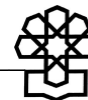
ماده ۱- مفاهیم اصطلاحات گمرکی به کار برده شده در این قانون طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده و یا می‌شود مگر این‌که در این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد.

ماده ۲- در این قانون اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌رود:

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. متن این مواد مشابه مواد ۱ و ۲ قانون امور گمرکی فعلی می‌باشد.
۲. در لایحه بخشی از تعاریف و اصطلاحات در ابتدای لایحه و بخشی از تعاریف هم در ابتدای هر بخش ذکر شده است. این موضوع باعث می‌شود که خواننده و استفاد کننده از قانون اگر بخواهد به دنبال تعریفی بگردد نداند در کجای لایحه باید آن را جستجو کند. با توجه به حجم بالای تعاریف لایحه می‌توان کلیه تعاریف را در ذیل ماده ۱ یکجا ذکر نمود که دسترسی به تعاریف را آسان‌تر می‌کند.
۳. با توجه به اینکه اعمال تغییرات در تعاریف جهانی بسیار محدود است و افزایش تعاریف نیز از سوی سازمان جهانی گمرک هر چند سال یک بار متحمل است. از این رو ذکر تعاریف شورای همکاری و انتشار این تعاریف ضروری است. در حال حاضر بعد از گذشت چند دهه از انتشار این واژه‌نامه‌ها، گمرک ایران هنوز به ترجمه و انتشار این تعاریف نپرداخته است و تنها افرادی ضمن تألیف کتب امور گمرکی به آن اشاره کرده‌اند.
۴. در کل لایحه چه در قسمت تعاریف اول لایحه و چه در بین لایحه به برخی از واژه‌های مهم و اساسی اشاره نشده است. برای مثال می‌توان به «ترخیص» و ... اشاره کرد. لازم است در مقایسه این تعاریف با تعاریف بین‌المللی و واژه‌های اشاره شده در لایحه، کلیه واژه‌هایی که تعریف آن‌ها ضروری تلقی می‌شود، ارائه گردد.
۵. حکم مربوط به ماده ۱ می‌باید در مورد کلیه تعاریف مندرج در لایحه صادق باشد، به همین جهت لازم است کلیه تعاریف لایحه در ماده ۱ و ذیل حکم مربوطه درج شوند.
۶. مواد ۱ و ۲ لایحه در مورد اصطلاحات گمرکی است که با توجه به کثرت و تعدد مواد

لایحه و لزوم کاهش آنها حتی از نظر کمی، می توان این دو ماده را با هم ادغام کرد.

۷. در این ماده، تعاریف شورای همکاری گمرکی اصل تلقی شده و موارد استثنا به قانون کشور خودمان تعلق گرفته که امری صحیح نمی باشد و باید اصل، تعاریف کشور ما در لایحه باشد و اگر اصطلاحی را تعریف نکرده باشیم بر اساس تعاریف شورای همکاری گمرکی در نظر گرفته شود.

۸. در ارتباط با تعاریف شورای همکاری گمرکی نیز گمرک ایران وظیفه دارد این تعاریف را ترجمه و جهت اطلاع جامعه منتشر کند. قبلا نیز گمرک موظف شده بود که این مجموعه را ترجمه کند ولی متأسفانه این کار را انجام نداد برای همین لازم است که در قانون به ترجمه و انتشار این مجموعه توسط گمرک تأکید شود.

۹. انتشار این تعاریف باید در روزنامه رسمی صورت بگیرد تا به اطلاع عموم برسد.

۱۰. امکان انجام اصلاحات آتی برای این مجموعه تعاریف نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

با توجه به لزوم لحاظ کردن جمیع موارد فوق می توان متن این مواد را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- در این قانون علاوه بر اصطلاحات گمرکی زیر، سایر اصطلاحات گمرکی طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده یا می شود. گمرک ایران باید واژه نامه مذکور را پس از ترجمه علاوه بر درج در روزنامه رسمی کشور، به طرق مقتضی برای اطلاع عامه مردم منتشر نموده و به همین ترتیب نسبت به انتشار اصلاحات آتی عمل نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

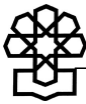
ماده ۲- بند الف- اظهار کالا:
عبارت است از بیانیه شفاهی یا کتبی (حسب مقررات این قانون) به گمرک که براساس آن اظهارکننده رویه گمرکی موردنظر خود در خصوص کالا را مشخص و اطلاعات مورد نیاز گمرک برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه می دهد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به موضوع این ماده در بند (ه) ماده (۲) قانون فعلی اشاره شده است.

۲. این بند از لایحه برگرفته از تعریف Customs – Declaration از مجموعه تعاریف

سازمان جهانی گمرگ است که با تغییراتی مورد نظر قرار گرفته است. ۳. در این تعریف لازم است که هر اقدام یا عمل دیگری به جز بیانیه شفاهی یا کتبی که به منزله اظهار تلقی می‌شود نیز مورد توجه قرار گیرد زیرا با پیشرفت تکنولوژی امکان دارد روش‌های دیگری نیز مدنظر قرار گیرد. همچنین درخصوص برخی رویه‌ها مانند کالاهای مسافری امکان دارد اقدام به اظهار غیر از طرق شفاهی یا کتبی بوده و مثلاً به صورت رویه فیزیکی و با علائم انجام شود. بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۱۰- اظهار کالا: عبارت است از بیانیه شفاهی یا کتبی (حسب مقررات این قانون)، یا هر اقدام دیگری که براساس آن اظهارکننده، رویه گمرکی مورد نظر خود در خصوص کالا را مشخص و اطلاعات مورد نیاز گمرک برای اجرای مقررات گمرکی را به گمرک ارائه می‌دهد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲ بند ب- اظهارکننده: صاحب کالا یا نماینده او است که کالا را به گمرک اظهار می‌کند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

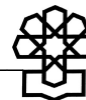
در بررسی این بند توجه به نکته زیر ضروری است:
۱. در این تعریف باید تصریح شود که منظور از نماینده، نماینده قانونی است. بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۱۱- اظهارکننده: صاحب کالا یا نماینده قانونی او است که کالا را به گمرک اظهار می‌کند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ج- اماکن گمرکی: عبارت است از انبارها، باراندازها، اسکله‌ها، فرودگاه‌ها، ایستگاه‌های راه‌آهن، محوطه‌ها و به طور کلی هر محل یا مکانی که تحت نظارت گمرک بوده و برای انباشتن و جابجائی کالای گمرک نشده از آن استفاده می‌شود این اماکن می‌تواند انبارهای گمرکی یا انبارهای اختصاصی و سردخانه‌های عمومی باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در تبصره ۶ ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. در همین بند می‌توان به تعریف انبار با ذکر مصادیق آن اشاره نمود.
۳. در این بند بهتر است به باراندازهای محصور و غیرمحصور به صورت تفکیک شده اشاره شود.
۴. با توجه به اینکه این ماده به صورت کلی نوشته شده دیگر نیازی به ذکر فرودگاه‌ها، ایستگاه‌های راه‌آهن و انواع سردخانه و ... نمی‌باشد و می‌توان آن را حذف کرد.
۵. باراندازهای محصور یا غیرمحصور به خصوص در رویه واردات بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرند که می‌توان به این ماده اضافه نمود.
بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱ - بند ۱۶- اماکن گمرکی: عبارت است از انبارها (اعم از انبار مسقف، هانگار، محوطه عمومی یا اختصاصی) باراندازهای محصور یا غیرمحصور، اسکله‌ها، محوطه‌ها و به‌طور کلی هر محل و مکانی که تحت نظارت گمرک قرار دارد.

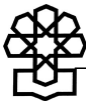
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲ - بند ۲- تشریفات گمرکی: عبارت است از کلیه عملیاتی که توسط اشخاص زیربند و گمرک به منظور اجرای مقررات گمرکی انجام می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در بررسی این تعریف باید به تعریف لایحه از مقررات گمرکی نیز توجه نمود زیرا در این تعریف قانون مقررات صادرات و واردات نیز جز مقررات گمرکی قید شده است.

۲. در این بند باید موضوع تشریفات گمرکی نیز مورد توجه قرار گیرد این موارد شامل نظارت بر اشخاص در مرزهای گمرکی و ترخیص بار مسافر، کالا و وسایل نقلیه در ورود، صدور و ترانزیت می‌باشد.

بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۴۰- تشریفات گمرکی: کلیه عملیاتی است که باید توسط شخص ذی‌نفع و گمرک به منظور رعایت مقررات گمرکی در ارتباط با نظارت بر اشخاص و ترخیص بار مسافر، کالا و وسایل نقلیه در ورود، صدور و ترانزیت انجام شود.

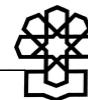
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ۵- تضمین: از نظر این قانون وثیقه یا سندی است که برای اجرای الزامی در برابر گمرک از قبیل انجام تشریفات گمرکی، پرداخت وجوه یا ارائه اسناد (غیر از مواردی که الزام قانونی دیگری وجود دارد) تودیع می‌شود و می‌تواند به صورت وجه نقد، ضمانتنامه بانکی یا بیمه‌نامه معتبر باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در تعریف لایحه مشخص نیست تضمین را چه کسی و برای چه موضوعی تودیع می‌کند و باید در تعریف قید شود که این تضمین توسط صاحب کالا یا نماینده قانونی وی برای موضوع معینی تودیع می‌شود.
۲. کلی بودن تضمین باید در این تعریف قید شود. زیرا در برخی موارد تضمین به صورت کلی نیز پذیرفته می‌شود، این موضوع به خصوص در رابطه با واردات شرکت‌ها در یک دوره با موضوعات مختلف صورت می‌پذیرد.
۳. محدود کردن تضمین به وجه نقد، ضمانتنامه بانکی یا بیمه‌نامه ابهام دارد زیرا ممکن است موارد جدید دیگری نیز در آینده قابل اعمال باشد، بنابراین می‌تواند موارد دیگر به پیشنهاد گمرک و تصویب هیئت وزیران را نیز دربرگیرد. تا با رفع ابهام و توسعه دامنه پذیرش ابزارهای بیش‌تر به عنوان تضمین ابتکار عمل برای گمرک ایران در رابطه با توصیه روش‌های مالی دیگر که برحسب اوضاع و احوال و گذشت زمان متحمل است فراهم شود.

۴. تعریف فوق با تعریف جهانی تضمین تطبیق ندارد.^۱
بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱ - بند ۴۱- تضمین: هر نوع سپرده که برای ترخیص کالا توسط صاحب کالا یا نمایندگان قانونی وی به گمرک ایران تودیع می‌شود و می‌تواند به صورت وجه نقد، ضمانتنامه بانکی یا بیمه‌نامه معتبر و یا موارد دیگری به پیشنهاد گمرک ایران و تصویب هیأت وزیران باشد. در هر حال تضمین وقتی کلی است که انجام تعهدات ناشی از اقدامات گوناگون را تأمین نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲ - بند و - تعهد:
عبارت است از قبول الزام به پرداخت وجه یا ارائه سند (غیر از مواردی که الزام قانونی دیگری وجود دارد) یا انجام یا ترک فعل در مهلت معینی به صورت کتبی، چک یا سفته.

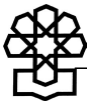
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. منظور از تعهد در این بند باید تعهد قانونی باشد.
۲. در مورد این تعریف نیز می‌توان اصطلاح را به صورت کلی اشاره کرد تا با توجه به شیوه‌های جدید و تحولات احتمالی در این زمینه مشکلی پیش نیاید و بتوان به تشخیص گمرک موارد دیگری را نیز به عنوان تعهد پذیرفت.
۳. چک ابزار مناسبی در رابطه با تعهدات نیست و با توجه به اینکه نوع تعهد توسط گمرک تعیین می‌شود، مسلماً هیچ گمرکی، چک را مطمئن ندانسته و قبول نمی‌کند، زیرا اطمینانی جهت وصول و تحقق وجه چک نمی‌باشد.
۴. تعریف پیشنهادی با تعریف جهانی تضمین تطابق ندارد.^۲
بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

1. Security: that which ensures to the satisfaction of the customs that an obligation to the customs will be fulfilled. Security is described as "general" when it ensures that the obligations arising from several operations will be fulfilled.

2. Bond: An Undertaking in due legal form, by which a person binds himself to the customs to do or not to do some specified act.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۴۳- تعهد قانونی: تعهدی است الزام‌آور که شخص به صورت قانونی به موجب آن، خود را در برابر گمرک به انجام یا خودداری از انجام عمل مشخص ملزم می‌گرداند و شیوه و نوع اسناد و مدارک لازم برای این موضوع به پیشنهاد گمرک ایران و تصویب هیئت وزیران تعیین می‌گردد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲ بند ز- حقوق ورودی:
عبارت است از کلیه وجوهی که به ورود کالا تعلق گرفته و گمرک قانوناً مسئول وصول آن می‌باشد، ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

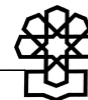
در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. برخی وجوهات می‌تواند مطرح باشد که مستقیماً توسط گمرک وصول نمی‌شود ولی جزو حقوق ورودی می‌باشد. (مانند کارمزد وزارت بازرگانی، مؤسسه استاندارد، مابه‌التفاوت سازمان حمایت، که هر چند برخی از آن‌ها ممکن است در یک مقطع زمانی حذف شده باشد ولی امکان دارد مجدداً گرفته شود و یا حتی برخی عوارض که احتمال برقراری آن منتفی نیست).

۲. علی‌رغم لزوم هماهنگی با تعریف کنوانسیون کیوتو و WTO که مورد تایید گمرک ایران نیز هست، این تعریف با کنوانسیون‌های بین‌المللی هماهنگی ندارد و در قراردادهای تجاری منعقد شده با کشورهای عضو D8 و سازمان کنفرانس اسلامی نیز مورد ایراد واقع شده است.

۳. زمانی که کالا وارد قلمرو گمرکی می‌شود باید در اختیار گمرک باشد و تمام وجوه از طرف گمرک اخذ شود. در راستای استفاده از روش گیشه واحد (SINGLE WINDOW) که تمامی وجوه باید توسط گمرک گرفته شود، ضروری است گمرک مسئول دریافت وجوه از اشخاص باشد و لزومی به مراجعه به سازمان‌های متعدد نباشد.

۴. می‌توان در یک ماده قانونی مستقل اشاره کرد که جز گمرک هیچ سازمان دیگری مسئول وصول حقوق ورودی و صدور از واردات و صادرات نباشد. بنابراین با اعمال حکمی صریح می‌توان از رفتارهای متضاد در این حوزه جلوگیری نمود.

۵. تعریف لایحه با تعریف سازمان جهانی گمرک هماهنگی ندارد. ۱ از این رو می‌توان در انتهای ماده همانند تعریف سازمان جهانی به استثنای موجود در زمینه هزینه‌های خدمات گمرکی اشاره نمود.
۶. حقوق ورودی شامل کلیه وجوهی است که به واردات تعلق می‌گیرد و امکان دارد گمرک مسئول دریافت تمام آن نباشد، پس قید گمرک باید حذف شود.
۷. ضمن اشاره به حقوق ورودی، حقوق صدوری نیز باید مورد توجه قرار گیرد تا تعریف جامع باشد هر چند که هم‌اکنون صادرات از پرداخت حقوق صدوری معاف است ولی به علت جامعیت قانون باید تعریف شود.
- بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۴۷- حقوق ورودی: به کلیه وجوهی که به ورود کالا تعلق می‌گیرد و توسط هیئت وزیران تعیین می‌گردد حقوق ورودی اطلاق می‌شود ولی این حقوق شامل هزینه‌های خدمات گمرکی نمی‌باشد. حقوق ورودی کالاهای وارداتی نباید کمتر از ۴ درصد ارزش گمرکی آن‌ها گردد و این نرخ حسب ضرورت توسط مجلس شورای اسلامی تعدیل خواهد شد.

دولت موظف است ۴ درصد ارزش گمرکی حقوق ورودی را اخذ و به حساب مشخصی نزد خزانه واریز نماید.

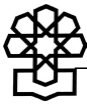
تبصره - سود بازرگانی برای مقابله با دامپینگ برقرار می‌شود و نرخ آن توسط هیئت وزیران تعیین می‌گردد».

ماده ۱- بند ۴۵- حقوق صدوری: به کلیه وجوهی که به صدور کالا تعلق می‌گیرد و توسط هیئت وزیران تعیین می‌گردد اطلاق می‌شود این حقوق شامل هزینه‌های خدمات گمرکی نمی‌باشد. حقوق صدوری کالاهای صادراتی نباید بیش از ۲۰ درصد ارزش گمرکی آن‌ها گردد و این نرخ حسب ضرورت توسط مجلس شورای اسلامی تعدیل خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ح - حمل یکسره:

عبارت است از ورود و خروج کالا بدون تخلیه در انبارهای گمرکی.

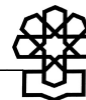
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به موضوع این تعریف در تبصره (۱) ماده (۱۸) قانون فعلی و در قسمت نخست ماده (۱۲۵) آیین‌نامه اجرای قانون فعلی اشاره شده است.
۲. تعریف لایحه با تعاریف بین‌المللی مطابقت ندارد و مخالف تعریف صحیح از حمل یکسره و رویه بین‌المللی است.
۳. به دلیل وجود رویه‌ای به نام ترخیص یکسره (ترخیص بر روی وسیله حمل) و مشابهت آن با رویه حمل یکسره، باید تعریف، به‌گونه‌ای باشد که این دو موضوع را از یکدیگر منفک کند. در حالی که تعریف لایحه هیچ‌گونه تفکیکی بین دو رویه ترخیص یکسره و حمل یکسره قائل نشده و ترانزیت به داخل (حمل یکسره) را با ترخیص قطعی (روی وسیله حمل) یکسان دانسته، این در حالی است که در همین لایحه و در ماده ۱۷۹، ترانزیت داخلی همان حمل یکسره دانسته شده است.
۴. با توجه به اینکه متن این ماده از لایحه ورود و خروج کالا بدون تخلیه در انبارهای گمرکی را به‌عنوان یک رویه دانسته است از نظر ستاد قاچاق این رویه می‌تواند به عنوان ابزاری برای انجام فعالیت‌های قاچاق مورد استفاده قرار گیرد که نکته‌ای قابل توجه است. زیرا با توجه به تعریف مندرج در لایحه فردی که اقدام به قاچاق کالا نماید می‌تواند با استدلال به این‌که کالا را بدون تخلیه در انبارهای گمرکی وارد یا خارج نموده است خود را از اتهام فوق مبری بداند. در حالی که اگر تصریح شود این جابه‌جایی از یک گمرک ورودی به گمرک مقصد بارنامه و بدون تخلیه می‌باشد. عملاً نشان می‌دهد که کالا باید کمک نظارت گمرک جابه‌جا شود و ورود و خروج باید با انجام تشریفات ترانزیت صورت گیرد که تعریف لایحه مفهوم ترانزیت را نمی‌رساند.
۵. به‌منظور کاهش استفاده از عبارات لاتین در مواردی که جایگزین فارسی ممکن است از واژه حمل به جای ترانزیت استفاده شود زیرا ترانزیت در لغت به معنای جابه‌جایی و حمل و نقل کالایی است که تشریفات گمرکی آن‌ها انجام نشده است. بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۴۹- حمل یکسره: حمل کالا از مبدأ گمرک ورودی به گمرک مقصد بارنامه بدون تخلیه از وسیله نقلیه می‌باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ط- روز اظهار:

روزی است که اظهارنامه امضاء شده توسط اظهارکننده و اسناد ضمیمه آن به گمرک تحویل و شماره دفتر ثبت اظهارنامه (اعم از دستی یا رایانه‌ای) به آن اختصاص می‌یابد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در ماده (۱۰۲) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. این تعریف با مقتضیات امروز هماهنگ است ولی باید مقتضیات اظهار در آینده را نیز در نظر گرفت.
۳. در تعریف روز اظهار تنها ثبت اظهارنامه در دفاتر بدون توجه به ممیزی اولیه ملاک قرار گرفته است که در این صورت می‌تواند در آینده مشکل‌زا باشد. زیرا حتی اظهارنامه‌های فاقد شرایط پذیرش نیز می‌تواند در دفاتر ثبت شود، بنابراین اصل پذیرش اسناد و قبولی آن‌ها که متضمن بررسی اولیه و تایید مدارک است حتماً باید در تعریف لحاظ شود.
۴. اضافه کردن قید پذیرش می‌تواند مواردی که اظهار به صورت کامپیوتری ارائه می‌شود را نیز دربرگیرد که در این صورت شامل ثبت رایانه‌ای نیز می‌شود.
۵. ذکر واژه ضمیمه ضرورتی ندارد.

بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

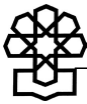
متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۵۴- روز اظهار: روزی است که اظهارنامه و اسناد مربوطه توسط اظهارکننده به صورت دستی یا رایانه‌ای به گمرک ارائه و پس از پذیرش حسب مورد دستی یا رایانه‌ای ثبت می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بندی- سازمان تحویل‌گیرنده:

شخص حقوقی است که به موجب قانون یا قراردادهای متکی به قانون مسئولیت تحویل و تحول و نگهداری کالاهای گمرک نشده عموم اشخاص در انبارهای گمرکی (موضوع ماده (۷۷) را عهده‌دار می‌باشد. این اصطلاح شامل سازمان مسؤل فروش کالای متروکه و ضبطی نمی‌باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به جای موکول کردن تعریف به «قانون یا قراردادهای متکی به قانون» که مبهم می‌باشد بهتر است از «به موجب این قانون» استفاده نمود.
 ۲. منظور از تحول کالاهای گمرک نشده مشخص نمی‌باشد و بهتر است واژه «تحول» حذف شود و تنها از واژه «تحویل و نگهداری» استفاده شود.
 ۳. ذکر «این اصطلاح شامل سازمان مسئول فروش کالای متروکه و ضبطی نمی‌باشد» ضرورتی ندارد زیرا ارسال کالا به سازمان مذکور بعد از انجام تشریفات گمرکی مخصوص کالای متروکه صورت می‌گیرد.
 ۴. واژه گمرک نشده مناسب نمی‌باشد و تعریف مصطلحی در ادبیات گمرکی نیست و بهتر است به جای آن به کالایی که تشریفات گمرکی آن انجام نشده اشاره شود.
 ۵. در صورتی که لزوم حفظ عنوان سازمان تحویل گیرنده در کل لایحه احساس شود باید وظایف و مسئولیت‌های این سازمان در مقابل گمرک به موجب مواد قانون یا آیین نامه خاصی مشخص شود.
- بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۵۷- سازمان تحویل‌گیرنده: شخص حقوقی است که به موجب این قانون مسئولیت تحویل و نگهداری کالاهایی که تشریفات گمرکی آن انجام نشده را در انبارهای گمرکی عهده‌دار می‌باشد.

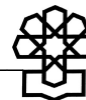
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ۱ - سیستم هماهنگ‌شده:
یعنی سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا که براساس کنوانسیون بین‌المللی سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا مورخ چهاردهم ژوئن ۱۹۸۳ میلادی به تصویب شورای همکاری گمرکی رسیده و جمهوری اسلامی ایران براساس ماده واحده قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون یاد شده مصوب ۱۳۷۳ هجری شمسی - به آن پیوسته است.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. «سیستم» واژه انگلیسی است و بهتر است که از واژه «نظام» استفاده شود.

۲. در تعاریف مربوط به مجموعه تعاریف شورای همکاری گمرکی که مبنای این لایحه نیز می‌باشد این واژه تعریف نشده و در کنوانسیون کیوتو و WTO نیز مورد تعریف قرار نگرفته است.

۳. ممکن است نظام موردنظر این ماده تغییر یابد و روش جدیدی جایگزین آن شود که نیازمند حذف این روش از قانون گردد و تنها تغییر در تعریف کفایت نکند. همان‌طور که در دهه‌های گذشته نظام تعرفه‌ای از نظام تعرفه ژنو به نظام تعرفه BTN (بروکسل) و به نظام تعرفه CCN (شورای همکاری گمرکی) و به نظام HS (نظام هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا) تغییر یافته است.

۴. بسیاری از عناوین وجود دارد که در لایحه تعریف نشده است (مثل TIR، CPD، ATA و کنوانسیون کیوتو و ...) و نظام هماهنگ HS نیز همانند آن‌ها می‌باشد که موردی شناخته شده و قابل تغییر است و نیاز به تعریف در این قانون ندارد.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این تعریف حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

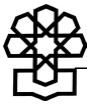
ماده ۲- بند ۱ - شخص: اعم از شخص حقیقی یا حقوقی می‌باشد، مگر اینکه در این قانون به طور دیگر مقرر شده باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکته زیر ضروری است:
مطابق تعاریف سایر قوانین شخص اعم از حقیقی و حقوقی است و شکل دیگری ندارد. با توجه به این نکته که در هیچ جای دیگر لایحه تعریف دیگری از شخص نیامده است که بر خلاف تعریف رایج و معمول باشد لازم است تا عبارت «مگر این‌که در این قانون به طور دیگر مقرر شده باشد» حذف شود.
بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۶۳- شخص: اعم از شخص حقیقی و حقوقی است.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند م - شورای همکاری گمرکی:
سازمان بین‌المللی بین‌الدولی است که براساس کنوانسیون مورخ پانزده دسامبر ۱۹۵۰ میلادی ایجاد و جمهوری اسلامی ایران در اسفند سال ۱۳۳۷ هجری شمسی به آن پیوسته است.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. قید جمهوری اسلامی ایران برای قرارداد منعقد شده در سال ۱۳۳۷ با توجه به تاریخ شکل‌گیری انقلاب و نظام جمهوری اسلامی ایران صحیح نمی‌باشد و قید دولت ایران صحیح تر است.
۲. شورای همکاری گمرکی سازمان شناخته شده و تعریف شده‌ای است که در ماده (۱) لایحه نیز به آن اشاره شده است و همانند بسیاری از مجامع و سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با موضوعات گمرکی نیازی به تعریف مجدد ندارد.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این تعریف حذف شود.

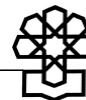
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ن - صاحب کالای تجاری:
از نظر گمرک کسی است که نسخه اصلی اسناد خرید یا حمل بنام او صادر (در مورد کالای خریداری شده از طریق سیستم بانکی آن اسناد از طرف بانک مهر شده) و حواله تحویل (ترخیصیه) نیز به نام او باشد یا اسناد مزبور به نام وی ظهرنویسی و صحت امضاء و گذارنده از طرف مقام صلاحیتدار گواهی شده باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در تبصره (۱) ماده (۱۴) قانون فعلی اشاره شده است.
۲. واژه «از نظر گمرک» در ابتدای تعریف زاید است و بهتر است حذف شود، زیرا وقتی در قانون گمرک چنین تعریفی تدوین می‌شود مشخص است که منظور احراز صاحب کالای تجاری از نظر گمرک است.

۳. با توجه به تعریف شخص، اطلاق واژه «کسی است» در ابتدای تعریف صحیح نمی‌باشد.
 ۴. نیازی به ذکر نسخ اصلی نمی‌باشد و اسناد صادر شده کفایت می‌کند زیرا ممکن است در روش‌های نوین تجارت، موارد دیگری مطرح باشد برای مثال با کپی اسناد ضمن احراز شرایط همان‌طور که در گمرک معمول و به «حداقل اسناد» موسوم است احراز مالکیت شده و کالا مرخص می‌شود.
 ۵. کالای خریداری شده از طریق سیستم بانکی مصداق واردات دارد و بهتر است تصریح شود.
 ۶. به جای حواله تحویل (ترخیصیه) از حواله ترخیص استفاده شود که معادل انگلیسی آن Delivery Order است، زیرا ممکن است با جواز ترخیص گمرک (برگ سبز) اشتباه شود.
- بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

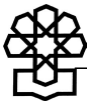
ماده ۱- بند ۶۴- صاحب کالای تجاری: شخصی است که اسناد خرید یا حمل به نام او صادر و در مورد واردات با استفاده از نظام بانکی، از طرف بانک مهر شده و حواله ترخیص نیز به نام او باشد و یا اسناد مزبور به نام او ظهن نویسی و صحت امضاء واگذارنده از طرف مقام صلاحیتدار گواهی شده باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند س - قلمرو گمرکی: قلمرو تحت حاکمیت و صلاحیت جمهوری اسلامی ایران است که مقررات گمرکی در آن قابل اجراء می‌باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

- در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. آیا می‌توان تصور کرد منطقه‌ای جزو قلمرو کشور محسوب شود ولی تحت حاکمیت و صلاحیت کشور نباشد، بنابر این تعرف لایحه صحیح نمی‌باشد.
 ۲. تعریف لایحه با تعاریف بین‌المللی هماهنگی ندارد.
 ۳. می‌باید بخشی از قلمرو کشور که قانون گمرک در آن اعمال می‌شود مورد نظر قرار گیرد.
- بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۷۶- قلمرو گمرکی: آن قسمت از قلمرو کشور است که در آن قانون گمرک اعمال می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ع- کالای داخلی:

کالایی است که در قلمرو گمرکی تولید (طبق تعریف ماده ۴۱)، ساخته یا کالای خارجی است که ورود قطعی شده است.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. ممکن است کالایی که در داخل تولید می‌شود، به‌عنوان واردات موقت برای فرآوری و صدور مجدد اظهار شود مالکیت این کالا به خارج تعلق دارد و داخلی محسوب نمی‌شود. علاوه بر این، کالای تولید داخلی که به‌عنوان ورود قطعی به کشور وارد شود مشمول حقوق ورودی است در حالی که منظور از کالای داخلی، کالایی است که مشمول حقوق ورودی نیست. بنابراین با تعریف لایحه، کالاهای ورود موقت که برای فرآوری وارد می‌شوند با توجه به اینکه در داخل قلمرو گمرکی تولید شده‌اند، داخلی محسوب و می‌تواند با معافیت از حقوق گمرکی، حتی برای ورود قطعی اظهار شود که این امر با سایر ملاحظاتی که در مواد ۱۳۹ لغایت ۱۴۵ لایحه مورد نظر قرار گرفته مغایرت دارد.

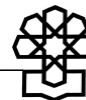
۲. به‌طور کلی، کالای داخلی، کالایی است که مشمول نظارت معمول گمرک نباشد.

۳. درخصوص کالای وارداتی بهتر است به جای ورود قطعی به ترخیص استناد شود.

بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۸۲- کالای داخلی: کالایی که مشمول نظارت‌های معمول گمرکی نبوده و یا اگر جزو واردات به قلمرو گمرکی است قبلاً با انجام تشریفات قطعی از گمرک ترخیص شده است.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ف - کالای گمرک نشده: کالایی است که تحت نظارت و کنترل گمرک بوده و تشریفات گمرکی آن انجام نشده است.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکته زیر ضروری است:
با توجه به این‌که در لایحه می‌توان به جای کالای گمرک نشده جمله «تشریفات گمرکی آن انجام نشده» را جایگزین کرد که مقبول‌تر و از لحاظ جایگاه در قانون موجه‌تر است، بنابراین تعریف چنین اصطلاحی ضرورتی ندارد و زاید است.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ص - کنترل‌های گمرکی:
عبارت است از اقداماتی که توسط گمرک به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات گمرکی انجام می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند نکات زیر ضروری است:
۱. «کنترل» واژه انگلیسی است و «نظارت» جایگزین مناسبی برای آن می‌باشد.
۲. تعریف Customs Control همانی است که در لایحه به آن اشاره شده و منظور انجام اقداماتی است ولی نظارت گمرکی لزوماً به معنای اقدامات نیست و مفهومی وسیع‌تر شامل تدابیر Measures Applied را شامل می‌شود.
۳. ذکر مقررات گمرکی با توجه به تعریف مندرج در لایحه که قانون و مقررات صادرات و واردات و غیره را نیز شامل می‌شود صحیح نمی‌باشد و باید رعایت قوانین و مقرراتی که گمرک مسئول اجرای آن‌ها می‌باشد مدنظر قرار گیرد.
بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱ - بند ۱۰۴ - نظارت گمرکی: تدابیر اتخاذ شده برای حصول اطمینان از رعایت قوانین و مقرراتی است که گمرک مسئول اجرای آنها می‌باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲ - بند ق - گمرک:

گمرک جمهوری اسلامی ایران است که مسئول اجرای مقررات گمرکی، وصول وجوه گمرکی و همچنین مسئول اجرای سایر قوانین و مقررات مربوط به کالاهای ورودی، خروجی و جابه‌جایی یا انبار کردن این کالاها و همچنین تهیه، تنظیم و اعلام آمارهای مربوط به این فعالیتها می‌باشد و شامل گمرک ایران (ستاد) و گمرکات (اجرایی) است.

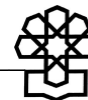
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکته زیر ضروری است:

در تعریف مقررات گمرکی، کلیه قوانین مربوط به گمرک تعریف شده است (ماده ۲ بند «ر» از لایحه)، به علاوه وصول حقوق ورودی و هزینه انجام خدمات نیز قهراً به عهده گمرک است همچنین در تعریف مقررات گمرکی جابجایی و انبار کردن هم آمده است، بنابر این نیازی به تکرار این مفاهیم در تعریف گمرک نمی‌باشد. پس می‌توان به صورت اجمال و خلاصه تعریف را با محوریت گمرک به عنوان سازمان مسئول اجرای مقررات گمرکی ارائه داد. این اصلاحات با تعریف سازمان جهانی گمرک در واژه‌نامه موضوع ماده (۱) لایحه و قانون فعلی نیز مطابقت دارد. بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱ - بند ۸۶ - گمرک: سازمانی است دولتی که مسئول اجرای قوانین و مقررات گمرکی و سایر قوانین و مقررات مربوطه از جمله واردات، ترانزیت، صادرات و وصول حقوق ورودی و صدور می‌باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ر - مقررات گمرکی:

عبارت است از قانون امور گمرکی، قانون مقررات صادرات و واردات، آئین‌نامه اجرائی و جداول ضمیمه آن، پرداخت حقوق ورودی و هزینه انجام خدمات متعلقه و سایر مقررات متکی به قانون که به وارد کردن، خارج کردن، جابه‌جائی و انبار کردن کالا مربوط شده و اجراء آن به گمرک واگذار گردیده است. همچنین این اصطلاح به معنای مقرراتی است که گمرک براساس اختیارات قانونی خود وضع می‌نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در تعریف مقررات گمرکی مهم‌ترین ایراد مربوط به بخش آخر تعریف است که می‌گوید: (همچنین این اصطلاح به معنای مقرراتی است که گمرک براساس اختیارات قانونی خود وضع می‌نماید.) که گمرک را مجاز به وضع قوانین و سیاستگذاری در واردات و صادرات دانسته در حالی که این امور جزو وظایف گمرک نیست و می‌تواند موانعی پیش‌روی تجارت ایجاد کند. بنابراین گمرک اجازه وضع قوانین و مقررات را نخواهد داشت و تنها نظارت و اجرای قانون جزو وظایف گمرک شمرده می‌شود.

۲. از جمله مواردی که گمرک نمی‌تواند آن را وضع کند قانون مقررات صادرات و واردات است که در تعریف مقررات گمرکی آمده است.

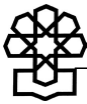
۳. واژه پرداخت حقوق ورودی مناسب نیست و بهتر است وصول حقوق ورودی جایگزین شود.

۴. منظور از مقررات وارد کردن و خارج کردن همان قانون مقررات صادرات و واردات است و ذکر مجدد آن‌ها زائد است.

بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۹۹- مقررات گمرکی: قانون گمرک و سایر قوانین و مقررات مانند مقررات صادرات و واردات و آیین‌نامه اجرائی و جداول ضمیمه که نظارت یا اجرای آن‌ها به گمرک محول می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ش - مؤسسات حمل و نقل:
اشخاصی هستند که طبق مقررات متکی به قانون مجاز به انجام عملیات حمل و نقل بین‌المللی اعم از فعالیت‌های کریری و فورواردری یا تواماً می‌باشند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. نیازی به تعریف مؤسسات حمل‌ونقل نیست زیرا در این صورت سایر مؤسساتی که با گمرک همکاری می‌کنند نیز باید تعریف گردند در حالی که نیاز به تعریف کلیه مؤسساتی که با گمرک همکاری می‌کنند نمی‌باشد و به علاوه این تعریف نیز صحیح و کامل نیست. مؤسسات دیگری مثل بیمه، بانک، استاندارد، انرژی اتمی، بهداشت، آزمایشگاه‌ها و ... در انجام وظایف گمرک به آن کمک می‌کنند.
۲. علی‌رغم عدم نیاز به تعریف این مؤسسات امکان دارد تعریف مذکور در لایحه با تعاریف اصلی این مؤسسات در قوانین اصلی آن‌ها تضاد داشته باشد که این امر می‌تواند مشکلاتی را به وجود آورد.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود حذف شود.

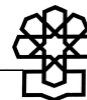
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲- بند ت - هزینه‌های انجام خدمات:
وجوهی است که در قبال انجام خدمات از قبیل باربری، انبارداری در انبارهای گمرکی، آزمایش و تعرفه‌بندی، مراقبت، بدرقه، توزین کالا و خدمات فوق‌العاده دریافت و شرایط و ضوابط آن متناسب با خدمات انجام شده تعیین و وصول می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به جای (هزینه‌های انجام خدمات) که بسیار کلی می‌باشد باید (هزینه خدمات گمرکی) مورد نظر قرار گیرد تا ضمن شفافیت و احصاء انواع آن از بروز مشکلات برای مردم جلوگیری شود. زیرا دامنه شمول «هزینه‌های انجام خدمات» بسیار وسیع

است و باید محدود و مشخص شود تا از سوءبرداشت‌های احتمالی ممانعت شود. همچنین لازم است مرجع تعیین هزینه‌ها (نرخ) معین شود تا از اعمال سلیقه و نظر مؤسساتی که خدمات انبارداری کالای وارده یا صادره در گمرک را عهده‌دار می‌شوند، جلوگیری و یک وحدت‌رویه ایجاد شود. در ضمن قید هزینه‌های انجام خدمات با تغییر عنوان به هزینه خدمات گمرکی مشخص می‌سازد که منحصراً این نوع خدمات که احصاء شده‌اند مورد نظر است.

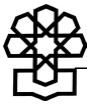
۲. تعیین مرجع تصویب هزینه‌های گمرکی در لایحه نیامده است که می‌تواند مشکل‌زا باشد، بنابراین می‌توان به تصویب این موارد توسط هیئت وزیران اشاره کرد.
۳. تخلیه، بارگیری و بازکردن و بستن بسته‌های کالا نیز جزو خدماتی هستند که هزینه‌های گمرکی شامل آن می‌شود ولی در تعریف لایحه نیامده است.
۴. کلیه موارد اشاره شده در این پیشنهاد در بند «ج» ماده (۲) قانون فعلی آمده است.
۵. ترتیب وصول و نحوه مصرف هزینه خدمات گمرکی باید در همین قانون مشخص گردد.

بنابراین می‌توان متن این بند را به صورت زیر اصلاح نمود:

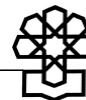
متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱- بند ۱۰۸- هزینه خدمات گمرکی: وجوهی که میزان و شرایط آن منحصراً با تصویب هیأت وزیران برای تخلیه و باربری و بارگیری، انبارداری، آزمایش و تعرفه‌بندی، بازکردن و بستن بسته‌های کالا در حین ارزیابی، بدرقه کالا و خدمات فوق‌العاده دربرمی‌گیرد. ترتیب وصول و نحوه مصرف این وجوه در همین قانون تعیین شده است.

در پایان بررسی ماده مربوط به تعاریف لازم به ذکر است که با توجه به جمع‌بندی نظرات مختلف درخصوص بخش مربوط به تعاریف و اصطلاحات پیشنهاد می‌شود که کلیه تعاریف مندرج در مواد مختلف لایحه در ذیل ماده ۱ قرارگیرد و کلیه واژه‌هایی که به تعریف نیاز دارند ولی در لایحه قید نشده است نیز با توجه به تعاریف بین‌المللی مندرج در واژه‌نامه سازمان جهانی گمرک در ذیل ماده ۱ اضافه شوند تا حکم ماده (۱) لایحه نیز محقق گردد. بنابراین تعاریفی که در لایحه وجود ندارند ولی از اهمیت به‌سزایی در احتراز از تعبیر و تفسیرهای مختلف برخوردارند، لازم است مورد تعریف قرار گیرند که به شرح زیر آمده است.

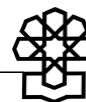
۱. **اتحادیه گمرکی:** نهادی است که توسط چند قلمرو گمرکی برای ایجاد یک قلمرو گمرکی واحد تشکیل و دارای وظایف زیر است:- - وضع تعرفه‌ها و حقوق گمرکی مشترک،- - حذف حقوق ورودی در مورد کالاهایی که به طور کامل در هر یک از کشورهای عضو تولید شده است.- - حذف حقوق ورودی کالاهایی که تشریفات قطعی گمرکی آن‌ها در یکی از قلمروهای گمرکی انجام شده به هنگام ورود به قلمرو سایر کشورهای عضو- حذف مقررات محدود کننده تجارت در داخل اتحادیه گمرکی
۲. **اداره گمرک سر راهی:** اداره گمرکی است که در جریان عملیات ترانزیت داخلی و خارجی، کالاها به آنجا وارد یا از آنجا صادر می‌شوند.
۳. **اداره گمرک مبدأ و مقصد:** اداره گمرکی است که عملیات ترانزیت گمرکی به ترتیب از آنجا شروع می‌شود و یا در آنجا خاتمه می‌یابد.
۴. **اداره گمرک مجاز:** اداره گمرکی است که برای انجام تشریفات ترخیص قطعی کالای ورودی یا صدوری برحسب نوع کالا از طرف گمرک ایران حایز شرایط و صلاحیت شناخته شده یا می‌شود.
۵. **استرداد گمرکی:** بازگرداندن تمام یا قسمتی از حقوق ورودی اخذ شده از کالا یا از مواد موجود در آن کالا یا از موادی که در تولید آن بکار رفته به هنگام صدور کالا.
۶. **اسناد خلاف واقع:** اسنادی است که در آن خصوصیات کالایی ذکر شده باشد که با نوع، جنس و خصوصیات کالای اظهار شده تطبیق ننماید.
۷. **اسناد نادرست:** منظور اسنادی است که در آن خصوصیات کالا به طور صحیح و کامل قید نشده است و صاحب کالا یا نماینده قانونی وی از عدم تصریح خصوصیات به زیان دولت اقدام و کالای دیگری را با حقوق ورودی کمتر اظهار نموده باشد.
۸. **اسناد وصول:** شامل پروانه گمرکی، پته، قبض در آمد، قبض سپرده یا هر سند دیگری است که برای وصول تمام یا قسمتی از حقوق ورودی و هزینه‌های گمرکی توسط گمرک طراحی و به کار گرفته می‌شود.
۹. **اظهار خلاف:** اظهاری است که از هر لحاظ با کالای اظهار شده از طرف صاحب کالا که در گمرک موجود است مغایر باشد و ممکن است حسب مورد شمول تخلف یا قاچاق گمرکی شود.
۱۳. **اظهار نامه کالا:** ورقه‌ای است که به وسیله آن اشخاص ذینفع رویه گمرکی را که باید در مورد کالا اعمال شود، تعیین و ضمن آن اطلاعاتی که گمرک اظهار آنها را برای اجرای رویه گمرکی ضروری می‌داند، قید می‌کنند.
۱۵. **اظهار نامه محموله:** به کلیه اسناد حاوی مشخصات مورد نیاز گمرک در خصوص محموله‌ای که به وسیله وسایل نقلیه تجاری حمل می‌شود، اطلاق می‌گردد.
۲۳. **بازپرداخت گمرکی:** تمام یا قسمتی از حقوق ورودی بازگردانده شده تحت رویه موسوم به استرداد گمرکی، به هنگام صدور قطعی کالاهای ساخته شده در قلمرو گمرکی است.
۲۵. **بسته بندی ها:** عبارت است از تمام اقلام و موادی که بدون تغییر و به همان وضعیت وارد شده برای

- بسته بندی، حفاظت، چیدمان و جدا کردن کالاها استفاده می‌شوند. محفظه‌ها و پالت‌ها از شمول این تعریف مستثنی هستند.
۲۶. **پالت:** وسیله‌ای است که بر روی آن مقداری کالا قرار داده می‌شود به نحوی که یک واحد بار را برای حمل، جابجایی و رویهم چیدن، به کمک وسایل مکانیکی تشکیل دهد. این وسیله از دو سطح که توسط حامل‌ها از هم جدا شده، تشکیل می‌شود یا از یک سطح تشکیل شده که دارای پایه‌هایی است. ارتفاع کلی آن متناسب با جابجایی بار توسط لیفتراک چنگک دار یا پالت بر به حداقل می‌رسد. پالت ممکن است دارای قسمت روسازی باشد و یا نباشد.
۲۷. **پته عبور:** عبارت است از دستور رسمی اداری که در موارد جابه‌جایی کالاهایی که تشریفات قطعی گمرکی آن‌ها انجام گردیده است بنا به مقتضیات تجاری از سوی گمرک صادر می‌شود.
۲۸. **پته:** جواز ترخیص کالای غیرتجاری یا کالای همراه مسافر است.
۲۹. **پروانه گمرکی:** عبارت است از جواز ترخیص کالای تجاری (اعم از واردات، صادرات یا ترانزیت).
۳۲. **ترانزیت داخلی:** رویه‌ای برای انتقال کالا از یک گمرک مجاز به گمرک دیگر و یا سایر اماکن گمرکی به منظور انجام تشریفات قطعی در مقصد می‌باشد. حسب مورد ترانزیت داخلی کالا به صورت ترانزیت داخلی شخصی، ترانزیت داخل اداری و حمل یکسره می‌باشد.
۳۶. **ترخیص یکسره:** انجام تشریفات گمرکی کالا بر روی وسیله نقلیه، بدون تخلیه در اماکن گمرکی است.
۳۸. **تردد داخلی (کابوتاژ):** حمل اشخاص سوار شده به کشتی یا کالاهای بارگیری شده در قلمرو گمرکی برای پیاده‌کردن یا تخلیه در همان قلمرو گمرکی.
۴۲. **تعرفه بندی:** تعیین تعرفه گمرکی بر اساس نمائکلاتور گمرکی.
۴۴. **چفت و بست:** ریسمان، طناب نازک، نوار یا نظائر آنها که همراه با مهر گمرکی و سایر علائم مورد نظر گمرک بکار می‌رود.
۴۶. **حقوق مالکیت فکری و معنوی:** عبارت از حقوق حاصل از فعالیت در زمینه‌های زیر است: - آثار ادبی، هنری و علمی، - کارهای برجسته هنرمندان، نوار یا صفحات ضبط صدا و پخش آنها، و سایر نرم افزارهای حامل صدا یا تصویر. - اختراعات در همه زمینه‌های فعالیت‌های انسانی، - اکتشافات علمی، - طرح‌های صنعتی، - علائم تجاری، علائم خدماتی و اسامی و عناوین تجاری، - حمایت در مقابل رقابت غیرمنصفانه.
۵۰. **خدمات فوق‌العاده:** خدماتی است به شرح زیر که گمرک می‌تواند آن‌ها را در ایام تعطیل یا در خارج از ساعات رسمی کار به عنوان خدمات فوق‌العاده ارائه دهد: - تخلیه محموله‌های وسایل نقلیه زمینی، هوایی و آبی در خارج از ساعات اداری. - بارگیری و خارج کردن کالا از گمرک، که تشریفات گمرکی آن قبلاً انجام شده ولی به علت کمی وقت یا زیادی کالا یا کمی وسایل بارگیری خارج کردن آنها از گمرک در ساعات اداری میسر نشده باشد. - ارزیابی کالا در خارج از ساعات اداری، مشروط بر اینکه اظهارنامه آن تنظیم و یا طی تشریفات مقرر قبل از تعطیل اداره به دایره ارزیابی تسلیم ولی عملیات

- ارزیابی به علت نرسیدن نوبت یا به سبب همزمانی با آخر وقت اداری صورت نگرفته باشد. - سایر موارد به تشخیص رییس اداره گمرک محل امکانپذیر است و لازم است دلایل موافقت با درخواست انجام این خدمات از سوی وی تصریح شود.
۵۱. داد و ستد مرزی (مبادلات مرزی): واردات و صادرات کالا بوسیله ساکنان مناطق مرزی بین دو منطقه مجاور.
۵۲. دفترچه عبور گمرکی: (CPD) یا کارنه دو پاساژ سند گمرکی بین‌المللی که متشکل از یک ضمانتنامه معتبر بین‌المللی است و به جای اسناد گمرکی داخلی به عنوان وثیقه‌ای برای حقوق ورودی برای پوشش ورود موقت وسایل نقلیه شخصی و حسب اقتضا ترانزیت وسایل نقلیه به کار می‌رود. گمرک می‌تواند این سند را برای نظارت بر صادرات موقت و واردات مجدد، وسایل نقلیه ایرانی مورد پذیرش قرار دهد اما در این حالت ضمانتنامه بین‌المللی اعمال نشده و مطابق مقررات داخلی عمل می‌شود.
۵۳. راه‌های مجاز گمرکی: جاده، راه‌آهن، و هر راه دیگری (خط لوله و غیره) است که بر طبق شرایط گمرکی کشور، باید برای ورود و صدور یا ترانزیت گمرکی کالا استفاده شود.
۵۵. رویه نگهداری کالا در انبارهای گمرکی: رویه گمرکی است که به موجب آن کالاهای ورودی تحت نظارت گمرک در یک انبار گمرکی بدون پرداخت حقوق ورودی نگهداری می‌شود.
۵۶. رویه‌های گمرکی: اقدامات انجام شده توسط گمرک بر کالاهای تحت نظارت گمرک است که شامل ورود قطعی، ورود موقت، مرجوعی (اعم از کالاهای وارداتی و صادراتی)، ترانزیت خارجی، ترانزیت داخلی، صادرات قطعی، صادرات موقت، ورود مجدد، حمل و نقل داخلی (کابوتاژ) و انتقال می‌باشد.
۵۹. سپرده: جوهری است که در اجرای مقررات گمرکی برای موضوع خاص و مدت معین تا حصول نتایجی که مورد نظر گمرک است تودیع می‌شود و می‌تواند به صورت وجه نقد، ضمانت‌نامه بانکی و یا بیمه‌نامه تجاری باشد.
۶۱. سند: هر وسیله طراحی شده، برای حمل و نگهداری اطلاعات ورودی که شامل اوراق، نوارها، دیسک‌های مغناطیسی، میکروفیلرها و غیره می‌باشد.
۶۲. سود بازرگانی: جوهری است که با تصویب هیئت وزیران برای مبارزه با دامپینگ از کالای ورودی یا صدوری دریافت می‌شود.
۶۵. صادرات: خروج کالا از قلمرو گمرکی می‌باشد.
۶۷. صدور مجدد: صدور کالا از یک قلمرو گمرکی است، که قبلاً به آن قلمرو وارد شده است.
۷۰. ضامن: شخص حقیقی یا حقوقی (معمولاً بانک یا شرکت بیمه) که مسئولیت عواقب مالی ناشی از عدم اجرای تعهدات شخص دیگر را در مقابل گمرک می‌پذیرد.
۷۱. ضمانت: تعهدی است که به موجب آن ضامن، الزاماتی را در مقابل گمرک می‌پذیرد.
۷۲. ظرف: عبارت از هر نوع محفظه یا لفاف و نظایر آن می‌باشد.
۷۵. فهرست کل محموله (مانیفست): فهرستی است از کل محموله یا بار حمل شده در یک وسیله یا واحد

نقلیه. این فهرست که شامل مشخصات تجاری کالا نظیر: شماره سند حمل، فرستنده، گیرنده، علائم و شماره‌ها، تعداد و نوع بسته‌ها، شرح و مقدار کالا است، می‌تواند به جای اظهارنامه محموله پذیرفته شود.

۷۸. قوه قهریه (فورس ماژور): عبارت است از هر حادثه خارج از حیطه قدرت، غیر قابل پیش‌بینی و غیر قابل اجتناب که مانع از اجرای تعهد باشد و می‌تواند ناشی از نیروهای طبیعی و اعمال شخص ثالث باشد.

۸۰. کالاهای امدادی: کالاهایی نظیر وسایل حمل و نقل و سایر وسایل نقلیه، مواد غذایی، دارو، البسه، پتو، چادر، خانه‌های پیش‌ساخته یا دیگر کالاهای مورد لزوم فوری که به عنوان کمک به آسیب دیدگان از حوادث و بلایای طبیعی و نظایر آن فرستاده می‌شود.

۸۱. کالاهای صادراتی و وارداتی: این کالاها به سه دسته به شرح زیر تقسیم می‌شوند: ۱. کالای مجاز: کالایی است که صدور یا ورود آن با رعایت ضوابط نیاز به کسب مجوز ندارد. ۲. کالای مشروط: کالایی است که صدور یا ورود آن با کسب مجوز امکان‌پذیر است. ۳. کالای ممنوع: کالایی است که صدور یا ورود آن به موجب شرع مقدس اسلام (به اعتبار خرید، فروش یا مصرف) ممنوع و یا موجب قانون غیرمجاز گردد. نوع و مشخصات کالاهای هر یک از موارد سه‌گانه فوق‌الذکر براساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، تعیین خواهد شد.

۸۵. گمرک محل بارگیری: اداره گمرکی است که طبق اختیاراتش برخی اقدامات اولیه را انجام می‌دهد تا شروع عملیات ترانزیت در گمرک مبدأ را تسهیل کند.

۸۸. لوازم حرفه‌ای: لوازم مورد نیاز انجام کار، تجارت یا حرفه شخصی است که به‌طور قانونی وارد کشوری می‌شود تا حرفه خود را در آن کشور به کار گیرد.

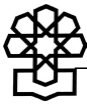
۹۰. مبادی گمرکی مجاز: کلیه نقاط مرزی که برای تردد مسافر و ورود و خروج کالا با همکاری گمرک ایران و سازمان‌های ذی‌ربط تعیین شده و گمرک در آنجا مستقر است.

۹۲. محفظه (کانتینر): یک نوع وسیله حمل و نقل که دارای قابلیت جابه‌جایی بوده و با مشخصات زیر همراه است: - به صورت محفظه‌ای است برای قراردادن کالا در آن که به‌طور کامل یا تا اندازه‌ای مسدود باشد، - بادوام و محکم بوده و برای استفاده مکرر مناسب باشد، - برای تسهیل حمل کالا توسط یک یا چند وسیله نقلیه بدون بارگیری مجدد واسطه‌ای، طراحی شده باشد، - برای جابه‌جایی سریع کالا، به‌ویژه جابه‌جایی از یک وسیله نقلیه به وسیله نقلیه دیگر، طراحی شده باشد، - برای تسهیل در تخلیه، بارگیری، جابه‌جایی و چیدمان کالا طراحی شده باشد، - گنجایش داخلی آن حداقل یک متر مکعب یا بیشتر باشد.

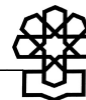
۹۵. مرز گمرکی: مرز یک قلمرو گمرکی است.

۹۷. مسئول مستقیم وسیله نقلیه: حسب مورد هدایت‌کننده وسایل نقلیه جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی است که به ترتیب می‌تواند راننده، رئیس قطار، خلبان و ناخدا باشد.

۱۰۰. منطقه آبی گمرکی: منطقه آبی تحت نظارت مقامات گمرکی هر کشور که مطابق با قانون داخلی تعیین می‌شود.

۱۰۱. منطقه آزاد (حسب مورد صنعتی و یا تجاری): بخشی از قلمرو یک کشور است که کالای عرضه شده در آن به طور کلی از لحاظ حقوق ورودی، مانند کالایی محسوب می شود که خارج از قلمرو گمرکی بوده و تابع قوانین و مقررات خاص خود می باشد و مشمول نظارت های معمول گمرکی نیست.
۱۰۲. منطقه نظارت گمرکی: بخشی از قلمرو گمرکی است که در آن تصرف و جابه جایی کالا می تواند تحت اقدامات نظارتی گمرکی ویژه باشد.
۱۰۳. مهر گمرکی (سیم و سرب گمرکی): وسیله ای مرکب از مهر، پلمب و چفت و بست که با هم به نحو اطمینان بخشی چفت و جور می شود.
۱۰۵. نمائنگلاتور گمرکی: عبارت است از تعرفه ها، شماره های این تعرفه ها، یادداشت های قسمت ها، یادداشت های فصل ها و قواعد کلی عمومی برای تفسیر نمائنگلاتور.
۱۰۶. نمونه ها: کالاهایی که نمونه یک گروه خاص از کالاها هستند که قبلاً تولید شده یا نمونه هایی از کالاهایی هستند که تولید آنها مورد نظر است و شامل کالاهایی نمی شود که توسط شخص معینی وارد یا به نام یک گیرنده واحد ارسال شده و به مقداری باشد که به طور کلی در عرف تجاری نمونه محسوب نمی شوند.
۱۰۷. نمونه های بی بهای تجاری: کالاهایی هستند که از لحاظ گمرک فاقد ارزش بوده و برای انجام سفارشات همان کالاهایی که به صورت نمونه وارد می شوند مورد استفاده قرار می گیرند.
۱۱۱. واردات: عبارت است از عمل وارد کردن یا فراهم کردن موجبات ورود کالایی به یک قلمرو گمرکی.
۱۱۳. ورود مجدد (کالای برگشتی): ورود کالا به قلمرو گمرکی است که قبلاً از آن قلمرو به خارج صادر شده است.
۱۱۶. وزن خالص (خالص حقیقی): وزن کالا بدون هر گونه ظرف یا تکیه گاه و لفاف های درونی.
۱۱۷. وزن خالص: عبارت است از وزن کالا بدون هر گونه ظروف بیرونی و لفاف ها.
۱۱۸. وزن قانونی: وزن ناخالص کالا منهای وزن تقریبی ظروف.
۱۱۹. وزن کالا در شرایط عادی: وزنی است که بلافاصله بعد از خرید در مبدأ تا هنگام خروج از گمرک مقصد تحت تأثیر رطوبت یا حرارت (در مورد کالای جاذب الرطوبه) قرار نگرفته باشد.
۱۲۰. وزن ناخالص: وزن کالا با کلیه ظروف بسته بندی و لفاف های درونی و بیرونی.
۱۲۱. وسایل حمل و نقل: هرگونه وسیله حمل و نقل مناسب برای استفاده در عملیات ترانزیت تحت لاک و مهر گمرکی است.
۱۲۳. وسایل نقلیه برای استفاده شخصی: خودرو، موتورسیکلت و هر نوع وسیله نقلیه جاده ای دیگر، یک ها، قایق ها و هواپیماها که منحصراً توسط اشخاص ذریع برای استفاده شخصی به کار می روند و نه برای حمل و نقل اشخاص در قبال دریافت کرایه یا حمل و نقل کالای بازرگانی یا صنعتی در قبال دریافت کرایه حمل یا بدون آن.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۳- حقوق ورودی فقط از کالای ورود قطعی دریافت می‌شود.

ماده ۴- حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات بدون توجه به نو یا مستعمل بودن طبق مأخذ مقرر به وسیله گمرک به ریال وصول می‌شود.

تبصره ۱- هزینه‌های انجام خدمات می‌تواند با رعایت مقررات مربوطه و متناسب با خدمات انجام شده مستقیماً توسط اشخاص حقوقی ارائه‌دهنده خدمت وصول شود.

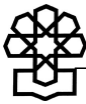
تبصره ۲- در احتساب جمع وجوهی که گمرک برای انجام تشریفات گمرکی وصول می‌کند کسر یک هزار (۱۰۰۰) ریال، یک هزار (۱۰۰۰) ریال محسوب می‌شود.

تبصره ۳- صاحب کالا مسئول پرداخت حقوق ورودی، هزینه‌های انجام خدمات و جرائم متعلقه است و مسئول پرداخت جریمه قاچاق حسب قوانین مربوطه تعیین خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این مواد از دو ماده ۱ و ۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی استنتاج شده است با این تفاوت که با توجه به تصویب قانون تجمیع عوارض از اصطلاح حقوق ورودی استفاده شده است.
۲. تبصره ۲ ماده ۴ لایحه نیز مشابه تبصره ماده (۳) قانون فعلی می‌باشد.
۳. این دو ماده در مورد حقوق ورودی بحث می‌کنند که با توجه به ضرورت رعایت اختصار در لایحه و ادغام و خلاصه و شفاف‌گویی به علت حجم زیاد لایحه می‌توان این دو ماده را ادغام نمود تا اصطلاحات به صورت جامع‌الشمول مورد نظر قرار گیرند.
۴. در این ماده می‌توان به صورت کلی به حقوق ورودی و صدور اشاره کرد زیرا در معافیت‌ها آورده می‌شود که صادرات از حقوق صدوری معاف است و از آنجا که امکان دارد با نگاهی به آینده این ماده بعداً اصلاح شود این ماده باید کلی نوشته شود تا شرایط آینده را نیز در نظر بگیرد.
۵. در خصوص حقوق ورودی بعد از این ماده باید به مورد استثنای آن یعنی ماده (۵۵) همین لایحه در خصوص موافقت‌نامه‌های بازرگانی اشاره شود ماده مذکور به همین جهت می‌باید بعد از این ماده مورد توجه قرار گیرد.
۶. با توجه به تعریف هزینه خدمات گمرکی در تعاریف پیشنهادی مرکز اصطلاح هزینه انجام خدمات اصلاح شود.

۷. در تبصره ۳ ماده (۴) نیازی به ذکر جرائم نمی‌باشد و اشاره به سایر وجوه براساس قانون، جامعیت تبصره را حفظ می‌کند. به موضوع جریمه قاچاق نیز می‌باید در همان بخش‌های مربوطه اشاره کرد.

۸. با توجه به مشکلات متعدد ناشی از اخذ وجوه توسط بخش خصوصی، لازم است که تبصره ۱ ماده ۴ مورد بازنگری قرار گیرد. صحیح این است که بر اساس اصل (گیشه واحد) single window تنها گمرک مسئول اخذ وجوه باشد و اگر خدمتی توسط بخش خصوصی انجام شد گمرک پول آن را از واردکننده بگیرد و بعد به ارائه دهنده خدمات تودیع کند. بنابراین بهتر است تبصره ۱ حذف شود و به جای آن همانند تبصره ۳ پیشنهادی مرکز می‌توان موضوع انجام خدمات توسط بخش‌های دیگر را شفاف نمود.

۹. اشاره به موضوع خدمت توسط بخش دیگر نیز می‌تواند ابهام حذف تبصره ۱ را رفع نماید.

بنابراین می‌توان متن این دو ماده را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳- حقوق ورودی و صدوری و هزینه‌های خدمات گمرکی از کالای ورودی و صادرات قطعی در صورت تعلق، بدون توجه به نو یا مستعمل یا مرغوبیت کالا طبق مأخذ مقرر به وسیله گمرک به ریال از صاحب کالا وصول می‌شود، مگر این‌که کالا مشمول ماده ۴ این قانون باشد.

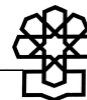
تبصره ۱- در احتساب جمع وجوهی که گمرک برای انجام تشریفات گمرکی وصول می‌کند کسر یک هزار ریال، یک هزار ریال محسوب می‌شود.

تبصره ۲- صاحب کالا مسئول پرداخت حقوق ورودی، هزینه‌های خدمات گمرکی و سایر وجوهی است که طبق این قانون در رابطه با کالا و اظهار کالا تعیین گردیده یا می‌گردد.

تبصره ۳- در صورتی که انجام تمام یا بخشی از خدمات گمرکی توسط گمرک به شرط رعایت ضوابط این قانون و طی تشریفات خاص و طبق قرارداد رسمی به سازمان دیگری واگذار شده باشد وجوه مربوط به هزینه‌های گمرکی پس از اخذ از صاحب کالا توسط گمرک به حساب آن سازمان واریز خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۵- حقوق ورودی به صورت نقدی وصول می‌شود ولی گمرک می‌تواند با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی، حقوق ورودی کالای متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی را با تعهد مسئولان مالی سازمان مربوط با تعیین مهلت و کالای متعلق به سایر اشخاص را با اخذ ضمانتنامه بانکی و کارمزد به میزانی که هر سال از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام می‌شود و تعیین مهلتی که حداکثر بیش از یک سال نباشد به طور قطعی ترخیص کند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه تبصره (۲) ماده (۱۴) قانون فعلی می‌باشد.
 ۲. در متن لایحه ذکر شده که حقوق ورودی کالای متعلق به وزارتخانه‌ها را ترخیص کند که صحیح نمی‌باشد و می‌باید خود کالا مورد نظر قرار گیرد.
 ۳. این ماده مناسب است فقط باید در مورد سایر اشخاص به جای اخذ ضمانتنامه بانکی و کارمزد به اخذ تضمین کفایت نمود زیرا تضمین در لایحه تعریف شده و می‌تواند کافی باشد در ضمن اخذ کارمزد دارای توجیه نمی‌باشد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۶ - حقوق ورودی به صورت نقدی وصول می‌شود ولی گمرک می‌تواند با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی، کالای متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی را با تعهد مسئولان مالی سازمان مربوط با تعیین مهلت و کالای متعلق به سایر اشخاص را با اخذ تضمین و تعیین مهلتی که حداکثر بیش از یک سال نباشد به‌طور قطعی ترخیص کند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶ - در قبال هر گونه پرداختی در وجه گمرک، رسید وجه به پرداخت کننده داده می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

بدیهی است که وجوهی جهت اخذ سند ترخیص (پروانه یا پته) و یا علاوه بر مندرجات پروانه به عنوان متمم در ازای تعهدات آتی به عنوان وثیقه با ذکر مشخصات، یا دریافت نقدی به موجب قبض سپرده‌ها یا قبض درآمدها در گمرک صادر و دریافت می‌شود و بر روی این قبض‌ها به شماره ردیف دفتر تصریح شده و رقم وصولی و موضوع آن مشخص شده است. این اسناد، رسید رسمی معتبری است که در قبال هر نوع دریافت وجه بابت حقوق ورودی صادر می‌شود و نیازی به ذکر این نکته به موجب قانون نمی‌باشد و شأن این احکام در حد بخشنامه‌های داخلی بوده و جزو احکامی است که می‌تواند به صورت درون‌سازمانی به گمرکات اجرائی ابلاغ شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این ماده حذف گردد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷- افزایش حقوق ورودی (به استثنای سود بازرگانی) شامل کالای موجود در اماکن گمرکی نخواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:
در این ماده سود بازرگانی استثنا شده است و با توجه به کلی بودن اطلاق حقوق ورودی مبنی بر کلیه مبالغی که به واردات تعلق می‌گیرد و شامل حقوق گمرکی و سود بازرگانی می‌باشد. این استثنا دارای توجیه نمی‌باشد و باید حذف شود.
بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

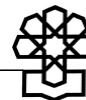
ماده ۷ - افزایش حقوق ورودی شامل کالای موجود در قلمرو گمرکی نخواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۸- کالای ترخیص نشده، وثیقه پرداخت کلیه وجوه متعلقه به آن کالا که وصول آن قانوناً به عهده گمرک است و همچنین سایر بدهی‌های قطعی صاحب کالا بابت این وجوه می‌باشد.
گمرک نمی‌تواند قبل از دریافت یا تأمین وجوه مذکور اجازه تحویل و ترخیص کالا را بدهد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. مفاد این ماده مشابه ماده (۱۴) قانون فعلی می‌باشد.
۲. ذکر اینکه کالا ترخیص قطعی نشده باشد ضروری است، زیرا صدور پروانه گمرکی یا سند ترخیص به مفهوم ترخیص کالا (یعنی کالایی که اجازه ترخیص آن صادر شده) می‌باشد، ولی همان‌طور که در متن ماده ۱۴ قانون ۱۳۵۰ نیز اشاره شده است تا زمانی که کالا علی‌رغم صدور سند ترخیص به انتظار نوبت بارگیری، جابه‌جایی و دیگر تشریفات گمرکی در درب خروج معطل شده یا از درب گمرک خارج

نشده است به عنوان کالای ترخیص قطعی نشده تلقی می‌شود. بنابراین اگر در این مهلت بابت کالا یا مراجعات قبلی صاحب کالا مطالبات قطعی شده‌ای وجود داشته باشد، این کالا می‌تواند به عنوان وثیقه نگهداری شود. بنابراین اگر فقط به قید «ترخیص» اکتفا و برای مثال سند ترخیص صادر شود، اگر در بازبینی تا موقع خروج از گمرک، مشخص شود که بابت همان کالا یا بدهی‌های قطعی وجود داشته باشد گمرک دیگر حق ندارد آن کالا را به عنوان وثیقه نگهدارد و بدین ترتیب حقوق دولت تضییع می‌شود از این رو قید «ترخیص قطعی» ضروری است.

۳. وجوه می‌باید مربوط به ورود قطعی همان کالا و همچنین سایر هزینه‌هایی باشد که در ارتباط با حقوق ورودی و هزینه‌های خدمات گمرکی باشد بنابراین ذکر این مصادیق در ماده ضروری است.

۴. ترخیص کالا به منزله انجام عملیات تحویل است و می‌توان تحویل را حذف کرد. زیرا تحویل کالا لزوماً پس از انجام تشریفات گمرکی و صدور سند ترخیص کالا محقق می‌شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸- کالایی که ترخیص قطعی نشده است وثیقه پرداخت کلیه وجوهی که به ورودی قطعی آن کالا تعلق می‌گیرد و همچنین سایر بدهی‌های قطعی صاحب کالا بابت حقوق ورودی و هزینه‌های گمرکی می‌باشد. گمرک نمی‌تواند قبل از دریافت یا تأمین کلیه وجوه مزبور اجازه ترخیص کالا از گمرک را بدهد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹- گمرک مجاز است هرگونه مطالبات گمرکی قطعی ناشی از اجرای این قانون از اشخاص را از طریق عملیات اجرائی طبق آئین‌نامه اجرائی قانون مالیات‌های مستقیم وصول کند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در تبصره ذیل ماده (۱۵) قانون فعلی اشاره شده است.

۲. این ماده مناسب است تنها می‌توان همانند قانون فعلی برای تأکید مجدد به عبارت اشخاص حقیقی یا حقوقی اشاره کرد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹- گمرک مجاز است هرگونه مطالبات گمرکی قطعی ناشی از اجرای این قانون را از اشخاص حقیقی یا حقوقی از طریق عملیات اجرایی مطابق قانون مالیات‌های مستقیم وصول کند.

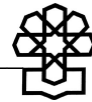
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰- از کالاهائی که در انبارهای گمرکی تخلیه و نگهداری می‌شود، هزینه انبارداری و باربری متناسب با خدمات انجام شده و براساس نرخ‌های مصوب هیأت دولت یا مراجع ذیصلاح مربوطه تعیین و وصول می‌شود. تبصره- منظور از باربری عملیاتی است که برای تخلیه، بارگیری، جابه‌جائی و صفائی کالا انجام می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به منظور کامل شدن این ماده لازم است ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی فعلی گمرک که به استثنائات دریافت انبارداری و خدمات مربوط می‌پردازد با اندکی اصلاحات جایگزین شود و پاراگراف دوم ماده ۴ آیین‌نامه اجرائی داخلی به‌عنوان تبصره ۱ لحاظ شود و تبصره‌های دیگر ماده ۴ آیین‌نامه نیز در ادامه قید شود.
۲. در متن ماده لازم است به روز محاسبه هزینه انبارداری اشاره شود.
۳. به جای هیئت دولت بهتر است به تصویب‌نامه هیئت وزیران اشاره شود.
۴. لازم است به سقف تغییرات نرخ انبارداری و نحوه اطلاع‌رسانی به عموم در این خصوص در تبصره ۱ اشاره شود.
۵. به مورد استثنای این ماده مبنی بر موضوع مندرج در ماده ۱۱۷ لایحه و ۸۱ پیشنهادی مرکز مبنی بر معافیت صاحب کالا از حق انبارداری نیز در تبصره ۲ ماده اشاره شود.
۶. لازم است در تبصره ۲ به موضوع کسر ده کیلوگرم اشاره شود.
۷. در تبصره ۴ پیشنهادی مرکز به موضوع تبصره ۳ ماده ۴ آیین‌نامه اجرائی قانون فعلی مبتنی بر ایامی که کالا برای تشریفات ارزیابی در اماکن گمرکی می‌ماند اشاره شده است.
۸. در تبصره ۵ پیشنهادی مرکز به موضوع تبصره ۴ ماده ۴ آیین‌نامه اجرائی قانون فعلی مبنی بر معافیت کالای ترانزیت داخلی در حین راه از انبارداری اشاره شده است.

۹. در تبصره ۷ پیشنهادی مرکز به موضوع تبصره ۵ ماده ۴ آیین‌نامه اجرائی قانون فعلی مبنی بر تهیه وسایل ایمنی و حفاظت کارا اشاره شده است.
۱۰. با توجه به لزوم تعیین تکلیف برای اماکن گمرکی که به شرکت‌ها یا اشخاص واگذار شده است به این موضوع در تبصره ۶ پیشنهادی مرکز اشاره شده است.
۱۱. تبصره این ماده نیز با توجه به اینکه تعریف می‌باشد، می‌باید به ذیل ماده ۱ بخش تعاریف منتقل شود. در ضمن به جای عبارت «صافی کالا» می‌توان از چیدمان استفاده نمود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰ - از کالای وارده به کشور و کابوتاژی و صادرة از کشور که در اماکن گمرکی نگهداری می‌شود هزینه انبارداری به میزان تعیین شده در تصویب‌نامه هیأت وزیران دریافت خواهد شد. این هزینه از تاریخ روز شانزدهم تسلیم اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) یا بارنامه حمل یا تاریخ صدور قبض انبار محاسبه و دریافت می‌گردد و در هر حال قبل از روز دهم تخلیه کالا در اماکن گمرکی دریافت نخواهد شد.

تبصره ۱ - گمرک ایران یا سازمان بنادر و کشتیرانی می‌توانند حداکثر تا ۵۰ درصد کاهش یا افزایش نرخ انبارداری اماکن گمرکی و انبارهای تحت نظارت خود را در هر گمرک جهت تصویب به هیأت وزیران پیشنهاد نمایند. تغییرات مزبور می‌باید جهت آگاهی عموم از طریق نشر آگهی در روزنامه‌های رسمی و کثیرالانتشار اعلام شود.

تبصره ۲ - کالای وارده به اماکن گمرکی در مواردی که مشمول ماده (۸۱) این قانون باشد از پرداخت انبارداری معاف خواهد بود.

تبصره ۳ - در احتساب هزینه انبارداری ارقام کمتر از ده کیلوگرم، ده کیلوگرم تمام محسوب می‌شود.

تبصره ۴ - هزینه انبارداری به روزهایی که کالا برای انجام تشریفات ارزیابی در اماکن گمرکی می‌ماند تعلق نمی‌گیرد مگر این‌که توقف در اثر بروز اختلاف و عدم مراجعه صاحب کالا برای پرداخت تفاوت و جریمه و انجام کار مربوط از قبیل تفکیک اظهارنامه و غیره باشد که در این صورت انبارداری از روز اتمام تشریفات ارزیابی و ابلاغ به صاحب کالا تا روز خروج کالا از گمرک محاسبه و دریافت خواهد شد. برای روزهای فاصله بین روز اظهار و روزی که عمل ارزیابی اظهارنامه خاتمه یافته و به امضای رئیس سرویس ارزیابی مربوط رسیده باشد انبارداری دریافت نخواهد شد.

هرگاه بعد از خاتمه تشریفات گمرکی و صدور پروانه، وقت برای بیرون بردن کالا کافی نبوده و تمام یا مقداری از آن در اماکن گمرکی باقی بماند به شرط این‌که صاحب کالا، کالا را فردای آن روز (و اگر تعطیل باشد روز بعد از تعطیل) به‌طور کامل از اماکن گمرکی خارج کند هزینه انبارداری برای مدت مزبور مطالبه نمی‌شود.

در نقاطی که به واسطه تراکم کار یا فراهم نبودن وسیله و جهات موجه دیگر خارج کردن کالا در مهلت مقرر بالا مقدور نباشد این مهلت با تشخیص رئیس گمرک تا پانزده روز قابل تمدید خواهد بود و اگر کالا در انقضای مهلت تعیین شده از اماکن گمرکی خارج نشود انبارداری کالا برای تمام مدت به استثنای ایامی که قبلاً نام برده شد محاسبه و وصول می‌شود.

تبصره ۵ - انتقال کالا به ترتیب ترانزیت داخلی از یک گمرک به گمرک دیگر تغییری در طرز احتساب هزینه انبارداری و تاریخ تعلق آن نخواهد داد به عبارت دیگر گمرکی که کالا از آنجا ترخیص قطعی می‌شود انبارداری از روز تعلق تا روز اظهار را احتساب و دریافت خواهد کرد و اگر قبلاً در گمرک ورودی در موقع صدور پروانه ترانزیت داخلی وجهی به‌عنوان انبارداری دریافت شده باشد از آن کسر و باقیمانده دریافت شود.

برای مدتی که کالای ترانزیت داخلی در بین راه خواهد بود انبارداری دریافت نمی‌شود.

تبصره ۶ - در مواردی که انبارداری در اماکن گمرکی طبق ضوابط این قانون به شرکت‌ها یا اشخاص واگذار شده رعایت کلیه مفاد این ماده و تبصره‌های آن و سایر مواد این قانون توسط آنان الزامی است.

تبصره ۷ - به گمرک ایران اجازه داده می‌شود براساس بودجه تنظیمی که به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده باشد، وسایل آتش‌نشانی و سایر وسایل ایمنی و حفاظت و نگهداری کالا و هزینه احداث و نگهداری انبارهای مورد نیاز را تأمین و هزینه‌های مربوط را پرداخت نماید.

ذیل ماده ۱- بند ۲۲- باربری: عملیاتی است شامل تخلیه، بارگیری، جابجایی و چیدمان کالا

متن ماده لایحه امور گمرکی

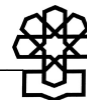
ماده ۱۱- انجام خدمات و تشریفات گمرکی در ایام یا ساعات تعطیل یا در خارج از اماکن گمرکی مستلزم موافقت گمرک با درخواست متقاضی می‌باشد که در این صورت هزینه خدمات فوق‌العاده متناسب با خدمات انجام شده که میزان آن به پیشنهاد گمرک ایران به تصویب هیأت وزیران می‌رسد دریافت خواهد شد.

تبصره ۱- خدمات مشروحه زیر بدون این‌که محتاج به درخواست قبلی و تحصیل اجازه و پرداخت هزینه خدمت فوق‌العاده باشد در تمام اوقات اعم از ساعات اداری یا ایام و ساعات غیر اداری یا تعطیل توسط گمرک انجام می‌گیرد:

پیاده کردن مسافری و پیک سیاسی و معاینه توشه و اشیای شخصی آن‌ها و همچنین پیاده کردن کیسه‌های پستی، سوار کردن مسافری و پیک سیاسی و بارگیری کیسه‌های پستی به وسایل نقلیه مشروط بر این‌که نمایندگان مؤسسات حمل و نقل، رئیس گمرک و سازمان تحویل‌گیرنده کالا را به‌طور موردی برای این‌که بتواند کارمندان مورد نیاز را حاضر نماید به موقع مطلع سازند و اظهارنامه اجمالی و رونوشت بارنامه و سایر اسناد را قبل از شروع کار به گمرک و سازمان تحویل‌گیرنده تسلیم نمایند.

تبصره ۲- هرگاه ساعات ورود و حرکت وسایل نقلیه مطابق برنامه‌های منظم، معین و معلوم باشد احتیاجی به اعلام موردی نخواهد بود.

تبصره ۳- واگن‌های راه‌آهن ممکن است در خارج از ساعات اداری بدون هیچ تشریفات به انبارهای گمرکی وارد شوند، مشروط بر این‌که درخواست معاینه یا تحویل گرفتن کالا یا شمارش محمولات آن‌ها نشده و منظور فقط امانت گذاشتن موقتی به انتظار رسیدن ساعات کار اداری بوده که متضمن مسؤلیتی برای گمرک و سازمان تحویل‌گیرنده نگردد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. خدمات گمرک نباید تعطیلی داشته باشد تا هزینه خدمات فوق العاده دریافت شود، برای این موضوع می‌توان مدیریت شیفت‌های خدمات گمرکی را طوری تنظیم کرد تا تعطیلی نداشته باشد. این موضوع در ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی نیز در برخی موارد به صراحت عنوان شده است.
۲. به این موضوع در ماده ۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۳. متن و تبصره‌های ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌تواند با اصلاحاتی به شرح زیر به جای ماده ۱۱ لایحه جایگزین شود.
۴. به جای پیک سیاسی براساس استدلالات مربوط به بخش پیک سیاسی بهتر است از اصطلاح پیک دیپلماتیک استفاده شود.
۵. در کنار بنگاه‌های حمل‌ونقل بهتر است به مؤسسات کشتیرانی نیز اشاره شود.
۶. در این ماده باید به موضوع تبصره ۱ ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی مبنی بر عدم لزوم هماهنگی با گمرک در موارد خاص مطابق تبصره ۱ پیشنهادی مرکز اشاره نمود که به‌طور خلاصه در تبصره ۲ لایحه اشاره شده است.
۷. تبصره ۳ لایحه نیز مناسب است و می‌تواند به صورت خلاصه‌تر مورد توجه قرارگیرد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۱- اقدامات ذیل بدون این‌که محتاج به درخواست قبلی و تحصیل اجازه و پرداخت هزینه خدمات فوق‌العاده باشد در تمام اوقات اعم از ساعات اداری و غیراداری یا ایام و ساعات تعطیل انجام می‌گیرد.

پیاده و سوارکردن مسافرین و پیک دیپلماتیک و معاینه توشه و اشیای اشخاص و همچنین پیاده کردن و بارگیری کیسه‌های پستی به وسایل نقلیه و بارگیری کیسه‌های پستی به وسایل نقلیه مشروط بر این‌که نمایندگان مؤسسات کشتیرانی یا بنگاه‌های حمل و نقل دیگر، حسب مورد رئیس گمرک یا بندر محل یا سازمان تحویل‌گیرنده کالا را مطابق قانون برای این‌که بتواند کارمندان مورد نیاز را حاضر نماید به موقع مطلع سازند و اظهارنامه اجمالی و رونوشت بارنامه و سایر اسناد را قبل از شروع کار به گمرک یا بندر یا هر سازمان تحویل‌گیرنده کالا تسلیم نمایند.

تبصره ۱ - هرگاه وسایل نقلیه مذکور در این ماده (کشتی، قطار یا هواپیما یا هر وسیله نقلیه دیگری باشد) که ساعات ورود و حرکت آن‌ها مطابق برنامه‌های منظمی قبلاً معین و معلوم شده باشد، حسب مورد، احتیاجی به اعلام قبلی به گمرک یا بندر نخواهد بود.

گمرک ایران و سازمان تحویل‌گیرنده مأموران کشیک به عده لازم برای مراقبت و نظارت در پیاده

کردن یا سوار کردن پیک دیپلماتیک و مسافری و کیسه‌های پستی برای ساعات‌های مقرر در برنامه‌های ورود و حرکت آن وسایل آماده خواهند داشت.

تبصره ۲ - بارکش‌ها و واگن‌های راه‌آهن ممکن است در خارج از ساعات اداری بدون هیچ تشریفات به اماکن گمرکی وارد شوند و این در صورتی است که درخواست معاینه یا تحویل گرفتن کالا یا شمارش محمولات نشده و منظور فقط امانت گذاشتن موقتی به انتظار رسیدن ساعات کار اداری است که متضمن مسئولیتی برای گمرک نگردد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۲ - سایر هزینه‌ها متناسب با خدمات انجام شده و براساس نرخ‌های مقرر دریافت خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

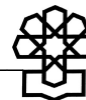
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده به صورت قطعی به ارائه حکم شفاف نمی‌پردازد بنابراین نیازی به ذکر این ماده نیست و می‌تواند حذف شود.
 ۲. به جای این ماده پیشنهاد می‌شود ماده ۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی جایگزین شود که مصداق معلوم هزینه‌های ذکر شده است.
 ۳. در ماده ۶ آیین‌نامه اجرائی قانون فعلی اصلاحاتی نیز باید انجام شود برای مثال به جای بندر می‌توان از سازمان تحویل گیرنده نام برد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۲ - هرگاه شخصی درخواست کند که تمام یا قسمتی از تشریفات گمرکی کالایی در خارج از اماکن گمرکی یا در داخل اماکن گمرکی ولی در ایام یا ساعات تعطیل انجام یابد در صورتی که درخواست او مورد موافقت گمرک یا سازمان تحویل گیرنده قرار گیرد باید هزینه خدمات فوق‌العاده را به شرحی که در تصویب‌نامه هیأت وزیران تعیین می‌شود قبل از انجام تشریفات گمرکی پرداخت کند.

تبصره - کسر یک ساعت یک ساعت محسوب می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

بخش سوم - استفاده از فنون اطلاعات

ماده ۱۳- به منظور انجام کنترل‌های گمرکی، پشتیبانی از عملیات و تشریفات گمرکی و تا جائی که برای گمرک و تجارت مقرون به صرفه باشد، گمرک مجاز است از فنون اطلاعات و تجارت الکترونیک ضمن تعیین شرایط به‌کارگیری آن و تا حد امکان با مشورت طرفهای مرتبط استفاده نماید.

ماده ۱۴- در صورت استفاده از رایانه، گمرک از استانداردهای پذیرفته شده بین‌المللی استفاده خواهد نمود. همچنین روشهای تجارت الکترونیک می‌تواند به عنوان جایگزین روشها و الزامات اسناد کاغذی مورد استفاده قرار گیرد.

ماده ۱۵- تأیید اصالت داده‌های الکترونیکی مطابق قوانین جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

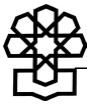
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این سه ماده به مباحث مربوط به انطباق با روش‌های نوین بر حسب ضرورت روز تأکید دارد.
۲. می‌توان ماده‌ای کلی‌تر را در نظر گرفت تا با تغییر روش‌ها نیاز به اصلاح مجدد مواد نباشد. ضمن اینکه محدودیتی نیز ایجاد نکرده و دامنه شمول گسترده‌ای نیز داشته باشد.
۳. برای این منظور می‌توان ماده ۳۹۴ آیین نامه اجرایی قانون فعلی را با تکمیل و اصلاح به شرح پیشنهاد دفتر بیان کرد که در ذیل ارائه شده است.
بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۳- گمرک ایران مکلف است نحوه تنظیم اظهارنامه و تشریفات گمرکی و ترخیص کالا را بر حسب ضرورت روز و منطبق با روش‌های نوین تجارت و توصیه‌های سازمان جهانی گمرک در راستای تسهیل تشریفات گمرکی و مراحل ترخیص هماهنگ نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶- گمرک می‌تواند نگهداری اطلاعات مورد نیاز خود و نیز تبادل اطلاعات بین ادارات گمرک و سایر طرف‌های مورد تأیید قانونی را به طرق فنون تجارت الکترونیک (ELECTRONIC COMMERCE) انجام دهد. همچنین در گمرکاتی که سیستم رایانه‌ای ترخیص، عملیاتی می‌باشد، فرم الکترونیکی اظهارنامه مبتنی بر نظر گمرک ایران قابل قبول خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. این گونه موارد که به طرق و شیوه‌های کار و نگهداری اطلاعات باز می‌گردد جایگاه و شأن ماده قانونی را نداشته و حتی در حد آیین نامه نیز نمی‌باشد. این موارد در حد بخشنامه‌ای است و نیازی به ذکر آن در قانون نمی‌باشد. در ضمن این ماده به ارائه حکم و تکلیفی نیز نمی‌پردازد و تنها به گمرک اختیار می‌دهد. بنابراین می‌توان این ماده را حذف کرد.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود

متن ماده لایحه امور گمرکی

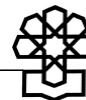
ماده ۱۷- به استثنای مواردی که مشخصاً ذکر گردیده و هزینه‌های انجام خدمات که نقداً وصول می‌گردد، میزان تضمین برای کالاهای مجاز حداکثر معادل حقوق ورودی متعلقه و برای سایر کالاها حداکثر معادل سه برابر ارزش کالا به علاوه حقوق ورودی متعلقه خواهد بود که حسب مورد توسط گمرک تعیین می‌گردد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. استثناهای مورد بحث در تضمین در موارد مختلف مبهم می‌باشد به همین دلیل می‌توان به این موارد اشاره کرده و استثنا را حذف کرد.

۲. در مورد کالاهای مجاز و مشروط لازم است علاوه بر مبلغی معادل حقوق ورودی، حداکثر جریمه احتمالی را هم در نظر گرفت. زیرا به دلیل مجاز یا مشروط بودن کالا نباید در صورت خروج کالا بدون انجام تشریفات گمرکی تنها به اخذ حقوق

ورودی بسنده کرد، چرا که شرایط ورود مثل الزامات قانونی ثبت سفارش، اخذ گواهی بهداشت، استاندارد و ایمنی برای مصرف و ... ضروری است و نباید اجازه داده شود با تضمین فقط حقوق ورودی این موارد باقی مانده و نادیده گرفته شود، به همین دلیل در قانون و آیین نامه فعلی نیز قید اخذ جریمه احتمالی به کاربرده شده و در صورت حذف این موارد «ورود موقت» و «ترانزیت» کالای مجاز یا مشروط با استفاده از این خلأ می تواند با سوءاستفاده هایی همراه شود.

در ضمن لازم به ذکر است که قید مجاز و مشروط ناظر بر موارد و ملاحظاتی مانند حمایت از تولید کننده در واردات و صادرکننده در صادرات می باشد و ارتباطی با الزامات قانونی مانند ثبت سفارش واردات، ایمنی کالا، بهداشت، استاندارد و ... ندارد.

بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش ها

ماده ۲۲۹- میزان تضمین برای کالاهای مجاز و مشروط معادل حقوق ورودی متعلقه به علاوه حداکثر جریمه احتمالی و برای کالای ممنوع سه برابر ارزش گمرکی کالا به علاوه حقوق ورودی متعلقه خواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۸- اظهارکننده روش تودیع تضمین را از انواع موارد موضوع بند (هـ) ماده (۲) انتخاب و ارائه می نماید.

توضیحات مرکز پژوهش ها:

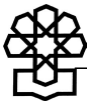
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. حق تصمیم گیری در این مورد بر عهده صاحب کالا است. اظهارکننده ممکن است وکالتی در این زمینه نداشته باشد.
۲. بهتر است در خصوص انواع موارد تضمین تصریح صورت پذیرد.

بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش ها

ماده ۲۳۰- صاحب کالا می تواند روش تودیع تضمین را از انواع پیش بینی شده در این قانون (وجه نقد، ضمانتنامه بانکی، بیمه نامه معتبر و یا موارد دیگر به پیشنهاد گمرک ایران و تصویب هیأت وزیران) و با توجه به مقررات جاری در گمرک انتخاب کند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۹- تضمین را می‌توان به صورت کلی یا موردی تودیع نمود و بلافاصله پس از انجام الزامات، تضمین مربوطه باید آزاد شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:
در تعریف تضمین به این موضوع در ذیل ماده ۱ در بخش تعاریف اشاره شده است بنابراین می‌توان این ماده را حذف کرد.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود

متن ماده لایحه امور گمرکی

بخش پنجم - کنترل‌های گمرکی

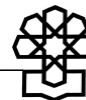
ماده ۲۰- مسافری و کالاها، از جمله وسایل نقلیه که به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌گردند، اعم از این‌که مشمول حقوق ورودی باشند یا نباشند، مشمول کنترل‌های گمرکی خواهند بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:
۱. کنترل واژه‌های لاتین است و بهتر است به جای آن از نظارت استفاده شود.
۲. به بحث مسافر در مواد ۵۴ الی ۵۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۳. با توجه به عام بودن این ماده دیگر نیازی به ذکر عبارت « اعم از این‌که مشمول حقوق ورودی باشند یا نباشند» نمی‌باشد و این عبارت می‌تواند حذف شود.
بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۴ - مسافری و کالاها، از جمله وسایل نقلیه که به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌گردند مشمول نظارت‌های مقرر در این قانون می‌باشند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۱- در اجرای کنترل‌های گمرکی، گمرک مجاز است از شیوه‌های مدیریت خطر (Risk Management) استفاده کند و به منظور انجام کنترل‌های گمرکی و اینکه چه اشخاص و چه کالاهایی، از جمله وسائل نقلیه و تا چه حدی باید مورد واریسی و معاینه قرار گیرند از فنون تجزیه و تحلیل و انتخاب خطر، بازرسی‌های اتفاقی و همچنین از دستگاه‌های کشف استفاده نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. با توجه به اینکه کنترل واژه‌ای لاتین است بهتر است از واژه نظارت استفاده شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۵ - در اجرای نظارت‌های گمرکی، گمرک می‌تواند از شیوه‌های مدیریت خطر (RISK MANAGEMENT) استفاده کند و به منظور انجام نظارت‌های گمرکی و اینکه چه اشخاص و چه کالاهایی، از جمله وسایل نقلیه و تا چه حدی باید مورد بازرسی و معاینه قرار گیرند فنون تجزیه و تحلیل و انتخاب خطر، بازرسی‌های اتفاقی و همچنین استفاده از دستگاه‌های کشف‌کننده را بکارگیرد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۲- گمرک برای پشتیبانی از اجرای مدیریت و انتخاب خطر، یک خط‌مشی قابل سنجش قانونی را اتخاذ خواهد نمود. همچنین برای اجرای کنترل‌های گمرکی مجاز به استفاده از روش‌های مبتنی بر حسابرسی و خدمات حساب‌برسان رسمی می‌باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مناسب است فقط با اندکی اصلاحات ویرایشی می‌تواند به شرح پیشنهاد

مرکز خلاصه شده و درج شود.

۲. انتخاب خطر صحیح نمی‌باشد و تنها مدیریت خطر مورد نظر قرار گیرد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۶ - گمرک برای پشتیبانی از اجرای مدیریت خطر باید از خط‌مشی‌های قابل سنجش قانونی از جمله استفاده از حسابرسی و خدمات حساب‌برسان رسمی استفاده نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۳- گمرک به منظور تقویت کنترل‌های گمرکی، می‌تواند با ادارات گمرکی سایر کشورها و سازمانهای مرتبط با تجارت (از جمله انجمن‌ها و مؤسسات بازرسی مجاز) همکاری نماید و همچنین نسبت به انعقاد موافقتنامه‌های کمکه‌های متقابل اداری با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اقدام کند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده از لایحه جزو خط‌مشی‌ها می‌باشد، بنابراین می‌توان این ماده را حذف کرد.

۲. براساس اصل ۷۷ قانون اساسی کلیه عهدنامه‌ها، مقاوله نامه‌ها، قراردادهای و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس برسد و گمرک نمی‌تواند رأساً اقدام نماید. بنابراین وجود این ماده دست گمرک را باز می‌گذارد تا برخلاف روش معمول و قانونی عمل نماید.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود.

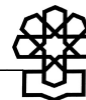
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۴- گمرک انجام تشریفات گمرکی حیوانات زنده، کالاهای فاسدشدنی و کالاهائی که فوری بودن ترخیص آن مورد قبول گمرک باشد را در اولویت قرار خواهد داد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

این ماده از لایحه با توجه به تعریف محمولات فوری در قسمت اصطلاحات و تعاریف می‌تواند حذف شود ضمن اینکه اصولاً می‌توان به اعمال اولویت‌ها به لحاظ فوریت محمولات با رعایت مقررات و دستورالعمل‌های اداری و بخشنامه‌ای گمرک ایران اشاره نمود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱- بند ۹۳- محموله‌های فوری: کالاهایی است که ترخیص سریع آنها توسط گمرک با توجه به شرایط زیر به عنوان یک امر دارای اولویت و ضروری است:

- ماهیت آنها،
- امدادی بودن آنها،
- تأمین یک نیاز کاملاً مبرم و فوری.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۵- گمرک می‌تواند در موارد استثنائی که مقتضی بداند مأمورانی را تعیین کند تا کالا را بدرقه یا مراقبت نمایند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

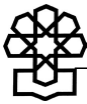
در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. موضوع این ماده به خط‌مشی‌های موجود در اجرای مقررات مربوط به قانون گمرک باز می‌گردد و این امور با توجه به دستورالعمل‌های اداری قابل انجام است.
۲. درج چنین مواردی در قانون موجب می‌شود تا این امر به تمامی موارد تسری پیدا کند و بعضاً موجب و متضمن هزینه و تشریفات اداری و معطل کردن جریان ترخیص کالا شود.

هر چند در مقررات مربوط به آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی و در ماده ۱۵ به نحوی به این موضوع و هزینه بدرقه کالا اشاره شده است با این حال با توجه به عدم کارایی مأموران بدرقه این امر به تدریج در گمرک نیز بلااستفاده شده است بنابراین پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۶- با توجه به وظایف گمرک و مسؤولیت آن در اجرای کنترلهای گمرکی در مبادی ورودی و خروجی، سایر کنترلها (از جمله بازرسیهای پزشکی انسانی، دامپزشکی، گیاهی، استانداردهای فنی و کیفیت) باید به صورت هماهنگ و تحت نظارت گمرک ساماندهی شود. برخی از این کنترلها به منظور تسهیل تجارت بینالمللی می‌تواند با هماهنگی قبلی به گمرک واگذار یا در مکانی غیر از مرز مجاز صورت گیرد. وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مسؤول این کنترلها باید به منظور انجام سریع وظایفشان امکانات و تسهیلات لازم را فراهم نمایند.

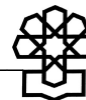
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. می‌باید به جای واژه کنترل از واژه نظارت استفاده کرد.
 ۲. در انتهای ماده می‌توان مطابق پیشنهاد مؤسسه استاندارد آیین‌نامه‌ای را جهت مشخص نمودن وظایف دستگاه‌ها در قبال گمرک و نحوه هماهنگی با آن پیش‌بینی نمود. لازم است با توجه به محوریت گمرک، آیین‌نامه به پیشنهاد گمرک بوده و با بقیه دستگاه‌های مربوط هماهنگی به عمل آید.
 ۲. در انتهای ماده به مرز مجاز اشاره شده است که واژه‌ای صحیح نمی‌باشد زیرا در تعاریف بین‌المللی مرز تعریف مشخصی دارد و مرز غیرمجاز وجود ندارد که مرز مجاز داشته باشیم و می‌توان به جای این عبارت به مسیرها یا مبادی که قبلاً رسماً تعیین و اعلام نشده یا گمرک در آنجا به طور مستمر مستقر نبوده، اشاره کرد.
 ۳. بهتر است در انتهای ماده به موضوع همکاری وزارتخانه‌ها با گمرک اشاره شود زیرا فراهم کردن تسهیلات توسط وزارتخانه‌ها جهت ارائه به گمرک مورد نظر قرار دارد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۷ - با توجه به وظایف و مسؤولیت‌های گمرک در اجرای نظارت‌های گمرکی در مبادی ورودی و خروجی و سایر نظارت‌ها (از جمله؛ بازرسی‌های پزشکی انسانی، دامپزشکی، گیاهی، استانداردهای فنی و کیفیت) باید هماهنگی‌های لازم تحت نظارت گمرک ساماندهی شود. برخی از این نظارت‌ها به منظور تسهیل تجارت بین‌المللی می‌تواند با هماهنگی قبلی به گمرک واگذار یا در مسیرها یا مبادی که قبلاً به طور رسمی تعیین و اعلام نشده یا گمرک در آنجا به طور مستمر مستقر نبوده و یا در موارد اضطراری توسط گمرک صورت گیرد. در هر حال وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مسؤول در ارتباط با این وظایف باید به منظور انجام سریع وظایفشان امکانات و تسهیلات لازم را فراهم و در اختیار گمرک قرار دهند. آیین‌نامه اجرایی مربوط به

این ماده حداکثر تا ۳ ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد گمرک جمهوری اسلامی ایران و با هماهنگی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی و دیگر دستگاه‌های مربوط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۷- گمرک مکلف است اطلاعات لازم برای انجام تشریفات گمرکی را به موقع منتشر نماید. همچنین می‌تواند اطلاعات و آمار مورد درخواست اشخاص در ارتباط با امور گمرکی، (به استثنای اطلاعات خصوصی یا محرمانه مؤثر بر کار گمرک و اشخاص دیگر) را ارائه دهد. دادن اطلاعات محرمانه براساس قانون یا تقاضای مقامات صالحه خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مهم‌ترین آمار گمرکی شامل آمار سالانه صادرات، واردات و ترانزیت است که می‌باید حداکثر تا پایان سه ماهه اول سال بعد منتشر شود.
 ۲. می‌توان در مورد مصادیق امور گمرکی به موضوع ارزش کالا و اسناد مربوطه که در اجرای تعیین ارزش با رد اسناد و اظهارات صاحبان کالا مستند گمرک قرار می‌گیرد، اشاره کرد.
 ۲. نیازی به قید شرایط ارائه اطلاعات محرمانه نمی‌باشد و هر مسئله خاص به قانون مربوط به خود باز می‌گردد و این امری واضح است و نیازی به ذکر آن در قانون نیست. تنها در قسمت استثنائات به اسناد طبقه‌بندی شده اشاره شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۸- گمرک مکلف است اطلاعات لازم برای انجام تشریفات گمرکی و نیز آمار صادرات، واردات و ترانزیت سالانه را حداکثر تا پایان سه ماهه اول سال بعد منتشر نماید. همچنین بنا به درخواست اشخاص، اطلاعات مورد نیاز در ارتباط با امور گمرکی از جمله مستندات و سوابق ارزش کالا و اسناد مربوطه که در تعیین ارزش مورد مقایسه قرار گرفته (به استثنای اطلاعات مربوط به حریم خصوصی و اسناد طبقه‌بندی‌شده) را برای ملاحظه صاحبان کالا به منظور دفاع از اسناد و اظهار در اختیار آنها قرار دهد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۸- دولت مکلف است طبق قانون الحاق به قرارداد این سیستم طبقه‌بندی را در تدوین جدول تعرفه گمرکی مورد استفاده قرار دهد. گمرک باید اصلاحاتی که طبق قرارداد مربوطه در سیستم هماهنگ شده به عمل می‌آید، در جدول تعرفه منظور و برای اطلاع عموم آگهی نماید. در صورتی که اصلاحات مزبور مؤثر در مأخذ حقوق ورودی باشد، کالایی موجود در گمرک و کالایی که قبل از اعلام آگهی برای آن گشایش اعتبار شده است مشمول مأخذ کمتر خواهد بود.

گمرک مکلف است یادداشت‌های توضیحی سیستم هماهنگ شده، اصلاحات بعدی آن و همچنین آراء طبقه‌بندی صادره از شورای همکاری گمرک را برای اطلاع عامه منتشر نماید.

در مواردی که در عبارات جدول تعرفه، ابهام وجود داشته باشد، متن سیستم هماهنگ شده و یادداشت‌های توضیحی آن به زبانهای رسمی کنوانسیون مربوطه ملاک عمل خواهد بود.

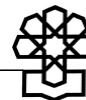
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده را می‌توان با ماده ۵۶ و قسمت نخست ماده ۶۰ قانون فعلی تلفیق کرده و ضمن انجام اصلاحاتی به شرح پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها ارائه داد.
 ۲. در شروع متن ماده عبارت «این سیستم»، هر چند به اعتبار عنوان بخش ششم لایحه است، با این حال موجب ابهام خواننده را فراهم می‌سازد. مگر اینکه به عنوان بخش مراجعه تا متوجه شود که منظور «سیستم هماهنگ شده» است.
 ۳. در ابتدای ماده می‌باید به نحوه تعیین حقوق گمرکی اشاره کرد.
 ۴. در انتهای پاراگراف اول ماده ۵۶ باید علاوه بر آگهی بر ترجمه متن نیز اشاره شود.
 ۵. در ماده ۵۶ قانون فعلی می‌باید به جای حقوق گمرکی از حقوق ورودی استفاده شود.
 ۶. به جای «کالایی که قبل از اعلام آگهی» می‌توان از «کالایی که قبل از وصول نظریه شورای همکاری گمرکی» استفاده نمود.
 ۷. در انتها باید به صراحت ذکر شود که کدام زبانها ملاک عمل برای موارد ابهام هستند. در این موارد به ترتیب زبان انگلیسی و فرانسه اولویت دارند.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۹ - حقوق ورودی به میزانی که در جدول تعرفه و بر مبنای طبقه‌بندی موسوم به سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا تعیین می‌گردد وصول می‌شود. گمرک ایران مکلف است طبق قانون قرارداد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به فهرست طبقه‌بندی (سیستم هماهنگ شده)، این سیستم و اصلاحاتی که بعداً در طبقه‌بندی کالا و یادداشت‌های توضیحی آن به عمل می‌آید و از طرف شورای همکاری‌های گمرکی تصویب

و اعلام می‌شود در تعرفه و یادداشتهای توضیحی آن منظور و برای اطلاع عموم ترجمه و آگهی نماید. در صورتی که اصلاحات مزبور مؤثر در مأخذ حقوق ورودی باشد، کالاهای موجود در گمرک و کالایی که قبل از وصول نظریه شورای همکاریهای گمرکی برای آن گشایش اعتبار شده است مشمول مأخذ تعرفه کمتر خواهد بود. در موارد ابهام و اجمال در جدول سیستم هماهنگ‌شده توصیف و کدگذاری کالا و یادداشتهای توضیحی آن، به ترتیب متن انگلیسی و فرانسه ملاک عمل است.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۲۹- ارزش گمرکی کالای ورودی ارزش معاملاتی است. یعنی قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالا در زمان فروش برای صدور به قلمرو گمرکی براساس اسناد تسلیمی صاحب کالا که طبق شرایط و ضوابط مقرر در ماده (۳۵) تعدیل می‌شود، مشروط به این‌که:

الف - هیچ‌گونه قید و محدودیتی در حق تصرف یا استفاده از کالا برای خریدار وجود نداشته باشد، مگر محدودیت‌های قانونی یا آنهایی که در قیمت کالا اثری ندارد؛

ب - فروش یا قیمت کالا تابع شرایط یا ملاحظاتی نباشد که نتوان در ارتباط با کالای وارده برای آن تعیین ارزش کرد؛

ج - هیچ بخشی از وجوه حاصله از فروش مجدد یا واگذاری یا استفاده بعدی به وسیله خریدار، به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم عاید فروشنده نشود مگر آن‌که طبق بند (د) ماده (۳۵) برای آن تعدیل مناسبی انجام شود؛

د - خریدار و فروشنده وابسته نبوده یا آنکه وابستگی آنها بر ارزش کالا اثری نداشته باشد.

ماده ۳۶- ارزش گمرکی کالای ورودی بر مبنای نرخ ارز و برابریهای اعلام شده از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در روز اظهار محاسبه و تعیین خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

- در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. به بحث ارزش در ماده ۱۰ قانون فعلی اشاره شده است.
 ۲. ماده ۲۹ و ماده ۳۶ لایحه را می‌توان با یکدیگر ادغام و متن ماده ۳۶ را در قسمت اخیر ماده جدید قید کرد و به صورت ذیل در نظر گرفت.
 ۳. در بحث ارزش به جای ارزش معاملاتی باید ارزش CIF کالا مورد نظر قرار گیرد که شامل بهای خرید کالا در مبدأ (بهای صادراتی) به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل و باربندی می‌باشد.

$$(CIF = C + I + F)$$

بهای خرید کالا در مبدأ با بهای صادراتی (C) به چهار شکل زیر می‌باشد:

الف) FOB: تحویل روی عرشه کشتی،

ب) FAS: تحویل کنار کشتی،

ج) FCA: تحویل به حمل کننده،

د) EXW: تحویل در محل کار.

اگر به یکی از چهار حالت فوق هزینه حمل از مبدأ تا مقصد بارنامه F (Freight) و بیمه حمل و نقل و باربری از زمان تحویل به حامل تا زمان معین بعد از تخلیه در مقصد I (Insurance) اضافه شود ارزش CIF به دست می آید.

۴. در متن ماده اشاره شد که ارزش طبق شرایط ماده (۱۳۵) تعدیل می شود، استفاده از واژه تعدیل معمولاً به معنای کاهش است ولی در ماده ۳۵ مواردی به ارزش افزوده می شود بنابراین بهتر است اشاره شود که این هزینه ها اضافه می شود.

۵. در بند «الف» این ماده به جای «حق تصرف» می توان از «تصرف» استفاده کرد.

۶. در بند ب به جای «نتوان در ارتباط با کالای وارده برای آن تعیین ارزش کرد» عبارت «نتوان برای کالای وارده تعیین ارزش کرد» جایگزین شود.

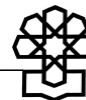
۷. در بند «د» این ماده معنای «وابسته نبوده» مشخص نمی باشد و می توان به «رابطه نسبی و یا رابطه خادم و مخدومی و یا تجاری بین خریدار و فروشنده» اشاره کرد.

بنابراین می توان متن این مواد را ادغام و به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش ها

ماده ۲۰ - ارزش گمرکی کالای ورودی در همه موارد ارزش CIF کالا به علاوه هزینه هایی که در ماده (۲۲) این قانون به آن اشاره شده و حسب مورد به کالای ورودی تعلق گرفته، است، این ارزش براساس اسناد تسلیمی صاحب کالا و بر مبنای نرخ برابری ارز و برابری های اعلام شده از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در روز اظهار، محاسبه و تعیین خواهد شد مشروط بر این که:

۱. هیچ گونه قید و محدودیتی در تصرف یا استفاده از کالا برای خریدار وجود نداشته باشد، مگر محدودیت های قانونی یا محدودیتهایی که در قیمت کالا اثری ندارند،
۲. فروش یا قیمت کالا تابع شرایط یا ملاحظاتی نباشد که نتوان برای کالای وارده تعیین ارزش کرد،
۳. هیچ بخشی از وجوه حاصل از فروش مجدد یا واگذاری یا استفاده بعدی به وسیله خریدار، به طور مستقیم یا غیرمستقیم عاید فروشنده نشود، مگر آن که طبق بند «۳» ماده (۲۲) برای آن تعدیل مناسبی انجام شود،
۴. در صورت وجود هرگونه رابطه نسبی و یا رابطه خادم و مخدومی و یا تجاری بین خریدار و فروشنده، این رابطه هیچ گونه اثری بر معامله نداشته باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۳۰- هر گاه نتوان ارزش گمرکی کالای ورودی را طبق شرایط ماده (۲۹) تعیین کرد ارزش آن براساس ارزش معاملاتی کالای یکسان و ساخت همان کشور که همزمان با کالای مزبور برای صدور به قلمرو گمرکی فروخته شده و مورد قبول گمرک قرار گرفته است با رعایت ضوابط تعدیل موضوع ماده (۲۵)، تعیین خواهد شد.

ماده ۳۱- ارزش کالائی را که نمی‌توان براساس مواد (۲۹) و (۳۰) تعیین نمود، ارزش آن براساس ارزش معاملاتی کالای مشابه، ساخت همان کشور که همزمان با کالای مزبور برای صدور به قلمرو گمرکی فروخته شده و مورد قبول گمرک قرار گرفته است، با رعایت ضوابط تعدیل موضوع ماده (۲۵) تعیین خواهد شد.

تبصره ۱- در اجرای مواد (۳۰) و (۳۱) شرایط و سطح تجارت، همچنین مقدار خرید باید مورد توجه قرار گرفته و به همین ترتیب بابت اختلافات احتمالی در شیوه و یا مسافت حمل کالاهای یکسان یا مشابه در مقایسه با کالای مورد ارزش‌گذاری تعدیل لازم صورت گیرد.

تبصره ۲- هر گاه در اجرای مواد (۳۰) و (۳۱) بیش از یک ارزش معاملاتی برای کالا به دست آید، ارزش کمتر ملاک تعیین ارزش گمرکی قرار می‌گیرد.

ماده ۳۲- هرگاه براساس مواد پیش گفته نتوان ارزش کالای ورودی را تعیین نمود، ارزش آن کالای: الف- براساس قیمت فروش هر واحد کالای وارده یا یکسان یا مشابه آن در بازار داخلی که همزمان با کالای مورد ارزش‌گذاری در بیشترین مقدار کل به افراد غیروابسته به فروشنده فروخته می‌شود، با کسر موارد زیر تعیین خواهد شد:

- ۱- سود و مخارج کلی معمول برای فروش آن نوع کالا (شامل هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم بازاریابی).
- ۲- هزینه‌های متداول بعد از ترخیص کالا مانند کرایه حمل، بیمه، دلالی و غیره.
- ۳- حقوق ورودی و سایر پرداختی‌هایی که به ورود یا فروش کالا تعلق گرفته است.

تبصره- در صورت عدم وجود سابقه فروش داخلی همزمان، براساس قیمت فروش کالای وارده یکسان یا مشابه آن در نزدیکترین تاریخ پس از ورود کالای مورد ارزش‌گذاری و حداکثر به فاصله نود روز، تعیین خواهد شد.

ب- چنانچه کالای وارده یا یکسان یا مشابه آن به همان وضعیت ورود به فروش نرسد براساس قیمتی که پس از پردازش، در بیشترین مقدار کل به اشخاص غیروابسته فروخته می‌شود، پس از کسر ارزش افزوده بابت پردازش و کسر موارد مندرج در ذیل بند (الف) این ماده تعیین خواهد شد.

ماده ۳۳- ارزش کالایی را که نمی‌توان بر اساس مواد (۲۹) لغایت (۳۲) تعیین نمود، ارزش آن براساس «ارزش محاسباتی» که از جمع اقلام زیر تشکیل می‌شود، تعیین خواهد شد:

- ۱- ارزش مواد و کلیه هزینه‌های ساخت یا پردازش که در تولید یا ساخت کالا به کار رفته است.
- ۲- سود و مخارج کلی که صادرکننده در قیمت فروش کالا منظور نموده است.
- ۳- سایر اقلامی که طبق ماده (۲۵) باید به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت افزوده شود.

تبصره ۱- منظور از مخارج کلی فوق‌الاشاره هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم مربوط به تولید و فروش کالای مورد ارزش‌گذاری است که در بند اول منظور نشده است.

تبصره ۲- انتخاب اولویت در اجرای روشهای تعیین ارزش براساس مواد (۳۲) و (۳۳) می‌تواند براساس تقاضای واردکننده باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به مفاد این مواد از لایحه در ماده ۱۱ قانون فعلی و ماده ۱۲۱ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.

۲. با توجه به اینکه در مسائل مربوط به بحث تعیین ارزش، ترتیب و تقدم و تأخر مراحل ارزش‌گذاری از اهمیت بسزایی برخوردار است پیشنهاد می‌شود که مواد ۳۰، ۳۱، ۳۲ و ۳۳ را ادغام کنیم تا تقدم و تأخر ضوابط و نحوه تعیین ارزش به صورت شفاف مشخص شود. این انسجام موجب می‌شود که به هنگام مراجعه مأموران گمرک و صاحبان کالا یا به‌طور کلی مخاطبان قانون امور گمرکی تعیین ارزش آسان‌تر انجام شده و از تفسیر و تعبیر نابجا ممانعت به عمل آید.

۳. در بررسی این ماده توجه به ماده ۱۲۱ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی ضروری است.

۴. اصلاحات مربوط به این بخش با توجه به کنوانسیون‌های بین‌المللی و مقایسه قوانین دیگر کشورها صورت پذیرفته است.

بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

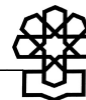
ماده ۲۱ - هرگاه از طرف اظهارکننده سیاهه خرید به گمرک تسلیم نشود یا ارزش مندرج در سیاهه خرید قابل قبول تشخیص داده نشود، مشروط به این‌که تشخیص نامتناسب بودن ارزش از طرف گمرک در هر مورد مبتنی بر دلیل موجه یا مستند به اسناد قابل قبول باشد، ضوابط و نحوه تعیین ارزش موضوع ماده (۲۰) این قانون به ترتیب و با رعایت تقدم و تأخر به صورت بندهای ذیل خواهد بود:

۱. در صورت وجود سابقه ترخیص کالای مثل و در غیر این صورت کالای مشابه با ارزش قابل قبول، ارزش کالا با مقایسه با ارزش کالای صادراتی مثل یا مشابه حسب مورد به شرط این‌که از همان کشور مبدأ و همزمان با تاریخ خرید کالای مورد اختلاف خریداری شده باشد تعیین می‌شود.

تبصره ۱ - برای اجرای این بند، شرایط و سطح تجارت، همچنین مقدار خرید باید مورد توجه قرار گرفته و به همین ترتیب بابت اختلافات احتمالی در شیوه یا مسافت حمل کالای مثل یا مشابه در مقایسه با کالای مورد ارزش‌گذاری تعدیل لازم صورت گیرد.

تبصره ۲ - در مواردی که بیش از یک ارزش معاملاتی برای کالا به دست آید، ارزش کمتر ملاک تعیین ارزش گمرکی قرار می‌گیرد.

۲. هرگاه براساس بند «۱» این ماده نتوان ارزش کالای ورودی را تعیین نمود، نحوه تعیین ارزش به ترتیب

ذیل خواهد بود:

۱-۲. فهرست چایی قیمت‌های صادراتی (Price List) که مستقیماً از طرف سازندگان کالا صادر و جنبه عمومی داشته و صحت مندرجات آن به وسیله مقامات صلاحیت‌دار کشور مبدأ گواهی و از طرف مأموران کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران یا دفتر اسناد رسمی محل تصدیق امضا شده باشد، ملاک عمل قرار می‌گیرد.

۲-۲. در صورتی که ارزش براساس فهرست‌های عمده فروشی یا خرده‌فروشی کشور مبدأ محاسبه شود، ضمن رعایت ضوابط مذکور برای احراز صحت این مدارک باید به ترتیب ۲۰ درصد و ۴۰ درصد سود عمده‌فروشی یا خرده‌فروشی کسر شود، همچنین جوایز صادراتی و بازپرداخت‌های احتمالی مالیاتی و گمرکی باید برای رسیدن به بهای صادراتی کسر شود.

تبصره - جوایز صادراتی یا بازپرداخت‌های مالیاتی و گمرکی که معمولاً از طرف دولت‌ها یا سایر مقامات رسمی به صادرکنندگان محلی اعطا یا مسترد می‌گردد، وقتی مورد قبول خواهد بود که یا از طرف نمایندگی‌های بازرگانی کشورهای خارج در ایران رسماً اعلام یا از طرف نمایندگی‌های ایران در خارج مورد تأیید قرار گیرد.

۳. هر گاه براساس بندهای «۱» و «۲» این ماده نتوان ارزش کالای ورودی را تعیین نمود ارزش براساس ارزش محاسباتی و به شرح ذیل خواهد بود:

۱-۳. ارزش مواد و کلیه هزینه‌های ساخت یا پردازش که در تولید یا ساخت کالا به کار رفته است.

۲-۳. سود و مخارج کلی که صادرکننده در قیمت فروش کالا منظور نموده است.

۳-۳. سایر مواردی که طبق ماده (۲۲) این قانون باید به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت افزوده شود.

تبصره - منظور از مخارج کلی فوق‌الشاره هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم مربوط به تولید و فروش کالای مورد ارزشگذاری است که در بند ۱-۳ این ماده منظور نشده است.

۴. هر گاه براساس بندهای «۱»، «۲» و «۳» این ماده نتوان ارزش کالای ورودی را تعیین نمود ارزش آن کالا به ترتیب ذیل تعیین خواهد شد: قیمت فروش هر واحد کالای وارده (به ترتیب مثل یا مشابه) در بازار داخلی که همزمان با کالای مورد اختلاف در بیش‌ترین مقدار کل به افراد غیروابسته به فروشنده فروخته می‌شود، با کسر موارد زیر تعیین خواهد شد.

۱-۴. حقوق ورودی و هزینه‌های گمرکی، طبق پروانه گمرکی،

۲-۴. هزینه‌های بعد از ترخیص،

۳-۴. سود عمده‌فروشی و خرده‌فروشی به ترتیب ۱۵ و ۲۰ درصد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۳۴- اگر نتوان ارزش گمرکی کالای وارده را طبق مواد (۲۹ لغایت ۳۳) تعیین کرد ارزش گمرکی آن بر مبنای مدارک و اطلاعات موجود و با انعطاف در به‌کارگیری مقررات مواد فوق‌الذکر تعیین خواهد شد. در هر حال ارزش گمرکی براساس موارد زیر تعیین نمی‌شود:

الف - قیمت صادراتی کالا برای فروش به کشورهای دیگر.

ب - قیمت فروش کالا در بازار داخلی کشور صادرکننده.

ج - قیمت فروش کالا در بازار سایر کشورها.

د - قیمت فروش کالاهای یکسان و مشابه تولید شده در قلمرو گمرکی.

ه - تعیین حداقل ارزش قابل قبول برای کالا.

و - ارزشهای غیرواقعی و موهوم.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

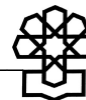
متن و جایگاه این ماده از لایحه مناسب است ولی در مورد سه بند «ب»، «د» و «ه» به شرح «قیمت فروش کالا در بازار داخلی کشور صادرکننده»، «قیمت فروش کالاهای یکسان و مشابه تولید شده در قلمرو گمرکی» و «تعیین حداقل ارزش قابل قبول برای کالا»، ابهام وجود دارد زیرا این موارد از معیارهای تعیین ارزش گمرکی هستند. در حالی که در متن ماده آمده است که در هر حال ارزش گمرکی براساس موارد زیر تعیین نمی‌شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۳ - اگر نتوان ارزش گمرکی کالای وارده را بر طبق مفاد ماده (۲۰) و بندهای مندرج در ماده (۲۱) این قانون تعیین کرد ارزش گمرکی آن بر مبنای مدارک و اطلاعات موجود و با انعطاف در به‌کارگیری مقررات مواد فوق‌الذکر تعیین خواهد شد. در هر حال ارزش گمرکی براساس موارد ذیل تعیین نمی‌شود:

۱. قیمت صادراتی کالا برای فروش به کشورهای دیگر،
۲. قیمت فروش کالا در بازار سایر کشورها،
۳. ارزشهای غیرواقعی و موهوم.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۳۵- در تعیین ارزش گمرکی موضوع ماده (۲۹) به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت موارد زیر افزوده خواهد شد:

الف - هر یک از موارد زیر و به مقداری که خریدار متقبل پرداخت آن شده اما در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت کالا منظور نشده است:

اول - کرایه حمل و بیمه کالا تا ورود به اولین گمرک.

دوم - هزینه‌های تخلیه، بارگیری و جابجایی مربوط به کالا قبل از ورود به اولین دفتر گمرک.

سوم - هزینه دلالی و کارمزد مربوط به کالا به استثنای کارمزد پرداخت شده به کارگزار خریدار.

چهارم - قیمت ظروفی که از نظر مقررات گمرکی جزو قیمت کالا منظور می‌شود و هزینه‌های بسته‌بندی کالا.

ب - ارزش کالا و خدمات زیر که به رایگان یا با هزینه کم توسط خریدار برای تولید کالای وارده فراهم شده، به نسبتی که به کالای وارده اختصاص یافته و در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت منظور نشده است:

اول - مواد، قطعات و تجهیزاتی که در تولید کالای وارده به کار رفته است.

دوم - کارهای طراحی، مهندسی، هنری، تکمیلی و مانند آن مربوط به کالای وارده که در سایر کشورها انجام شده است.

ج - حق امتیاز و حقوق مالکیت معنوی، اختراع و علامت تجاری مربوط به کالا که خریدار باید به عنوان شرط فروش کالا آنها را به طور مستقیم یا غیرمستقیم بپردازد به نسبتی که به کالای وارده مربوط می‌شود و در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت منظور نشده است.

د - هر بخش از عواید فروش مجدد، عواید واگذاری یا استفاده بعدی کالای وارده که به طور مستقیم یا غیرمستقیم به فروشنده تعلق می‌گیرد.

تبصره- در تعیین ارزش گمرکی کالا به جز آنچه که در این ماده پیش‌بینی شده است نباید مبلغ دیگری به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت اضافه شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. با توجه به اینکه ارزش گمرکی کالای ورودی ارزش CIF کلاست، بند الف این ماده که به مواردی مثل، کرایه حمل و بیمه کالا، هزینه‌های تخلیه، بارگیری و جابه‌جایی مربوط به کالا، هزینه دلالی و کارمزد مربوط به کالا به استثنای کارمزد پرداخت شده به کارگزار خریدار و هزینه‌های بسته‌بندی کالا و ... اشاره دارد نیز در ارزش CIF کالا نهفته است و نیاز نیست که به صورت بند جداگانه به آن اشاره شود.
۲. به موضوع تبصره این ماده در مواد قبلی اشاره شده است و حکم همین ماده نیز مؤید این موضوع می‌باشد و نیازی به ذکر مجدد آن در تبصره نمی‌باشد.
۳. با توجه به موضوع فوق لازم است در سطر اول ماده پیشنهادی به شرح زیر، قید اصطلاح (CIF) که متضمن بهای خرید در مبدأ به علاوه هزینه‌های مذکور در بند

«الف» ذیل ماده ۳۵ لایحه است به عمل آید.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۲ - در تعیین ارزش گمرکی موضوع ماده (۲۰) این قانون، به قیمت *CIF* واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت موارد زیر افزوده خواهد شد:

۱. ارزش کالا و خدمات زیر که به صورت رایگان یا با هزینه کم توسط خریدار برای تولید کالای وارده فراهم شده، به نسبتی که به کالای وارده اختصاص یافته و در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت، منظور نشده است:

۱-۱. مواد، قطعات و تجهیزاتی که در تولید کالای وارده به کار رفته است،

۱-۲. کارهای طراحی، مهندسی، هنری، تکمیلی و مانند آن مربوط به کالای وارده که در سایر کشورها انجام شده است،

۲. حق امتیاز و حقوق مالکیت معنوی، حق اختراع و علامت تجاری مربوط به کالا که خریدار باید به عنوان شرط فروش کالا آن را به طور مستقیم یا غیرمستقیم بپردازد به نسبتی که به کالای وارده مربوط می‌شود و در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت منظور نشده است.

۳. هر بخش از عواید فروش مجدد، عواید واگذاری یا استفاده بعدی کالای وارده که به طور مستقیم یا غیرمستقیم به فروشنده تعلق می‌گیرد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۳۷ - اصطلاحات به کار رفته در این بخش دارای مفاهیم زیر می‌باشد:

الف - «کالای یکسان» کالایی است که از همه جهات از جمله خصوصیات مادی، کیفیت و شهرت یکسان باشد. در اجرای این بند، اختلافات جزئی ظاهری در صورت احراز سایر شرایط قابل چشم‌پوشی است.

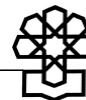
ب - «کالای مشابه» کالایی است که گرچه از همه جهات همانند نیست ولی خصوصیات و مواد تشکیل دهنده مشابهی دارد که آن را قادر می‌سازد عملکرد یکسانی را انجام دهد و از نظر تجاری قابلیت جانشینی داشته باشد. کیفیت کالا، شهرت آن و وجود یک علامت تجاری از جمله عواملی هستند که در تشخیص این‌که کالا مشابه است یا خیر، مورد ملاحظه قرار می‌گیرد.

ج - «همزمان» زمانی است که در آن مدت قیمت فروش کالا به جمهوری اسلامی ایران در کشور مبدأ ثابت بوده است.

د - «سطح تجاری» مرحله‌ای از تجارت است که معامله فروش در آن انجام شده است. از قبیل فروش بین تولید کننده و عمده فروش یا عمده فروش و خرده فروش یا خرده فروش و مصرف‌کننده.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده جزو تعاریف و اصطلاحات گمرکی است و به منظور مطابقت با شیوه سازمان جهانی گمرک و تجمیع کلیه تعاریف در یک ماده باید با اصلاحات مربوطه به ذیل ماده ۱ برود.
 ۲. در تعریف کالای یکسان مراحل یکسان بودن کاملاً مدنظر نمی‌باشد و عین همان کالا طبق تعریف مورد نظر قانون می‌باشد، بنابراین بهتر است از عنوان عین کالا استفاده شود.
 ۳. در تعریف کالای یکسان بهتر است به جای (خصوصیات مادی) از واژه (مواد متشکله) استفاده شود.
 ۴. در تعریف کالای یکسان عین کالا بودن و یکسان بودن کالایی در مقام مقایسه با کالای دیگر مطرح است که باید در جمله مقایسه دو کالا قید شود.
 ۵. در خصوص کالای مشابه نیز این تعریف در مقام مقایسه دو کالا می‌باشد و باید به این قید توجه شود.
 ۶. در خصوص کالای مشابه مواد متشکله باید جز عوامل تشخیص لحاظ شود.
 ۷. در خصوص تعریف همزمان باید قیمت فروش برای صادرات به ایران در نظر قرار گیرد.
 ۸. در تعریف سطح تجاری نیز به جای فروش که عملیاتی یکطرفه است باید از لفظ معامله که فعالیت دوطرفه و کلی است استفاده شود.
- بنابراین مفاد این ماده پس از اصلاح به ذیل ماده ۱ منتقل می‌شوند.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱-

۷۳. **عین کالا:** کالایی است که از هر لحاظ از جمله مواد متشکله، کیفیت و شهرت با کالای مورد مقایسه یکسان باشد. در اجرای این بند اختلافات جزئی ظاهری در صورت احراز سایر شرایط قابل چشم‌پوشی است.

۸۳. **کالای مشابه:** کالایی است که گرچه از همه جهات همانند کالای مورد مقایسه نیست ولی تشابه خصوصیات و مواد تشکیل‌دهنده آن موجب می‌شود کارکرد یکسانی با کالای مورد مقایسه داشته و از نظر تجاری قابلیت جانشینی پیدا کند. مواد متشکله، کیفیت کالا، شهرت آن و وجود یک علامت تجاری هم سطح از جمله عواملی هستند که در تشخیص این‌که کالا مشابه است یا خیر، مورد ملاحظه قرار می‌گیرد.

۱۰۹. **همزمان:** زمانی است که در آن مدت قیمت فروش کالا برای صدور به جمهوری اسلامی ایران در کشور مبدأ ثابت بوده است.

۶۰. **سطح تجاری:** مرحله‌ای از تجارت است که معامله فروش در آن انجام شده است. از قبیل معامله بین تولیدکننده و عمده فروش یا عمده فروش و خرده فروش یا خرده فروش و مصرف‌کننده.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۳۸- ارزش گمرکی کالای ورودی شامل هزینه‌ها یا موارد زیر نخواهد بود، مشروط به آنکه از قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت کالا متمایز باشد:

الف - هزینه ساختن، برپا کردن، سوار کردن، نگهداری یا کمک فنی در مورد کالاهایی مانند دستگاه‌ها، ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی که پس از ورود آن‌ها انجام می‌شود.

ب - هزینه حمل و نقل پس از ورود کالا.

ج - هزینه بهره مربوط به تأمین مالی خرید کالای وارده اعم از این‌که توسط فروشنده یا شخص ثالثی صورت گرفته باشد، مشروط به این‌که تأمین مالی مستند بوده و نرخ بهره آن از نرخ بهره متداول در معاملات مشابه در زمان و محلی که تأمین انجام شده است بیشتر نباشد.

د - هزینه اقداماتی که خریدار انجام می‌دهد و جزء شرایط انجام معامله نباشد، مانند فعالیت‌های بازاریابی برای کالا.

ه - حق تکثیر و تولید داخلی کالای وارده.

و - ارزش یا هزینه اطلاعات و دستورالعمل‌های ضبط شده (نرم‌افزار) روی حاملین اطلاعات (نوار، صفحه، ...) برای به‌کارگیری در رایانه. در این موارد ارزش حامل خام محاسبه می‌شود. در اجرای این بند:

اول - «اطلاعات و دستورالعمل‌ها» شامل ضبط‌های صدائی، سینمائی و ویدئویی، نمی‌باشد.

دوم - «حاملین اطلاعات» شامل مدارهای مجتمع، نیمه هادیها و وسایل مشابه یا وسایل تشکیل شده از این مدارها و دستگاه‌ها نخواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

این ماده مناسب است و می‌تواند به همان صورت مدنظر قرار گیرد تنها بهتر است به جای «حاملین اطلاعات» از واژه «حاملان اطلاعات» استفاده شود. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

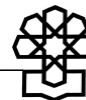
ماده ۲۴- ارزش گمرکی کالای ورودی شامل هزینه‌ها یا موارد زیر نخواهد بود، مشروط به آنکه از قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت کالا متمایز باشد.

۱. هزینه ساختن، برپا کردن، سوار کردن، نگهداری یا کمک فنی در مورد کالاهایی مانند دستگاه‌ها، ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی که پس از ورود آن‌ها انجام می‌شود.

۲. هزینه حمل و نقل پس از ورود کالا.

۳. هزینه بهره مربوط به تأمین مالی خرید کالای وارده اعم از این‌که توسط فروشنده یا شخص ثالثی صورت گرفته باشد، مشروط به این‌که تأمین مالی مستند بوده و نرخ بهره آن از نرخ بهره متداول در معاملات مشابه در زمان و محلی که تأمین انجام شده است بیشتر نباشد.

۴. هزینه اقداماتی که خریدار انجام می‌دهد و جزو شرایط انجام معامله نباشد، مانند فعالیت‌های بازاریابی برای کالا.

۵. حق تکثیر و تولید داخلی کالای وارده.

۶. ارزش یا هزینه اطلاعات و دستورالعمل‌های ضبط شده (نرم‌افزار) روی حاملان اطلاعات (نوار، صفحه و...) برای به‌کارگیری در رایانه، در این موارد ارزش حامل خام محاسبه می‌شود.

در اجرای این بند:

۶-۱. «اطلاعات و دستورالعمل‌ها» شامل ضبط‌های صدایی، سینمایی و ویدئویی نمی‌باشد.

۶-۲. «حاملان اطلاعات» شامل مدارهای مجتمع، نیمه هادی‌ها و وسایل مشابه یا وسایل تشکیل شده از این مدارها و دستگاه‌ها نخواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۳۹- ارزش گمرکی کالای صدوری، یعنی قیمت فروش کالا برای صدور به اضافه هزینه بیمه، باربندی، حمل و نقل و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا خروج از قلمرو گمرکی تعلق می‌گیرد که از روی سیاهه و اسناد تسلیمی صادر کننده تعیین می‌گردد

در صورت عدم ارائه اسناد و یا نامتناسب بودن ارزش اظهار شده به دلایل مستند، گمرک ارزش کالای صدوری را با استعلام از مراجع ذی‌ربط و بر اساس قیمت عمده فروشی آن در بازار داخلی به اضافه هزینه‌هایی که تا خروج از قلمرو گمرکی به آن تعلق می‌گیرد تعیین خواهد نمود.

تبصره ۱- هزینه‌های متعلق به کالا بعد از خروج از قلمرو گمرکی از قبیل کرایه حمل و بیمه باربری جزو ارزش گمرکی کالای صدوری نمی‌باشد.

تبصره ۲- تشخیص نامتناسب بودن ارزش مانع از صدور کالا نبوده و گمرک می‌تواند با اخذ تعهد رسیدگی به ارزش را به بعد از صدور موقوف نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در ماده ۲۱۳ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. در متن ماده بهتر است به جای «باربندی» از واژه «باربری» استفاده شود که در تعاریف به معنای عملیاتی شامل تخلیه، بارگیری، جابه‌جایی و چیدمان تعریف شده است.
۳. این امکان وجود دارد که قرارداد فروش یا تحویل به اشکال مختلف مندرج در «اینکوترمز» مثلاً CIF، CFR، CPT و حتی DDU، DDP و غیره باشد یعنی افراد کالا را به قیمت CIF بفروشند ولی ارزش گمرکی کالاهای صادراتی به شکل دیگری باشد بنابراین تبصره ۱ لایحه که مغایر با شرایط تحویل یا فروش به اختیار خریدار است می‌تواند حذف شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۵ - ارزش گمرکی کالای صدوری، یعنی قیمت فروش کالا برای صدور به اضافه هزینه بیمه، باربری و حمل و نقل و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا خروج از قلمرو گمرکی تعلق می‌گیرد که از روی سیاهه و اسناد تسلیمی صادرکننده تعیین می‌گردد.

در صورت عدم ارائه اسناد یا متکی نبودن ارزش اظهار شده به دلایل مستند با توجه به اسناد و دلایل موجه، گمرک ارزش کالای صدوری را با استعلام از مراجع ذی‌ربط و براساس قیمت عمده فروشی آن در بازار داخلی به اضافه هزینه‌هایی که تا خروج از قلمرو گمرکی به آن تعلق می‌گیرد تعیین خواهد نمود.

تبصره - تشخیص نامتناسب بودن ارزش مانع از صدور کالا نبوده و گمرک می‌تواند با اخذ تعهد، رسیدگی به ارزش را به بعد از صدور موکول نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۰ - اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌رود:

الف - «کشور مبدأ کالا» یعنی کشوری که در آن کالا، طبق ضوابط تعیین شده برای به کارگیری در جهت اهداف تعرفه‌ای گمرکی، محدودیت‌های مقداری یا هر اقدام دیگر مرتبط با امر تجارت، تولید یا ساخته شده است.

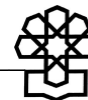
ب - «قواعد مبدأ» مقررات مخصوصی است که براساس اصول مقرر در این قانون و توافق‌های بین‌المللی راجع به («ضوابط مبدأ») که جمهوری اسلامی ایران به آن پیوسته است، برای تعیین مبدأ کالا به کار گرفته می‌شود.

ج - «ضابطه تغییر اساسی» ضابطه‌ای است که براساس آن مبدأ کالا تعیین می‌شود و طبق آن کشوری مبدأ کالا خواهد بود که در آن کشور آخرین عملیات اساسی پردازش یا ساخت انجام شده، به نحوی که این عملیات اساسی، صفت و خاصیت اصلی خود را به کالا بدهد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده جزو تعاریف و اصطلاحات گمرکی است و به منظور جمع‌کلیه تعاریف در یک ماده باید با اصلاحات مربوطه، به ذیل ماده ۱ برود.
۲. در تعریف کشور مبدأ کالا نیازی به قید اهداف تولید یا ساخت کالا نمی‌باشد و تنها تعریف کشور باید صورتی پذیرد و توجه به قید تولید یا ساخت در کشور طبق ضوابط کفایت می‌کند.
۳. در تعریف قواعد مبدأ می‌توان با ارائه تعریفی کلی که برای تمامی کشورها صادق است تعریفی جامع‌تر ارائه نمود. در این تعریف به جای مقررات مخصوص می‌توان از

مقررات ویژه استفاده کرد.

۴. در تعریف ضابطه تغییر اساسی نیز هدف از تعریف، تعیین کشور مبدأ کالا است بنابراین قید کشور باید اضافه گردد.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱-

۸۴. کشور مبدأ کالا: کشوری است که مطابق قواعد مبدأ تعریف شده در این قانون مبدأ تولید یا ساخته شدن کالا شناخته می‌شود.

۷۷. قواعد مبدأ: عبارت است از مقررات ویژه ناشی از مواد این قانون یا موافقتنامه‌های بین‌المللی (بیرامون ضوابط مبدأ) که به منظور تعیین مبدأ کالا به وسیله یک کشور اعمال می‌شود.

۶۹. ضابطه تغییر شکل اساسی: ضابطه‌ای است که براساس آن کشوری به عنوان «کشور مبدأ» کالا تعیین می‌شود که در آن آخرین عملیات اساسی پردازش یا ساخت انجام شده و صفت و خاصیت اصلی کالا را به آن بدهد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۱- کالائی که تماماً در یک کشور تولید شده، همان کشور را باید مبدأ آن کالا محسوب نمود. فقط موارد زیر به عنوان کالائی که تماماً در یک کشور تولید شده، در نظر گرفته خواهد شد:

الف - محصولات معدنی که از خاک، آبهای سرزمینی یا از بستر دریای همان کشور استخراج می‌شوند.

ب - محصولات نباتی که در همان کشور برداشت می‌شوند.

ج - حیوانات زنده که در همان کشور به دنیا آمده و در همان کشور پرورش داده می‌شوند.

د - محصولاتی که از حیوانات زنده در همان کشور به دست می‌آیند.

ه - محصولاتی که از صیادی یا ماهیگیری در همان کشور به دست می‌آیند.

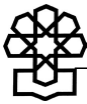
و - محصولاتی که از صیادی در دریا یا سایر محصولاتی که از دریا به وسیله کشتی‌های همان کشور به دست می‌آیند.

ز - محصولاتی که از کارخانه‌های مستقر بر روی عرشه کشتی‌های همان کشور منحصراً از محصولات بند (و) بالا به دست می‌آید.

ح - محصولاتی که از دریا یا اعماق آن در خارج از آب‌های سرزمینی همان کشور استخراج می‌شود مشروط بر این‌که همان کشور حق انحصاری در آن آب‌ها یا اعماق آن را داشته باشد.

ط - قراضه و ضایعات حاصل از عملیات ساخت یا پردازش و همچنین اشیاء مستعمل، که در همان کشور جمع‌آوری شده و فقط مناسب برای بازیافت مواد خام باشند.

ی - کالاهائی که در همان کشور منحصراً از محصولات اشاره شده در بندهای (الف) تا (ط) بالا تولید شوند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

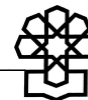
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. هدف از متن ماده، توجه به کشور مبدأ کالا است و قید مبدأ کالا کافی نمی‌باشد، بنابراین بهتر است واژه کشور اضافه شود.
۲. در بند الف این ماده از واژه «خاک» که ترجمه تحت‌اللفظی واژه خارجی آن است استفاده شده در حالی که می‌توان آن را کلی‌تر کرد و واژه سرزمین را در نظر گرفت.
۳. در بند «ه» علاوه بر صیادی و ماهیگیری باید به فعالیت غواصی نیز اشاره شود.
۴. در بند آخر اشاره به بندهای بالا صحیح نمی‌باشد و باید بندهای این ماده مورد نظر قرار گیرد.
۵. استفاده از اعداد به جای حروف ابجد می‌تواند نحوه اشاره به قانون را ساده‌تر نماید. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۶ - کالایی که تماماً در یک کشور تولید شده، همان کشور را باید کشور مبدأ آن کالا محسوب نمود. فقط موارد زیر به عنوان کالایی که تماماً در یک کشور تولید شده، در نظر گرفته خواهد شد:

۱. محصولات معدنی که از سرزمین، آب‌های سرزمینی یا از بستر دریای همان کشور استخراج می‌شوند،
۲. محصولات نباتی که در همان کشور برداشت می‌شوند،
۳. حیوانات زنده که در همان کشور به دنیا آمده و در همان کشور پرورش داده می‌شوند،
۴. محصولاتی که از حیوانات زنده در همان کشور به دست می‌آیند،
۵. محصولاتی که از صیادی، غواصی یا ماهیگیری در همان کشور به دست می‌آیند،
۶. محصولاتی که از صیادی در دریا یا سایر محصولاتی که از دریا به وسیله کشتی‌های همان کشور به دست می‌آیند،
۷. محصولاتی که از کارخانه‌های مستقر بر روی عرشه کشتی‌های همان کشور منحصراً از محصولات بند «۶» بالا بدست می‌آید،
۸. محصولاتی که از دریا یا اعماق آن در خارج از آب‌های سرزمینی همان کشور استخراج می‌شود مشروط بر این‌که همان کشور حق انحصاری در آن آب‌ها یا اعماق آن را داشته باشد،
۹. قراضه و ضایعات حاصل از عملیات ساخت یا پردازش و همچنین اشیای مستعمل، که در همان کشور جمع‌آوری شده و فقط مناسب برای بازیافت مواد خام باشند،
۱۰. کالاهایی که در همان کشور منحصراً از محصولات اشاره شده در بندهای «۱» تا «۹» این ماده تولید شوند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۲- وقتی دو یا چند کشور در تولید کالا دخالت دارند (یعنی کالایی که تماماً در یک کشور تولید نشده)، مبدأ آن کالا براساس ضابطه تغییر اساسی تعیین خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

این ماده مناسب است و به همان صورت در نظر گرفته شود تنها با توجه به اینکه منظور از تغییر بر روی کالا (مواد، کالای نیمه ساخته یا ساخته) تغییر شکل کالا است بهتر است در ضابطه تغییر اساسی به شکل کالا اشاره شود. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر در نظر گرفت:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۷- وقتی دو یا چند کشور در تولید کالا دخالت دارند (یعنی کالایی که تماماً در یک کشور تولید نشده)، مبدأ آن کالا بر مبنای ضابطه تغییر شکل اساسی تعیین خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۳- در به‌کارگیری ضابطه تغییر اساسی، گمرک از کنوانسیون بین‌المللی سیستم هماهنگ توصیف و کدگذاری کالا و همچنین قواعد هماهنگ مبدأ تدوین شده توسط شورای همکاری گمرکی استفاده خواهد نمود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:
از آنجا که در موافقتنامه‌های دو یا چند جانبه ممکن است موارد خاصی مانند قواعد مبدأ و ... ذکر شده باشد. در این ماده لازم است تصریح شود که این موضوع در مواردی که بر مبنای موافقتنامه‌های دو یا چند جانبه قواعد خاصی وجود داشته باشد حاکم نیست. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۸- در به‌کارگیری ضابطه تغییر شکل اساسی، جز در مواردی که قواعد خاصی بر مبنای موافقتنامه‌های دو یا چند جانبه حاکم باشد، گمرک از کنوانسیون بین‌المللی سیستم هماهنگ توصیف و کدگذاری کالا و همچنین قواعد هماهنگ مبدأ که توسط شورای همکاری گمرکی تدوین شده، استفاده خواهد نمود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۴- در اجرای این قانون با توافقات بین‌المللی و وقتی که ضابطه تغییر اساسی بر مبنای شرط درصدی از ارزش تعیین می‌شود، ارزش‌ها باید طبق موازین زیر منظور گردد:

الف - برای مواد وارداتی، ارزشی که براساس آن به هنگام ورود حقوق ورودی وصول می‌شود و چنانچه این مواد مبدأ مشخصی نداشته باشند، براساس اولین قیمت قابل اثبات پرداخت شده در قلمرو گمرکی کشوری که آن مواد ساخته شده است.

ب - برای کالاهای تولید شده در داخل، براساس قیمت صادراتی آن کالا طبق ماده (۳۹).

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

این ماده مناسب است و به همان صورت قید شود تنها در انتها اشاره شود که منظور ماده (۳۹) کدام قانون است.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۹ - در اجرای این قانون با توافقات بین‌المللی و وقتی که ضابطه تغییر شکل اساسی بر مبنای شرط درصدی از ارزش تعیین می‌شود، ارزش‌ها باید طبق موازین زیر منظور گردد:

الف) برای مواد وارداتی، ارزشی که براساس آن به هنگام ورود، حقوق ورودی وصول می‌شود و چنانچه این مواد مبدأ مشخصی نداشته باشند، براساس اولین قیمت قابل اثبات پرداخت شده در قلمرو گمرکی کشوری که آن مواد در آنجا ساخته شده است.

ب) برای کالاهای تولید شده در داخل، براساس قیمت صادراتی آن کالا طبق ماده (۲۵) این قانون.

متن ماده لایحه امور گمرکی

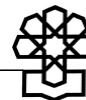
ماده ۴۵- عملیاتی که نقشی در ایجاد صفت یا خاصیت اصلی کالاها ندارد یا نقش اندکی دارد و به خصوص عملیاتی که محدود به یک یا چند مورد از موارد زیر باشد، به عنوان عملیات اساسی پردازش یا ساخت تلقی نخواهد شد:

الف - عملیاتی که برای حفظ کالا در جریان حمل یا انبار کردن لازم است.

ب - عملیاتی که در بهبود بسته‌بندی یا کیفیت ارائه به بازار کالا یا عملیاتی که برای آماده کردن کالا برای ارسال، از قبیل بسته‌بندی مجدد، درجه‌بندی و ... دخالت دارد.

ج - عملیات ساده سوار کردن.

د - مخلوط کردن کالاهای دارای مبدأهای مختلف، مشروط بر این‌که صفت اصلی محصول به دست آمده از اختلاط، اساساً مغایر با مشخصات کالاهائی که با یکدیگر مخلوط شده‌اند نباشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در ابتدای جمله فعل «نقشی ندارند»، می‌باید به صورت صحیح ذکر شود.
۲. پیشنهاد می‌شود به جای «مبدهای» مختلف به «چند مبدأ مختلف» اشاره شود تا از نظر ویرایشی مناسب‌تر شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۰ - عملیاتی که در ایجاد صفت یا خاصیت اصلی کالاها نقشی ندارند یا نقش اندکی دارند و به خصوص عملیاتی که محدود به یک یا چند مورد از موارد زیر باشد، به عنوان عملیات اساسی پردازش یا ساخت تلقی نخواهد شد:

۱. عملیاتی که برای حفظ کالا در جریان حمل یا انبار کردن لازم است،
۲. عملیاتی که در بهبود بسته‌بندی یا کیفیت ارائه به بازار کالا یا عملیاتی که برای آماده کردن کالا برای ارسال، از قبیل بسته‌بندی مجدد، درجه‌بندی و... دخالت دارد،
۳. عملیات ساده سوار کردن،
۴. مخلوط کردن کالاهای دارای چند مبدأ مختلف، مشروط بر این‌که صفت اصلی محصول به دست آمده از اختلاط، اساساً مغایر با مشخصات کالاهایی که با یکدیگر مخلوط شده‌اند نباشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۶ - ملزومات، لوازم یکدی، ابزارآلات برای استفاده با ماشین، وسایل، دستگاهها یا وسایل نقلیه، دارای همان مبدأ ماشین، وسایل، دستگاهها یا وسایل نقلیه خواهد بود. مشروط بر این‌که به همراه آنها وارد شده و معمولاً با آنها فروخته شده و از نظر تعداد نیز متناسب با آنها باشد.

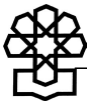
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

- در این ماده جمله به نحوی نوشته شده است که مفهوم و مصداق اصلی را نمی‌رساند و بهتر است به جای شرطی کردن جمله، آنرا به صورت مثبت بنویسیم.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۱ - ملزومات، لوازم یکدی، ابزارآلات برای استفاده با ماشین، وسایل، دستگاهها یا وسایل نقلیه که همراه و متناسب با این کالاها وارد و معمولاً با آنها فروخته می‌شود تابع مبدأ ماشین‌آلات، وسایل، دستگاهها یا وسایل نقلیه مذکور می‌باشند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۷- مبدأ لوازم بسته‌بندی همان مبدأ کالای درون آن می‌باشد، به استثنای مواردی که طبق قاعده (۵) سیستم هماهنگ شده یا مقررات این قانون این لوازم بسته‌بندی باید جداگانه طبقه‌بندی شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. این ماده مناسب است و می‌تواند به همان صورت درج شود.
۲. به جای اشاره به قاعده ۵ بهتر است به صورت کلی نوشته شود «قواعد» تا موارد احتمالی دیگر را نیز دربرگیرد.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۲- مبدأ لوازم بسته‌بندی همان مبدأ کالای درون آن می‌باشد، به استثنای مواردی که طبق قواعد سیستم هماهنگ شده یا مقررات این قانون این لوازم بسته‌بندی باید جداگانه طبقه‌بندی شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۸- در تعیین مبدأ کالا، مبدأ عواملی از قبیل نیروی برق، ماشین‌آلات یا ابزارآلاتی که در ساخت یا پردازش کالا مورد استفاده قرار گرفته منظور نشده و تأثیری در تعیین مبدأ کالا ندارد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

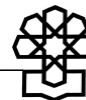
این ماده مناسب است و می‌توان به همان صورت بیاید.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۳- در تعیین مبدأ کالا، مبدأ عواملی از قبیل نیروی برق، ماشین‌آلات یا ابزارآلاتی که در ساخت یا پردازش کالا مورد استفاده قرار گرفته منظور نشده و تأثیری در تعیین مبدأ کالا ندارد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۴۹- تغییرات در قواعد مبدأ یا رویه‌های به‌کارگیری آن، شامل کالاهای معامله شده قبل از آن تغییرات نخواهد شد. این تغییرات باید اعلام و با در نظر گرفتن مهلت کافی به اجراء گذاشته شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:
این ماده مناسب است و می‌تواند به همان صورت بیاید.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۴ - تغییرات در قواعد مبدأ یا رویه‌های به‌کارگیری آن، شامل کالاهای معامله شده قبل از آن تغییرات نخواهد شد. این تغییرات باید اعلام و با در نظر گرفتن مهلت کافی به اجرا گذاشته شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۵۰- اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌رود:
الف - «اظهارنامه مبدأ» عبارت است از بیان مبدأ کالای صادراتی در سیاهه (فاکتور) یا هر سند دیگر مربوط به کالا که سازنده، تولید کننده، عرضه کننده، صادر کننده، یا اشخاص صلاحیتدار دیگر ارائه می‌دهند.
ب - «اظهارنامه مبدأ گواهی شده» عبارت است از «اظهارنامه مبدأ» که به وسیله گمرک گواهی شده است.
ج - «گواهینامه مبدأ» عبارت است از فرم مخصوص شناسائی کالا که در آن مقام یا مؤسسه صلاحیتدار، گواهی می‌کند که کالای موضوع گواهینامه دارای مبدأ کشور معینی است.
د - «گواهی اسنادی مبدأ» عبارت است از اظهارنامه مبدأ، اظهارنامه مبدأ گواهی شده گواهینامه مبدأ.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. با توجه به اینکه مفاد این ماده جزو تعاریف می‌باشد لازم است با انجام اصلاحاتی منطبق با تعاریف سازمان جهانی گمرک به ذیل ماده ۱ که مربوط به تعاریف است منتقل شود.
۲. در تعریف اظهارنامه مبدأ بهتر است به جای «بیان» به واژه «اظهار» اشاره شود و جمله‌بندی اصلاح شود.
۳. تعریف اظهارنامه مبدأ گواهی شده با توجه به تعریف اظهارنامه مبدأ بسیار واضح است و می‌توان هر فعل دیگری نیز به اظهارنامه مبدأ اضافه و آن را تعریف نمود و نیازی به تعریف ندارد.
۴. گواهینامه مبدأ سندی حاوی مشخصات کالا است که گواهی مبدأ را تصدیق می‌کند و اشاره به فرم مخصوص صحیح نمی‌باشد. همچنین مورد استفاده و موارد مطالبه

گواهی مبدأ نیز می‌تواند د

ر تعریف مورد توجه قرار گیرد.

۵. ماده ۵۱ لایحه نیز می‌تواند در تعریف گواهی‌نامه مبدأ ادغام شود و به جای تبصره

آن در اصل تعریف قید تجاری مورد نظر قرار گیرد.

۶. نیازی به تعریف گواهی اسنادی مبدأ نمی‌باشد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱-

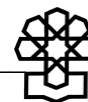
۱۴. اظهارنامه مبدأ: اظهاری است که بوسیله سازنده، تولید کننده، عرضه‌کننده، صادر کننده یا هر شخص ذیصلاح دیگری در خصوص مبدأ کالا و صدور آن بر روی سیاهه خرید یا هر سند دیگری مرتبط با کالا صورت می‌گیرد.

۸۷. گواهی‌نامه مبدأ: سند مخصوص حاوی مشخصات کالا است که در آن مقام یا سازمانی که اختیار صدور آن را دارد، صریحاً ارتباط کالای تجاری موضوع گواهی مبدأ یا تولید آن در کشور خاصی را تصدیق می‌کند. این گواهی همچنین ممکن است شامل یک اظهارنامه بوسیله سازنده، تولیدکننده، تهیه کننده، صادرکننده یا شخص مجاز دیگری باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۵۱- گواهی‌نامه مبدأ در مواقعی که برای اعمال تعرفه‌های ترجیحی، اعمال ضوابط تجاری یا اقتصادی متخذه یک جانبه یا تحت موافقتنامه‌های دو یا چند جانبه یا اعمال ضوابط اتخاذ شده به دلایل مسائل بهداشتی یا عمومی لازم است، مطالبه خواهد شد.
تبصره- برای کالای غیرتجاری و همچنین کالای همراه مسافر، گواهی اسنادی مبدأ لازم نیست.

ماده ۵۶- ترجیحات تعرفه‌ای یا تجاری در خصوص محصولات با مبدأ کشور ذی‌نفع طرف قرارداد وقتی اعمال خواهد شد که کالا مستقیماً از آن کشور حمل شود.
تبصره- منظور از حمل مستقیم عبارت است از:
الف - محصولاتی که بدون عبور از سرزمین کشور دیگر حمل شود.
ب - محصولاتی که از کشورهای دیگر ترانزیت شده باشد، مشروط بر این‌که این ترانزیت به دلائلی از قبیل شرایط جغرافیایی یا سایر الزامات حمل و نقل قابل توجیه بوده و کالا زیر نظر کشورهای ترانزیتی و بدون این‌که تحت عملیاتی قرار گرفته باشد عبور نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

۱. متن ماده (۵۱) لایحه مناسب است و به مواردی اشاره دارد که نیاز به مطالبه گواهینامه مبدأ دارد ولی در متن تبصره کالاهای غیرتجاری و کالای همراه مسافر از این موضوع استثناء شده‌اند. استثناء کردن این موارد در خصوص تعرفه‌های ترجیحی، ضوابط تجاری یا اقتصادی یا موافقتنامه‌ها صحیح است ولی حتی کالاهای همراه مسافر و غیرتجاری نیز باید از نظر مسائل بهداشتی یا عمومی مورد نظر قرار گیرد. از این رو پیشنهاد می‌شود تبصره حذف شود.
۲. با توجه به اینکه در ماده ۵۶ لایحه قسمت اول به ارائه حکم در خصوص ترجیحات تعرفه‌ای می‌پردازد و قسمت دوم آن در خصوص تعریف حمل مستقیم است. می‌باید تعریف حمل مستقیم به ذیل تعاریف در ماده (۱) پیش‌نویس منتقل شود، بنابراین می‌توان متن ماده ۵۶ لایحه را به عنوان تبصره به ماده ۵۱ لایحه اضافه کرد. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

*ماده ۳۵- گواهینامه مبدأ در مواقعی که برای اعمال تعرفه‌های ترجیحی، اعمال ضوابط تجاری یا اقتصادی متخذه یک جانبه یا تحت موافقتنامه‌های دو یا چند جانبه یا اعمال ضوابط اتخاذ شده به دلایل مسائل بهداشتی یا عمومی لازم است، مطالبه خواهد شد.
تبصره- ترجیحات تعرفه‌ای یا تجاری درخصوص محصولات با مبدأ کشور ذی‌نفع طرف قرارداد وقتی اعمال خواهد شد که کالا به صورت حمل مستقیم از آن کشور حمل شود.*

*ذیل ماده ۱- بند ۴۸. حمل مستقیم:
منظور از حمل مستقیم عبارت است از:
الف - محصولاتی که بدون عبور از سرزمین کشور دیگر حمل شود.
ب - محصولاتی که از کشورهای دیگر ترانزیت شده باشد، مشروط بر این‌که این ترانزیت به دلائلی از قبیل شرایط جغرافیایی یا سایر الزامات حمل و نقل قابل توجیه بوده و کالا زیر نظر کشورهای ترانزیتی*

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۵۲- فقط در مواقعی که گمرک در خصوص گواهی اسنادی مبدأ تردید یا ظن تخلف داشته باشد، می‌تواند از مقامات صلاحیتدار کشور صادرکننده گواهی با ذکر دلایل تردید و مستندات، تأیید گواهی اسنادی مبدأ را مطالبه نماید. همچنین گمرک می‌تواند به استعلام مقامات صلاحیتدار سایر کشورها در خصوص گواهی اسنادی مبدأ به شرط رعایت معامله متقابل پاسخ لازم را ارائه دهد.

ماده ۵۴- در مواقعی که کالائی با مبدأ کشور معینی از طریق کشور ثالثی صادر می‌شود، گواهینامه مبدأ صادره توسط مقامات صالحه کشور ثالث براساس گواهینامه کشور مبدأ، قابل قبول می‌باشد.

ماده ۱۱۹- گمرک حق دارد در موارد ضروری از صاحب کالا بخواهد صحت مندرجات مدارک تسلیمی کالای وارداتی و صلاحیت صادرکننده آن‌ها را به تصدیق اتاق بازرگانی یا دفتر اسناد رسمی محل صدور آن‌ها و گواهی کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در کشور مبدأ برساند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

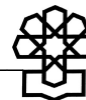
در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این مواد به یک موضوع واحد دلالت دارند و می‌توانند با هم ادغام شده و با استفاده از مفاد ماده (۹۷) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی که از لحاظ نگارش نیز صحیح‌تر است به منظور کاهش حجم مواد در یک ماده به آنها اشاره شود در ضمن با این اقدام حکم ماده به صورت کلی در می‌آید.
۲. در این ماده باید نسبت به مواردی که در غیاب کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در کشور محل صدور کالا پیش می‌آید تعیین تکلیف شود.

بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از اصلاح و ادغام به صورت زیر ارائه نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۶ - گمرک در همه موارد حق دارد از صاحب کالا بخواهد که صحت مندرجات اسناد و مدارک تسلیمی و صلاحیت صادرکننده آن‌ها را به گواهی اتاق بازرگانی محل صدور کالا یا دفتر اسناد رسمی محل صدور کالا برساند و به گواهی کنسولگری دولت جمهوری اسلامی ایران یا در غیاب کنسولگری در کشور، محل صدور، به گواهی سایر مقامات دولتی که گمرک ایران تعیین می‌نمایند، برساند. همچنین در مواقعی که گمرک در خصوص گواهی اسنادی مبدأ تردید یا ظن تخلف داشته باشد، می‌تواند از مقامات صلاحیتدار کشور صادرکننده گواهی با ذکر دلایل تردید و مستندات، تأیید گواهی اسنادی مبدأ را مطالبه نماید. همچنین گمرک می‌تواند به استعلام مقامات صلاحیتدار سایر کشورها در خصوص گواهی اسنادی مبدأ به شرط رعایت معامله متقابل پاسخ لازم را ارائه دهد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۵۳- اتاق بازرگانی و صنایع و معادن، مرجع صالح برای صدور گواهینامه مبدأ در ایران می‌باشد و مراتب به اطلاع کشورها خواهد رسید.
تبصره ۱- گمرک همکاری لازم در خصوص صدور گواهینامه مبدأ کالا با اتاق بازرگانی و صنایع و معادن به عمل خواهد آورد.
تبصره ۲- شکل گواهی مبدأ، نحوه تکمیل، اسناد مورد لزوم برای صدور و کنترل صحت آن، منطبق با شکل و رویه‌های پذیرفته شده بین‌المللی خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در متن ماده می‌توان موضوع اطلاع‌رسانی به کشورها و کشورهای هدف را مشخص نمود تا نحوه اطلاع‌رسانی شفاف‌تر شود.
۲. در تبصره ۲ این ماده می‌توان به جای شکل از طرح استفاده نمود.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۷- اتاق بازرگانی و صنایع و معادن، مرجع صالح برای صدور گواهینامه مبدأ در ایران می‌باشد و به همین منظور مراتب به نحو مقتضی به اطلاع مقامات گمرکی کشورهای هدف صادراتی خواهد رسید.
تبصره ۱- گمرک همکاری لازم در خصوص صدور گواهینامه مبدأ کالا با اتاق بازرگانی و صنایع و معادن به عمل خواهد آورد.
تبصره ۲- طراحی گواهی مبدأ، نحوه تکمیل، اسناد مورد لزوم برای صدور و کنترل صحت آن، منطبق با طرح و رویه‌های پذیرفته شده بین‌المللی خواهد بود.

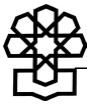
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۵۵- هرگاه ضمن موافقتنامه‌های بازرگانی دولت با سایر کشورها برای کالای معینی حقوق ورودی به مأخذی غیر از آنچه که در جدول تعرفه مقرر است معین شود مادامی که موافقتنامه‌های مزبور به قوت خود باقی می‌باشد حقوق ورودی آن کالا مطابق مأخذ تعیین شده در موافقتنامه‌ها و با رعایت شرایط مقرر در آنها دریافت می‌گردد مگر این که در جدول تعرفه، حقوق ورودی کم‌تری به آن تعلق گیرد یا بخشوده شده باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده (۶) قانون فعلی گمرک است.

۲. بهتر است جای این ماده به ابتدای لایحه و ذیل ماده (۳) منتقل شود.
 ۳. در ابتدای ماده به واژه «کالاها» اشاره شده ولی زمانی که حقوق ورودی مطرح می‌شود «کالا» ذکر می‌شود برخی موارد دیگر این ماده نیز به اصلاحات نگارشی نیاز دارد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴- هرگاه ضمن موافقت‌نامه‌های بازرگانی دولت با سایر کشورها برای کالاهای معینی حقوق ورودی به مأخذی غیر از آنچه در جدول تعرفه مقرر است معین شود، تا زمانی که موافقت‌نامه‌های مزبور به قوت خود باقی باشد حقوق ورودی آن کالاها مطابق مأخذ تعیین شده در موافقت‌نامه‌ها با رعایت سایر شرایط مقرر دریافت می‌گردد، مگر این که در جدول تعرفه، حقوق ورودی کمتری به آن تعلق گیرد یا بخشوده شده باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

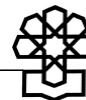
ماده ۷- در تمام موارد مربوط به این قانون اقامتگاه صاحب کالا یا نماینده قانونی او همان است که در اظهارنامه گمرکی یا تقاضانامه قید شده در صورتی که تغییری در محل اقامت داده شود باید فوراً محل جدید را با مشخصات کامل اطلاع دهد و تا زمانی که به این ترتیب اطلاع نداده‌اند کلیه اختاریه‌ها و دعوتنامه‌ها و احکام کمیسیون‌ها و اجراییه‌های مربوطه به همان محل تعیین شده در اظهارنامه یا برگ تقاضا ابلاغ می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

- در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. این ماده مشابه ماده ۵۳ قانون فعلی است و عیناً می‌تواند در لایحه مدنظر قرار گیرد.
 ۲. با توجه به کلی بودن عنوان این ماده بهتر است در انتهای فصل به آن اشاره شود.
 ۳. موضوع تغییر در محل اقامت صاحب کالا یا نماینده وی باید به گمرک اطلاع داده شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را با اصلاحاتی اندک به شرح ذیل در جایگاه مناسب خود ارائه داد:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۵۴- در تمام موارد مربوط به این قانون اقامتگاه صاحب کالا یا نماینده قانونی او همان است که در اظهارنامه گمرکی یا تقاضانامه قید شده، در صورتی که تغییری در محل اقامت صاحب کالا یا نماینده قانونی وی داده شود باید فوراً محل جدید را با مشخصات کامل به گمرک اطلاع دهد و تا زمانی که به این ترتیب اطلاع نداده‌اند کلیه اختاریه‌ها و دعوتنامه‌ها و احکام کمیسیون‌ها و اجراییه‌های مربوط به همان محل تعیین شده در اظهارنامه یا برگ تقاضا ابلاغ می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۵۸- صدور المثنی، رونوشت یا تصویر گواهی شده از اسناد وصول مطلقاً ممنوع است لکن صاحب سند می‌تواند از گمرک درخواست کند، گواهینامه حاکی از مدلول سند به او تسلیم شود. تبصره- گمرک می‌تواند در صورتی که مقتضیات تجاری و حمل ایجاد نماید برای حمل کالاهائی که تشریفات گمرکی آن انجام گردیده پته عبور صادر نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده (۳۹۲) و تبصره آن مشابه ماده (۳۹۶) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.

۲. از نظر حقوقی گواهینامه درخواستی از سوی صاحب سند جهت درخواست مدلول صدور سند است بنابراین پیشنهاد می‌شود در انتهای این ماده «مدلول سند» به «مدلول صدور سند» تغییر نام یابد.

۳. تبصره این ماده به علت عدم تناسب با متن ماده بهتر است همانند آیین‌نامه فعلی به صورت یک ماده مستقل مورد توجه قرار گیرد. با توجه به اینکه این تبصره مشابه ماده (۳۹۶) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است، در اصلاح تبصره متن آن ماده مورد توجه قرار گرفته است.

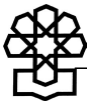
۴. در بررسی تبصره لازم است به جای «ایجاد نماید» همانند ماده ۳۹۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی از فعل «ایجاب نماید» استفاده شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را پس از تفکیک به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸۳- صدور المثنی، رونوشت یا تصویر گواهی شده از اسناد وصول مطلقاً ممنوع است لیکن صاحب سند می‌تواند از گمرک درخواست کند، گواهینامه حاکی از مدلول صدور سند به او تسلیم شود.

ماده ۸۴- گمرک ایران می‌تواند در صورتی که مقتضیات تجاری ایجاب نماید برای حمل کالایی که تشریفات گمرکی آن انجام گردیده اجازه صدور پته عبور را به موجب دستور اداری برقرار نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۵۹- گمرک در موقع صدور قبوض سپرده مکلف است، علت اخذ سپرده و همچنین مدت تصفیه آن را در متن قبض تصریح کند، در صورتی که صاحب کالا یا نماینده قانونی وی تا انقضای مهلت مقرر برای تصفیه سپرده مراجعه نکند، گمرک مکلف است پس از گذشتن شش ماه از تاریخ انقضای مهلت، وجه سپرده را به درآمد متفرقه منظور نماید. در موارد ارجاع پرونده به گمرک ایران یا کمیسیونها، واریز سپرده موکول به ابلاغ نتیجه از طرف گمرک ایران خواهد بود.

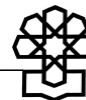
تبصره- وجه سپرده‌هایی که برای ترخیص کالا اخذ می‌شود پس از انقضای مهلت موضوع این ماده با صدور قبض به درآمدهای مربوطه منظور خواهد شد. در هر حال چنانچه معلوم شود تمام یا مبلغی از وجه سپرده اضافه دریافت شده با رعایت مقررات مربوطه به اضافه دریافتی قابل استرداد خواهد بود. مبدأ مرور زمان چهار ماه در این موارد تاریخ صدور قبض است که به موجب آن سپرده به درآمد منظور گردیده است.

فرم قبض سپرده از طرف گمرک ایران تهیه خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده (۳۹۳) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. با توجه به اینکه منظور از گمرک در این ماده اماکن اجرایی گمرک است و واحدهای اجرایی گمرک در عمل انجام این امور را برعهده دارند بهتر است از واژه «ادارات گمرک» استفاده شود.
 ۳. برای شفاف شدن موضوع و جلوگیری از بروز مشکلات بعدی بهتر است در ابتدای ماده به شماره اظهارنامه و پروانه تصریح شود.
 ۴. حتی اگر در وکالتنامه‌های مربوط به موضوع استرداد وجه سپرده به نماینده صاحب کالا اشاره شده باشد نباید این وجوه به آن‌ها مسترد شود تا از سوءاستفاده‌های احتمالی پرهیز شود و سپرده فقط باید به صاحب کالا مسترد گردد.
 ۵. در این ماده دوبار قید «گمرک مکلف است» آورده شده است یک بار در ابتدای ماده و بار دیگر در سطر سوم بنابراین می‌توان این قید مجدد را حذف نمود.
 ۶. در تبصره می‌توان به علل اخذ سپرده اشاره نمود.
 ۷. مدت مرور زمان ۴ ماه بسیار اندک است و می‌تواند به ۸ ماه افزایش یابد.
 ۸. درخصوص ارائه نمونه قبض سپرده، این موضوع امری کاملاً طبیعی و موضوعی اجرائی بوده و نیازی به ذکر آن در قانون نمی‌باشد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۸- ادارات گمرک در موقع صدور قبوض سپرده مکلفند علت اخذ سپرده و همچنین مدت تصفیه آن را با ذکر مشخصات اظهارنامه و پروانه گمرکی در متن قبض تصریح کنند و در صورتی که صاحب سپرده تا انقضای مهلت مقرر برای تصفیه سپرده مراجعه نکند پس از گذشتن شش ماه از تاریخ انقضای مهلت، وجه سپرده را ضبط و به درآمد متفرقه منظور نمایند. در موارد ارجاع پرونده به گمرک ایران یا کمیسیون‌ها، واریز سپرده موکول به ابلاغ نتیجه از طرف گمرک ایران خواهد بود.

تبصره - وجه سپرده‌هایی که برای ترخیص کالا بابت حقوق ورودی و هزینه‌های خدمات گمرکی یا ارائه اسناد و ایفای تعهدات اخذ می‌شود پس از انقضای مهلت موضوع این ماده با صدور قبض به حساب درآمد مربوط واریز خواهد شد. چنانچه معلوم شود تمام یا مبلغی از وجه سپرده اضافه دریافت شده با رعایت مقررات مربوط به اضافه دریافتی، استرداد انجام خواهد گرفت. مبدأ مرور زمان ۸ ماه در این موارد، تاریخ صدور قبضی که به موجب آن سپرده به درآمد متفرقه منظور گردیده، خواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۰- سازمانهای دولتی تحویل گیرنده کالا می‌توانند امور تحویل و تحول کالا از قبیل باربری و انبارداری را به بخش غیردولتی محول نموده تا براساس وظایف و مسؤولیت‌های مذکور در این قانون عمل نمایند و یا اماکن غیرگمرکی خود را برای ایجاد انبارهای اختصاصی یا سردخانه‌های عمومی با رعایت مقررات فصل هشتم واگذار کنند. محول نمودن وظایف انبارداری و واگذاری اماکنی برای نگهداری کالای گمرک نشده موکول به هماهنگی قبلی با گمرک ایران می‌باشد.

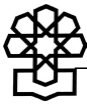
ماده ۸۶- گمرک ایران می‌تواند با درخواست صاحبان کالا به منظور تأسیس انبار اختصاصی موافقت نماید مشروط بر آنکه شرایط فیزیکی، نحوه اداره، ترتیب نگهداری، سرشماری کالا و موجودی انبارها بنا بر ضوابطی که گمرک ایران تعیین می‌نماید رعایت شده باشد.

انبارهای اختصاصی تحت نظارت نزدیک‌ترین گمرک قرار خواهند داشت و گمرک مزبور ضمن نگهداری حساب کالای موجود در آن و مهلت مجاز توقف آن‌ها، اجرای مقررات گمرکی مربوطه را به عهده خواهد داشت.

ماده ۸۷- گمرک در صورتی می‌تواند با انتقال و نگهداری کالا در انبار اختصاصی موافقت نماید که حقوق ورودی متعلقه به آن تضمین شده باشد و کالا از انواع مجاز و مجاز مشروط باشد.

در صورتی که کالا از نوع مجاز بوده یا مجوزهای لازم هنگام انتقال به انبار توسط واردکننده ارائه شده باشد میزان تضمین معادل حقوق ورودی خواهد بود، در غیر این صورت میزان تضمین از طرف گمرک ایران تعیین خواهد شد.

انتقال کالا به انبار اختصاصی با صدور پروانه ترانزیت داخلی انجام خواهد شد.

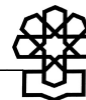
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به جای ماده ۶۰ لایحه لازم است جزئیات مواد ۴۷ و ۴۹ قانون فعلی امور گمرکی و ماده ۶۵ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی ادغام شده و در یک ماده ذکر شود.
۲. مفاد مندرج در ماده ۸۶ و ۸۷ لایحه نیز در ماده ۶۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی موردنظر قرار گرفته است. قسمت دوم ماده ۸۶ لایحه می‌تواند جزو شرایط انبار اختصاصی در ماده کلی مربوط به این بخش آورده شود.
۳. قبول تقاضای افراد برای ایجاد انبار اختصاصی باید به اختیار گمرک باشد بنابراین پیشنهاد می‌شود در ابتدای ماده اصلاحی عبارت «گمرک ایران می‌تواند طبق مواد این قانون و سایر قوانین مربوطه» اضافه شود.
۴. در خصوص کالای فاسدشدنی یا خطرناک و کالای خاص موافقت گمرک باید منوط به ارائه انبار واجد شرایط و تودیع تعهدات لازمه باشد. در این خصوص لازم است یک ماده مستقل اضافه شود که حکم مربوط را ارائه دهد.
۵. شرایط موافقت با ایجاد انبار اختصاصی نیز باید به شرح زیر در ادامه ماده اشاره شود تا مراجعه‌کننده به راحتی با ضوابط ایجاد این انبارها آشنا شود.
«- محل انبار اختصاصی حتی‌الامکان نزدیک به اماکن گمرکی باشد.
- عین بندهای «۲ و ۳» از ماده (۶۵) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی».
۶. همچنین در یک ماده مستقل باید به موضوع انبار کالاهای فاسدشدنی و خطرناک در انبار اختصاصی و عدم حق دخل و تصرف صاحب کالا در آن تا پایان تشریفات قطعی اشاره نمود.
بنابراین می‌توان متن این مواد را ادغام و به صورت زیر اصلاح و ارائه نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۹- گمرک ایران می‌تواند طبق مواد این قانون و سایر قوانین مربوطه درخواست واردکنندگانی را که می‌خواهند کالاهای وارده خود را به انبار اختصاصی (ملکی یا استیجاری) و یا به انبارهای عمومی رسمی و سردخانه‌ها انتقال دهند قبول کند. انتقال کالا به انبارهای مزبور و سردخانه‌ها منوط به انجام تشریفات ترانزیت داخلی و رعایت کلیه مقررات مربوط و پرداخت هزینه‌های متعلقه و تضمین حقوق ورودی خواهد بود. در این گونه موارد کالا می‌باید از انواع کالاهای مجاز و غیر مشروط بوده و در صورت مشروط بودن، شرط تحقق یافته باشد.

ماده ۶۰- موافقت با ایجاد انبار اختصاصی منوط به احراز شرایط زیر است:

- محل انبار اختصاصی حتی الامکان نزدیک به اماکن گمرکی باشد.
- ساختمان انبار اختصاصی یا انبارهای عمومی رسمی و سردخانه طوری باشد که کالا از نظر ایمنی آن از دستبرد و آتش سوزی مصون باشد.
- در انبار اختصاصی غیر از کالایی که تشریفات قطعی گمرکی آن انجام نشده کالای دیگری گزارده نشود، به استثنای سردخانه‌ها به شرطی که محل کالای گمرک نشده از سایر کالاهای موجود در سردخانه قابل تشخیص و علامت‌گذاری باشد.

ماده ۶۳- اداره گمرک با انتقال کالای فاسد شدنی یا خطرناک و همچنین کالایی که مجاورت آنها موجب خرابی سایر کالا می‌شود به شرطی می‌تواند به انبار اختصاصی یا انبارهای عمومی رسمی یا سردخانه موافقت نماید که متقاضی برای نگاهداری آنها انبار واجد شرایط تدارک دیده و معرفی و تعهد نماید که کالا را در آن انبار نگاهداری و قبل از انجام تشریفات قطعی هیچگونه دخل و تصرفی در کالا ننماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۱- در مواردی که دولت جمهوری اسلامی ایران طبق قانون عضویت در کنوانسیونها و قراردادهای بین‌المللی چند جانبه یا دو جانبه (از جمله، مالکیت معنوی، سلاحهای شیمیایی مخرب لایه ازن) را پذیرفته است تبعیت از مقررات اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌های آنها که مربوط به امور گمرکی می‌باشد، مادام که دولت ایران عضویت آنها را دارد لازم‌الاجراء است، روش‌ها و دستورالعملهای اجرائی این قراردادها تا جایی که مغایر الزامات آنها نباشد از طرف گمرک ایران تدوین می‌گردد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. این حکم یک موضوع کلی است و مصداق کلی دارد و ضمن اینکه تنها به قانون امور گمرکی مختص نبوده و برای تمامی قوانین صادق است و ذکر عدم مغایرت روش‌ها و دستورالعمل‌های اجرائی قابل وضع توسط گمرک با الزامات این قراردادها توضیح و اوضحات نیز می‌باشد.
۲. اگر موافقنامه یا قراردادهایی در مواردی که منجر به پیاده شدن برخی مقررات در مورد واردات یا صادرات می‌شود وجود داشته باشد طبق موافقتنامه مذکور عمل خواهد شد. این حکم به طور کلی بستگی به سیاستگذاری دولت در چارچوب قانون اساسی و مقررات وضع شده دارد.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۸۶- در مواردی که دولت جمهوری اسلامی ایران طبق قانون عضویت در کنوانسیونها و قراردادهای بین‌المللی چند جانبه یا دو جانبه (از جمله، مالکیت معنوی، سلاحهای شیمیایی مخرب لایه ازن) را پذیرفته است تبعیت از مقررات اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌های آنها که مربوط به امور گمرکی می‌باشد، مادام که دولت ایران عضویت آنها را دارد قابل اجرا است، روش‌ها و دستورالعملهای اجرایی این قراردادها از طرف گمرک ایران تدوین می‌گردد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۲- دولت می‌تواند با توجه به تغییر شاخص قیمت‌ها که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود هر سه سال یک بار مبالغ جریمه و سایر حدنصاب‌های ریالی تعیین شده در این قانون را بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی تعدیل نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

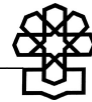
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. با توجه به کلی بودن این ماده و مورد استفاده بودن آن برای دیگر مواد لایحه پیشنهاد می‌شود در انتهای لایحه به آن اشاره شود.
۲. تصویب این موارد بهتر است توسط هیأت وزیران صورت گیرد تا نظارت‌های مناسب از طرف دستگاه‌های ذی‌ربط صورت گیرد.
۳. با توجه به اینکه پیشنهاد میزان بهینه افزایش جرایم و حدنصاب‌ها نیاز به تجربیات اجرایی و مشاهدات و اطلاعات و آمار گمرک دارد بهتر است ارائه پیشنهاد از طرف گمرک ایران صورت پذیرد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۸۷- هیأت وزیران می‌تواند مبالغ جریمه مندرج در این قانون را با توجه به تغییر شاخص قیمت‌ها که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود هر سه سال یکبار بنا به پیشنهاد گمرک ایران تعدیل نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۳- پس از این که اجازه ارتباط و وسیله نقلیه از طرف مأموران بهداری (در صورت استقرار پست قرنطینه) صادر شد، نماینده گمرک داخل وسیله نقلیه شده و ضمن بازرسی کالای همراه، آذوقه، لوازم مصرفی، اسلحه و مهمات و قطعات یدکی موجود در وسیله نقلیه، اطلاعات لازم درخصوص آنها و خدمه و مسافران را اخذ خواهد نمود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. متن این ماده لازم است با ماده ۲۹ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی ادغام شود و موارد اشاره شده در ذیل ماده مذکور به لایحه اضافه شود. زیرا عدم احصاء موارد موجب ابهام در اجرا خواهد شد که مجدداً نیازمند آیین‌نامه اجرائی مفصل خواهد بود در حالی که یکی از اهداف این لایحه تبدیل مواد آیین‌نامه‌ای به قانون و جامع‌نگری قانون بوده است.

۲. لازم است فرم کلی ماده در لایحه و ماده ۲۹ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی به نحوی اصلاح شود تا به صورت کلی کلیه طرق ورود کالا را دربرگیرد. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۳۹- بلافاصله پس از آن که اجازه ارتباط یا ورود وسیله نقلیه (حسب مورد دریایی، هوایی و زمینی) از طرف مأموران بهداری (در صورت استقرار پست قرنطینه) صادر شد، نماینده گمرک با ورود به وسیله نقلیه تشریفات گمرکی را در ارتباط با ورود وسایل نقلیه و کالاهای همراه و لوازم مصرفی آن انجام می‌دهد. مسئول مستقیم وسیله مربوطه یا نماینده مؤسسه حمل و نقل موظف است دفتر مخصوصی را که برای ثبت اطلاعات در موقع ورود وسیله نقلیه توسط مأمور گمرک در اختیار او گذاشته می‌شود تکمیل و اطلاعات زیر را در آن درج و پس از امضا تسلیم مأمور گمرک نماید:

۱. شماره ردیف (گمرک تعیین می‌کند)،
۲. تاریخ ورود وسیله نقلیه (شماره سفر یا پرواز حسب مورد وسیله حمل دریایی یا هوایی)،
۳. نوع وسیله نقلیه،
۴. نام وسیله نقلیه (حسب مورد)،
۵. نام مسئول مستقیم وسیله نقلیه (مانند: نام فرمانده کشتی یا هواپیما)،
۶. هر نوع مشخصات مرتبط با ملیت وسیله نقلیه (مانند: محل ثبت وسیله نقلیه یا پرچم)،
۷. میزان ظرفیت یا بارگیری طبق اسناد وسیله نقلیه مربوطه،
۸. تعداد بسته‌ها و وزن کالاهایی که باید تخلیه شود (برحسب تن متریک)،
۹. مبدأ بارگیری و مقصد تخلیه،

۱۰. تعداد کارکنان،

۱۱. مقدار آنوقه موجود در وسیله نقلیه مربوطه،

۱۲. مواد منفجره، محترقه، داروهای مخدر و روانگردان، اسلحه و یا سایر کالاهای ممنوع‌الورود که از طرف گمرک در هر مورد به مسئول مستقیم وسیله نقلیه اعلام می‌شود تا در صورتی که در وسیله نقلیه موجود باشد، به گمرک اظهار نماید.

۱۳. تعداد بسته‌هایی که مقصد آن‌ها مبادی ورودی دیگری است،

۱۴. تعداد بسته‌هایی که برای مقصد خارج در وسیله نقلیه موجود است.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۴- در صورتی که گمرک مقدار آنوقه موجود در کشتی، هواپیما یا قطار را بیشتر از میزان احتیاجات واقعی تشخیص دهد می‌تواند مخزن آنوقه را پلمپ یا لاک و مهر کند ولی باید مقدار آنوقه‌ای که برای مصرف کارکنان و مسافران در مدت توقف در بندر یا فرودگاه یا ایستگاه راه‌آهن لازم می‌داند در اختیار آنان بگذارد و در صورت نیاز به آنوقه مجدد، انبار تحت نظارت گمرک باز و بسته شود. گمرک باید اسلحه، مواد منفجره و محترقه یا مخدر یا سایر کالاهای ممنوع‌الورود شرعی و قانونی موجود در کشتی یا هواپیما یا قطار را با اطلاع فرمانده کشتی، هواپیما یا رئیس قطار در محلی محفوظ در داخل این وسائل نقلیه قرار داده و برای تمام مدت توقف آن‌ها را لاک و مهر یا پلمپ و مراقبت نماید یا آن‌ها را با تنظیم صورتمجلس در انبار زیر نظر گمرک حفظ و موقع حرکت مسترد نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده (۳۰) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.

۲. در این ماده نیز اصلاحاتی لازم است انجام شود تا فرم ماده به صورت کلی باشد.

برای مثال به جای «کشتی، هواپیما یا قطار» می‌توان از «وسیله نقلیه» استفاده کرد.

۳. با توجه به تعریف مهر گمرکی در ابتدای لایحه می‌توان به جای «پلمپ یا لاک و مهر» از «مهر گمرکی» استفاده کرد.

۴. در صورت تغییر ساختار و کلی شدن ماده، نیازی به قید «مدت توقف در بندر یا

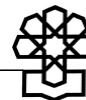
فرودگاه یا ایستگاه راه‌آهن» نمی‌باشد.

۵. با توجه به اینکه مواد روانگردان در زمره مواد مخدر قرار نگرفته است لازم است

به آن نیز اشاره شود.

۶. با توجه به تغییر ساختار و کلی شدن ماده بهتر است به جای «فرمانده کشتی،

هواپیما یا رئیس قطار» از واژه «مسئول مستقیم وسیله نقلیه» استفاده شود.

۷. واژه محفوظ برای ایمنی کالای ممنوعه کفایت نمی‌کند و بهتر است از واژه مطمئن نیز استفاده شود.

۸. عودت کالای ممنوعه و دیگر کالاهای مذکور در این ماده باید در موقع ترک کشور باشد نه موقع حرکت وسیله نقلیه.
بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۰- در صورتی که گمرک آنزوقه موجود در وسیله نقلیه را بیش‌تر از میزان احتیاجات واقعی تشخیص دهد می‌تواند مخزن آنزوقه را مهر کند ولی باید مقدار آنزوقه‌ای که برای مصرف کارکنان و مسافران در مدت توقف لازم می‌داند در اختیار آنان بگذارد و در صورت نیاز به آنزوقه مجدد، انبار تحت نظارت گمرک باز و بسته شود. گمرک باید اسلحه، مواد منفجره و محترقه یا مخدر و روانگردان یا سایر کالاهای ممنوع‌الورود موجود در وسیله نقلیه را با اطلاع مسئول مستقیم وسیله نقلیه در محلی محفوظ و مطمئن در داخل این وسایل نقلیه قرار داده و برای تمام مدت توقف آن‌ها را مهر و مراقبت نماید یا آن‌ها را با تنظیم صورت‌مجلس در انبار گمرک حفظ و نگهداری و موقع ترک کشور عیناً مسترد نماید.

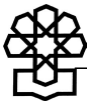
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۵- مؤسسات حمل و نقل مکلفند هنگام ورود وسیله نقلیه به کشور دو نسخه اظهارنامه اجمالی تنظیم و به هریک از آن‌ها نسخه‌ای از فهرست کل بار و بارنامه‌های هر ردیف از فهرست کل بار را ضمیمه و به گمرک و سازمان تحویل گیرنده کالا تسلیم و در صورت خالی بودن وسیله نقلیه، اظهارنامه اجمالی با تصریح خالی بودن تسلیم نمایند. اظهارنامه اجمالی بایستی به زبان فارسی و طبق نمونه‌ای که گمرک ایران با هماهنگی سازمانهای تحویل گیرنده تهیه می‌نماید، بدون حک و اصلاح و قلم خوردگی تنظیم گردد.
تبصره ۱- در مواردی که محمولات وسیله نقلیه اقلام زیادی باشد تسلیم کننده اظهارنامه اجمالی می‌تواند جمع اقلام را به طور خلاصه در اظهارنامه اجمالی ذکر و برای تفصیل به فهرست کل بار که ذیل تمام صفحات آن امضا شده باشد اشاره نماید.

در صورتی که فهرست کل بار امضاء شده اطلاعات موضوع اظهارنامه اجمالی را داشته باشد به جای اظهارنامه اجمالی پذیرفته می‌شود.

تبصره ۲- در صورتی که فهرست کل بار و اظهارنامه اجمالی به جهات موجهی اصلاح شده باشد مورد قبول نخواهد بود مگر آن‌که تسلیم کننده هریک از قسمت‌های اصلاح شده را با ذکر موارد اصلاح، امضاء کرده باشد در غیر این صورت اجازه تخلیه محمولات داده نخواهد شد.

تبصره ۳- مسؤولیت مؤسسات حمل و نقل به هنگام تنظیم و تسلیم اظهارنامه اجمالی از نظر محتویات بسته‌های آکبند محدود به مندرجات بارنامه‌های مربوطه خواهد بود. ضمناً کانتینرهای بارگیری و پلمب شده از طرف فرستنده کالا در حکم بسته آکبند تلقی می‌گردد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

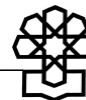
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. متن این ماده بهتر است مطابق سطر اول تا هفتم ماده ۳۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی مورد بازنگری قرار گیرد.
 ۲. در متن این ماده بهتر است به مسئول مستقیم وسیله نقلیه یا نماینده مؤسسه حمل و نقل برای انجام این امر اشاره شود.
 ۳. اشاره به موارد ریز اجرایی که در قالب بخشنامه‌های داخلی قابل ارائه می‌باشد شأن مواد قانونی و مصوبات مجلس را ندارد و پیشنهاد می‌شود از متن ماده حذف شوند و یا در نهایت به صورت بندها و اجزاء فرعی در ذیل موارد مورد نظر قرار گیرند.
 ۴. تبصره‌های این ماده ویژگی‌های حقوقی تبصره را ندارند و بهتر است به عنوان بندهای ذیل ماده بیایند.
 ۵. پاراگراف دوم تبصره ۱ رویه و روشی متداول است و نیازی به ذکر آن در قانون نمی‌باشد، بنابراین می‌تواند حذف شود و متن تبصره ۱ به عنوان بند ۱ ذیل ماده قید شود.
 ۶. تبصره ۲ این ماده موضوع حک و اصلاح را بسیار ساده و آسان ساخته است که موجبات تالی فاسد فراوانی را ایجاد می‌کند بنابراین پیشنهاد می‌شود به جای تبصره ۲ این ماده از تبصره ۱ ماده ۳۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی استفاده شود و به جای فرمانده کشتی، به «مسئول مستقیم وسیله نقلیه» اشاره شود.
 ۷. تبصره ۳ لایحه زاید است و با تبصره ۲ لایحه و کنوانسیون‌های مربوطه در تضاد است و باید آن را حذف و به جای آن تبصره ۳ ماده ۳۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی را جایگزین کرد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۱- مسئول مستقیم وسیله نقلیه یا نماینده مؤسسه حمل و نقل مربوط مکلف است پس از تکمیل و اعاده دفتر موضوع ماده (۳۹) این قانون، اظهارنامه اجمالی محمولات وسیله نقلیه خود را که باید در آن گمرک پیاده شود در دو نسخه تنظیم و به هریک از آن‌ها نسخه‌ای از فهرست کل بار آن محموله‌ها و همچنین یک نسخه از هریک از بارنامه هر ردیف فهرست کل بار (مانیفست) را ضمیمه و به مأمور گمرک تسلیم نماید و در صورت خالی بودن وسیله نقلیه نیز باید اظهارنامه اجمالی با تصریح به خالی بودن تسلیم نماید (یک نسخه از اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار از طرف گمرک به اداره بندر یا فرودگاه محل تسلیم می‌شود).

۱. در مواردی که محموله وسیله نقلیه اقلام زیادی باشد، تسلیم کننده اظهارنامه اجمالی می‌تواند جمع اقلام

را به طور خلاصه در آن ذکر و برای تفصیل به فهرست کل بار که ذیل تمام صفحات آن امضا شده باشد اشاره نماید.

۲. اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) ضمیمه آن باید بدون حک و اصلاح و قلم خوردگی بوده و مسئول مستقیم وسیله نقلیه موظف است در بالای امضای خود این موضوع را صریحاً درج نماید.

۳. اداره گمرک می‌تواند از مؤسسات کشتیرانی و حمل و نقل بخواهد که فهرست کل بار (مانیفست) را طبق نمونه‌ای که از طرف گمرک ایران تعیین می‌شود تنظیم و تسلیم نماید.

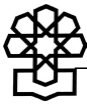
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۶- در موقع ورود کالا هر گاه محقق گردد که به علل موجهی مؤسسه حمل و نقل اسناد لازم را همراه ندارد که بتواند اظهارنامه اجمالی به نحو مذکور در ماده (۶۵) این قانون را تسلیم کند، مؤسسه مذکور می‌تواند از رئیس گمرک محل اجازه تخلیه بار وسیله نقلیه یا مقداری از آن را تحصیل نماید و تحت نظارت مأموران گمرک بسته‌های خود را تخلیه و رسیدگی نموده و تفصیل آن را به دست آورد. مهلتی که برای تسلیم اظهارنامه اجمالی لازم تشخیص داده شود در اجازه‌نامه معین خواهد شد و تا وقتی که اظهارنامه اجمالی داده نشده است حامل کالا باید تمام تدابیر احتیاطی را مرعی بنماید. هرگاه در این‌گونه وسایل حمل بسته‌هایی باشد که باید به مقصد دیگری حمل شود حمل آنها به آن مقصد به موجب یک نسخه از اوراق اظهارنامه اجمالی خواهد بود که به امضای رئیس اولین گمرک ورودی رسیده باشد. تخلیه موقت در محوطه‌های بندری تحت نظارت سازمان بنادر و کشتیرانی موقوف به موافقت قبلی اداره بندر مربوطه نیز می‌باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. علل موجه، واژه‌ای مبهم می‌باشد و مبنای تشخیص آن نیز مشخص نمی‌باشد به خصوص با توجه به قواعد موسوم در ارتباط با حمل و نقل کالا توسط مؤسسه حمل که در هر حال باید متکی به اسناد و مدارک لازم (بارنامه، مانیفست و نظایر آن) باشد، تنها در صورت وقوع حوادثی که از عهده متصدی حمل و حامل خارج بوده این مدارک ممکن است برای ارائه آماده نباشد بنابراین تنها باید به علل حوادث قوه قهریه اشاره شود و همین قید کفایت می‌نماید.
۲. مرجع ارائه دهنده اسناد برای وسیله نقلیه، مسئول مستقیم وسیله نقلیه است و ذکر مؤسسه حمل و نقل که همانا متصدی حمل یا به اصطلاح «کاریر» نامیده می‌شود در مرحله اجرا با مشکل همراه است، زیرا در مقصد تنها مسئول مستقیم وسیله نقلیه حضور دارد نه الزاماً متصدی حمل.
۳. مرجع تشخیص تدابیر احتیاطی در این ماده مشخص نشده و باید رئیس گمرک

دستور آن‌ها را صادر کند.

۴. در بند انتهایی ماده نیز تنها به محوطه‌های بندری و سازمان بنادر و کشتیرانی اشاره شده در حالی که می‌توان با کلی کردن این بند موافقت قبلی سازمان مسئول تحویل گیرنده کالا را مرجع صدور اجازه تخلیه موقت معرفی نمود.
۵. در اصلاح این ماده می‌توان از ماده ۳۳ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی استفاده نمود که به نحو مطلوب به این موارد اشاره کرده است.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۲- هرگاه در موقع ورود ثابت شود که به علل حوادث قوه قهریه (فورس ماژور) مسئول مستقیم وسیله نقلیه اسناد لازم را برای تسلیم اظهارنامه اجمالی همراه ندارد، می‌تواند از رئیس گمرک محل اجازه بگیرد تا تمامی بار کشتی یا مقداری از آن را تخلیه نموده و در تحت نظارت مأموران گمرک به واریسی محموله اقدام و تفصیل آن را به دست آورد. مهلتی که برای تسلیم اظهارنامه اجمالی لازم تشخیص شود در اجازه نامه معین خواهد شد و تا وقتی که اظهارنامه اجمالی داده نشده است مسئول مستقیم وسیله نقلیه باید تمام تدابیر احتیاطی را که رئیس گمرک محل دستور آن را می‌دهد مراعات نماید.

هرگاه در این‌گونه وسایل نقلیه بسته‌هایی باشد که باید به مقصد دیگری حمل شود حمل آن به مقصد دیگر به موجب یک نسخه از اوراق اظهارنامه اجمالی خواهد بود که به امضای رئیس اولین واحد گمرک ورودی رسیده باشد. در هر مورد تخلیه موقت، موکول به هماهنگی و کسب موافقت قبلی با سازمان مسئول تحویل گیرنده کالا است.

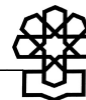
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۷- تخلیه کالا در اماکن گمرکی موکول به موافقت قبلی گمرک می‌باشد. در این موارد گمرک هماهنگی لازم را با سازمان تحویل گیرنده به عمل خواهد آورد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده ۳۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. این ماده مناسب است و می‌تواند به همان صورت درج شود.
۳. در این ماده اجازه تخلیه کالا در اماکن گمرکی موکول به موافقت قبلی گمرک شده است به همین دلیل در ماده ۷۷ لایحه نیز باید قید انبارهای گمرکی حذف شود زیرا تخلیه در انبارها در ماده ۷۷ برخلاف ماده ۶۷ لایحه نیازی به موافقت گمرک ندارد که با تالی فاسدهایی همراه است.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۳- تخلیه کالا در اماکن گمرکی موکول به موافقت قبلی گمرک می‌باشد. در این موارد گمرک هماهنگی لازم را با سازمان تحویل گیرنده به عمل خواهد آورد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۸- هرگاه مؤسسه حمل و نقل بعد از تسلیم اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار ضمیمه آن، اظهارنامه و فهرست کل بار دیگری در تغییر و اصلاح آن یا تکمیل اظهارنامه قبلی به گمرک و سازمان تحویل گیرنده بدهد در صورتی که قبل از شروع به عملیات تخلیه تسلیم شده باشد فهرست کل بار و اظهارنامه اصلاحی یا تکمیلی مذکور پذیرفته خواهد شد.

تبصره ۱- اظهارنامه و فهرست کل بار اصلاحی یا تکمیلی مذکور در این ماده در صورتی که موارد اصلاح در ارتباط با نوع کالا و تعداد بسته نباشد گمرک می‌تواند حتی بعد از شروع عملیات تخلیه نیز مراتب را بپذیرد.

تبصره ۲- در صورتی که فرمانده کشتی اعلام نماید که به او دستور رسیده است بسته‌هایی را که ابتدا تصور می‌شد که باید در کشتی بماند پیاده کند یا برعکس بسته‌هایی که در بارنامه کشتی مربوط به یک بندر ثبت و تخلیه در آنجا شروع شده است در کشتی نگاه دارد، گمرک می‌تواند بعد از شروع عملیات تخلیه مراتب را بپذیرد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در این ماده نیز بهتر است به جای مؤسسه حمل و نقل به مسئول مستقیم وسیله نقلیه اشاره کرد.
۲. با توجه به استعمال واژه مانیفست در تمام موارد مربوط به ورود وسیله حمل و محموله، همچنین در خروج وسایط نقلیه حامل کالا از کشور و احتمال عدم درک صحیح عبارت در فهرست کل بار حداقل باید بعد از ذکر عبارت «فهرست کل بار» واژه «مانیفست» در داخل پرانتز قید شود.
۳. با توجه به ابهامات ویرایشی موجود در این ماده، پیشنهاد می‌شود به جای این ماده متن ماده ۲۵ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی که به صورت مطلوب نگارش شده، با اندکی اصلاحات مورد توجه قرار گیرد.
۴. اعلام فرمانده کشتی کفایت نمی‌کند و مسئول مستقیم وسیله نقلیه باید اعلام دستور را به نحو مقتضی ثابت نماید.

۵. تبصره ۱ و ۲ ماده را می‌توان با یکدیگر ادغام نمود و با توجه به اینکه توضیح تکمیلی ماده است در ادامه ماده به آن اشاره کرد.
بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

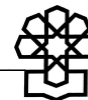
ماده ۴۴- هرگاه مسئول مستقیم وسیله نقلیه بعد از تسلیم اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) ضمیمه آن اظهارنامه و فهرست کل بار دیگری در رابطه با تغییر و اصلاح یا تکمیل آنها به گمرک ارایه دهد در صورتی که این اقدام قبل از شروع به عملیات تخلیه صورت گرفته باشد اداره گمرک آن اظهارنامه اصلاحی یا تکمیلی را می‌پذیرد.
اداره گمرک می‌تواند حتی بعد از شروع عملیات تخلیه اظهارنامه و فهرست کل بار (مانیفست) اصلاحی یا تکمیلی مذکور در این ماده در صورتی که مسئول مستقیم وسیله نقلیه ثابت نماید که به او دستور رسیده است بسته‌هایی را که ابتدا تصور می‌شد باید در کشتی بماند، تخلیه کند یا برعکس بسته‌هایی را که در بارنامه کشتی مربوط به یک بندر ثبت و تخلیه در آنجا شروع شده است در کشتی نگاه دارد را بپذیرد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۶۹- ترتیب نظارت در انتقال بسته‌ها از وسایل نقلیه، فهرست‌برداری، مراقبت در جریان حمل کالا از نقطه تخلیه تا انبارهای سازمان تحویل گیرنده، وظایف بارشماران مؤسسه حمل و نقل و سازمان تحویل گیرنده، ترتیب صفافی کالا در انبارها، ثبت دفاتر انبار، طرز تحویل قطعی محمولات، فرم دفاتر و صورت مجالسی که باید در موارد معینی تنظیم گردد، تعداد نسخه‌های آنها و تشریفات لازمه دیگر مربوط به امر تخلیه و تحویل طبق دستورالعمل‌هایی خواهد بود که توسط سازمان تحویل گیرنده کالا تهیه و پس از تأیید گمرک ایران به مورد اجرا گذارده می‌شود.

تبصره ۱- فهرست تحویل و تحول پس از امضای طرفین به منزله گواهی تخلیه کالا تلقی و مسئولیت سازمان تحویل گیرنده نسبت به مقدار تخلیه شده به موجب فهرست، از همین موقع شروع می‌شود و این اوراق در آینده برای واریز حساب فهرست کل بار مأخذ و ملاک قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲- در صورتی که مؤسسه حمل و نقل به علل موجهی نتواند قسمتی از کالا را به شرحی که در فهرست کل بار قید شده با تفکیک علائم و مشخصات موضوع هر ردیف به طور جداگانه تحویل بدهد می‌تواند با موافقت قبلی گمرک کالا را در دوبه (بارکش آبی) یا محلی که قبلاً برای این منظور تعیین شده تخلیه نموده و تحت نظارت خود بعداً تفکیک و تحویل انبار سازمان تحویل گیرنده بدهد. در این قبیل موارد مؤسسه حمل و نقل می‌تواند برای نظارت و مراقبت کالا از طرف خود یک یا چند نفر نگهبان تا خاتمه عمل تفکیک و تحویل بگمارد و مسئولیت تحویل گیرنده فقط از تاریخی شروع می‌شود که عمل تفکیک انجام یافته و کالا به شرح مذکور در این ماده در مقابل رسید به سازمان تحویل گیرنده تحویل شده باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده به موضوع نظارت بر نقل و انتقال بسته‌های وارده دلالت دارد که در ماده ۳۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی به صورت واضح به آن اشاره شده است. با توجه به این موضوع در اصلاح این ماده می‌توان از ماده ۳۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی استفاده کرد.

۲. با توجه به اینکه در پایان ماده قید شده است که موارد قید شده براساس دستورالعملی خواهد بود که توسط گمرک ایران تهیه خواهد شد، دیگر نیازی به ذکر موارد بخشنامه‌ای قید شده در تبصره‌ها نمی‌باشد به خصوص با توجه به اینکه ممکن است برحسب مقتضیات و موقعیت‌های مختلف روش‌های متفاوتی اعمال شود که در هر حال به موجب دستورالعمل‌ها یا بخشنامه‌های داخلی، متناسب با زمان و مکان معینی خواهد بود، بنابراین می‌توان متن این ماده را به شکل پیشنهاد مرکز خلاصه نمود.

۳. قبل از انتقال بسته‌ها باید صورت برداری از تعداد و مشخصات ظاهری بسته‌ها یا تهیه فهرست مورد نظر انجام گیرد.

۴. به جای صفافی کالا در انبارها می‌توان از چیدمان کالا در انبار استفاده نمود.

۵. واگذاری تهیه دستورالعمل اجرا که همانند آیین‌نامه می‌باشد به سازمان تحویل گیرنده صحیح نمی‌باشد و باید توسط گمرک تهیه شود.
بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۵- نحوه نظارت بر صورت برداری از تعداد و مشخصات ظاهری بسته‌ها یا تهیه فهرست، انتقال آن‌ها از وسایل نقلیه و مراقبت بر جریان حمل بسته‌ها تا انبارهای سازمان تحویل گیرنده و انجام وظایف بارشماران (مؤسسات حمل و نقل و اماکن گمرکی) ترتیب چیدمان کالا و ثبت در دفاتر انبار، طرز تحویل قطعی محمولات، فرم دفاتر و چگونگی تنظیم صورتجلسه و تعداد نسخ آن و نوع و نحوه تسهیلات لازم برای انجام امر تخلیه و تحویل، براساس دستورالعملی خواهد بود که توسط گمرک ایران تهیه می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷۰- هرگاه در جریان پیاده کردن کالا از وسیله نقلیه یک یا چند بسته آسیب ببیند مأموران سازمان تحویل گیرنده و مأمور نظارت گمرک باید به اتفاق نماینده مؤسسه حمل و نقل بلافاصله صورتجلس وقوع امر را با درج مشخصات بسته‌هائی که آسیب‌دیده در سه نسخه تنظیم نمایند که یک نسخه آن را به نماینده مؤسسه حمل و نقل تحویل و دو نسخه دیگر به اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار ضمیمه آن الصاق می‌گردد.

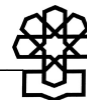
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده (۳۷) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. در این ماده لازم است به فقدان کالادر اثر به آب افتادن نیز اشاره شود تا متن ماده کامل شود. زیرا این موضوع نیز در امر تخلیه مصداق دارد و ممکن است به هنگام تخلیه اتفاق بیافتد.
 ۳. این وظیفه بر عهده مأموران بارشماری گمرک یا بندر است نه مأموران سازمان تحویل گیرنده، همچنین لازم است به قید «بلافاصله» بعد از عبارت «مأموران بارشماری گمرک یا بندر» تصریح شود.
 ۴. انجام این کار به اتفاق نماینده و مؤسسه حمل و نقل ضرورتی ندارد ولی حضور مسئول مستقیم وسیله نقلیه ضروری است.
 ۵. به جای تحویل یک نسخه به نماینده مؤسسه حمل و نقل یک نسخه باید به مسئول مستقیم وسیله نقلیه تحویل شود. زیرا او فردی است که در هر حال اولاً حضور دارد و ثانیاً مسئول در برابر کالاهای وارداتی مربوطه می‌باشد.
 ۶. در پایان ماده در کنار فهرست کل بار در داخل پرانتز عنوان (مانیفست) قید شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۶- هرگاه در جریان پیاده کردن کالا از وسیله نقلیه، یک یا چند بسته آسیب ببیند (یا حسب مورد در مورد رابطه با حمل و نقل دریایی در آب بیافتد) مأموران بارشماری گمرک یا بندر باید به اتفاق مسئول مستقیم وسیله حمل و نقل بلافاصله صورت‌مجلس وقوع امر را با مشخصات بسته‌های آسیب دیده در سه نسخه تنظیم نمایند که یک نسخه آن را در اختیار مسئول مستقیم وسیله نقلیه قرار داده و دو نسخه دیگر ضمیمه اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) می‌گردد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷۱- هرگاه مأموران گمرک و سازمان تحویل گیرنده در حین علامتگذاری تدریجی بارهائی که از وسیله نقلیه تخلیه می‌شود مشاهده نمایند که بسته‌هائی شکسته و آسیب دیده یا دست خورده به‌نظر می‌رسد و یا این‌که علامت و شماره اصلی آنها خوانا و روشن نیست نباید اجازه پیاده کردن آنها را بدهند، تا پس از پایان یافتن عملیات بسته‌های سالم درباره آنها به‌نحو زیر عمل شود:

الف - بسته‌هائی که دارای علامت و شماره خوانا نباشد باید به دقت معاینه شود در صورتی که مؤسسه حمل و نقل بتواند شماره و علامت آن را تشخیص دهد باید آن را روی بسته با خط خوانا قید کند و در صورت مجلس نیز این نکته تصریح شود و اگر تشخیص داده نشد ناخوانا بودن و یا بی‌علامت و بی‌شماره بودن آن با تعیین وزن، در صورت مجلس ذکر شود.

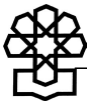
ب - بسته‌هایی که در بسته‌بندی آنها شکستگی یا آثار دست‌خوردگی دیده می‌شود باید یک به یک با کمال دقت توزین و در صورت اقتضا به تجدید لفاف آنها یا به بازکردن و صورت‌برداری از محتویات آنها اقدام و صورت‌مجلس‌های لازم که حاکی از نتیجه رسیدگی و توزین و صورت‌برداری و تجدید لفاف و غیره باشد تنظیم و به امضای مأموران مربوطه و مؤسسه حمل و نقل برسد در این مورد و به ویژه در مورد تجدید لفاف و صورت‌برداری از محتویات بسته‌ها، مؤسسه حمل و نقل در صورتی که مایل باشد می‌تواند بسته‌ها را پلمپ نماید و مراتب در صورت مجلس قید گردد.

تبصره - بسته‌های مشمول این ماده وقتی در اماکن گمرکی قبول می‌شود که دستورهای موضوع قسمت‌های (الف) و (ب) این ماده کاملاً انجام شده باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده تقریباً توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده (۳۸) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. به جای قید مأموران سازمان تحویل گیرنده، باید مأموران بندر مورد نظر قرارگیرند. زیرا این موضوع تنها در حمل و نقل دریایی با کشتی مصداق دارد.
۳. به جای استفاده از عبارت «بارها»، بهتر است از واژه متداول «محموله‌ها» استفاده شود. زیرا واژه‌ای کلی‌تر و معمول‌تر می‌باشد.
۴. این ماده در مورد حمل و نقل دریایی (با کشتی) مصداق دارد.
۵. در بند اول این ماده علاوه بر نماینده مؤسسه حمل و نقل، می‌توان از مسئول مستقیم وسیله نقلیه نیز در تشخیص علامت یا شماره کالا کمک گرفت.
۶. در بند اول ماده تصریح به سالم بودن بسته نیز ضروری است.
۷. بند دوم باید به صورت کلی کلیه بسته‌هایی که آسیب‌دیدگی، شکستگی یا آثار دست‌خوردگی دارند را شامل شود و قید بسته‌هایی که در بسته‌بندی آنها شکستگی یا آثار دست‌خوردگی دیده می‌شود کفایت نمی‌کند.

۸. در بند ۲ لازم است موضوع به اطلاع مسئول مستقیم وسیله حمل و نقل یا نماینده او برسد.

۹. بهتر است به جای مؤسسه حمل و نقل به مؤسسه کشتیرانی اشاره شود. زیرا موضوع تنها به این مؤسسات مربوط می‌شود و ارجای چنین اموری به مؤسسات حمل و نقل از تالی فاسد فراوانی برخوردار است زیرا جزو وظایف نظارتی و حاکمیتی می‌باشد.

۱۰. به جای پلمب می‌توان از عنوان کلی مهر استفاده کرد که در این جا منظور مهر مؤسسه کشتیرانی است.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

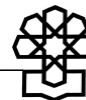
متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۷- هرگاه مأموران گمرک یا بندر در حین علامت‌گذاری تدریجی محمولاتی که از کشتی تخلیه می‌شود مشاهده نمایند که بسته‌هایی شکسته، آسیب دیده یا دست خورده است یا این‌که علامت و شماره اصلی آن‌ها خوانا و روشن نیست نباید اجازه پیاده کردن آن‌ها را بدهند. این قبیل بسته‌ها باید در کشتی بماند تا پس از پایان یافتن عملیات تخلیه درباره آن‌ها به نحو زیر عمل شود:

۱- بسته‌هایی که دارای علامت و شماره خوانا نباشد باید به دقت معاینه شود در صورتی که نماینده مؤسسه حمل و نقل یا مسئول مستقیم وسیله حمل بتواند شماره و علامت آن را تشخیص دهد باید آن را روی بسته با خط خوانا قید کند و در صورت مجلس نیز این نکته تصریح شود و اگر تشخیص داده نشد، ناخوانا بودن یا بی‌علامت و بی‌شماره بودن آن با تعیین وزن با تصریح به سالم بودن بسته، در صورت مجلس ذکر شود.

۲- بسته‌هایی که آسیب‌دیدگی، شکستگی یا آثار دست‌خوردگی دارند، باید یک به یک با کمال دقت توزین و در صورت اقتضا به تجدید لفاف آن‌ها یا به بازکردن و صورت‌برداری از محتویات آن‌ها اقدام و صورت‌مجلس‌های لازم که حاکی از نتیجه رسیدگی و توزین و صورت‌برداری و تجدید لفاف و غیره باشد تنظیم و به امضای مأموران مربوط و مسئول یا نماینده مسئول مستقیم وسیله نقلیه برسد. در این مورد و به ویژه در مورد تجدید لفاف و صورت‌برداری از محتویات بسته‌ها مؤسسه کشتیرانی مربوط در صورتی که مایل باشد می‌تواند بسته‌ها را به مهر مؤسسه کشتیرانی مهور نماید و مراتب در صورت‌مجلس قید گردد.

تبصره - بسته‌های مشمول این ماده وقتی در اماکن گمرکی قبول می‌شود که دستورهای موضوع بندهای ۱ و ۲ این ماده کاملاً انجام شده باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

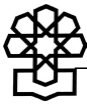
ماده ۷۲- هرگاه در موقع تحویل قطعی محمولات وسیله نقلیه به سازمان تحویل گیرنده و تطبیق آن با مندرجات اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار ضمیمه آن اختلافاتی از حیث تعداد بسته‌های تحویلی مشاهده شود اعم از این که تعداد بسته‌های تخلیه شده زیاده یا کمتر از تعدادی باشد که در اظهارنامه و فهرست کل بار ضمیمه آن مذکور است مراتب بلافاصله در صورت مجلسی که به اتفاق مؤسسه حمل و نقل و مأموران سازمان تحویل گیرنده و مأمور نظارت گمرک باید تنظیم و امضاء شود، منعکس می‌گردد و در مورد چنین اختلافاتی نسبت به مؤسسه حمل و نقل طبق ماده (۲۹۴) این قانون رفتار می‌شود.

تبصره- کانتینرهایی که در مقصد بارنامه به عنوان چند محموله‌ای (LCL) اظهار اجمالی شده و تحویل سازمان تحویل گیرنده می‌شوند، حسب درخواست کریر یا فورواردر دارنده ترخیص کلی و ارائه بارنامه‌های تفکیکی (HBL) کانتینر تخلیه شده، قبض انبار تفکیکی صادر و در صورت عدم تطبیق تعداد بسته‌ها در هر بارنامه با بسته‌های تخلیه شده مقررات این ماده اعمال خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به مفاد این ماده از لایحه در متن ماده (۳۹) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. تحویل قطعی کالا به اماکن گمرکی صحیح است نه سازمان تحویل گیرنده، هر چند ممکن است اماکن گمرکی عملاً توسط بخش خصوصی اداره شود ولی در هر حال بدون اجازه گمرک، تحویل کالا صورت نمی‌گیرد و این مؤسسات نیز تابع قانون گمرک هستند، به این دلیل قید «اماکن گمرکی» به جای «سازمان تحویل گیرنده» صحیح‌تر است.
۳. در کنار فهرست کل بار در داخل پرانتز عنوان (مانیفست) قید شود تا منظور از آن روشن شود.
۴. در عبارت «فهرست کل بار ضمیمه آن» قید «و» الزامی است.
۵. لازم است که این صورت مجلس به امضای مسئول مستقیم وسیله حمل یا نماینده آن و مؤسسه حمل و نقل و نماینده سازمان تحویل گیرنده و نماینده گمرک برسد.
۶. در مورد این اختلافات غیر از مؤسسه حمل و نقل، مسئول مستقیم حمل نیز باید مورد توجه قرار گیرد.
۷. اعمال موارد استثنایی به شکل تبصره تالی فاسدهایی را به همراه خواهد داشت که در بعضی موارد عدم توجه یا دقت مؤسسات حمل و نقل را توجیه و موجبات تضییع

حقوق دولت و حتی صاحبان کالا را باعث می‌شود، بنابراین صحیح‌تر آن است که مقررات این ماده بدون استثنا برای تمام محمولات اعمال شود. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۸- هرگاه در موقع تحویل قطعی محمولات کشتی به اماکن گمرکی و تطبیق آن با مندرجات اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) و ضمیمه آن اختلافاتی از حیث تعداد بسته‌های تحویلی مشاهده شود اعم از این که تعداد بسته‌های تخلیه شده زیاده یا کمتر از تعدادی باشد که در اظهارنامه و فهرست کل بار و ضمیمه آن مذکور است مراتب بلافاصله در صورت مجلسی که به امضای مسئول مستقیم وسیله نقلیه یا نماینده او و مؤسسه حمل و نقل و نماینده سازمان تحویل گیرنده و نماینده گمرک خواهد رسید منعکس می‌گردد و در مورد چنین اختلافاتی طبق ماده (۲۳۳) این قانون با مسئول مستقیم وسیله نقلیه یا مؤسسه حمل و نقل رفتار می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷۳- سازمان تحویل گیرنده کالا مکلف است صورتمجالس مربوطه و حساب کالای وارده با کشتی‌ها را در هر سفر حداکثر تا پانزده روز و در مورد سایر وسایل نقلیه سه روز پس از خاتمه عملیات تخلیه تنظیم، تصفیه و رسید قطعی کالا را به مؤسسه حمل و نقل تحویل نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

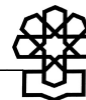
۱. به این موضوع در تبصره ذیل ماده (۳۹) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.

۲. این ماده مناسب است و می‌تواند به همان صورت لحاظ شود تنها قید صورتمجالس مربوطه حذف شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۴۹- سازمان تحویل گیرنده کالا مکلف است حساب کالای وارده با کشتی‌ها را در هر سفر حداکثر تا پانزده روز و در مورد سایر وسایل نقلیه حداکثر سه روز پس از خاتمه عملیات تخلیه تنظیم، تصفیه و رسید قطعی کالا را به مؤسسه حمل و نقل تحویل نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷۴- تمام وظایفی که به موجب این قانون بر عهده مؤسسات حمل و نقل می‌باشد ممکن است به وسیله نمایندگی آنها در ایران که مجوز فعالیت دارند، انجام پذیرد و در این صورت نمایندگی مزبور تمام مسئولیت‌های گمرکی مربوطه را به عهده خواهد داشت.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در ماده (۴۱) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
 ۲. با توجه به اینکه مواد مربوط به این موضوع تنها برای کشتی مصداق داشت و با توجه به اصلاحات به عمل آمده در مواد قبلی، این ماده نیز به عنوان خاص کشتی اصلاح می‌شود.
 ۳. علاوه بر نمایندگی این کار می‌تواند توسط کارگزار نیز انجام شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۰- تمام وظایفی که به موجب مقررات این قانون بر عهده فرمانده کشتی می‌باشد می‌تواند به وسیله نمایندگی یا کارگزار آنها در ایران انجام پذیرد و در این صورت واحد مزبور تمام مسئولیت‌های مربوط را به عهده خواهد داشت.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷۵- در بنداری که سازمان بنادر و کشتیرانی حضور ندارد گمرک از طرف سازمان مذکور مجری مقررات این قانون می‌باشد.

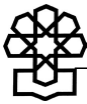
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در ماده (۴۲) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
 ۲. با توجه به کلی بودن این ماده بهتر است که این ماده به انتهای لایحه منتقل شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲۸۵- در بنداری که سازمان بنادر و کشتیرانی حضور ندارد گمرک از طرف سازمان مذکور مجری مقررات این قانون می‌باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷۶- کلیه کالاها با رعایت مقررات این قانون در اماکن گمرکی پذیرفته می‌شوند. کالاهای فاسدشدنی، خطرناک، کالاهائی که احتمال دارد موجب واردکردن خسارت به سایر کالاها گردند و یا کالاهائی که نگهداری آنها مستلزم شرایط و تجهیزات خاص باشد فقط در انبارهائی که خاص این کالاها تأسیس می‌شوند، نگهداری خواهند شد.

ماده ۷۹- در صورتی که امکانات لازم برای تحویل و نگهداری کالاهای خطرناک یا کالاهایی که مستلزم تأسیسات یا تجهیزات خاص باشد وجود نداشته باشد سازمان تحویل‌گیرنده می‌تواند از تحویل گرفتن آنها خودداری کند، در این صورت مؤسسه حمل و نقل مربوطه یا صاحب کالا مکلف است کالا را با رعایت سایر مقررات اعاده یا با مسئولیت خود و تحت مراقبت گمرک به انبار مناسب انتقال دهد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

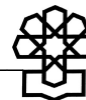
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به موضوع این مواد در مدلول ماده (۵۹) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. این مواد باید محمولات فوری، کالاهای فاسد شدنی و خطرناک، کالاهای امدادی و کالاهایی که موجب تأمین یک نیاز مبرم و فوری هستند را پوشش دهد.
۳. بهتر است قید حکم ترخیص فوری این کالاها و قید انبارداری آنها در یک ماده کنار هم بیاید. بنابراین می‌توان به موضوع ماده ۷۹ به عنوان تبصره ماده ۷۶ اشاره نمود. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۱- کلیه کالاها با رعایت مقررات این قانون در اماکن گمرکی پذیرفته می‌شوند. کلیه محمولات فوری شامل کالاهای فاسد شدنی، خطرناک، کالاهایی که احتمال دارد موجب وارد کردن خسارت به سایر کالاها گردند یا کالاهایی که نگهداری آنها مستلزم شرایط و تجهیزات خاص باشد و کالاهای امدادی و کالاهایی که موجب تأمین یک نیاز مبرم و فوری است باید با تمهید مقدمات توسط صاحب کالا، با استفاده از حداقل اسناد فوراً از گمرک ترخیص شود، در غیر این صورت فقط در انبارهای خاص این کالاها و تحت نظارت گمرک نگهداری خواهند شد.

تبصره - در صورتی که امکانات لازم برای تحویل و نگهداری کالاهای موضوع این ماده وجود نداشته و یا قبلاً برای انجام تشریفات آن هماهنگی شده باشد، سازمان تحویل‌گیرنده می‌تواند از تحویل گرفتن آنها خودداری کند، در این صورت مؤسسه حمل و نقل مربوطه یا صاحب کالا مکلف است کالا را با رعایت سایر مقررات اعاده یا با مسئولیت و هزینه خود و تحت مراقبت گمرک به انبار مناسب انتقال دهد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷۷- منظور از انبارهای گمرکی (اعم از انبار مسقف، هانگار، محوطه) اماکنی است که برای نگهداری کالاهای ورودی و صدور تأسیس و توسط سازمانهای تحویل گیرنده کالا اداره می‌شوند. هر جا ضرورت‌های تجاری ایجاب نماید گمرک اجازه تأسیس این انبارها را صادر و ترتیبات کنترل‌های گمرکی را تعیین خواهد نمود. سازمان‌های تحویل‌گیرنده کالا در انجام وظایف محوله ملزم به رعایت مفاد این قانون می‌باشند.

تبصره- سازمان‌های تحویل‌گیرنده می‌توانند در اماکنی که کالای گمرک نشده را با موافقت گمرک نگهداری می‌نمایند نسبت به ایجاد تأسیسات و انبارهای مورد نیاز با رعایت سایر مقررات اقدام نمایند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در تبصره ۶ ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. این ماده می‌باید در تعریف اماکن گمرکی در قسمت تعاریف و ذیل ماده (۱) لحاظ شود.
۳. ضرورتی به تصریح انبار نیست زیرا واژه‌ای شناخته شده در گمرک می‌باشد و به علاوه اگر بخواهیم این تعریف را ذکر کنیم ضرورت خواهد داشت، انبار مسقف، هانگار، محوطه، بارانداز، اسکله و دیگر موارد مشابه را نیز تعریف نماییم.
۴. در بررسی ماده ۶۷ نیز به تضاد پیش آمده میان تعریف انبار گمرک و اماکن گمرکی اشاره شد که تالی فاسدهایی ناشی از تلقی متفاوت از آن‌ها مخصوصاً در رابطه با قاچاق گمرکی در تخلیه در این اماکن پیش می‌آید بنابراین بهتر است به همان قید اماکن گمرکی بسنده شده و این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

تعریف انبار در ضمن اشاره به تعریف اماکن گمرکی مورد نظر قرار گرفته است. بنابراین پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۷۸- مدت مجاز نگهداری کالا در انبارهای گمرکی از تاریخ تحویل کالا به این اماکن چهار ماه خواهد بود و در صورت تقاضای کتبی صاحبان کالا، مؤسسات حمل و نقل در مورد کالای ترانزیت و وجود علل موجه به تشخیص گمرک و با پرداخت هزینه انبارداری تا تاریخ موافقت، حداکثر تا دو ماه دیگر قابل تمدید خواهد بود. در صورتی که ظرف مهلت مقرر صاحب کالا برای انجام تشریفات گمرکی و پرداخت وجوه متعلقه اقدام ننماید، کالا مشمول مقررات متروکه خواهد شد.

چنانچه کالا در انبارهای گمرکی متعدد نگهداری شود، جمع مدت توقف در این اماکن ملاک خواهد بود.

مهلت توقف مرسولات پستی غیرتجاری تابع مقررات پست خواهد بود.

تبصره ۱- کالای فاسد شدنی و کالایی که نگهداری آن ایجاب هزینه اضافی می‌کند، در صورتی که امکانات لازم برای نگهداری آنها در انبارهای گمرکی موجود نباشد، باید بلافاصله پس از تخلیه و تحویل ترخیص شود و گرنه، سازمان تحویل گیرنده هیچگونه مسئولیتی در قبال ضایع یا فاسد شدن آنها ندارد و گمرک بلافاصله مقررات متروکه را در مورد آنها اعمال خواهد نمود.

تبصره ۲- کالاهایی که برای آن سند ترخیص یا فروش صادر گردیده است چنانچه ظرف یک ماه از این انبارها خارج نشود مشمول مقررات متروکه خواهد بود. این مهلت با اعلام سازمان تحویل گیرنده به گمرک قابل تمدید خواهد بود.

تبصره ۳- تا زمانی که کالا به انتظار اعلام نظر قطعی گمرک در انبارهای گمرکی متوقف گردد کالا متروکه نخواهد شد.

ماده ۹۵- تا زمانی که کالا به فروش نرسیده است، صاحب کالا حق دارد برای انجام تشریفات قطعی گمرکی و ترخیص کالای خود نسبت به تسلیم اظهارنامه و یا تغییر عنوان اظهار با رعایت مقررات مربوطه، پرداخت کلیه وجوه متعلقه و سایر هزینه‌های انجام شده برای آن کالا اقدام نماید.

تبصره- کالایی که پس از متروکه شدن به انبارهای سازمان فروش منتقل گردیده است تا زمانی که به فروش نرسیده با اطلاع سازمان مذکور مشمول مقررات این ماده خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

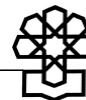
در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به مفاد ماده (۷۸) لایحه در ماده (۲۲) قانون فعلی و ماده (۶۴) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.

۲. به مفاد ماده (۹۵) لایحه در تبصره ۴ ماده (۲۲) قانون فعلی اشاره شده است.

۳. ماده ۷۸ لایحه با ماده ۹۵ لایحه قابل ادغام است.

۴. موضوع تمدید مهلت توقف کالا، استثنایی بر اصل ماده می‌باشد و از نظر حقوقی جایگاه تبصره را دارد بنابراین می‌توان موضوع تمدید را در تبصره ۲ اشاره نمود در ضمن بهتر است فرصت تا ۴ ماه دیگر قابل تمدید باشد. بنابراین بهتر است تمدید مهلت

- انبارداری که در لایحه ۲ ماه پیش‌بینی شده، همانند قانون فعلی به ۴ ماه افزایش یابد زیرا در بعضی موارد صاحب کالا ممکن است مشکلاتی در رابطه با اخذ مدارک و مجوزها داشته باشد که با پذیرش پرداخت هزینه انبارداری این موضوع نباید ایرادی داشته باشد به علاوه تعجیل در متروکه کردن کالاهای مردم موضوع موجهی نمی‌باشد.
۵. لازم است در خصوص کالای مورد نیاز مؤسسات تولیدی همانند تبصره ۳ ماده ۲۲ قانون فعلی تسهیلاتی با موافقت وزارت مربوطه در نظر گرفته شود.
۶. ماده ۹۵ لایحه استثنائی است بر اصل ماده ۷۸ لایحه بنابراین می‌توان به عنوان تبصره این ماده مشابه ماده ۲۲ قانون فعلی در نظر گرفته شود در این تبصره می‌باید علاوه بر کالاهای موجود در اماکن گمرکی، کالاهای موجود در انبارهای سازمان متولی فروش را نیز در نظر گرفت. در این تبصره باید شرط شود که اظهار اول مستلزم ضبط کالا نبوده باشد.
۷. استثناء مدت زمان درخصوص اماکن گمرکی هوایی (فرودگاه‌ها) نیز می‌باید همانند تبصره ۵ ماده ۲۲ قانون فعلی به ذیل این ماده اضافه شود.
۸. تبصره ۳ ماده ۷۸ لایحه مناسب بوده و می‌تواند به عنوان تبصره آخر این ماده قید شود.
۹. با توجه به اهمیت حکم مربوط به تبصره ۲ ماده ۷۸ لایحه مناسب است به این موضوع در یک ماده مستقل اشاره شود. در ضمن لازم است در این خصوص به موارد قوه قهریه (فورس ماژور) اشاره شده و ۱ ماه زمان تعیین شده تا ۴ ماه افزایش یابد.
- بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۲- حداکثر توقف کالا در اماکن گمرکی از تاریخ تسلیم فهرست کل بار (مانیفست) یا اظهارنامه اجمالی برای یکی از منظوره‌های مندرج در بندهای «۱» تا «۴» ماده (۲) این قانون چهار ماه خواهد بود و در صورتی که در مدت مذکور برای انجام تشریفات قطعی گمرکی و وظایفی که به عهده اظهارکننده است اقدام نشود، کالا متروکه محسوب می‌گردد.

تبصره ۱- کالای فاسد شدنی که پس از تخلیه در مجاورت هوای آزاد و شرایط عادی ضایع یا فاسد شده یا عرفاً شروع به فساد یا تغییر شکل می‌کند از قبیل کالای موضوع فصول دوم تا هشتم و پانزدهم، شانزدهم، بیستم و بیست و یکم جدول تعرفه و کالایی که نگاه‌داریش ایجاد خطر می‌کند، مانند کالای موضوع فصل سی و ششم و نود و سوم جدول تعرفه و همچنین کالایی که نگاه‌داریش هزینه‌های اضافی ایجاد می‌کند مانند حیوانات زنده (موضوع فصل یک و سوم جدول تعرفه) باید بلافاصله پس از تخلیه و تحویل از گمرک ترخیص شود. در غیر این صورت گمرک یا بندر هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال ضایع یا فاسد شدن یا نگاه‌داری آن‌ها ندارد.

تبصره ۲- در موارد استثنایی که به تشخیص گمرک ایران عدم اقدام به تحویل گرفتن کالا از گمرک ظرف

مدت چهار ماه مذکور در این ماده معلول علل موجهی باشد، گمرک می‌تواند مهلت مقرر در این ماده را به تقاضای کتبی صاحب کالا حداکثر تا ۴ ماه دیگر به شرط پرداخت حق انبارداری تمدید کند.

تبصره ۳- مهلت توقف کالای مورد نیاز مؤسسات تولیدی که به انبارهای اختصاصی یا انبارهای عمومی رسمی انتقال داده شده محدود به مدت چهار ماه مقرر در این ماده نبوده و گمرک مجاز است با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی برای مدتی مناسب که مقتضی بداند آن را تمدید کند.

تبصره ۴- مادامی که کالاهای متروکه توسط سازمان متولی فروش به فروش نرسیده باشد اعم از این که کالا در اماکن گمرکی نگهداری شود یا در انبارهای سازمان متولی فروش موجود باشد، صاحب کالا می‌تواند نسبت به تسلیم اظهارنامه یا تغییر عنوان اظهار با رعایت مقررات مربوطه و پرداخت کلیه وجوه متعلقه و سایر هزینه‌ها برای ترخیص آن کالا اقدام نماید، مشروط به این که اگر قبلاً تحت هر عنوان اظهار شده باشد، اظهار اول مستلزم ضبط کالا نبوده یا در صورتی که اظهار اول مستلزم پرداخت جریمه بوده قبلاً جریمه مقرر پرداخت شده باشد.

تبصره ۵- حداکثر مهلت توقف کالا در اماکن گمرکی هوایی (فرودگاه‌ها) از تاریخ صدور قبض انبار دو ماه خواهد بود و در صورتی که ظرف مهلت مزبور صاحب کالا برای انجام تشریفات قطعی گمرکی کالای خود اقدام ننماید کالا متروکه محسوب می‌گردد.

تبصره ۶- تا زمانی که کالا به انتظار اعلام نظر قطعی گمرک در انبارهای گمرکی نگهداری می‌شود، کالا متروکه نخواهد شد.

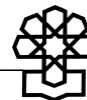
ماده ۵۳- هرگاه کالایی که برای آن اظهارنامه تسلیم و عملیات ارزیابی آن پایان یافته و آماده ترخیص است از تاریخ صدور پروانه گمرکی تا چهار ماه از گمرک خارج نشود (جز در موارد قوه قهریه) طبق مقررات کالای متروکه فروخته شده و نسبت به واریز حاصل فروش آن اقدام خواهد شد. در مورد کالایی که در حراج یا مزایده فروخته می‌شود و خریدار با وجود پرداخت تمام بها، کالا را تا چهار ماه از گمرک خارج نمی‌نماید نیز مقررات فوق اجرا می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۸۰- تحویل کالا به انبارهای گمرکی وقتی قبول می‌شود که برای آن اظهارنامه اجمالی، پروانه صادراتی، ترانزیت خارجی، ورود موقت، کابوتاژ، مرجوعی، ترانزیت داخلی، صورت‌مجلس کالای از آب گرفته یا احکام کتبی گمرک تسلیم شده باشد.

تشریفات تحویل و نگهداری کالای انتقالی طبق مقررات بخش اول فصل شانزدهم این قانون می‌باشد.

تبصره- کالایی که به عنوان قاچاق ضبط یا توقیف می‌شود وقتی در انبارهای گمرکی قبول می‌شود که همراه نامه گمرک مربوطه که حاکی از مشخصات کالا باشد به این انبارها تسلیم شده باشد. اگر کالای ضبطی را گمرک ضبط یا توقیف کننده و یا سایر مراجع صالحه توقیف کننده برای فروش و یا به منظور رسیدگی، به هریک از واحدهای گمرکی ارسال نمایند بارنامه یا صورت مجلس کشف و نامه گمرک مزبور که حاکی از مشخصات کالا باشد باید با کالا همراه باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. ماده ۸۰ لایحه مشابه ماده ۵۹ آیین نامه قانون فعلی است و می‌توان در اصلاح این ماده از ماده ۵۹ آیین‌نامه استفاده نمود.
۲. علاوه بر انبارها می‌باید به اماکن گمرکی نیز اشاره شود، زیرا به لحاظ ایجاد اشکال در رابطه با الزامات مربوط به نظارت و مسئولیت‌های گمرک در اماکن گمرکی، بروز سوء جریانات منتهی به قاچاق در مبادی مجاز این انبارها و تضاد بین تعاریف و مصادیق به شرح جزئیاتی که در رابطه با اصلاح و ایراد به ماده ۷۷ لایحه ارائه گردید صحیح نبوده و در اصلاح ماده ۸۰ لایحه نیز باید مد نظر قرار گیرد.
۳. استفاده از (ویرگول) به معنای تسلیم تمامی این اسناد است درحالی که منظور قانونگذار ارائه یکی از این موارد است بنابراین بهتر است به جای (،) از (یا) استفاده شود یا تصریح شود که حداقل یکی از مدارک فوق کفایت می‌کند.
۴. در کنار اظهارنامه اجمالی باید به اظهارنامه نیز اشاره شود.
۵. با اشاره کلی به ترانزیت می‌توان ترانزیت داخلی و خارجی را شامل کرد.
۶. نیازی به قید فصل مربوط به تشریفات انتقالی نمی‌باشد و عدم ذکر انتقال در ماده خود مؤید این حکم می‌باشد.
۷. همانند تبصره ۱ ماده ۵۹ آیین‌نامه قانون فعلی می‌باید به موضوع کالاهای صادراتی در حجم زیاد که استثنایی بر متن ماده می‌باشد اشاره نمود بنابراین مناسب است که تبصره ۱ به این موضوع اختصاص یابد.
۸. تبصره مندرج در ماده ۸۰ لایحه مناسب است و می‌تواند به عنوان تبصره ۲ مدنظر قرار گیرد.
۹. در انتهای تبصره متن باید به نحوی اصلاح شود که هم بارنامه و هم صورت‌مجلس کشف جزو مدارک مورد نظر قرار گیرند.
بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۴- کالا وقتی در اماکن گمرکی پذیرفته می‌شود که برای تحویل آن به گمرک حداقل یکی از مدارک اظهارنامه اجمالی، اظهارنامه، پروانه صادراتی، ترانزیت، ورود موقت، کابوتاژ، مرجوعی یا صورت‌مجلس تنظیمی در گمرک در مورد کالای از آب گرفته و صورت‌مجلس ضبط و احکام کتبی اداره گمرک در مورد کالای قاچاق و ضبطی تسلیم شده باشد.

تبصره ۱ - در مواردی که مقدار کالای صادراتی زیاد بوده و حمل تمامی آن به گمرک در یک مرتبه میسر نشود می توان با اجازه کتبی رئیس گمرک محل به تدریج هر قسمتی از آن را که وارد گمرک می شود به موجب درخواست کتبی جداگانه که تسلیم گمرک شده و حاکی از مشخصات آن کالای صادراتی است، پذیرفت.

تبصره ۲ - کالایی که به عنوان قاچاق ضبط یا توقیف می شود وقتی در انبارها و اماکن گمرکی قبول می شود که همراه نامه اداره گمرک مربوط که نشان دهنده مشخصات کالا است به انبار یا اماکن گمرک تسلیم شده باشد. اگر کالای ضبطی را گمرک توقیف کننده یا سایر مراجع صالحه توقیف کننده، برای فروش یا به منظور رسیدگی به هر یک از واحدهای گمرکی ارسال نمایند، باید بارنامه، صورت مجلس کشف و نامه گمرک مزبور که نشان دهنده مشخصات کالا است با کالا همراه باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

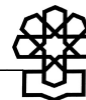
ماده ۸۱- هر کالایی که به انبارهای گمرکی تحویل می شود باید بلافاصله در دفاتر مربوط انبار ثبت و برای هر ردیف فهرست کل بار، (مانیفست) و هر پروانه گمرکی، صورت مجلس ضبط، احکام کتبی و بارنامه، قبض انبار جداگانه صادر و به تحویل دهنده کالا تسلیم شود.

توضیحات مرکز پژوهش ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. موضوع این ماده مشابه ماده (۶۰) آیین نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. در بررسی موارد قبلی نیز اشاره شد که انبارهای گمرکی زیرمجموعه اماکن گمرکی بوده و احکام مربوط به این دو حوزه، مشترک می باشد. بنابراین بهتر است به جای واژه انبار گمرکی به اماکن گمرکی اشاره شود.
۳. بهتر است در مقدمه ماده به شرایط تحویل کالا نیز اشاره شود.
۴. موارد مورد نیاز برای تحویل کالا، اظهارنامه اجمالی یا اظهارنامه یا پروانه صادراتی یا پروانه ترانزیت یا پروانه ورود موقت یا کابوتاژ یا ترانزیت داخلی، صورت مجلس ضبط و احکام کتبی اداره گمرک در مورد کالای قاچاق و ضبطی حسب مورد می باشد.
۵. در قسمت دوم ماده نیز بهتر است در کنار ردیف از واژه (ارتیکل) برای تصریح موضوع استفاده شود و مشخصات به صورت تفکیک شده با ذکر برای هر ردیف (ارتیکل) فهرست کل بار (مانیفست) یا اظهارنامه یا پروانه یا صورت مجلس و یا نامه ضبط یا بارنامه مربوطه درج شود.

بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۵- در مورد هر کالایی که در اماکن گمرکی قبول می‌شود می‌باید بلافاصله مراتب تحویل کالا در دفاتر مربوط به انبار ثبت و برای هر ردیف (ارتیکل) فهرست کل بار (مانیفست)، اظهارنامه، پروانه، صورتمجلس ضبط، احکام کتبی، بارنامه مربوطه، قبض انبار جداگانه صادر و به تحویل‌دهنده کالا تسلیم شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۸۲- مسئولیت حفظ و نگهداری کالای موجود در انبارهای گمرکی از هنگام تحویل گرفتن تا زمان تحویل دادن آن با سازمان تحویل‌گیرنده کالا می‌باشد و در صورتی که کالا در مدت توقف در انبارهای گمرکی از بین برود یا خسارتی به آن وارد آید سازمان تحویل‌گیرنده ملزم به پرداخت غرامت بر مبنای ارزش کالا مندرج در اسناد خرید می‌باشد.

تبصره ۱- پرداخت غرامت از طرف سازمان تحویل‌گیرنده مستلزم اطلاع قبلی گمرک به منظور اجرای ماده (۱۴) خواهد بود.

تبصره ۲- در مسیر حمل ترانزیت داخلی اداری مسئولیت حفاظت کالا با ترانزیت‌کننده بوده و تابع مقررات کالای موجود در انبارهای گمرکی می‌باشد.

تبصره ۳- در مواردی که سازمان تحویل‌گیرنده مسئولیت باربری کالا را نیز عهده‌دار می‌باشد، خسارات وارده به هنگام باربری نیز متوجه سازمان مذکور خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

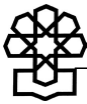
۱. با توجه به مواردی که در بررسی مواد قبلی نیز عنوان شد بهتر است انبارهای گمرکی به اماکن گمرکی تبدیل شود زیرا انبارها زیرمجموعه اماکن بوده و دارای احکام مشترکی نیز می‌باشند.
۲. در متن ماده می‌باید به لزوم بیمه کردن کالاها توسط گمرک و حکم مربوط به حق بیمه در حالت‌های مختلف اشاره شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۷- مسئولیت حفظ و نگهداری کالای موجود در اماکن گمرکی از هنگام تحویل گرفتن تا زمان تحویل دادن آن با سازمان تحویل‌گیرنده کالا می‌باشد.

سازمان تحویل‌گیرنده مکلف است کالای موجود در سازمان و ترانزیت داخلی اداری را از هنگام تحویل گرفتن تا زمان تحویل دادن به صاحب آن یا نماینده او در مقابل خطرات ناشی از آتش‌سوزی، انفجار و اشتعال بیمه کرده و حق بیمه متعلقه را از طریق گمرک در موقع ترخیص از صاحبان کالا وصول کند، در صورتی که

کالای تحویل شده به سازمان تحویل‌گیرنده در مقابل خطرات یاد شده به موجب بیمه نامه معتبر بیمه بوده و در موقع ورود کالا و تحویل به گمرک یک نسخه معتبر از بیمه‌نامه به گمرک مربوط تسلیم شده باشد تا زمانی که بیمه‌نامه مزبور دارای اعتبار بوده و مدت آن منقضی نشده باشد حق بیمه دریافت نخواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۸۳- در موارد خسارت ناشی از قوه قهریه (فورس ماژور)، کیفیت کالا، بسته‌بندی غیراستاندارد و یا غیرمتمتعرف و نمونه‌برداری و واریسی کالا با حضور و مباشرت صاحب کالا یا نماینده وی، سازمان تحویل‌گیرنده مسئولیتی ندارد و غرامتی پرداخت نخواهد کرد. در مواردی که برای بسته‌بندی کالا استاندارد ملی وجود دارد، ملاک عمل خواهد بود.

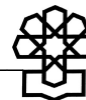
ماده ۸۴- پرداخت غرامت یا صرف‌نظر کردن صاحب کالا از دریافت آن رافع مسئولیت سازمان تحویل‌گیرنده در مورد حقوق دولت نبوده و در صورت ثبوت تقصیر و احراز تخلف باید حقوق ورودی متعلق به کالای از دست رفته را پرداخت نماید. تبصره- در صورتی که سازمان تحویل‌گیرنده گمرک باشد، غرامت پرداخت شده به صاحب کالا و حقوق ورودی مربوطه از کارکنان مسئول متخلف وصول خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به موضوع ماده ۸۳ لایحه در ماده ۴۶ قانون فعلی اشاره شده است.
۲. به موضوع ماده ۸۴ لایحه در ماده ۹۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۳. با توجه به اصلاحات انجام شده در ماده ۸۱ لایحه مواد ۸۳ و ۸۴ لایحه را می‌توان در یکدیگر ادغام کرده و در یک ماده به شرح پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها نوشت.
۴. لازم است که مدت توقف کالا در اماکن گمرکی یا بندر یا ترانزیت داخلی اداری در غیر از موارد مذکور در ماده ۷۰ لایحه مورد توجه قرار گیرد.
۵. در این ماده می‌باید معادل میزان آنچه از بین رفته یا آسیب دیده از محل درآمد انبارداری یا سایر خدمات گمرکی براساس ارزش کالا طبق اسناد خرید و حمل پرداخت شود.

بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۸- در صورتی که کالا در مدت توقف در اماکن گمرکی یا بندر یا ترانزیت داخلی اداری در غیر از موارد مذکور در پاراگراف دوم ماده ۵۷ این قانون و موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و خسارت ناشی از کیفیت خود کالا یا بدی بسته‌بندی آن، از بین برود یا خسارتی بدان وارد آید معادل میزان آنچه از بین رفته یا آسیب دیده از محل درآمد انبارداری یا سایر خدمات گمرکی براساس ارزش کالا پرداخت خواهد شد.

تبصره - پرداخت غرامت از طرف شرکت بیمه یا گمرک رافع مسئولیت انباردار و سایر مأموران مربوط نمی‌باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۸۵- منظور از انبار اختصاصی انباری است خارج از انبارهای گمرکی که کالای گمرک نشده متعلق به شخص خاص با شرایط مقرر در این فصل در آن نگهداری می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. به موضوع این ماده از لایحه در مواد ۴۷ و ۴۹ قانون فعلی و ماده ۶۵ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. این ماده از لایحه جزو تعاریف ماده است و لازم است به ذیل ماده (۱) منتقل شود.
۳. ارجاع تعریف به فصل خاص صحیح نیست و تعریف باید کامل و شفاف باشد.
۴. اشاره به کالای گمرک نشده صحیح نمی‌باشد و باید به قید پایان تشریفات قطعی گمرکی اشاره شود.
۵. اشاره به این‌که کالا تحت نظارت و زیر کلید گمرک می‌باشد ضروری است.
۶. انبار اختصاصی خارج از کل اماکن گمرکی است که معنایی وسیع‌تر نسبت به انبارهای گمرکی دارد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱ - بند ۱۸- انبار اختصاصی: انبارهای مقل یا محوطه‌های سرپوشیده و سربازی که بنا به تقاضای صاحبان کالا در خارج از اماکن گمرکی با شرایط مقرر در این قانون تحت نظارت و زیر کلید گمرک تا پایان تشریفات قطعی گمرکی، کالا در آن‌ها نگهداری می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۸۸- مدت مجاز توقف کالا، در انبارهای اختصاصی محدود به مهلت‌های مقرر در ماده (۷۸) نمی‌باشد و مهلت آن از طرف گمرک ایران تعیین خواهد شد.

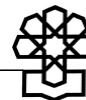
در صورتی که تا پایان مهلت مقرر صاحب کالا نسبت به انجام تشریفات گمرکی اقدام ننماید، چنانچه کالا از نوع مجاز بوده یا مجوزهای لازم را اخذ و ارائه نموده باشد گمرک مکلف است حقوق ورودی متعلقه به کالا را از محل تضمین آن تأمین و وصول و پروانه ورود قطعی صادر و برای صاحب کالا ارسال دارد و در مورد کالاهایی که مجوز لازم برای ترخیص آنها اخذ و ارائه نشده است، مراتب را به صاحب کالا اعلام و مقررات متروکه و فروش را در مورد کالا اعمال نماید و تضمین مأخوذه با توجه به شرایط مذکور در اجازه‌نامه تأسیس و مواد دیگر این فصل ابطال خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

۱. به موضوع ماده ۸۸ لایحه در تبصره ۳ ماده ۲۲ قانون امور گمرکی منحصرأً برای کالای مورد نیاز مؤسسات تولیدی اشاره شده است.
۲. به این موضوع در ضمن بررسی ماده ۷۸ لایحه و با اشاره در تبصره ۳ ماده ۵۲ پیشنهادی مرکز اشاره شده است و تنها لازم است به ارائه حکم در خصوص تخلف از موضوع اشاره شود.
۳. اصولاً انتقال به انبار اختصاصی نباید موجب گردد حقوق و عوارض ورودی کالا تا هر زمان که صاحب کالا تمایل دارد به تعویق افتد. لذا نظیر سایر اماکن کمرگی بدون استثناء، مدت زمان ۴ ماه فرصت کافی است به خصوص زمانی که این فرصت تا ۴ ماه دیگر قابل تمدید است. بنابراین نیازی به ارائه فرصت پیش از دو دوره ۴ ماهه برای عدم ترخیص نمی‌باشد و کالا باید شامل مقررات متروکه شود.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۶۵- هرگاه تا پایان مدت چهار ماه موضوع ماده (۵۲) این قانون و یا تا پایان مهلت تمدیدی آن صاحب کالای منتقل شده به انبارهای اختصاصی یا عمومی رسمی یا سردخانه اقدام به ترخیص قطعی کالای خود اداره گمرک موظف است حقوق ورودی متعلق به کالا را از محل تضمین آن تأمین و وصول و پروانه مربوط را صادر و برای صاحب کالا ارسال دارد و هرگاه کالا از انواعی باشد که اخذ گواهی بهداشت یا استاندارد و نظایر آنها برای ترخیص قطعی ضروری است قبلاً اقدامات لازم برای اخذ گواهی‌های مربوطه صورت گیرد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۸۹- مأموران گمرک در هر موقع حق دارند کالای موجود در انبار اختصاصی را مورد رسیدگی و شمارش قرار داده مشخصات آن‌ها را با مندرجات دفاتر و اسناد و مدارک ورود و خروج تطبیق نمایند. اگر در انبار اختصاصی کالای ساخت خارج دیده شود که وجود آن در انبار متکی به پروانه ترانزیت داخلی نباشد مأموران گمرک پس از رسیدگی و اقدام آن را کالای وارده به انبار تلقی نموده و در قسمت ورودی دفتر انبار ثبت خواهند کرد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد از لایحه توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد ماده ۸۹ لایحه نیز در ماده ۷۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی مورد توجه قرار گرفته است.

۲. در این ماده می‌باید ذکر شود که مأموران حق دارند با «دستور کتبی صادره از گمرک مربوطه» کالا را رسیدگی و شمارش نمایند تا هر مأمور گمرک در هر زمان نتواند بر امور انبارها با این حکم دخالت نماید.

۳. در این ماده در خصوص کالای اظهار نشده و ثبت نشده تنها به ثبت در انبار کفایت شده است در حالی که این کالاها مصداق قاچاق دارند.

بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

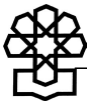
ماده ۶۴- مأموران گمرک به موجب دستور کتبی صادره از گمرک مربوطه می‌توانند در هر زمان کالاهایی که تشریفات گمرکی آن انجام نشده و به انبارهای عمومی رسمی یا سردخانه‌ها منتقل شده است و کالاهای موجود در انبار اختصاصی را مورد رسیدگی و شمارش قرار داده مشخصات آن‌ها را با مندرجات دفتر و اسناد و مدارک ورود و خروج تطبیق نمایند. اگر در انبار اختصاصی کالایی دیده شود که وجود آن در انبار متکی به پروانه ترانزیت داخلی نباشد، قاچاق محسوب می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹۰- خارج کردن کالا از انبارهای اختصاصی مستلزم انجام تشریفات گمرکی می‌باشد، در غیر این صورت موضوع مشمول مقررات قاچاق گمرکی خواهد بود.

ماده ۹۲- گمرک می‌تواند با انتقال کالای گمرک نشده به انبارها و سردخانه‌های عمومی رسمی (غیر از انبارهای گمرکی) موافقت نماید.

مقررات این فصل به استثنای قسمت اخیر ماده (۸۹) شامل انبارها و سردخانه‌های عمومی رسمی می‌باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. ماده ۹۰ لایحه از لحاظ ورود غیرمجاز که مستلزم شکستن مهر گمرکی برای بیرون بردن کالا از انبار است مشابه مضمون تبصره ۱ ماده ۶۷ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌باشد.

۲. ماده ۹۲ لایحه نیز صرف‌نظر از نگارش و نقایص موجود، مشابه ماده ۶۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌باشد.

۳. این دو ماده احکامی را ارائه می‌کنند که در مورد خارج کردن کالا و انتقال کالای گمرک نشده است و استثنائی بر چگونگی نگهداری کالا در انبار اختصاصی موضوع ماده ۸۹ لایحه می‌باشد. به همین دلیل مناسب‌تر است تا متن ماده ۶۷ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی فعلی به‌عنوان اصل این ماده در نظر گرفته شود و مفاد این دو ماده از لایحه به‌عنوان استثنائی بر اصل ماده در تبصره‌های آن قید شود تا در نهایت مواد از استحکام و انسجام مطلوب برخوردار شوند.

۴. مفاد ذکر شده در ماده ۹۰ لایحه در مورد خارج کردن کالا از انبار اختصاصی که استثنائی بر حکم اولیه ماده است را می‌توان در تبصره ۱ این ماده اضافه کرد. به علاوه در ادامه آن مناسب است حکم مربوط به رئیس گمرک در هنگام اطلاع از این امر را در ادامه این تبصره قید کرد.

۵. مفاد ذکر شده در ماده ۹۲ را نیز می‌توان در تبصره ۲ این ماده موردنظر قرار داد زیرا این احکام نیز به منزله استثنائی بر حکم اصلی ماده قلمداد می‌شود.

۶. حکم اشاره شده در ماده ۷۰ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی نیز می‌تواند به‌عنوان تبصره ۳ این ماده در نظر گرفته شود تا به تکمیل آن پراخته شود.

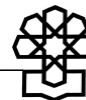
بنابراین می‌توان متن این مواد را ادغام و به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۶۲- انبار اختصاصی به استثنای انبارهای عمومی رسمی و سردخانه‌ها باید با دو قفل بسته شود که کلید یکی از آنها منحصراً نزد اداره گمرک نگاهداری می‌شود و بدون حضور مأموران گمرک هیچکس حق ندارد قفلها را باز و به انبار وارد شود به علاوه اداره گمرک باید در هر مورد در انبار را لاک و مهر نماید.

تبصره ۱- خارج کردن کالا از انبارهای اختصاصی مستلزم انجام تشریفات گمرکی می‌باشد و در صورت شکستن یا بازکردن قفل و لاک و مهر گمرک یا ورود غیر مجاز به انبار، مرتکبین علاوه بر کیفرهای مندرج در قانون مجازات اسلامی، مشمول مجازات قاچاق کالا نیز خواهند بود.

رئیس گمرک موظف است به محض وصول اطلاع از چنین امری بلافاصله در حضور مسئول انبار و صاحب

کالا دستور شمارش و رسیدگی کالای موجود در انبار اختصاصی و تطبیق آن با مندرجات دفاتر انبار را بدهد. هرگاه در اثر رسیدگی در موجودی انبار کسری مشاهده شود، این اقدام قاچاق گمرکی تلقی خواهد شد.

تبصره ۲- انبارهای عمومی رسمی و سردخانه‌هایی که کالاهایی را نگهداری می‌نمایند و تشریفات گمرکی آنها انجام نشده است، حق ندارند این گونه کالاها را بدون رؤیت پروانه گمرکی مربوط و حضور نماینده گمرک به صاحبان کالا تحویل نمایند و در صورت تخلف، این اقدام قاچاق گمرکی محسوب می‌شود.

تبصره ۳- استفاده کننده از انبارهای اختصاصی و همچنین دارنده انبارهای عمومی رسمی و سردخانه‌ها باید دفتری طبق نمونه تعیین شده از طرف گمرک برای ثبت کالایی که به انبار وارد و یا از آن خارج می‌شوند نگهداری کنند این دفاتر از طرف گمرک قبلاً نخکشی و مهر گمرکی می‌شود و هر یک از صفحات آن باید از طرف رییس گمرک یا نماینده او شماره‌گذاری و تعداد صفحات دفتر در پشت اولین و آخرین صفحه آن قید و امضاء شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹۱- مسئولیت از بین رفتن، کاهش یا آسیب دیدگی یا فساد کالا در انبارهای اختصاصی به عهده صاحب آن می‌باشد که علاوه بر آن مسئولیت پرداخت حقوق ورودی متعلقه را نیز خواهد داشت.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد مربوط به این ماده در ماده ۴۸ قانون فعلی و ۶۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی مورد توجه قرار گرفته است.

۲. در این ماده لازم است به مسئولیت نگهداری کالا به صورت کلی نگاه شود و مسئولیت کالا در انبار اختصاصی به عهده استفاده کننده آن و در مورد انبارهای عمومی رسمی و سردخانه به عهده سازمان‌های مزبور باشد.

۳. در موارد مذکور صاحب کالا مکلف به پرداخت کلیه حقوق ورودی مربوطه می‌باشد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۶۱- مسئولیت حفاظت و نگهداری کالا در انبار اختصاصی به عهده استفاده کننده آن و در مورد انبارهای عمومی رسمی و سردخانه به عهده سازمان‌های نگهداری کننده نی‌ربط است و سازمان‌های مزبور باید اقدامات لازم را در خصوص محافظت و مراقبت کالا بعمل آورده، و همچنین کالاها را از خطرات ناشی از آتش‌سوزی، سرقت و موارد مشابه بیمه نمایند. در هر صورت فقدان یا کاهش یا آسیب دیدگی در موارد مزبور و همچنین حمل یکسره یا ترانزیت داخلی غیراداری متوجه گمرک نیست و صاحب کالا مکلف است کلیه حقوق ورودی مربوطه را به‌طور کامل پرداخت کند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹۳- گمرک می‌تواند با تأسیس واحدهای گمرکی اختصاصی برای صاحبان کالاها و مؤسسات حمل و نقل بین‌المللی با اخذ تضمین به منظور نگهداری کالاهای گمرک نشده غیرممنوعه شرعی و قانونی آنها موافقت و مأموران لازم جهت اجرای مقررات و انجام تشریفات گمرکی در این اماکن مستقر نماید. این واحدها به استثنای قسمت اخیر ماده (۸۶) لغایت ماده (۸۸) تابع مقررات مربوط به انبارهای اختصاصی و از سایر جهات مشمول مقررات انبارهای گمرکی خواهند بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

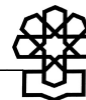
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مؤسسات حمل و نقل نیازی به انبار اختصاصی ندارند و کالایی که تشریفات گمرکی آن انجام نشده باید تحویل اداره گمرک شود، بنابراین نیازی به قید این موضوع نمی‌باشد و می‌باید حذف شود. از سوی دیگر با توجه به شرح وظایف و مسئولیت‌های شرکت‌های حمل و نقل، ارائه چنین اختیاری با تضادهایی همراه است که در نتیجه آن وقوع سوءاستفاده‌هایی نیز محتمل است. یعنی در صورتی که حامل و انباردار یکی باشد زمینه ورود و یا خروج مخفیانه کالا فراهم می‌شود که این امر موجبات توضیح حقوق دولت را نیز فراهم می‌کند. در گذشته نیز هیچ‌گاه انجام چنین رویه‌هایی معمول نبوده است.

۲. با توجه به ضرورت ارائه حکمی در خصوص مواردی که انبار اجاره داده می‌شود لازم است در اینجا به حکم مربوطه و مسئولیت مدنی گمرک در یک ماده مستقل تصریح شود. که به این ترتیب گمرک یا سازمان بنادر موظف می‌شوند در موقع صدور این مجوز، انبارها را مکلف به رعایت قانون گمرک نمایند. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۶۶- گمرک ایران و سازمان بنادر و کشتیرانی می‌توانند اماکن و انبارهای ملکی خود را برای ایجاد انبارهای عمومی یا سردخانه یا انبار اختصاصی به اجاره واگذار کنند. شرایط واگذاری استیجاری طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط گمرک پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. تبصره - در تمام موارد علاوه بر تکلیف پیمانکاران به رعایت کلیه مواد و تبصره‌های این قانون، مطابق قانون مسئولیت مدنی گمرک یا سازمان بنادر و کشتیرانی حسب مورد به عنوان کارفرما در مقابل صاحبان کالا مستقیماً مسئولیت خواهند داشت.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹۴- کالای متروکه موضوع مواد (۷۸) و (۷۹) و کالاهای ضبطی و واگذاری به گمرک توسط سازمانی که مسئول فروش کالای متروکه و ضبطی است با رعایت مقررات مربوطه به فروش خواهد رسید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در این ماده بهتر است به جای اشاره به مواد به مصادیق آنها اشاره کرد.
۲. می‌توان جمله‌بندی ماده را به نحوی اصلاح کرد که روان‌تر شود و از واژه «فروش» کمتر استفاده شود زیرا تصریح به مسأله فروش این ابهام را ایجاد می‌کند که قرار است به کالای وارده با نگاه فروش و حراج دیده شود، در حالی که حتی‌الامکان باید از وجود این پدیده ممانعت شده و مقدمات ترخیص آن تسهیل شود، زیرا با فروش کالا در قالب متروکه نیز دولت به حقوق حقه خود نمی‌رسد و کالا و سرمایه مردم که سرمایه ملی است به حراج گذاشته می‌شود.
۳. موضوع این بند کالاهای متروکه ضبطی قطعیت یافته را نیز شامل می‌شود که بهتر است به آن تصریح شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۶۷- تعیین تکلیف قطعی کالای متروکه ضبطی قطعیت یافته و یا قاچاق قطعیت یافته، توسط سازمانی که طبق قوانین، متولی امر فروش کالاهای مذکور می‌باشد با رعایت مقررات مربوطه انجام خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹۶- سازمان تحویل گیرنده مکلف است در پایان هر هفته گمرک مربوطه را با تسلیم گزارشی در دو نسخه طبق فرم تعیین شده از طرف گمرک ایران از مقدار و نوع کالایی که مدت توقف مجاز آن‌ها سپری گردیده مطلع نماید. رئیس گمرک گزارش واصله را برای ثبت و اقدام به متصدی نگهداری حساب کالای متروکه ارجاع می‌نماید. متصدی نگهداری حساب کالای متروکه موضوع متروکه شدن کالا را به صاحب کالا و آورنده آن ابلاغ خواهد نمود تا چنانچه صاحب کالا ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ نسبت به ترخیص کالا اقدام ننماید اقدامات متروکه شدن کالا انجام شود.

تبصره- هرگاه در مدت یک هفته مذکور توقف هیچ کالایی از مدت مجاز تجاوز نکرده باشد باید گزارش منفی داده شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده به مواردی اشاره دارد که بسیار بخشنامه‌ای است و جزئیات روش انجام کار توسط گمرک می‌باشد و جایگاه قوانین مصوب مجلس را ندارد.
۲. با توجه به نکته فوق می‌توان این ماده را خلاصه و به اهم آن اشاره نمود. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۶۸- در صورتی که صاحب کالا، متصدی حمل و نقل کالا یا اشخاص ذی‌نفع، مجهول‌المکان بوده و ابلاغ قانونی مستقیم میسر نباشد مراتب یک نوبت در روزنامه‌های کثیرالانتشار منتشر خواهد شد. چنانچه تا ۲۰ روز بعد از زمان انتشار صاحب کالا یا افراد ذی‌نفع نسبت به تعیین تکلیف کالا اقدام ننمایند گمرک مراتب را به سازمان متولی فروش اعلام خواهد کرد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹۷- اظهار کالایی که مدت مجاز توقف آنها سپری شده است، مستلزم اخذ موجودی می‌باشد و سازمان تحویل گیرنده کالا پس از ارسال گزارش برای گمرک مربوطه دیگر نباید بدون اطلاع متصدی نگاهداری حساب کالای متروکه اظهارنامه‌های ارائه شده را از جهت موجودی کالا گواهی نماید.

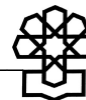
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفهوم قید شده در این ماده نیز بسیار بخشنامه‌ای است و شأن استفاده در قانون را ندارد.
۲. اینگونه موارد را می‌توان در آیین‌نامه‌های مربوطه قید کرده و حتی به صورت بخشنامه لحاظ داشت.
۳. اخذ موجودی یک شیوه و روش انجام کار است و یا حتی می‌توان آن را به صورت شبکه‌ای بر روی اینترنت با اطلاعات به روز (on-line) در اختیار قرار داد. بنابراین پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹۸- سازمان تحویل گیرنده مکلف است در موقع تسلیم قبض انبار یا مبادله اسناد دیگری که حاکی از رسید کالا باشد تاریخ متروکه شدن کالا و اقدام برای فروش آن را با درج مفاد مواد (۷۸) و (۷۹) این قانون در ظهر اسناد مذکور مشخص نماید.

تبصره- مؤسسات حمل و نقل یا آورنده کالا مکلفند تاریخ تحویل کالا به انبارهای گمرکی، همچنین مفاد مواد مذکور را حداکثر ظرف پنج روز پس از تحویل کالا، به صاحب یا گیرنده کالا و در صورتی که صاحب یا گیرنده کالا مشخص نباشد به فرستنده کالا یا بانک واسطه اطلاع دهند. در صورتی که مؤسسات حمل و نقل یا آورنده کالا به تکلیف مقرر در این تبصره عمل نکنند مسئول جبران خساراتی هستند که از این راه به اشخاص ذی نفع وارد می شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

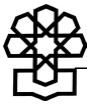
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. متن تبصره مربوطه از لحاظ حقوقی ویژگی تبصره را ندارد و می تواند به صورت پاراگراف دوم ماده لحاظ شود.
 ۲. در متن ماده لازم است دستورالعمل متروکه شدن نیز همراه با قبض انبار مورد توجه قرار گیرد تا دارندگان کالا از عواقب عدم مواجهه به موقع مطلع باشند و تنها ذکر تاریخ متروکه شدن کفایت نمی کند بنابراین می توان به جای «تاریخ متروکه شدن کالا و اقدام برای فروش آن»، «دستورالعمل متروکه شدن و اقدام برای فروش کالا را به همراه قبض انبار و تاریخ متروکه شدن و اقدام برای فروش» را جایگزین نمود.
 ۳. در کنار اشخاص ذی نفع در انتهای تبصره باید به گمرک نیز اشاره شود.
- بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۵۶- سازمان تحویل گیرنده مکلف است در موقع تسلیم قبض انبار یا مبادله اسناد دیگری که حاکی از رسید کالا باشد دستورالعمل متروکه شدن و اقدام برای فروش کالا را به همراه قبض انبار و تاریخ متروکه شدن و اقدام برای فروش با درج مفاد مواد ۵۱ الی ۵۳ این قانون در ظهر اسناد مذکور مشخص نماید.

مؤسسات حمل و نقل یا حامل کالا مکلفند تاریخ تحویل کالا به انبارهای گمرکی و همچنین مفاد مواد مذکور را حداکثر ظرف پنج روز پس از تحویل کالا، به صاحب یا گیرنده کالا و در صورتی که صاحب یا گیرنده کالا مشخص نباشد به فرستنده کالا یا بانک واسطه اطلاع دهند. در صورتی که مؤسسات حمل و نقل یا آورنده کالا به تکلیف مقرر در این ماده عمل نکنند مسئول جبران خساراتی هستند که از این راه به اشخاص ذی نفع و گمرک وارد می شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۹۹- قبل از فروش کالا واحد متروکه گمرک موظف است برای کالای هر ردیف دفتر انبار، اظهارنامه گمرکی تنظیم و کالا با حضور انباردار مورد ارزیابی قرار گرفته و مقدار، نوع، ارزش و سایر مشخصات آن تعیین و در متن اظهارنامه قید و حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات مربوطه نیز محاسبه شود، محاسبه حقوق ورودی و هزینه‌های کالای متروکه به مأخذ زمان تنظیم اظهارنامه به عمل خواهد آمد. فهرست این کالاها به همراه اظهارنامه‌های مربوط به سازمان فروش ارسال خواهد شد.

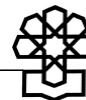
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

۱. وظایف اشاره شده در این ماده باید قبل از ارسال فهرست کالای متروکه توسط گمرک انجام شود و نه قبل از فروش کالا.
 ۲. محاسبه حقوق ورودی بهتر است در تبصره مورد نظر قرار گیرد تا تفکیک لازم از نظر حقوقی انجام شود.
 ۳. در محاسبه حقوق ورودی می‌باید به جای اشاره به زمان تنظیم اظهارنامه براساس مقررات عمومی صادرات و واردات، سال ورود کالا مد نظر قرار گیرد.
 ۴. در همین ماده می‌توان به شرایط کالای فاسدشدنی و یا کالایی که نگهداری آن هزینه اضافی ایجاب می‌کند اشاره کرده و به مسئولیت سازمان تحویل گیرنده و گمرک در این خصوص تصریح شود.
 ۵. محاسبه حقوق ورودی کالای متروکه در لایحه براساس زمان تنظیم اظهارنامه توصیه شده، از لحاظ اینکه قرار است کالا فروخته شود و پس از وضع هزینه‌ها و حقوق ورودی مازاد آن به صاحب کالا پرداخت شود، صحیح‌تر است که زمان ورود ملاک قرار گیرد که با توجه به گذشت محل متروکه در بعضی موارد با فاصله حداقل ۴ ماه و حداکثر ۸ ماه قبل از آن است، مگر اینکه در زمان اظهار حقوق کمتری به آن تعلق بگیرد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۶۹- قبل از ارسال فهرست کالای متروکه، گمرک موظف است برای کالای هر ردیف دفتر انبار، اظهارنامه گمرکی تنظیم و کالا با حضور انباردار مورد ارزیابی قرار گرفته و مقدار، نوع، ارزش و سایر مشخصات آن تعیین و در متن اظهارنامه قید و حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات مربوطه نیز محاسبه شود.

تبصره- محاسبه حقوق ورودی و هزینه‌های گمرکی کالای متروکه براساس مقررات عمومی صادرات و واردات سال ورود کالا یا زمان اظهار هر کدام کمتر باشد، خواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۰- هرگاه کالای متروکه از نوع کالای ممنوع یا غیرمجاز باشد ارزیابان مکلفند بلافاصله برای آن صورت‌مجلس ضبط تنظیم و اداره ذی‌ربط باید مراتب را به صاحب کالا یا آورنده آن (در صورت مشخص نبودن نام و نشانی صاحب کالا) و همچنین در صورت معلوم نبودن آورنده وسیله درج آگهی در یک روزنامه کثیرالانتشار ابلاغ نمایند. صاحب کالا چنانچه به عمل ضبط گمرک اعتراض داشته باشد، می‌تواند ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ صورت‌مجلس ضبط یا درج در روزنامه، به مرجع قضائی محل مراجعه کند و مراتب را حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ مراجعه به مرجع قضائی با ارائه گواهی به گمرک مربوطه اعلام نماید، در غیر این صورت کالا به ضبط قطعی دولت درخواهد آمد. ابلاغ صورت‌مجلس ضبط مانع فروش کالای متروکه (در صورتی که آن کالا طبق سایر مقررات قابل فروش باشد) نخواهد بود.

تبصره- کالای ضبطی سریع‌الفساد و آنهایی که نگهداری آن ایجاد هزینه اضافی یا خطر نماید اعم از این‌که ضبط قطعی شده یا نشده باشد و همچنین کالایی که از تاریخ ضبط آن شش ماه گذشته باشد ولی تکلیف نهایی آن از طرف مراجع صلاحیتدار معلوم نشده باشد طبق مقررات به فروش خواهد رسید و حاصل فروش آن تا تعیین تکلیف نهایی به‌عنوان سپرده نگهداری می‌شود مگر آن‌که مرجع صلاحیتدار ادامه نگهداری عین کالا را تا تعیین تکلیف نهایی لازم بداند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده از لایحه مناسب است ولی با اصلاحاتی می‌تواند تکمیل شود.
 ۲. در ابتدای ماده به جای اداره ذی‌ربط بهتر است به عنوان گمرک تصریح شود.
 ۳. همان‌طور که قبلاً اشاره شد براساس ماده ۲ قانون مقررات صادرات و واردات، کالاها به سه دسته ممنوع، مشروط و مجاز تقسیم می‌شوند و باید قید غیرمجاز حذف شود.
 ۳. به علاوه لازم است در ابتدای پاراگراف اول قید شود که ابلاغ صورت‌مجلس ضبط مانع فروش کالای متروکه (در صورتی که آن کالا طبق سایر مقررات قابل فروش باشد) نخواهد بود.
 ۴. ابتدای پاراگراف دوم نیز از نظر ویراستاری اصلاح شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۰- هرگاه کالای متروکه از نوع کالای ممنوع باشد پس از تنظیم صورت‌مجلس باید مراتب به صاحب کالا یا حامل آن اعلام شود و در صورت مشخص نبودن نام و نشانی صاحب کالا یا معلوم نبودن آورنده آن موضوع از طریق درج یک نوبت آگهی در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار ابلاغ می‌گردد. صاحب کالا می‌تواند ظرف ۲ ماه از تاریخ ابلاغ صورت‌مجلس ضبط یا درج در روزنامه، به مرجع قضایی صالحه اعتراض نماید و رسید مشتمل بر اعتراض خود را ظرف ۱۵ روز به گمرک مربوطه اعلام کند. در غیر این

صورت کالا به ضبط قطعی دولت درخواهد آمد.
تبصره - کالای ضبطی سریع‌الفساد و یا کالاهایی که نگهداری آن هزینه اضافی ایجاب و یا تولید خطر نماید
اعم از این که ضبط قطعی شده یا نشده باشد بلافاصله بعد از اعلام توسط سازمان مسئول مربوطه بفروش
خواهد رسید. سایر کالاهایی که از تاریخ ضبط آن ها گذشته باشد در صورت عدم تعیین تکلیف از طرف
مراجع صلاحیتدار، طبق مقررات به فروش خواهد رسید و حاصل فروش آن تا تعیین تکلیف نهایی به عنوان
امانت در حساب مخصوصی نگهداری می شود مگر آن که مرجع صلاحیتدار ادامه نگهداری عین کالا را تا
تعیین تکلیف نهایی لازم بداند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۱- کالای موجود در اماکن گمرکی که دستور توقیف آن از طرف مقامات صالح داده می شود به
استثنای مواردی که مقامات قضائی به استناد ماده (۱۰) قانون مجازات اسلامی دستور توقیف داده اند
مشمول مقررات کالای متروکه خواهد شد و مازاد حاصل فروش در حدود دستور مقامات صالح در توقیف
خواهد ماند.

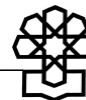
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:
این ماده مناسب است تنها می توان متن ماده را با توجه به ماده ۱۵ قانون فعلی
اصلاح نمود.

بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۱- توقیف کالا از طرف مقامات صالحه تحت هر عنوان به استثنای مواردی که مقامات قضایی به
استناد ماده (۱۰) قانون مجازات اسلامی دستور توقیف کالا را بدهند مانع از متروکه شدن کالا یا اجرای
مقررات مربوط به آن نخواهد بود و در صورت متروکه شدن طبق مقررات کالای متروکه با آن رفتار
خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۲- سازمان فروش موظف است بلافاصله پس از انجام تشریفات مذکور در مواد (۹۹) و (۱۰۰) با تنظیم صورت مجلس نسبت به تحویل کالای متروکه و ضبطی از سازمان تحویل گیرنده با نظارت گمرک و انتقال آن به انبارهای خود اقدام نماید.

تبصره ۱- در مورد کالای کانتینری بلافاصله پس از اجرای تشریفات متروکه کالا از کانتینر خارج و کانتینر خالی به سازمان تحویل گیرنده تحویل می‌گردد.

تبصره ۲- هزینه‌های انجام خدمات و سایر هزینه‌های کالای متروکه به هنگام خروج از انبارهای گمرکی توسط سازمان فروش پرداخت و یا تعهد پرداخت خواهد شد. مطالبات شرکت‌های حمل و نقل از بابت حمل کالای متروکه از محل حاصل فروش آن قابل پرداخت است.

تبصره ۳- حداکثر هزینه انبارداری قابل برداشت از حاصل فروش، شش ماه است.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. زمانی که به موادی از یک قانون دیگر یا همین قانون ارجاع داده می‌شود لازم است ذکر شود که آن ماده مربوط به کدام قانون است.
 ۲. در متن ماده بهتر است که انتقال کالا تحت نظارت گمرک با صدور مجوز باشد.
 ۳. با توجه به تعریف کانتینر تحت عنوان «محفظه» بهتر است متن اصلاح شود.
 ۴. در مورد هزینه‌های مختلف کالای متروکه نیز «حقوق ورودی و هزینه‌های گمرکی کالای متروکه» عنوان را جامع می‌کند بنابراین بهتر است متن اصلاح شود.
 ۵. از آنجا که مهلت ۴ ماهه این ماده تا ۴ ماه دیگر قابل تمدید است، می‌باید به جای ۶ ماه، ۸ ماه در نظر گرفته شود.
 ۶. درخصوص تبصره ۲ نیز اگر حمل کالا مربوط به قبل از تحویل به گمرک است که ارتباطی به گمرک و سازمان تحویل گیرنده ندارد و هزینه‌های مربوطه نمی‌باید از صاحب کالا دریافت شود. اگر مربوط به جابه‌جایی کالا پس از متروکه اعلام شدن آن است که پرداخت هزینه‌های مربوطه توسط سازمان مسئول فروش پرداخته می‌شود و گمرک هیچگاه هزینه‌ای بابت اینگونه موارد پرداخت نمی‌کند و تا هزینه حمل کانتینرها پرداخت نشود در انبار سازمان مسئول فروش جابجا خواهد شد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۲- سازمان فروش موظف است بلافاصله پس از انجام تشریفات مذکور در مواد ۶۸ و ۶۹ این قانون با تنظیم صورت‌مجلس نسبت به تحویل کالای متروکه و ضبطی از سازمان تحویل‌گیرنده با صدور مجوز و نظارت گمرک و انتقال آن به انبارهای خود اقدام نماید.

تبصره ۱- در مورد کالای داخل محفظه (کانتینر) بلافاصله پس از اجرای تشریفات متروکه، کالا از محفظه خارج و محفظه خالی به سازمان تحویل‌گیرنده تحویل می‌گردد.

تبصره ۲- حقوق ورودی و هزینه‌های خدمات گمرکی کالای متروکه باید توسط سازمان متولی فروش از حاصل فروش کسر و به گمرک پرداخت شود.

تبصره ۳- هزینه انبارداری قابل برداشت از حاصل فروش حداکثر برای ۸ ماه قابل محاسبه است و این مدت در مورد کالاهای متروکه فرودگاهی ۴ ماه خواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۳- خروج کالا از اماکن گمرکی مستلزم انجام تشریفات گمرکی است. تشریفات گمرکی کالای ورودی در اولین گمرک مجاز انجام می‌شود.

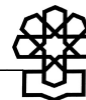
گمرکات مجاز برای انجام تشریفات مختلف گمرکی توسط گمرک ایران اعلام می‌شود.

تبصره- تشریفات گمرکی کشتی یا هواپیمای خریداری یا اجاره شده از خارج براساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. ترخیص کالا از اماکن گمرکی مستلزم انجام تشریفات گمرکی در ادارات گمرک مجاز است. بنابراین می‌باید در متن ماده به جای عبارت خروج کالا از اصطلاح رایج ترخیص کالا استفاده شود.
 ۲. با توجه به تعریف اداره گمرک مجاز در بند ۴ ذیل ماده (۱) در بخش تعاریف پیشنهادی مرکز پژوهش‌ها لازم است ذکر شود که این تشریفات در گمرک مجاز انجام می‌شود.
 ۳. لازم است فهرست ادارات گمرک مجاز برای انجام تشریفات مختلف گمرکی توسط گمرک ایران اعلام شود.
 ۴. تبصره این ماده می‌تواند حذف شود و معافیت هواپیما و کشتی در بخش معافیت‌ها بیاید. زیرا اگر قرار است به هر بخشی معافیتی یا تسهیلاتی داده شود، می‌باید در بخش مربوط به معافیت‌ها تجمیع شده و در آنجا قید شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۳- ترخیص کالا از اماکن گمرکی مستلزم انجام تشریفات گمرکی در گمرک‌های مجاز است. گمرک ایران مکلف است فهرست ادارات گمرک مجاز برای انجام تشریفات مختلف گمرکی را اعلام نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۴- انجام تشریفات گمرکی غیر از مواردی که در این قانون تعیین می‌شود منوط به اظهار کالا با تسلیم اظهارنامه به شکل و تعداد نسخی که گمرک ایران تعیین می‌نماید توسط صاحب کالا یا نماینده قانونی وی می‌باشد. گمرک ایران مجاز است شکل، نحوه تنظیم اظهارنامه و تشریفات اظهار و ترخیص کالا را برحسب ضرورت روز تغییر دهد.

تبصره ۱- چگونگی تنظیم اظهارنامه، اسنادی که باید ضمیمه آن باشد، مراحل گردش اظهارنامه، طرز رسیدگی (ارزیابی) و عواقب اظهار خلاف همان است که در این قسمت و قسمت هفتم مقرر گردیده است.

تبصره ۲- صاحب کالا مسئولیت صحت مندرجات اظهارنامه و اسناد تسلیمی به گمرک را به عهده دارد.

تبصره ۳- شرایط تسلیم اظهارنامه و اظهار قبل از ورود کالا توسط گمرک ایران تعیین خواهد شد.

ماده ۱۰۵- موارد زیر از تسلیم اظهارنامه معاف است:

الف - کالاهایی که براساس کنوانسیونهای بین‌المللی پذیرفته شده، به موجب فرمهای خاص اظهار و ترخیص می‌گردند.

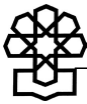
ب - کالای مسافری، هدیه و سوغات و همچنین نمونه‌های تجاری به تشخیص گمرک و کالاهای مشمول بندهای (الف)، (و)، (ز)، (ح)، (س) و (ص) ماده (۳۱۱) این قانون با صدور پته گمرکی قابل ترخیص می‌باشد.

ج - خروج کالای کابوتاژی از گمرک مقصد، متروکه و ضبطی که به معرض فروش گذارده شده و متکی به صورت مجلس فروش و قبض وصول بهای آن می‌باشد و کالای ضبطی توقیف شده در داخل کشور به ظن قاچاق که به گمرک تحویل ولی ظن قاچاق بودن آن مرتفع گردیده و همچنین کالائی که صادرکننده از صدور آن منصرف شده است.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به موضوع ماده ۱۰۴ لایحه در ماده ۲۰ قانون فعلی و ماده ۹۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. تبصره ۱ ماده ۱۰۴ لایحه توضیح و اوضحات است و اگر در این قسمت و قسمت هفتم به آن اشاره شده دیگر نیازی به ارجاع نمی‌باشد.

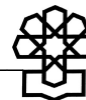
۳. تبصره ۲ ماده ۱۰۴ لایحه یک موضوع کاملاً بخشنامه‌ای و حقوقی کلی است زیرا تکمیل کننده (صاحب کالا یا نماینده قانونی) هر فرم و یا اظهارنامه و ...، از نظر حقوقی مسئول صحت مندرجات آن می‌باشد.
 ۴. به موضوع تبصره ۳ نیز در متن ماده ۱۰۴ لایحه اشاره شده است و زاید می‌باشد.
 ۵. پیشنهاد می‌شود با توجه به دلایل فوق تبصره‌های ماده ۱۰۴ حذف شوند.
 ۶. ماده ۱۰۵ لایحه مشابه ماده ۹۵ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌باشد.
 ۷. ماده ۱۰۴ به اظهارنامه می‌پردازد و ماده ۱۰۵ به موارد استثناء اظهارنامه، بنابراین می‌توان این دو ماده را ادغام نمود و ماده ۱۰۴ را اصل ماده و ماده ۱۰۵ را به عنوان تبصره های ماده لحاظ کرد.
 ۸. در متن ماده لازم است ابتدا اشاره شود که اظهارنامه توسط صاحب کالا یا نماینده قانونی وی تکمیل می‌شود و بعد به نقش گمرک اشاره شود تا تأکید گردیده و با ویراستاری جمله اصلاح شود.
 ۹. بند الف و ب ماده ۱۰۵ که به استثنائاتی در مورد حکم اولیه ماده اشاره دارد، می‌تواند به عنوان تبصره ۱ و ۲ ماده لحاظ شود.
 ۱۰. درخصوص کنوانسیون‌ها می‌باید به صورت کلی به تشریفات اظهارنامه و ترخیص اشاره شود.
 ۱۱. درخصوص امکان ترخیص با پته علاوه بر مواردی مانند کالای رؤسای خارجی، لوازم خانه، آلات و ابزار ایرانیان شاغل در خارج، لوازم شخصی، سوخت مصرفی و کاتالوگ می‌باید به موضوع مدال‌ها و نشان‌ها نیز اشاره کرد.
- بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۴- انجام تشریفات گمرکی غیر از مواردی که در این قانون تعیین می‌شود منوط به اظهار کالا توسط صاحب کالا یا نماینده قانونی وی با تسلیم اظهارنامه گمرکی انجام می‌گیرد. شکل، تعداد و نحوه تنظیم و شرایط تسلیم اظهارنامه، تشریفات اظهار و ترخیص کالا و اظهار قبل از ورود کالا بر حسب شرایط روز به موجب دستورالعمل‌های صادره از طرف گمرک تعیین خواهد شد.

تبصره ۱- تشریفات تنظیم اظهارنامه و ترخیص کالاهایی که با استفاده از مزایای کنوانسیون‌های بین‌المللی که دولت جمهوری اسلامی ایران به آن‌ها ملحق شده یا می‌شود، تابع مقررات کنوانسیون‌های مربوطه خواهد بود.

تبصره ۲- کالای مسافری، هدیه و سوغات و هم چنین نمونه‌های تجاری به تشخیص گمرک و کالاهای مشمول بندهای (الف، و، ز، ح، س، ع و ف) ماده ۲۴۷ این قانون به تشخیص گمرک و رعایت سایر مقررات با صدور پته گمرکی قابل ترخیص می‌باشد.

تبصره ۳ - خروج کالای کابوتاژی از گمرک مقصد، متروکه و ضبطی که به معرض فروش گذارده شده و متکی به صورتمجلس فروش و قبض وصول بهای آن می‌باشد و همچنین کالایی که صادرکننده از صدور آن منصرف شده است.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۶- اشیاء مذکور در زیر از تسلیم اظهارنامه و ارزیابی جز در موارد ظن قوی به وجود قاچاق یا موارد بهداشتی و امنیتی معاف می‌باشد:
الف) نامه، روزنامه، مجله، کاتالوگ و امثال آنها که به وسیله پست وارد شود.
ب) کیسه‌های حاوی نامه‌های پستی و بسته‌های مطبوعات در صورتی که از طرف مأموران پست کشورهای دیگر مهر و به مأموران پست ایران تسلیم شود و کیسه‌های مزبور حاوی بسته‌های کالا حتی به عنوان نمونه نباشد. در مورد پیک سیاسی مطابق مقررات مربوطه به خود عمل خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده از لایحه نیز مشابه ماده ۹۵ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌باشد.
۲. در متن ماده می‌توان به جای (ظن قوی به وجود قاچاق) از واژه (ظن قوی به قاچاق) استفاده نمود.
۳. با توجه به تعریف «مراسلات پستی» در قسمت تعاریف در بند ۹۲ ذیل ماده ۱ می‌توان به جای بند الف این ماده، «مراسلات پستی» را قید کرد.
۴. در بند ۲ نیز می‌توان عبارت (حتی به عنوان نمونه) را در داخل پرانتز قید کرد.
بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۵- اشیای مذکور در زیر از تسلیم اظهارنامه و ارزیابی جز در موارد ظن قوی قاچاق یا موارد بهداشتی و امنیتی معاف می‌باشد:
۱. مراسلات پستی،
۲. کیسه‌های حاوی نامه‌های پستی و بسته‌های مطبوعات مشروط به این‌که ممهور به مهر مأموران پست کشورهای دیگر بوده و کیسه‌های مزبور حاوی بسته‌های کالا (حتی به عنوان نمونه) نباشد. در مورد پیک سیاسی مطابق مقررات مربوطه عمل خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۷- کالای صادراتی به منظور انجام تشریفات گمرکی باید به انبارهای گمرکی تحویل گردد، مگر در مواردی که صاحب کالا کتباً تقاضا نموده باشد که در این صورت گمرک اجازه انجام عملیات ارزیابی در خارج از این اماکن را خواهد داد. همچنین در موارد استثنائی و کالاهای یکنواخت و در صورتی که وجوه متعلقه تأمین شده باشد، گمرک با هماهنگی قبلی می‌تواند با تقاضای انجام عملیات ارزیابی کالاهای وارداتی در خارج از اماکن گمرکی نیز موافقت نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

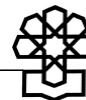
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده ۲۱۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است و برای بررسی آن لازم است با توجه به آن ماده اصلاحاتی صورت پذیرد.
 ۲. به این ماده باید به صورت کلی و مثبت اشاره شود یعنی در قسمت اول به حکم قطعی اشاره شود و در قسمت بعدی آن حکم توضیح داده شود.
 ۳. درخصوص موارد استثنائی که نیاز به توضیح دارند بهتر است که به آنها در تبصره اشاره شود.
 ۴. با توجه به مشکلات متعددی که در انتقال برخی کالاها که به صورت فله یا با لوله (مانند نفت و گاز و نظایر آن) منتقل می‌شوند وجود دارد لازم است در این ماده به این موضوع اشاره شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۶- ارزیابی کالا در اماکن گمرکی صورت می‌گیرد ولی در موارد استثنائی در صورتی که صاحب کالا کتباً تقاضا نموده باشد، گمرک می‌تواند اجازه انجام عملیات ارزیابی را در خارج از محوطه گمرکی نیز صادر نماید.

تبصره - در مورد صادرات نفت خام و کالاهای مشابه که به صورت فله و از طریق خط لوله و یا سایر وسایل به وسیله حمل، منتقل می‌شود، گمرک ایران موظف به رعایت دقت در ثبت و پلمب شماره کنتور و حصول اطمینان از صحت آنان در هر مورد و انطباق با اظهارنامه تسلیمی توسط اظهارکننده یا سازمان مربوطه می‌باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۸- در موارد استثنائی و درخصوص کالای مورد نیاز فوری، گمرک می‌تواند با اجازه رئیس کل گمرک ایران و تعهد بالاترین مقام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی متقاضی و با محاسبه وجوه متعلقه و صدور حکم مجوز خروج کالا را صادر نماید، متقاضی مکلف است ظرف سه روز کاری نسبت به انجام تشریفات کامل گمرکی اقدام نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده اختیارات وسیعی را به رئیس کل گمرک می‌دهد که دارای ابهام است.
۲. قبلاً هم شیوه و روش ترخیص به صورت نسبی وجود داشت و با توجه به مواد (۶) و (۵۳) پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی موضوع مواد (۵) و (۷۶) لایحه می‌توان این ماده را حذف کرد.

بنابراین پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۰۹- کالای اظهار شده بلافاصله پس از ارزیابی و بدون هرگونه تأخیر از گمرک قابل ترخیص خواهد بود مشروط بر این‌که هیچ‌گونه تخلفی صورت نگرفته باشد، تمام اسناد و مجوزهای لازم ارائه و کلیه وجوه متعلقه پرداخت یا تأمین شده باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. کلیه مراحل اشاره شده برای ترخیص را می‌توان در انجام تشریفات گمرکی خلاصه نمود.
۲. کالایی که برای آن سند ترخیص صادر شود به معنای آن است که حداقل تا زمان صدور سند ترخیص، تشریفات گمرکی آن بدون برخورد با تخلفات احتمالی انجام شده و مجوز صادر شده است. بدیهی است در مراحل بعدی بازرسی‌های درب خروج یا حتی بعد از خروج از گمرک هم اگر تخلفاتی کشف شود، طبق مقررات با آن برخورد خواهد شد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر خلاصه و اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۷ - گمرک مکلف است کلیه کالاهایی را که تشریفات گمرکی آن انجام و سند ترخیص آن صادر شده است، بلافاصله ترخیص نماید.

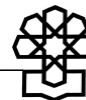
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۱۰- اسنادی که باید ضمیمه اظهارنامه بوده یا ارائه شود عبارتند از:
الف - کالای ورودی: اصل اسناد خرید، حمل (یا تصویر تصدیق شده سند حمل توسط مؤسسه حمل و نقل)، حواله تحویل (ترخیصیه)، قبض انبار، مجوزها و گواهی‌های لازم، اسناد بانکی (در صورتی که کالا از طریق سیستم بانکی وارد شده باشد (گواهینامه مبدأ) موضوع بند (ج) ماده (۵۰) صورت عدلبندی و سایر اسنادی که گمرک در اجرای این قانون یا سایر قوانین ضروری بداند.
در موارد استثنائی که تسلیم یک یا چند سند (بجز حواله تحویل، اسناد بانکی و مجوزها و گواهی‌های لازم) میسر نباشد با تشخیص رئیس گمرک اظهارنامه قبول و به جریان گذاشته می‌شود.
تبصره- اسناد و گواهی‌های لازم برای الصاق به اظهارنامه ترانزیت، در بخشهای مربوطه مشخص خواهد شد.
ب - کالای صدوری: اسناد و گواهی‌های لازم به منظور انجام کنترل‌های گمرکی، در مورد کالای صدوری توسط گمرک ایران تعیین می‌شود.
ج - سایر رویه‌ها: اسناد لازم برای اظهارنامه کابوتاژ و انتقالی در بخشهای مربوطه مشخص خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. با توجه به اصلاح ماده ۱۰۴ لایحه و موکول کردن این‌گونه موارد به تعیین آیین‌نامه می‌توان این ماده را حذف کرد.
۲. مهم‌ترین مشکل در مواقعی که اسناد و مدارک مورد نیاز در قانون مشخص شود زمانی است که با توجه به مقتضیات زمانی، مکانی و موردی به مدارکی بیش‌تر از مدارک مندرج در ماده نیاز باشد. در آن زمان صاحب کالا می‌تواند با توجه به این مواد از ارائه مدارک بیش‌تر استنکاف ورزد.
۳. مشکل بعدی زمانی است که گمرک بخواهد مدارک بیش‌تری دریافت دارد زیرا اصلاح ماده مراحل قانونی زمان‌بری را می‌طلبد که دستگاه مجری را دچار مشکل می‌سازد.

۴. وجود چنین مواردی در شأن قانون مصوب مجلس نمی‌باشد و بهتر است در آیین‌نامه‌ها و حتی بخشنامه‌ها، توسط گمرک تعیین شود تا از انعطاف نیز برخوردار باشد.

بنابراین پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۱۱- صاحب کالا یا نماینده قانونی او حق دارد قبل از تسلیم اظهارنامه طبق تقاضای کتبی و ارائه اسناد مالکیت با موافقت گمرک و نظارت مأموران تعیین شده و با قبول مسئولیت خسارات احتمالی وارده، کالای خود را رؤیت و به توزین بسته‌ها یا باز کردن و دیدن محتویات آنها جهت به دست آوردن مشخصات کالا و نمونه‌برداری و همچنین خشک کردن کالا و تعویض لفاف آنها اقدام نماید. تبصره- انجام عملیات فوق‌الذکر و همچنین مراتب کسری احتمالی محتویات و تغییرات انجام شده در بسته‌بندی ناشی از این اقدامات در صورت مجلسی که به امضاء انباردار، صاحب کالا و مأمور نظارت کننده گمرک خواهد رسید درج می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده ۹۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است. با این تفاوت که موضوع بروز خسارت به کالا از لحاظ خسارت وارده و حقوق ورودی مسکوت مانده است.
 ۲. در صورت بروز خسارت حقوق ورودی آن قسمت از کالا که خسارت دیده طبق مفاد ماده ۹۸ آیین‌نامه داخلی باید به‌طور کامل وصول شود.
 ۳. تبصره این ماده استثنایی بر ماده نمی‌باشد و بهتر است که جزو ماده بیاید.
 ۴. می‌توان به این موضوع اشاره کرد که شیوه اجرایی مربوط به این ماده توسط گمرک ایران به موجب دستورالعملی تعیین می‌شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۸- صاحب کالا یا نماینده قانونی او حق دارد قبل از تسلیم اظهارنامه طبق تقاضای کتبی و ارائه اسناد مالکیت با موافقت گمرک و نظارت مأموران تعیین شده، با قبول مسئولیت خسارات احتمالی وارده، کالای خود را رویت و به توزین بسته‌ها یا باز کردن و دیدن محتویات آن‌ها برای به‌دست آوردن مشخصات کالا و نمونه‌برداری و همچنین خشک کردن کالا و تعویض لفاف اقدام نماید.

انجام عملیات فوق‌الذکر و همچنین مراتب کسری احتمالی محتویات و تغییرات انجام شده در بسته‌بندی ناشی از این اقدامات در صورت مجلسی که به امضای انباردار، صاحب کالا و مأمور نظارت‌کننده گمرک خواهد رسید درج می‌شود.

شیوه اجرایی مربوط به موجب دستورالعملی می‌باشد که توسط گمرک ایران تهیه می‌شود.

تبصره - هرگاه ضمن عملیات موضوع این ماده به کالا خسارتی وارد شود، حقوق ورودی آن قسمت از کالا که خسارت دیده تماماً وصول می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۱۲- در مواردی که صاحب کالا یا نماینده قانونی او تعرفه صحیح کالای خود را نداند می‌تواند قبل از تنظیم اظهارنامه با ارائه اسناد مالکیت و پرداخت هزینه، نظر مشورتی گمرک را استعلام نماید.

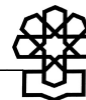
این تعرفه‌بندی وقتی برای طرفین الزامی است که به درخواست ذی‌نفع به کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی ارجاع و تعیین شده باشد. اشخاصی که می‌خواهند کالا به خارج سفارش دهند نیز می‌توانند تعرفه کالا و شرایط ورود آن را با ارسال نمونه و پروفورم و بیان مشخصات کالا و تصریح به این‌که کالا حداکثر تا چه مدت به ایران خواهد رسید، از گمرک ایران استعلام نمایند. این تعرفه‌بندی وقتی برای گمرک الزامی است که به تأیید کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی رسیده و کالای مورد بحث برای یک بار گشایش اعتبار و تا یک سال بعد از ابلاغ رأی توسط استعلام‌کننده، گشایش اعتبار یا وارد شده باشد.

تبصره- در مواردی که گمرک رأساً کالای اظهار شده را تعیین تعرفه کرده است در صورت تغییر تعرفه، براساس تشخیص جدید گمرک فقط به اخذ مابه‌التفاوت اقدام و مورد از پرداخت جریمه معاف است.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده ۹۹ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. منظور از نظر مشورتی گمرک ایران، رأی مشورتی کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی است که تأکید بر ارائه نظر مشورتی، کمیسیون را از انجام وظایف و اهداف اصلی خود دور می‌کند.

۳. این نظر حالت مشورتی دارد و صاحب کالا می‌تواند آن را مورد نظر قرار ندهد که در آن صورت وقت کمیسیون در این جهت بیهوده صرف شده است.
۴. این اقدام به‌عنوان محک و آزمونی برای صاحب کالا تبدیل می‌شود که متقاضی با اطلاع از نتیجه آرا از گزینه‌های پیش رو آنچه را که به نفع خود می‌داند انتخاب و یا از آن صرف نظر می‌کند که کمیسیون را با مغایرت‌هایی مواجه می‌سازد.
۵. نکته مهم آن است که با تغییر اعضاء و ترکیب کمیسیون نمی‌توان انتظار داشت که کمیسیون بر آرای خود باقی بماند که فلسفه اخذ رأی نیز با تردید مواجه می‌شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۱۳- کالای چند ردیف از یک فهرست کل بار یا بارنامه حمل را ولو کالای واحد و به نام شخص واحد وارد شده باشد نمی‌توان در یک اظهارنامه اظهار نمود ولی صاحب کالا یا یک نماینده وی حق دارد برای یک ردیف کالای متعلق به خود در صورتی که بیش از یک بسته باشد در چند نوبت اظهارنامه‌های متعدد تنظیم و تسلیم نماید در هر حال محتوی یک بسته کالا را نمی‌توان تفکیک و تقسیم و برای هر قسمت اظهارنامه تنظیم و قبول نمود مگر در مواردی که قسمتی از محتویات بسته مزبور با توجه به شرایط ورود قابل ترخیص نباشد یا برای قسمتی از آن اظهارنامه مرجوعی تنظیم یا کتباً درخواست واگذاری به گمرک گردد.

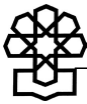
تبصره ۱- کالای موضوع یک گشایش اعتبار یا فاکتور خرید واحد که طی بارنامه‌های متعدد حمل می‌شود قابل اظهار به موجب یک اظهارنامه می‌باشد.

تبصره ۲- محمولات ترانزیتی که با یک کامیون، یک کانتینر یا یک واگن از مبادی ورودی به مقصد گمرکات داخلی اعزام یا از کشور عبور می‌نمایند حتی اگر موضوع چندین بارنامه یا راهنامه بوده و ترانزیت کننده آن واحد باشد قابل اظهار به موجب یک اظهارنامه ترانزیتی خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به جای ماده (۱۱۳) لایحه، می‌توان ماده (۱۰۰) آیین‌نامه اجرایی را با اصلاحاتی درج کرد.

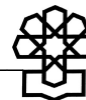
۲. می‌توان برای یک بارنامه یا چند کالا یک اظهارنامه ارائه داد، بنابراین بهتر است واژه (بارنامه حمل) از متن ماده حذف شود و تنها از کالای چند بارنامه از یک فهرست کل بار استفاده نمود.
 ۳. استفاده از واژه (یک نماینده وی) در متن ابهام دارد زیرا تمامی اموری که صاحب کالا حق انجام آن را دارد اگر در وکالتنامه رسمی به نماینده وی تفویض شده باشد توسط نماینده نیز قابل انجام است، بنابراین دیگر نیازی به ذکر نماینده وی ندارد.
 ۴. مواردی که با توجه به شرایط ورود قابل ترخیص نباشد بسیار کلی بوده و بهتر است به مصادیق آن اشاره شود برای مثال مواردی که قسمتی از محتویات بسته مزبور غیرمجاز باشد باید موردنظر قرار گیرد.
 ۵. به جای کالای موضوع یک گشایش اعتبار یا فاکتور خرید باید به کالای موضوع یک اعتبار اسنادی یا بروات وصولی اشاره شود.
 ۶. از واگن و قطار برخلاف حمل و نقل جاده‌ای اظهارنامه نمی‌گیرند و رویت کفایت می‌کند و بعد مهر گمرکی می‌شود و در صورت لزوم مأمور بدرقه نیز فرستاده می‌شود.
 ۷. در مورد تبصره ۲ بهتر است به‌طور کلی به حمل کالا توسط وسایل نقلیه و ارائه اظهارنامه ترانزیت داخلی اشاره شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۷۹- کالای چند بارنامه از یک فهرست کل بار ولو کالای واحد و به نام شخص واحد وارد شده باشد را نمی‌توان در یک اظهارنامه اظهار نمود ولی صاحب کالا حق دارد برای یک بارنامه کالای متعلق به خود در صورتی که بیش از یک بسته باشد در چند نوبت اظهارنامه‌های متعدد تنظیم و تسلیم نماید. در هر حال محتوی یک بسته کالا را نمی‌توان تفکیک و تقسیم و برای هر قسمت اظهارنامه تنظیم و قبول نمود مگر در مواردی که قسمتی از محتویات بسته مزبور غیرمجاز باشد یا برای قسمتی از آن اظهارنامه مرجوعی تنظیم شده باشد یا کتباً درخواست واگذاری به گمرک بنماید.

تبصره ۱ - کالای موضوع یک اعتبار اسنادی یا بروات وصولی که به نام شخص واحد به صورت تدریجی و با بارنامه‌های متعدد وارد می‌شود را می‌توان به موجب یک اظهارنامه کلی به گمرک اظهار نمود.

تبصره ۲ - برای محمولات ترانزیتی که با یک وسیله نقلیه جاده‌ای از مبادی ورودی به مقصد گمرکات داخلی حمل می‌شود، تسلیم یک فقره اظهارنامه ترانزیت داخلی توسط متصدی حمل یا حامل کفایت می‌کند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۱۴- هرگاه کالا در ظروف غیرعادی و ظروفی که خصوصیت غالب خود را به مجموعه می‌دهد و یا در ظروف دارای مصرف مکرر وارد گردد، هر کدام از ظرف و مظروف جداگانه طبقه‌بندی و مشمول شرایط و مأخذ مربوط به خود خواهد بود.
تبصره- کانتینرها و سایر ظروف و تکیه‌گاههای چندبار مصرف به‌عنوان ورود موقت پذیرفته می‌شود.

ماده ۱۱۵- در مواردی که حقوق ورودی از روی وزن دریافت می‌شود، وزن کالا عبارت است از وزن ناخالص با تمام لفافها و ظروف درونی و بیرونی به حال و وضع عادی هنگام اظهار در گمرک منهای وزن تقریبی ظرف که نسبت آن با وزن ناخالص کالا با توجه به نوع لفاف و ظرف توسط گمرک ایران تعیین می‌شود.
تبصره- اوزان تقریبی تعیین شده شامل لفاف‌هایی که کالا را به صورت ناقص ببوشاند (جز در مورد کالایی که بسته‌بندی آن‌ها عرفاً این ویژگی را دارد) نخواهد بود و همچنین وزن خالص تخمینی در مورد کالایی که به صورت فله وارد می‌شود پذیرفته نمی‌شود بلکه برای این موارد وزن خالص کالا براساس روش‌های متداول بین‌المللی باید تعیین گردد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. متن ماده ۱۱۴ لازم است با ماده ۱۱۵ ادغام شده و با توجه به ماده ۸ قانون فعلی اصلاح شده و درج شود.
۲. در متن ماده به‌صورت کلی می‌باید حقوق ورودی و صدوری موردنظر قرار گیرد. درست است که هم‌اکنون کالای صادراتی از پرداخت حقوق صدوری معاف است ولی قانون باید به نحوی کلی و جامع باشد که در مواقع تغییر سیاست دریافت حقوق صدوری نیز قابل اعمال باشد.
۳. با توجه به تعریف وزن کالا در حالت‌های مختلف در قسمت تعاریف نیازی به ذکر این موضوع در ماده قانونی نمی‌باشد.
۴. در انتهای ماده مناسب است به موضوع مرجوع نمودن ظروف با اختیار صاحب کالا اشاره شود.
۵. هرگاه بین وزن قانونی و وزن خالص کالا طبق اسناد تفاوتی وجود داشته باشد که در نتیجه انتخاب وزن خالص، میزان حقوق ورودی بیش‌تر شود، همان وزن خالص اسناد پذیرفته می‌شود.
۶. تبصره ۳ ماده ۸ قانون نیز به عنوان تعریف ظرف در ذیل ماده ۱ قید شود.

۷. تبصره ماده ۱۱۴ لایحه با توجه به اهمیت موضوع ورود موقت کانتینرها و ارائه حکم در این زمینه باید موردنظر قرارگیرد.
۸. در مورد اوزان تقریبی ظروف بهتر است موکول به آیین‌نامه‌ای شود که در هر حال با هماهنگی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی در هر مورد معین خواهد شد. بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت دو ماده زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

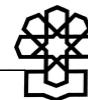
ماده ۸۰- در مواردی که حقوق ورودی یا صدوری از روی وزن دریافت می‌شود، وزن کالا براساس وزن خالص کالا و در شرایط و اوضاع و احوال عادی ملاک عمل خواهد بود.

در مواردی که تعیین وزن خالص کالا مستلزم از صورت بازار افتادن و تغییر شکل و وضع آن یا موجب خسارات یا خطرات احتمالی شود، وزن قانونی ملاک ارزیابی قرار می‌گیرد مگر اینکه وزن خالص کالا طبق اسناد بیشتر از وزن قانونی باشد. اوزان تقریبی ظروف به موجب دستورالعملی خواهد بود که توسط گمرک ایران و با هماهنگی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی تهیه می‌شود.

هرگاه کالا در ظروف تجملی و غیرعادی وارد گردد و مأخذ حقوقی که برای آن ظرف تعیین گردیده زیاده‌تر از مأخذ حقوق مظروف آن باشد حقوق متعلقه به هر یک از ظرف و مظروف جداگانه محاسبه و دریافت می‌گردد مگر در مواردی که ظرف از مظروف قابل تفکیک نباشد یا تفکیک آن موجب تغییر کیفیت و نامرغوبی کالا باشد که در این صورت ظرف و مظروف توأمأ مشمول پرداخت حقوق با مأخذ بالاتر خواهد بود.

در صورتی که ظرف و مظروف قابل تفکیک باشد و حقوق متعلق به هر نوع جنس جداگانه پرداخت شود، حقوق مظروف از روی وزن خالص آن دریافت می‌گردد.

تبصره - محفظه (کانتینر) و سایر ظروف تکیه‌گاه‌های چند بار مصرف یا نظایر آن که برای سهولت حمل و نقل کالای وارداتی مورد استفاده قرار می‌گیرد می‌تواند به عنوان ورود موقت پذیرفته شده و مطابق رویه گمرکی مربوطه با آن‌ها رفتار خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۱۶- در مواردی که بین گمرک و اظهارکننده اختلاف حاصل شود (جز در مورد اختلاف از جهت مجاز مشروط، غیرمجاز یا ممنوع بودن کالا) و ترخیص کالا براساس نظر گمرک مستلزم پرداخت مبلغی بیش از آنچه اظهار شده است باشد اظهارکننده می‌تواند حقوق ورودی را براساس اظهار خود نقداً به طور قطع پرداخت و تفاوت و جریمه احتمالی را به طور سپرده نقدی یا ضمانت نامه بانکی تودیع و کالا را ترخیص کند.

تبصره- در صورتی که در اجرای مقررات فصل سوم، برای تعیین ارزش کالای وارداتی، نیاز به زمان بیش‌تر باشد، گمرک می‌تواند با رعایت سایر مقررات و اعلام مراتب به صاحب کالا، و با اخذ تضمین اجازه ترخیص کالا را صادر نماید تا متعاقباً درخصوص ارزش تعیین تکلیف نهایی به عمل آید.

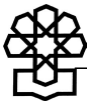
ماده ۱۱۷- در مواردی که صاحب کالا به انتظار اعلام نظر قطعی گمرک از ترخیص کالا خودداری کند، در صورتی که نظر قطعی گمرک مؤید پرداخت مبلغی بیش از اظهار صاحب کالا نباشد کالا از تاریخ اظهار تا تاریخ اعلام نظر قطعی و نهایی گمرک به صاحب کالا از پرداخت انبارداری معاف است همچنین کالا برای مدتی که با تشخیص گمرک، مقررات یا دستورهای دولتی من غیر حق مانع از ترخیص آن می‌شود از پرداخت هزینه انبارداری معاف بوده و مراتب به سازمان مسؤل تحویل گیرنده کالا اعلام خواهد شد.

تبصره- هزینه انبارداری موضوع این ماده جز در مواردی که سازمان تحویل گیرنده به هر دلیل قادر به تحویل کالا نباشد از محل اعتباری که همه ساله در قانون بودجه به این منظور پیش‌بینی می‌شود تأمین و توسط گمرک به سازمان تحویل گیرنده پرداخت خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مواد ۱۱۶ و ۱۱۷ لایحه را می‌توان در یک ماده ادغام نمود. زیرا ماده ۱۱۷ ادامه روند فعالیت اجرائی حکم ماده ۱۱۶ می‌باشد که در قانون فعلی نیز در ماده ۲۱ به مفاد این دو ماده اشاره شده است.
۲. همان‌طور که قبلاً هم ذکر شد براساس ماده ۲ قانون مقررات واردات و صادرات کالاها بر ۳ نوع هستند، مجاز، مشروط و ممنوع. بنابراین دیگر کالاهای مجاز مشروط یا غیرمجاز تعریف نشده است و متن ماده باید اصلاح شود.
۳. بهتر است به جای قید انواع کالا به اختلاف پیرامون ممنوعیت کالا اشاره شود.
۴. وقتی پرداخت نقدی مورد اشاره قرار می‌گیرد، دیگر نیازی به قید به‌طور قطع نمی‌باشد زیرا قطعاً بدون پرداخت در نقد پرداخت کردن مستتر است.
۵. باید قید شود که مبلغ تفاوت و جریمه احتمالی به شکل سپرده نقدی یا ضمانتنامه بانکی تودیع می‌گردد یا توسط گمرک اعلان می‌شود.
۶. در اصلاح ماده ۱۱۷ می‌توان از ماده ۲۱ قانون فعلی استفاده نمود.

۷. تبصره ماده (۱۱۷) بار مالی برای دولت و گمرک دارد و انباردار در موقع اخذ مجوز و امضای قرارداد، الزاماً تمام موارد قانون گمرک را می‌پذیرد، بنابراین در موارد معاف از حقوق ورودی که بعضاً پیش می‌آید نیز ملزم به رعایت آن است. این امر در قانون فعلی و قراردادهای واگذاری انبارداری به سایر سازمان‌ها یا بخش خصوصی رعایت شده و متضمن هیچ بار مالی برای دولت نیز نمی‌باشد، بنابراین تبصره ماده ۱۱۷ را می‌توان حذف نمود.

بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸۱- در مواردی که بین گمرک و اظهارکننده اختلاف حاصل شود (جز در مورد اختلاف پیرامون ممنوعیت کالا) و ترخیص کالا مستلزم پرداخت مبلغی بیش از آنچه اظهار شده است باشد اظهارکننده می‌تواند حقوق ورودی را براساس اظهار خود نقداً پرداخت و تفاوت و جریمه احتمالی را با توجه به اعلان گمرک با تودیع تضمین کالا را مرخص کند. در مواردی که صاحب کالا به انتظار اعلام نظر قطعی گمرک از ترخیص کالا خودداری کند می‌تواند کلیه وجوه پرداختی مربوط را مسترد دارد. در صورتی که نظر قطعی گمرک ایران از لحاظ میزان حقوق ورودی متعلقه منطبق یا کم‌تر از اظهار صاحب کالا باشد صاحب کالا از پرداخت حق انبارداری از تاریخ اظهار تا تاریخ اعلام نظر قطعی و نهایی گمرک معاف است و همچنین کالای وارده به گمرک طی مدتی که مقررات یا دستورهای دولتی با تشخیص گمرک من غیر حق مانع از ترخیص آن شده یا می‌شود با تصویب گمرک ایران در هر مورد از پرداخت حق انبارداری معاف خواهد بود.

تبصره - در صورتی که در اجرای مقررات تعیین ارزش کالای وارداتی، نیاز به زمان بیشتر باشد، گمرک می‌تواند با رعایت سایر مقررات و اعلام مراتب به صاحب کالا، و با اخذ تضمین اجازه ترخیص کالا را صادر نماید تا متعاقباً درخصوص ارزش تعیین تکلیف نهایی به عمل آید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۱۸- اگر صاحب کالا، کالای خود را اظهار کرده باشد، چنانچه بخواهد کلاً یا جزئاً تحت عنوان دیگری اظهارنامه بدهد مشروط بر آن‌که کالا از گمرک خارج نشده باشد و جرائم احتمالی مربوط به اظهار خلاف اولیه را پرداخت نماید، پذیرفته می‌شود.

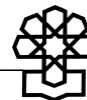
تبصره ۱- تغییر عنوان به ترانزیت داخلی شخصی با رعایت ماده (۳۱۶) موکول به موافقت گمرک می‌باشد.

تبصره ۲- در مواردی که اظهار صاحب کالا مشمول مقررات قاچاق گردد صاحب آن حق تبدیل عنوان اظهارنامه را ندارد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده (۱۰۴) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌باشد.

۲. به جای استفاده از واژه « کلاً یا جزئاً » می‌توان از عبارت « تمام یا قسمتی از آن‌ها » استفاده نمود.
۳. باید ذکر شود که تسلیم اظهارنامه برای آن قسمت از کالا است که در گمرک موجود می‌باشد.
۴. اشاره به شرط خلاف نبودن اظهار اولیه و یا پرداخت جریمه در صورت خلاف نیز ضروری است. زیرا در غیر این صورت اشخاصی که با قصد تخلف اقدام به اظهار می‌نمایند را قادر می‌سازد به تخلف مبادرت نمایند و هرگاه کشف شد فقط با تغییر عنوان از بار جرائم مربوطه رها شوند به همین دلیل در ماده ۱۰۴ قانون فعلی به این موضوع تصریح شده است.
۵. در تبصره ۱ نیز باید ترانزیت به صورت عام در نظر گرفته شود تا ترانزیت داخلی و خارجی را نیز شامل شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸۲- اگر صاحب کالا، کالای خود را اظهار کرده باشد، چنانچه بخواهد برای تمام یا قسمتی از آن‌ها تحت عنوان دیگری اظهارنامه تسلیم نماید برای آن قسمت از کالا که در گمرک موجود است به شرط آن‌که اظهار اولیه خلاف نبوده و در صورت خلاف جریمه را پرداخت کرده باشد، پذیرفته می‌شود.

تبصره ۱- تغییر عنوان به ترانزیت داخلی یا خارجی با رعایت سایر مقررات این قانون موکول به موافقت گمرک ایران می‌باشد.

تبصره ۲- در مواردی که اظهار صاحب کالا مشمول مقررات قاچاق باشد صاحب آن حق تبدیل عنوان اظهارنامه را ندارد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

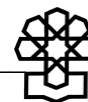
ماده ۱۲۰- صاحب کالا یا نماینده قانونی او پس از اطمینان از موجود بودن کالا فرم اظهارنامه تعیین شده از طرف گمرک (فرم کاغذی، دیسکت یا اظهار از راه دور) را از لحاظ اطلاعات و وجوه گمرکی متعلقه که از ناحیه وی باید اعلام شود از روی اسناد مربوطه تکمیل و به همراه اسناد لازم به قسمت پذیرش در گمرک تسلیم می‌نماید. در این قسمت اظهارنامه و اسناد از جهات تکمیل بودن اطلاعات و اسناد ضمیمه، نداشتن خط خوردگی، احراز مالکیت، ارتباط اسناد با کالا و همچنین برگ وکالتنامه یا نمایندگی و کارت حق‌العمل‌کاری (در صورت لزوم) مورد بررسی قرار گرفته و در صورتی که ایرادی در هریک از موارد فوق مشاهده گردید اظهارنامه و اسناد جهت رفع نقص و تکمیل به اظهارکننده مسترد می‌شود تا نسبت به اصلاح، تکمیل و امضاء آن اقدام نموده و اعاده نماید. واحد پذیرش پس از اخذ اظهارنامه امضا شده و اطمینان از کامل بودن اسناد و مندرجات اظهارنامه، اسناد را به اظهارنامه ضمیمه کرده و مشخصات آن را در دفتر ثبت اظهارنامه درج یا در رایانه وارد می‌نماید و شماره ثبت آن را با قید تاریخ در متن اظهارنامه منعکس و به سرویس ارزیابی تحویل می‌نماید. با تخصیص شماره دفتر ثبت و درج آن در متن اظهارنامه، کالا اظهار شده تلقی و اظهارنامه تحت این شماره شناسائی و از این پس نباید از اختیار مأموران گمرک خارج شود. قبل از مرحله (اظهار کالا) صاحب کالا حق همه گونه اصلاح یا تغییر در اظهارنامه را دارد.

ماده ۱۲۱- پس از تحویل اظهارنامه به سرویس ارزیابی و تعیین ارزیاب و کارشناس توسط مسئول سرویس ارزیابی، ارزیاب و کارشناس نتایج بررسی را در اظهارنامه منعکس کرده و در صورت قبول اظهار، یا تعیین تکلیف طبق سایر مواد این قانون در مواردی که اختلافی مشاهده نشود، اظهارنامه را امضاء می‌نمایند و میزان وجوهی را که باید پرداخت شود به اظهارکننده اعلام و اظهارنامه تحویل واحد صندوق و پروانه می‌گردد. واحد مذکور پس از دریافت اسناد پرداخت یا تأمین وجوه متعلقه از اظهارکننده، نسبت به کنترل و ثبت آنها و انطباق وجوه پرداخت شده اقدام، متعاقباً اظهارنامه و پروانه‌ای که براساس مندرجات اظهارنامه در این واحد تهیه شده را مهیور و امضا می‌نماید. سپس اظهارنامه و پروانه به شخصی که از طرف رئیس گمرک تعیین می‌شود تحویل می‌گردد تا پروانه را با اظهارنامه مطابقت و در صورت صحت اقدامات انجام شده، با قید تاریخ پروانه را امضاء و مهر نماید سپس اظهارنامه و اسناد و پروانه تحویل متصدی دفتر ثبت اظهارنامه شده تا پس از ثبت شماره و تاریخ امضاء پروانه و اطلاعات تکمیلی پیش‌بینی شده در آن دفتر، پروانه را با اخذ رسید تحویل صاحب کالا یا نماینده قانونی او و اظهارنامه و اسناد ضمیمه را تحویل واحد نگهداری اظهارنامه نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مواد (۱۲۰) و (۱۲۱) لایحه مشابه ماده (۱۰۱) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی هستند.
۲. در اصلاح ماده ۱۰۴ و ۱۰۵ لایحه با توجه به این‌که این مراتب در حد دستورالعمل و بخشنامه می‌باشد و در ضمن با توجه به اوضاع و احوال قابل تغییر می‌باشند

مطابق ماده ۷۳ پیشنهاد مرکز در این گزارش پیش‌بینی شد که این امور طبق دستورالعملی باشد که توسط گمرک مشخص خواهد شد.

۳. با توجه به این‌که مقرر گردید نحوه تنظیم اظهارنامه، شرایط تسلیم اظهارنامه، تشریفات اظهار و ترخیص کالا و اظهار قبل از ورود کالا به موجب دستورالعملی باشد که توسط گمرک تهیه و تدوین می‌شود بنابراین مفاد مواد (۱۲۰) و (۱۲۱) از حیث عبارات، دستورالعملی و بخشنامه‌ای است و ضرورتی به درج آن در قانون نیست و هیچ حکم قانونی نیز در این مواد نیامده است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود که این مواد حذف شوند.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود که این مواد حذف شوند.

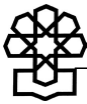
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۲۲ - به منظور حصول اطمینان از اجرای مقررات گمرکی، وصول وجوه متعلقه، صحت مندرجات اظهارنامه و اسناد، کلیه کالاهای اظهار شده از لحاظ نوع جنس، تعداد، وزن، ارزش، کشور سازنده، تعرفه و سایر مشخصات و مجوزهای لازم باید مورد ارزیابی و کنترل‌های گمرکی قرار گیرند. وظایف ارزیابان، کارشناسان و سایر کارکنان، نحوه نمونه‌برداری، نقص اسناد، کشف تخلف و گزارش آن، نحوه و میزان واریسی و معاینه براساس اصول انتخاب خطر و واریسی اتفاقی و درج نتایج واریسی در اظهارنامه، نحوه صدور اظهارنامه متمم، طی دستورالعمل گمرک ایران تعیین و ابلاغ می‌شود.

تبصره - به تشخیص گمرک یا تقاضای صاحب کالا، واریسی و معاینه کالا می‌تواند با حضور صاحب کالا یا نماینده قانونی او انجام شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

- در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. به مفاد مربوط به این ماده در مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
 ۲. متن این ماده بر کنترل انجام تشریفات دلالت دارد در حالی که می‌باید موضوع ارزیابی و معاینه و مطابقت مشخصات کالا با اظهارنامه مدنظر قرار گیرد. زیرا این ماده در فصل رسیدگی اظهارنامه (ارزیابی) می‌باشد.

۳. در جمله موارد مورد بازرسی و کنترل بجای ذکر موارد می‌توان به صورت کلی به «صحت مندرجات اظهارنامه تسلیمی به گمرک با کالای موجود در گمرک از لحاظ مشخصات کالا» اشاره کرد.
۴. نیازی به ذکر سایر کارکنان گمرک نیست و انجام مراحل واریسی و معاینه توسط ارزیابان و کارشناسان انجام می‌شود.
۵. به جای «نمونه‌برداری، نقص اسناد، کشف تخلف و گزارش آن، نحوه و میزان واریسی و معاینه» می‌توان از واژه عام «ارزیابی» استفاده کرد.
۶. تبصره این ماده ابهام دارد و قید «به تشخیص گمرک» حقوق واردکننده را ضایع می‌کند و باید در تبصره تأکید شود که در تمامی موارد واریسی و معاینه کالا حضور صاحب کالا یا نماینده قانونی او ضروری است.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸۵- جهت حصول اطمینان از صحت مندرجات اظهارنامه تسلیمی به گمرک با کالای موجود در گمرک از لحاظ مشخصات کالا، گمرک مجاز است نسبت به ارزیابی و معاینه و واریسی کالای اظهار شده اقدام نماید. وظایف ارزیابان و کارشناسان و نحوه ارزیابی براساس اصول انتخاب خطر و واریسی اتفافی به موجب دستورالعمل صادره از سوی گمرک ایران می‌باشد.

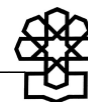
تبصره - در تمامی موارد واریسی و معاینه کالا با حضور صاحب کالا یا نماینده قانونی او صورت خواهد گرفت.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۲۳- هرگاه در اثر ارزیابی اختلافاتی به زیان دولت کشف شود ارزیابان موظفند اختلاف را در اظهارنامه مشروحاً نوشته و امضا نمایند و بلافاصله صورتمجلس تخلف حاکی از شرح اختلاف از طرف سرویس ارزیابی تنظیم و به ضمیمه اظهارنامه و برای تعیین جریمه به رئیس گمرک یا قائم مقام او ارائه نمایند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

- در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. به موضوع این ماده در مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. اشاره به زیان دولت واژه‌ای مبهم و بسیار کلی است و مصادیق زیادی را شامل می‌شود. در صورتی که در اینجا منظور از زیان مالی دولت عدم وصول حقوق

ورودی و هزینه‌های گمرکی به میزان واقعی به نحوی است که عیناً در رابطه با زیان مالی در ماده ۲۷ قانون فعلی به عبارت «منجر به عدم وصول حقوق ...» گردیده است بنابراین این می‌باید آن را اصلاح کرد.

۳. میزان جریمه باید مشخص و دارای کف و سقف باشد زیرا به این صورت که در لایحه آمده موجب اعمال سلیقه در تعیین جرایم و فتح باب اختلافات و چانه‌زنی در گمرک و در نتیجه بروز سوءاستفاده‌های احتمالی است.

۴. به موضوع جریمه این ماده در ماده ۲۹۸ لایحه اشاره شده است که می‌توان به این موضوع در همین ماده اشاره کرد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸۶- هرگاه اظهار صاحب کالا منجر به عدم وصول حقوق ورودی و هزینه‌های گمرکی به میزان واقعی شود، ارزیابان تخلف مربوطه را در ظهر اظهارنامه درج و ضمن تنظیم صورتمجلس علاوه بر وصول ارزش مابه‌التفاوت، جریمه‌ای به تشخیص رئیس گمرک محل که حداقل آن ۱۰ درصد و حداکثر ۱۰۰ درصد ارزش مابه‌التفاوت باشد، دریافت می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۲۴- هرگاه در اثر ارزیابی اختلافاتی که مستلزم دریافت تفاوت حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات نباشد کشف شود (مانند این که نام یکی از دو نوع کالای مجاز که حقوق ورودی آنها یکسان است به جای نام دیگری در اظهارنامه نوشته شده باشد) در این صورت نیز مشهودات مأموران باید در اظهارنامه قید و بدون تنظیم صورتمجلس تخلف با اطلاع رئیس گمرک یا قائم مقام او اجازه اصلاح مورد اشتباه داده شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. موضوع این ماده در ماده ۱۰۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی موردنظر قرار گرفته است.

۲. نیازی به این قید نمی‌باشد که حتماً صورت‌مجلس تنظیم نشود.

۳. اشاره به اطلاع رئیس گمرک کفایت نمی‌کند زیرا ممکن است گمرک اطلاع داشته

باشد ولی موافق انجام امر نباشد. در این ماده منظور اطلاع و اجازه رئیس گمرک

است که باید به آن تصریح شود.

۴. نیازی به ذکر قائم مقام رئیس نمی‌باشد زیرا به صورت قانونی آن دسته از وظایفی که در صورت نبود رئیس به قائم مقام تنفیذ می‌شود مشخص است. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸۷- هر گاه در اثر ارزیابی، اختلافی که مستلزم دریافت تفاوت حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات نباشد کشف شود (مانند این که نام یکی از دو نوع کالای مجاز که حقوق ورودی آن‌ها یکسان است به جای نام دیگری در اظهارنامه نوشته شده باشد) در این صورت نیز مشهودات مأموران باید در ظهر اظهارنامه قید و پس از اطلاع و اجازه رئیس گمرک، اجازه اصلاح مورد اشتباه به صاحب کالا یا نماینده قانونی او داده می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۲۵- اگر صاحب کالا مشخصات کالای خود را به زیان خود اظهار کرده باشد و مراتب بر اثر ارزیابی کشف شود ارزیابان مکلفند مشهودات خود را در اظهارنامه بنویسند و آن را به مسئول سرویس ارزیابی مسترد دارند. در چنین مواردی مسئول سرویس ارزیابی موظف است نسبت به اصلاح اظهارنامه اقدام و مراتب را در صورت پرداخت وجه، جهت استرداد به صاحب کالا اعلام کند. انجام تشریفات استرداد مانع از ترخیص نخواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

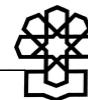
در بررسی این ماده توجه به نکته زیر ضروری است:

۱. به موضوع این ماده در ماده ۱۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. این ماده مناسب است و تنها می‌توان انتهای این ماده را به شکل خلاصه‌تر ارائه نمود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸۸- اگر صاحب کالا مشخصات کالای خود را به زیان خود اظهار کرده باشد و مراتب بر اثر ارزیابی کشف شود ارزیابان مکلفند مشهودات خود را در ظهر اظهارنامه درج و آن را به مسئول سرویس ارزیابی مسترد دارند. در چنین مواردی مسئول سرویس ارزیابی دستور لازم مبنی بر اصلاح اظهارنامه و استرداد وجوه اضافه پرداختی به صاحب کالا را صادر می‌نماید. انجام تشریفات استرداد مانع از ترخیص نخواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۲۶- کالای وارد به کشور را می‌توان برای یکی از منظوره‌های زیر اظهار کرد:

الف - ورود قطعی

ب - ورود موقت

ج - ورود موقت برای پردازش

د - اعاده به خارج از کشور (مرجوعی)

ه - ترانزیت خارجی

و - ترانزیت داخلی

عملیاتی که از طرف گمرک و اشخاص ذی‌ربط نسبت به اظهارنامه و کالای مربوط به آن انجام و منتهی به صدور پروانه گمرک در موارد بندهای (الف) لغایت (ه) این ماده می‌گردد تشریفات قطعی گمرکی و در مورد بند (و) تشریفات غیرقطعی گمرکی تلقی می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده ۱۹ قانون فعلی می‌باشد.
۲. این ماده رویه‌های گمرکی را نام می‌برد و تمام مواد قانونی موجود در این قانون جهت انجام تشریفات مربوط به این رویه‌ها است که به‌طور مستقل به آن‌ها اشاره می‌شود. به همین منظور جهت رعایت و حفظ تقدم و تأخر مواد قانونی، پیشنهاد می‌شود این ماده ضمن تکمیل و اضافه شدن رویه‌های صادراتی به عنوان اولین ماده لایحه و در ذیل ماده ۱ قید شود.
۳. ورود موقت برای پردازش نیز یکی از اقسام ورود موقت است و ورود موقت تقسیمات دیگری نیز دارد، بنابراین نیازی به ذکر جداگانه ندارد.
۴. به موضوع اعاده به خارج از کشور یا همان مرجوعی بهتر است با عنوان صدور مجدد اشاره شود. که معادل آن در زبان انگلیسی در واژه‌نامه سازمان جهانی گمرک (Reexportation)
۵. همان‌طور که اشاره شد در ذیل این موارد می‌باید به دیگر رویه‌های گمرکی مانند: صادرات قطعی، صادرات موقت، ورود مجدد (برگشتی)، حمل و نقل داخلی (کابوتاژ) و انتقال اشاره کرد تا ماده به‌صورت کلی تبدیل شده و به تمام رویه‌های گمرکی یکجا اشاره شود.
۶. موضوع اشاره شده در ذیل ماده تعریف تشریفات قطعی گمرکی است که باید به فصل تعاریف منتقل شود در ضمن بعد از قید صدور پروانه گمرکی به «خروج کالا از

نظارت گمرک» نیز می‌باید اشاره شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۲- کالای وارده یا صادره را می‌توان برای یکی از منظوره‌های زیر اظهار کرد:

۱. ورود قطعی
۲. ورود موقت
۳. صدور مجدد (مرجوعی)
۴. ترانزیت خارجی
۵. ترانزیت داخلی
۶. صادرات قطعی
۷. صادرات موقت
۸. ورود مجدد (برگشتی)
۹. حمل و نقل داخلی (کابوتاژ)
۱۰. انتقال

بند ۳۹ ذیل ماده ۱ - تشریفات قطعی: انجام کلیه عملیاتی است که درخصوص رویه‌های گمرکی به استثنای ترانزیت داخلی صورت می‌پذیرد و منجر به صدور پروانه گمرکی و خروج کالا از نظارت گمرک می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

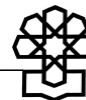
ماده ۱۲۷- ورود قطعی رویه گمرکی است که براساس آن کالاهای وارده برای مصرف در داخل قلمرو گمرکی با پرداخت حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات و با انجام کلیه تشریفات ترخیص می‌شوند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به موضوع این ماده در ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. با توجه به این‌که کلیه تعاریف در ذیل ماده ۱ لایحه آمده است پیشنهاد می‌شود که این ماده نیز به قسمت تعاریف منتقل شود.
۳. اشاره به قید مصرف تعریف را مبهم می‌سازد و تعریف ورود قطعی به‌عنوان یک واژه بین‌المللی گمرکی صحیح‌تر است، زیرا منطبق بر تعاریف واژه‌نامه سازمان جهانی گمرک است.

بنابراین می‌توان این ماده را بعد از اصلاحات به ذیل ماده ۱ تعاریف منتقل نمود.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱-بند ۱۱۲. ورود قطعی: عبارت است از رویه گمرکی که به موجب آن اجازه داده می‌شود کالاهای وارده به طور دائم در قلمرو گمرکی بمانند. این رویه پرداخت هرگونه حقوق ورودی متعلقه و انجام تمام تشریفات گمرکی لازم را ایجاب می‌نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۲۸- در مواردی که کالا در حین حمل از مبدأ تا هنگام تحویل به سازمان تحویل گیرنده کالا یا در مدت توقف در انبارهای گمرکی آسیب دیده یا ضایع یا فاسد شده باشد صاحب کالا می‌تواند تقاضا کند کالا را با پرداخت تمام هزینه‌های انجام خدمات و انجام تشریفات گمرکی از کشور خارج و یا بدون پرداخت هزینه‌ها آن را بلاعوض به دولت واگذار کند و یا قسمت آسیب دیده یا فاسد شده را تفکیک کرده و فقط حقوق ورودی و هزینه‌های قسمت سالم را بپردازد و از ترخیص بقیه به نفع دولت صرف‌نظر کند. در صورتی که تفکیک قسمت سالم مقدور نباشد یا تفکیک آن موجب آسیب دیدگی یا فساد بیش‌تر کالا شود، گمرک می‌تواند به تقاضای صاحب کالا با تنظیم صورت‌مجلس که به تأیید رئیس گمرک می‌رسد متناسب با آسیب دیدگی و فساد ارزش کالا را تعیین و بر اساس آن حقوق ورودی را محاسبه و وصول نماید. چنانچه وجوه مذکور براساس وزن دریافت شود در این صورت به نسبت آسیب دیدگی یا فساد در این وجوه تخفیف داده خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

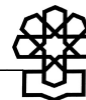
۱. مفاد این ماده را می‌توان با توجه به ماده ۵۰ قانون فعلی اصلاح نمود.
۲. در این ماده به جای قید « تا هنگام تحویل به سازمان تحویل گیرنده کالا» می‌باید « تا تحویل به اماکن گمرکی» مورد نظر قرار گیرد.
۳. در این ماده نیز همانند اصلاحات به عمل آمده در مواد قبلی مبنی بر استفاده از واژه «اماکن گمرکی» که انبارها را نیز دربرمی‌گیرد به جای «انبارهای گمرکی» از «اماکن گمرکی» استفاده شود.
۴. حکم این ماده باید ترانزیت اداری را نیز شامل شود.
۵. به جای عبارت «پرداخت تمام هزینه‌های انجام خدمات و انجام تشریفات گمرکی»، می‌توان از عنوان عام‌تر «پرداخت تمام هزینه‌های خدمات گمرکی» استفاده نمود. زیرا با توجه به تعریف «هزینه‌های گمرکی» این تعریف تمامی خدمات جنبی را نیز دربرمی‌گیرد.

۶. باید قید شود که در هر صورت چنانچه صاحب کالا بخواهد به همان وضع (آسیب دیده، ضایع یا فاسد شده) کالا را ترخیص نماید این امر با اعمال تخفیف نسبت به قسمت آسیب دیده مقدور است.
۷. با توجه به کلی بودن میزان تخفیف نیازی به قید محاسبه بر اساس وزن نیست.
۸. اعطای اختیار به گمرک ایران جهت تعیین تخفیف کافی است و نیازی به تأیید رئیس کل گمرک نمی باشد.
۹. در این ماده باید تصریح شود که موضوع تخفیف این ماده شامل کالای متروکه نمی باشد.
۱۰. این ماده به ارائه حکم در خصوص چگونگی تخفیف برای حقوق ورودی کالاهای آسیب دیده می پردازد و بهتر است به ابتدای لایحه (بخش اول فصل سوم) یعنی بخش حقوق ورودی و صدوری و هزینه های گمرکی منتقل شود.
۱۱. گمرک مسئول دریافت و پرداخت وجوهات مرتبط خدمات گمرکی و حقوق متعلقه است و قانون تعریف می کند که این وجوهات را به چه حسابی باید واریز نماید، بنابراین این صرفه نظر کردن به نفع دولت نیز همانند سایر درآمدهای گمرکی به وجوه درآمدهای دولت واریز می شود.
- بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش ها

ماده ۵- در مواردی که کالا در حین حمل از مبدأ تا تحویل به اماکن گمرکی یا در مدت توقف در اماکن گمرکی یا ترانزیت داخلی اداری آسیب دیده یا ضایع یا فاسد شده باشد صاحب کالا می تواند تقاضا کند کالا را با پرداخت تمام هزینه های خدمات گمرکی به خارج از کشور اعاده دهد یا بدون پرداخت هزینه های خدمات گمرکی آن را بلاعوض به گمرک واگذار کند یا قسمت آسیب دیده یا فاسد شده را تفکیک کرده و فقط حقوق ورودی و هزینه های خدمات گمرکی قسمت سالم را بپردازد و از ترخیص بقیه به نفع گمرک صرف نظر کند، در هر صورت چنانچه بخواهد به همان وضع موجود کالا را ترخیص نماید این امر با اعمال تخفیف نسبت به قسمت آسیب دیده مقدور است. در صورتی که تفکیک قسمت سالم مقدور نباشد یا تفکیک موجب آسیب دیدگی یا فساد بیشتر کالا شود، گمرک می تواند به تقاضای صاحب کالا با تنظیم صورتجلسی که به تأیید رئیس گمرک می رسد به نسبت آسیب دیدگی و فساد در حقوق ورودی و هزینه های خدمات گمرکی (به استثنای باربری) مقدار آسیب دیده یا فاسد شده، تخفیف دهد. تخفیف موضوع این ماده شامل کالای متروکه نخواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۲۹- ورود موقت، رویه گمرکی است که براساس آن کالاهای معینی می‌تواند تحت شرایطی موقتاً به قلمرو گمرکی وارد شود. این کالاها باید به منظورهای خاصی که در این قانون مشخص شده است وارد و ظرف مهلت معینی که گمرک ایران تعیین می‌نماید خارج گردد بدون این‌که تغییری (به استثناء تغییرات ناشی از استهلاك) در آن ایجاد شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. با توجه به تجمیع کلیه تعاریف در ذیل ماده ۱ می‌باید تعریف ورود موقت نیز به ذیل ماده ۱ لایحه منتقل شود.
 ۲. می‌توان تعاریف تمامی رویه‌های گمرکی و در این قسمت «ورود موقت» را با توجه به تعریف بین‌المللی آن ارائه نمود تا در عین حال هماهنگی و انطباق با مقررات گمرکی بین‌المللی و روزآمدی قانون گمرک، منطبق باید مدل ماده ۱ لایحه رعایت شود.
 ۳. بهتر است به جای قید خروج به رویه صدور مجدد اشاره شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را بعد از اصلاحات به ذیل ماده ۱ تعاریف منتقل نمود.

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱- بند ۱۱۵- ورود موقت: رویه گمرکی است که به موجب آن می‌توان کالاهای معینی را با معافیت از پرداخت حقوق ورودی به طور مشروط وارد یک قلمرو گمرکی کرد. چنین کالاهایی بایستی برای منظور خاصی وارد شده و در یک دوره مشخص و بدون آنکه تحت هرگونه تغییری به جز استهلاك طبیعی که به خاطر استفاده انجام شده از آن می‌باشد برای صدور مجدد در نظر گرفته شوند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۰- کالاهای زیر می‌تواند با اخذ مجوز از گمرک ایران به‌عنوان ورود موقت وارد قلمرو گمرکی شود:

الف - کالاهای به منظور عرضه در نمایشگاهها.

ب - دستگاههای فیلمبرداری و عکسبرداری هوایی و فیلمهای همراه آنها.

ج - دستگاههای مطالعات علمی، آموزشی، تربیتی، فنی و مهندسی نقشه‌برداری.

د - دستگاهها برای سدسازی، اسکله‌سازی، لایروبی، راهسازی، حفاری، استخراج و اکتشاف.

هـ - دستگاهها برای نصب، سوار کردن کارخانجات و تأسیسات صنعتی و نظایر آن.

و - دستگاهها برای تعمیر وسایل فوق‌الذکر.

ز - وسایل نقلیه سواری اشخاص غیرمقیم ایران برای استفاده شخصی و ظروف و تکیه‌گاههای چندبار مصرف مسافر.

ح - کالاهایی که طبق قراردادهای گمرکی بین‌المللی قابل ورود موقت بوده و دولت جمهوری اسلامی ایران عضویت آن را پذیرفته است.

ط - وسایل امدادی و لوازم کمکهای بشر دوستانه.

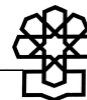
ی - ظروف و لفافهای آماده برای بسته‌بندی کالای صادراتی.

تبصره- دامها که برای تعلیف موقتاً وارد کشور می‌شوند و همچنین نتاج آنها مشمول عنوان واردات موقت بوده و تشریفات ورود و خروج این دامها تابع مقررات آیین‌نامه مخصوص تعلیف اغنام و احشام مصوب هیأت وزیران است.

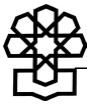
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. متن این ماده باید اصلاح شود و گروه کالاهای اشاره شده در مواد ۱۴۷ تا ۱۵۱ قانون فعلی نیز به ادامه این ماده اضافه شود.
۲. در مقدمه این ماده نیاز به ذکر اخذ مجوز نمی‌باشد و قید رعایت مقررات این قانون کفایت می‌کند. زیرا به‌طور کلی در مورد حدود وظایف ادارات گمرک اجرایی تعیین تکلیف شده و منحصر به واردات موقت نمی‌باشد، ضمن اینکه قید «مجوز» ممکن است مجوزهای موضوع مقررات صادرات و واردات در رابطه با ساخت و عدم ساخت در داخل را تداعی نماید که اصولاً در مورد واردات موقت و مخصوصاً واردات موقت برای فراوری مصداق ندارد، زیرا در این موارد تشویق‌هایی نیز صورت می‌گیرد تا با ورود مواد اولیه، تولید و اشتغال و درآمد ارزی به کشور منتقل شود.
۳. در بند «الف» این ماده از لایحه به دلیل اینکه مبحث ورود موقت می‌باشد باید صرفاً کالاهای خارجی مورد نظر قرارگیرد.
۴. در بند «ج» این ماده از لایحه بهتر است که «دستگاههای مطالعات پژوهشی و فرهنگی» نیز در نظر گرفته شود.

۵. در بند «د» این ماده از لایحه منظور از «دستگاه‌ها برای سدسازی و ...» مشخص نمی‌باشد و بهتر است به جای آن از عبارت «تجهیزات، ماشین‌آلات و لوازم مورد نیاز برای سدسازی و ...» استفاده کرد.
۶. در بند «د» دستگاه‌های مربوط به تعمیر این وسایل نیز باید مشمول این بند قرار گیرند.
۷. در مورد بند «ه» نیز باید تجهیزات و دستگاه‌های نصب، سوار کردن کارخانجات و تأسیسات صنعتی مورد نظر باشد مشروط بر این‌که تهیه مشابه تولید داخلی در داخل کشور با تشخیص وزارتخانه مربوط بر حسب مورد مقدور نباشد و همچنین دستگاه‌های تعمیر این وسایل نیز باید مورد توجه قرار گیرد.
۸. با توجه به اینکه دستگاه‌های مورد نظر برای تعمیر وسائل فوق‌الذکر در بندهایی که مورد نیاز بودند ذکر شده است، می‌توان بند (و) را از این ماده حذف نمود.
۹. اشاره یکجا و ادغام وسایل نقلیه و ظروف و تکیه‌گاه‌های چندبار مصرف مسافر در یک بند به عنوان بند (ز) ابهام دارد و باید این دو را از یکدیگر تفکیک نمود.
۱۰. در بند «ز» به جای عبارت «ظروف و تکیه‌گاه‌های چندبار مصرف مسافر»، بهتر است در یک بند جداگانه به صورت کامل به این موضوع اشاره شود.
۱۱. در بند مربوط به وسایل نقلیه سواری منظور از اشخاص، اشخاص حقیقی باید باشد.
۱۲. در یک بند جداگانه لازم است به موضوع «لوازم و وسایل ورزشی همراه ورزشکاران جهت برگزاری مسابقات رسمی ورزشی که در ایران برگزار می‌شود با تشخیص فدراسیون ورزشی مربوطه در هر مورد» اشاره شود.
۱۳. در یک بند جداگانه به موضوع لوازم، قطعات یدکی هواپیماها یا کشتی‌های خارجی که شرکت‌های مربوط به منظور تعویض یا رفع نقص هواپیماها یا کشتی‌ها موقتاً وارد می‌کنند اشاره شود.
۱۴. به موضوع تبصره این ماده در ماده ۱۵۰ آیین‌نامه اجرایی فعلی اشاره شده است با این حال می‌توان تبصره این ماده را حذف کرده و به جای آن یک بند در متن ماده به صورت «دام‌هایی که برای تعلیف موقتاً وارد کشور می‌شوند و همچنین نتاج آن‌ها طبق مقررات مربوط» اشاره کرد.
۱۵. جهت تکمیل این ماده در ادامه این بندها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
- کالاهایی که طبق قراردادهای گمرکی بین‌المللی قابل ورود موقت بوده و دولت جمهوری اسلامی ایران عضویت آن را پذیرفته است.
 - لکوموتیو، واگن و هواپیما که به طور منظم در خطوط بین ایران و کشورهای خارجی حرکت می‌کنند.

- وسایل نقلیه موتوری و غیرموتوری و چهارپایان که با محمولات خود به کشور وارد و محمولات خود را در اولین گمرک ورودی تخلیه کرده و مراجعت می‌نمایند.

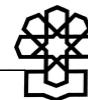
- محفظه‌های مخصوص حمل کالا (کانتینرها) و نظایر آن که به نحوی ساخته شده باشد که جابه‌جا کردن آن از یک وسیله نقلیه به وسیله نقلیه دیگر امکان‌پذیر بوده و تماماً یا تا اندازه‌ای پوشیده باشد و بتوان کالاها را به آسانی تخلیه و بارگیری کرد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۸۹- کالاهای زیر را می‌توان با رعایت مقررات این قانون به عنوان ورود موقت پذیرفت:

۱. کالاهای خارجی به منظور عرضه در نمایشگاه.
۲. دستگاه‌های فیلمبرداری و عکسبرداری هوایی و فیلم‌های همراه آنها.
۳. دستگاه‌های مطالعات علمی، آموزشی، پژوهشی، تربیتی، فرهنگی، فنی و مهندسی نقشه‌برداری.
۴. تجهیزات، ماشین‌آلات و لوازم مورد نیاز برای سدسازی، اسکله‌سازی، لایروبی، راهسازی، حفاری، استخراج و اکتشاف و دستگاه‌های مربوط به تعمیر این وسایل.
۵. تجهیزات و دستگاه‌های نصب و سوار کردن کارخانجات و تأسیسات صنعتی مشروط بر این‌که در کشور با تشخیص وزارتخانه مربوط بر حسب مورد تولید مشابه داخلی آن مقدور نباشد و دستگاه‌های تعمیر این وسایل.
۶. ظروف عادی و لفاف‌های متعارف بیرونی کالاهای وارده و صادره همچنین قرقره‌ها و تکیه‌گاه‌های مشابه کالاهای وارده و صادره.
۷. وسایل نقلیه سواری اشخاص حقیقی غیرمقیم ایران برای استفاده شخصی و برای مدت محدود به پیشنهاد گمرک ایران و تصویب هیأت وزیران.
۸. وسایل امدادی و لوازم کمک‌های بشردوستانه.
۹. لوازم و وسایل ورزشی همراه ورزشکاران جهت برگزاری مسابقات رسمی ورزشی که در ایران برگزار می‌شود با تشخیص فدراسیون ورزشی مربوطه در هر مورد.
۱۰. لوازم، قطعات یدکی هواپیماها یا کشتی‌های خارجی که شرکت‌های مربوط به منظور تعویض یا رفع نقص هواپیماها یا کشتی‌ها موقتاً وارد می‌کنند.
۱۱. دام‌هایی که برای تعلیف موقتاً وارد کشور می‌شوند و همچنین نتاج آنها طبق مقررات مربوط.
۱۲. کالاهایی که طبق قراردادهای گمرکی بین‌المللی قابل ورود موقت بوده و دولت جمهوری اسلامی ایران عضویت آن را پذیرفته است.
۱۳. لکوموتیو، واگن و هواپیما که به طور منظم در خطوط بین ایران و کشورهای خارجی حرکت می‌کنند.
۱۴. وسایل نقلیه موتوری و غیرموتوری و چهارپایان که با محمولات خود به کشور وارد و محمولات خود را در اولین گمرک ورودی تخلیه کرده و مراجعت می‌نمایند.
۱۵. محفظه‌های مخصوص حمل کالا (کانتینرها) و نظایر آن که به نحوی ساخته شده باشد که جابه‌جا کردن آن از یک وسیله نقلیه به وسیله نقلیه دیگر امکان‌پذیر و این محفظه‌ها تماماً یا تا اندازه‌ای پوشیده باشد و بتوان کالاها را به آسانی تخلیه و بارگیری کرد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۱- لوازم و قطعات یدکی هواپیماها یا کشتی‌های خارجی که شرکتهای مربوطه به منظور تعویض یا رفع نقص هواپیماها یا کشتیها موقتاً وارد می‌کنند باید صورت ریز مشروح آنها را به اظهارنامه ضمیمه نمایند. این اشیاء در انبار مخصوص شرکت نگهداری شده و ریز آن در دفتری که از طرف شرکت نگهداری می‌شود و همچنین دفتر دیگری که گمرک موظف به نگهداری آن است باید ثبت و هر دو دفتر به امضاء مأموران گمرک برسد. دفتر مزبور قبلاً از طرف گمرک شماره‌گذاری و پلمب خواهد شد. موقع مصرف یا اعاده هریک از اقلام باید با نظارت گمرک به هواپیما یا کشتی تحویل و علاوه بر ثبت در پشت پروانه ورود موقت مربوطه در هر دو دفتر نیز خروج آن از انبار ثبت و به امضاء مأمور گمرک برسد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در تبصره ماده ۱۳۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. موارد بخشنامه‌ای و چگونگی ثبت در انبار مخصوص شرکت و ... می‌تواند در بخشنامه‌ها موردنظر قرار گیرد و نیازی به ذکر آنها در قانون نمی‌باشد.
۳. با توجه به اشاره به اصل موضوع این ماده در یک بند جداگانه از ماده قبلی مبنی بر ورود موقت لوازم، قطعات یدکی هواپیماها یا کشتی‌های خارجی که شرکت‌های مربوط به منظور تعویض یا رفع نقص هواپیماها یا کشتی‌ها موقتاً وارد می‌کنند، این ماده می‌تواند حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

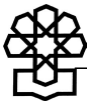
ماده ۱۳۲- ورود موقت مستلزم اخذ تضمین به میزانی است که گمرک ایران تعیین و اعلام می‌کند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این ماده در تبصره ذیل ماده ۱۳۵ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. این ماده صحیح است و می‌تواند به همان صورت در نظر گرفته شود.

بنابراین متن این ماده مطابق لایحه به صورت زیر می‌باشد:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۰- ورود موقت مستلزم اخذ تضمین به میزانی است که گمرک ایران تعیین و اعلام می‌کند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۳- در موارد زیر به جای اخذ تضمین به اخذ تعهد کتبی اکتفا می‌شود:

الف - واردات موقت لوازم و قطعات یدکی هواپیماها و کشتی‌های خارجی موضوع ماده (۱۳۱) این قانون.

ب - ظروف و تکیه‌گاه‌های چند بار مصرف و نظایر آنها.

ج - در مورد واردات موقت کالاهای وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تعهد مسئولان مالی سازمان مربوطه و در مورد نمایشگاه‌های خارجی تعهد سفارتخانه‌ها و یا نمایندگی‌های سیاسی کشور مربوطه با تأیید و گواهی وزارت امور خارجه.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

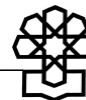
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مدلول بند «الف» این ماده از لایحه طبق تبصره ماده ۱۳۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی، بند «ب» طبق تبصره ۲ ماده ۱۴۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی و بند «ج» طبق تبصره ماده ۱۳۵ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. استفاده از عنوان «ظروف و تکیه‌گاه‌های چند بار مصرف و نظایر آنها» برای موردی که تضمین نیاز ندارد و تعهد کتبی کافی است صحیح نمی‌باشد و می‌توان به جای آن به «محفظه‌های مخصوص حمل کالا (کانتینر)» اشاره نمود.
 ۳. بقیه موارد ماده مناسب است و می‌تواند به همان صورت ذکر شود.
 ۴. در پایان بند «ج» لازم است به قید در هر مورد اشاره شود تا این سوء تعبیر نشود که اخذ یک بار تعهد برای یک دوره یکساله کفایت می‌کند.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۱- در موارد زیر به جای اخذ تضمین به اخذ تعهد کتبی اکتفا می‌شود:

۱. واردات موقت لوازم و قطعات یدکی هواپیماها و کشتی‌های خارجی موضوع بند «۱۰» ماده (۸۹) این قانون.
۲. محفظه‌های مخصوص حمل کالا (کانتینر).
۳. در مورد واردات موقت کالاهای وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تعهد مسئولان مالی سازمان مربوطه و در مورد نمایشگاه‌های خارجی تعهد سفارتخانه‌ها یا نمایندگی‌های سیاسی کشور مربوطه با تأیید و گواهی وزارت امور خارجه، در هر مورد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۴ - کالایی که به عنوان ورود موقت اظهار می‌گردد باید طبق اصول و مقرراتی که در فصل دهم این قانون مذکور است مورد معاینه و ارزیابی قرار گیرد و به بسته‌ها یا محتویات آنها پلمب گمرک یا هر نوع علامت دیگری که برای تشخیص کالا در موقع خروج لازم باشد الصاق گردد و گمرک مدتی را هم که کالا در طی آن باید از کشور خارج شود تعیین و در متن پروانه قید و پروانه و کالا در اختیار صاحب کالا گذاشته شود.

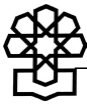
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده ۱۳۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. نیازی به ذکر فصل و ماده نمی‌باشد و می‌توان به صورت کلی اشاره کرد که «طبق اصول و مقررات این قانون».
 ۳. اطلاق واژه معاینه به بحث بازرسی و ارزیابی صحیح نمی‌باشد.
 ۴. به جای پلمپ و هر علامت می‌توان از واژه کلی مهرگمرکی که در بخش تعاریف نیز ذکر شده است استفاده نمود.
 ۵. بهتر است به جای عبارت «هر نوع علامتی که برای تشخیص کالا در موقع خروج لازم باشد» به «هر نوع علامت تشخیص را میسر سازد» اشاره شود.
 ۶. عبارت «گمرک مدتی را هم که کالا در طی آن باید از کشور خارج شود» بهتر است به صورت «گمرک مهلتی را که کالا باید از کشور خارج شود» تغییر یابد.
 ۷. نیازی به ذکر مسائل بخشنامه‌ای مثل درج در پروانه و غیره نمی‌باشد و به جای «در متن پروانه قید و پروانه و کالا در اختیار صاحب کالا گذاشته شود» بهتر است به صورت خلاصه ذکر شود که «نسبت به ترخیص کالا اقدام نماید».
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۲ - کالایی که به عنوان ورود موقت اظهار می‌گردد باید طبق اصول و مقررات این قانون مورد ارزیابی قرار گرفته و به بسته‌ها یا محتویات آنها مهر گمرکی و هر نوع علامت و اقدام دیگری که تشخیص کالا را در موقع خروج میسر می‌سازد الصاق گردد. گمرک مهلتی را که کالا باید از کشور خارج شود تعیین و نسبت به ترخیص کالا اقدام می‌نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۵- در صورت تسلیم تقاضای کتبی از طرف صاحب کالا مدت پروانه ورود موقت از طرف گمرک صادرکننده پروانه تا حداکثر شش ماه قابل تمدید است مشروط بر اینکه تقاضا قبل از انقضای مهلت اولیه تسلیم شده باشد.

در صورتی که باز هم احتیاج به تمدید مجدد باشد به شرط تسلیم تقاضا قبل از انقضای مدت، موافقت با آن موکول به کسب اجازه از گمرک ایران خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در ماده ۱۳۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
 ۲. این ماده مناسب است و می‌توان به همان صورت و به شرح زیر لحاظ شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۳- در صورت تسلیم تقاضای کتبی از طرف صاحب کالا مدت پروانه ورود موقت از طرف گمرک صادرکننده پروانه تا حداکثر شش ماه قابل تمدید است مشروط بر اینکه تقاضا قبل از انقضای مهلت اولیه تسلیم شده باشد.

تمدید مجدد پروانه ورود موقت منوط به تسلیم تقاضا قبل از انقضای مدت و موافقت گمرک ایران می‌باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۶- برای تسویه پروانه ورود موقت و ابطال تضمین یا تعهد، صاحب کالا می‌تواند به طرق زیر اقدام نماید:

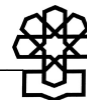
الف- کالا را به گمرک تحویل و تقاضای ابطال پروانه و تضمین یا تعهد را بنماید.

ب- کالا را برای ورود قطعی با رعایت مقررات مربوطه اظهار و ترخیص نماید.

ج- اظهارنامه برگشتی را تنظیم و به گمرک تسلیم کند که پس از ارزیابی کالا، گمرک پروانه برگشتی صادر و به صاحب کالا تحویل دهد تا نسبت به خروج کالا از کشور اقدام نماید. برگشت کالای ورود موقت تابع مقررات و تشریفات رویه مرجوعی می‌باشد.

گمرک می‌تواند تضمین ورود موقت را در صورت معتبر بودن به‌عنوان تضمین برگشت کالا قبول کند.

در هر حال ابطال پروانه و تضمین یا تعهد کالای ورود موقت موکول به تشخیص و تطبیق کالا با مشخصات پروانه ورود موقت و سالم بودن پلمب یا علائم گمرکی الصاق شده روی کالا و منقضی نشدن مدت اعتبار پروانه می‌باشد. در صورتی که به علت از بین رفتن علائم یا پلمب تطبیق کالا ممکن نباشد نسبت به وصول تضمین و یا پیگیری اجرای تعهد اقدام گردیده و در صورتی که صاحب کالا قصد خروج کالا را از کشور داشته باشد طبق مقررات صادرات رفتار خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. بند «الف» این ماده مشابه موضوع ماده ۱۴۰ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌باشد.
 ۲. بند «ب» این ماده مشابه موضوع ماده ۱۴۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۳. بند «ج» این ماده مشابه موضوع ماده ۱۳۹ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌باشد.
 ۴. موارد ابطال یا ضبط نیز به ترتیب در مواد ۱۴۱ و ۱۴۳ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی موردنظر قرار گرفته است.
 ۵. لازم است در بند «ب» مربوط به اظهار تحت عنوان ورود قطعی ذکر شود که کالا را با رعایت مقررات پس از احراز شرایط عمومی واردات اظهار و ترخیص نماید.
 ۶. در بند «ج» به جای اظهارنامه برگشتی بهتر است به اظهارنامه مرجوعی اشاره و به جای برگشت کالا، اعاده کالا ذکر شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۴- برای تسویه پروانه ورود موقت و ابطال تضمین یا تعهد، صاحب کالا می‌تواند به‌طریق زیر اقدام نماید:

۱. کالا را به گمرک تحویل و تقاضای ابطال پروانه و تضمین یا تعهد را بنماید.
 ۲. کالا را با رعایت مقررات پس از احراز شرایط عمومی واردات، تحت عنوان ورود قطعی اظهار و ترخیص نماید.
 ۳. اظهارنامه مرجوعی تنظیم و به گمرک تسلیم نماید در این صورت پس از ارزیابی کالا و صدور پروانه مرجوعی به صاحب کالا تحویل می‌گردد تا نسبت به خروج کالا از کشور اقدام نماید. اعاده کالای ورود موقت تابع مقررات و تشریفات رویه مرجوعی می‌باشد.
- گمرک می‌تواند تضمین ورود موقت را در صورت معتبر بودن به عنوان تضمین برگشت کالا قبول کند. در هر حال ابطال پروانه و تضمین یا تعهد کالای ورود موقت موقوف به تشخیص و تطبیق کالا با مشخصات پروانه ورود موقت و سالم بودن پلمب یا علائم گمرکی الصاق شده روی کالا و منقضی نشدن مدت اعتبار پروانه می‌باشد. در صورتی که به علت از بین رفتن علائم یا مهر گمرکی، تطبیق کالا ممکن نباشد نسبت به وصول تضمین یا پیگیری اجرای تعهد اقدام و در صورتی که صاحب کالا قصد خروج کالا را از کشور داشته باشد طبق مقررات صادرات رفتار خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۷- هرگاه صاحب کالا بخواهد کالایی را که به عنوان موقت وارد شده است در ایران بفروشد یا به مصرف قطعی برساند باید قبل از انقضاء مدت اعتبار پروانه درخواست کتبی مبنی بر ابطال پروانه ورود موقت به گمرک مربوط داده و اظهارنامه ورود قطعی برای کالای خود تنظیم و تشریفات عمومی مربوط به واردات را انجام دهد.

ورود قطعی کالای ورود موقت مستلزم اخذ مجوزها و پرداخت حقوق و عوارض ورودی براساس مقررات و مأخذ زمان اظهار کالا برای ورود قطعی و ارزش آن براساس ارزش زمان اظهار ورود موقت و به نرخ برابری ارز در زمان اظهار کالا برای ورود قطعی با کسر استهلاك به نسبت فرسودگی خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد ماده مورد تأیید است با این حال می‌توان این ماده را خلاصه نمود.

۲. قید استهلاك در این ماده از لایحه می‌تواند تالی فاسد داشته باشد و تشخیص

ضریب استهلاك نیز مشکل بوده و منوط به بحث تخصصی است، در این حالت

کالاهای مستعمل وارد شده و راه فراری ایجاد می‌شود تا در حقیقت کشور به

قبرستانی از کالاهای اسقاطی و مستهلک تبدیل شود، بنابراین اگر حداقل مقرر گردد

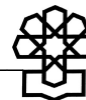
که همان ارزش اولیه برای وصول حقوق ورودی ملاک قرار گیرد، این احتمال که

مورد سوءاستفاده از این منظر قرار گیرد، منتفی خواهد شد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۵- تبدیل کالای ورود موقت به ورود قطعی با رعایت ضوابط و مقررات زمان ورود به قلمرو گمرکی و پرداخت حقوق و عوارض ورودی براساس ارزش و مأخذ زمان ورود به قلمرو گمرکی و به نرخ برابری ارز در زمان اظهار کالا برای ورود قطعی خواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۸- در صورتی که کالای ورود موقت در مهلت مقرر حسب مورد تحویل گمرک، ترخیص قطعی یا برگشت نشود، در صورت تشخیص سوء نیت مشمول مقررات قاچاق و در غیر این صورت نسبت به وصول تضمین و پیگیری اجرای تعهد اقدام خواهد شد.

تبصره- تا زمانی که اعلام جرم قاچاق و یا وصول تضمین و یا مطالبه وجه تعهد انجام نشده است، صاحب کالا می‌تواند با پرداخت جریمه انتظامی موضوع ماده (۳۰۰) نسبت به تحویل، ترخیص یا اعاده کالا اقدام نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در مدلول بند ۷ ماده ۲۹ قانون فعلی اشاره شده است.
۲. به جای تحویل کالا به گمرک، ترخیص قطعی یا برگشت می‌توان به معرفی کالا به گمرک اشاره کرد.
۳. تشخیص سوء نیت در صلاحیت گمرک نمی‌باشد و توسط محاکم قضائی صورت می‌گیرد. بنابراین پیشنهاد می‌شود مواردی که در آن به تشخیص سوء نیت اشاره شده است اصلاح شود.
۴. به جای «سوء نیت» که به دلایل متعدد، احراز آن توسط گمرک ممکن نیست، می‌توان عبارت را به نحوی نوشت که تشخیص را بر اساس دلایل موجه قابل پذیرش دانست.
۵. در تمامی موارد اگر دلایل موجه نیز ارائه نشود گمرک باید تنها به وصول تضمین و پیگیری تعهد کفایت کند و تنها در مواردی که کالا مجاز نمی‌باشد این امر مشمول موارد قاچاق خواهد بود.
۶. تبصره نیز دارای ابهام است و حتماً باید برای جلوگیری از تالی فاسدهای متعاقب آن قید «معلول علل موجه» را ذکر کرد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۶- در صورتی که کالای ورود موقت در مهلت مقرر به گمرک معرفی نشود و دلایل موجه قابل قبول در مورد عدم تحویل به گمرک ارائه نگردد؛ گمرک نسبت به وصول تضمین و پیگیری اجرای تعهد اقدام خواهد کرد. در ضمن مواردی که کالا مجاز نباشد مشمول موارد قاچاق است.

تبصره - هرگاه کالا تا زمانی که اعلام جرم قاچاق یا وصول تضمین یا مطالبه وجه تعهد انجام نشده است به گمرک معرفی شود، و معلوم گردد تاخیر در معرفی کالا به گمرک، معلول علل موجه است به اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده ۲۳۷ این قانون بسنده می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۳۹

الف - ورود موقت برای پردازش رویه گمرکی است که براساس آن کالاها می‌توانند موقتاً به قلمرو گمرکی وارد شوند بدین منظور که این کالاها ساخته، تکمیل، تعمیر یا فرآوری شده و سپس صادر شوند. این رویه همچنین شامل موادی که در ساخت، تکمیل و فرآوری مصرف می‌شود از قبیل کاتالیست‌ها و تسریع‌کننده‌ها می‌شود ولی کالاهای کمکی از قبیل روان‌کننده‌ها و ابزارآلات مشمول رویه ورود موقت برای پردازش نمی‌باشد.

ب - محصولات به دست آمده عبارت است از محصولات که از ساخت، تکمیل، فرآوری و تعمیر کالاهائی که برای آنها مجوز استفاده از رویه ورود موقت برای پردازش اخذ شده به دست می‌آید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. با توجه به اینکه موارد مشابه این ماده که در بیان تعاریف مختلف است، در ذیل ماده ۱ (قسمت تعاریف) متمرکز شده است، پیشنهاد می‌شود که این ماده نیز به ذیل ماده تعاریف (ماده ۱) منتقل شود.
 ۲. ماده پیشنهادی مرکز پژوهش‌ها مشابه تعریف بین‌المللی ورود موقت برای پردازش داخل می‌باشد.
 ۳. این تعریف می‌تواند با قید موجود در لایحه در مورد کاتالیست‌ها تکمیل شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را با اصلاحات مربوطه در ذیل ماده ۱ تعاریف منتقل نمود.

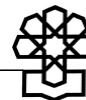
پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱ -

۱۱۴. ورود موقت برای پردازش در داخل: رویه گمرکی است که به موجب آن می‌توان کالاهای خاصی را با معافیت از پرداخت حقوق ورودی به طور مشروط وارد یک قلمرو گمرکی کرد. چنین کالاهایی باید در طول دوره معینی پس از انجام عملیات ساخت، پردازش یا تعمیر برای صدور مجدد به گمرک ارایه شوند.

این رویه همچنین شامل موادی که در ساخت، تکمیل و فرآوری مصرف می‌شود از قبیل کاتالیست‌ها و تسریع‌کننده‌ها خواهد شد ولی کالاهای کمکی از قبیل روان‌کننده‌ها و ابزارآلات بکار برده شده در مراحل تولید مشمول رویه ورود موقت برای پردازش نمی‌باشد.

۹۱. محصول به دست آمده در رویه ورود موقت: عبارت است از محصولی که در نتیجه ساخت، تکمیل، فرآوری و تعمیر کالایی که برای آن مجوز استفاده از رویه ورود موقت صادر شده است به دست می‌آید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۰- ورود موقت برای پردازش مستلزم اخذ مجوز قبلی از گمرک ایران است. میزان کالای وارد، نوع پردازش، کیل یا ضریب مصرف در مجوز صادره قید و میزان تضمین برای الزامات قانونی توسط گمرک تعیین می‌گردد. در تعیین میزان تضمین، کیل یا ضرایب مصرف، باید نوع، ماهیت کالا و عملیات پردازش مورد توجه قرار گیرد.

تبصره ۱- گمرک ایران می‌تواند با هماهنگی وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط برای کالاهای وارد، میزان تضمین و کیل یا ضرایب مصرف استاندارد یا ثابت تعیین و به اطلاع عامه برساند.

تبصره ۲- گمرک تسهیلات لازم برای اشخاصی که به طور مکرر و منظم عملیات پردازش را انجام می‌دهند فراهم خواهد کرد.

تبصره ۳- چنانچه واردکننده به کیل و ضرایب مصرف تعیین شده معترض باشد موضوع توسط مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی حل و فصل خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در ابتدای ماده می‌توان ضایعات را نیز در مجوز صادره قید کرد.
۲. علاوه بر میزان تضمین نوع تضمین را نیز می‌توان در این ماده قید کرد.
۳. قید وزارتخانه «تولیدی» ماده را با برخی محدودیت‌ها مانند اختلاف نظر در تعیین وزارتخانه‌های متولی و نوع تولید مواجه می‌سازد زیرا امکان دارد نیاز باشد این هماهنگی با وزارتخانه‌های غیرتولیدی نیز حسب مورد صورت پذیرد بنابراین بهتر است تنها وزارتخانه‌های ذی‌ربط مورد نظر قرار گیرد.
۴. در تبصره ۱ میزان تضمین با توجه به شناخت گمرک از ارزش کالاها در مقایسه با یکدیگر و مسئولیت گمرک در این رابطه نیازی به هماهنگی با دیگر وزارتخانه‌ها ندارد.
۵. در مورد تبصره ۲ هیچ حکم مشخص و قانونی صادر نشده است و تنها ذکر شده که «گمرک تسهیلات ... را فراهم خواهد کرد» برای اصلاح این ماده توجه به موارد زیر ضروری است:
 - در این تبصره باید ذکر شود که گمرک مکلف است.
 - تسهیلات مربوطه شامل مواردی مانند پذیرش تضمین کلی یا اسناد مالکیت به جای تضمین می‌باشد.

- این واحدها باید تولیدی، مجاز (دارای مجوز صنعتی) و معتبر باشند و به‌طور مکرر و منظم عملیات پردازش و صدور مجدد را انجام دهند و مرتکب هیچ‌گونه خلاف گمرکی نشده باشند.
۶. در تبصره ۳ قید «حل و فصل خواهد شد» در قانون صحیح نمی‌باشد و باید به ارجاع پرونده به این کمیسیون اشاره شود.
۷. در تبصره ۳ لازم است ذکر شود که تصمیم کمیسیون در این مورد قطعی است. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۷- ورود موقت برای پردازش مستلزم اخذ مجوز قبلی از گمرک ایران است. میزان کالای وارده، نوع پردازش، کیل یا ضریب مصرف و ضایعات در مجوز صادره قید و میزان تضمین برای الزامات قانونی توسط گمرک تعیین می‌گردد. در تعیین نوع و میزان تضمین باید کیل یا ضرایب مصرف، نوع، ماهیت کالا و عملیات پردازش مورد توجه قرار گیرد.

تبصره ۱- گمرک ایران می‌تواند با هماهنگی وزارتخانه‌های ذی‌ربط برای کالاهای وارده، میزان تضمین و کیل یا ضرایب مصرف استاندارد یا ثابت تعیین و به اطلاع عامه برساند.

تبصره ۲- گمرک مکلف است تسهیلات لازم (مانند پذیرش تضمین کلی یا اسناد مالکیت به جای تضمین) را برای واحدهای تولیدی مجاز و معتبر که به‌طور مکرر و منظم عملیات پردازش و صدور مجدد را انجام می‌دهند و مرتکب هیچ‌گونه خلاف گمرکی نشده‌اند را فراهم آورد.

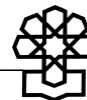
تبصره ۳- چنانچه واردکننده به وزن، معیار و ضرایب مصرف تعیین شده معترض باشد، موضوع اختلاف در کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی مطرح خواهد شد. تصمیم کمیسیون در این مورد قطعی

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۱- عملیات پردازش می‌تواند توسط اشخاصی غیر از واردکننده انجام شود بدون این‌که تغییر مالکیت انجام شده باشد، در هر حال واردکننده در مقابل گمرک مسئول اجرای مقررات ورود موقت برای پردازش خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

- در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. قید این ماده به شکل درج شده در لایحه می‌تواند مشکلات متعددی را برای گمرک ایجاد کند. زیرا در قوانین مربوط به امور گمرکی باید حکم در مورد ورود یا خروج و یا دیگر رویه‌های گمرکی داده شود نه حکمی برای پردازش کالا و بهتر است به

موضوع وارد کردن کالا تأکید شود.

۲. وارد کننده در صورتی می‌تواند کالا را به غیر واگذار کند که معتبر و مجاز باشد و به هر حال با وارد شدن شخص سوم، راه فساد باز می‌شود. در هر حال این امور که بعضاً مربوط به سیاستگذاری است باید به مقررات صادرات و واردات محول شود و در این‌جا فقط به حقوق وارد کننده باید اشاره شود.

۳. این ماده باید به نحوی اصلاح شود که امر حمایت از تولید محقق شود و از اشاعه راه‌هایی برای ورود و مصرف کالا تحت عنوان واردات موقت به‌عنوان یک مجرا و خلأ قانونی جلوگیری شود.

۴. در این ماده می‌توان به کافی بودن پروانه صادراتی برای ابطال تضمین یا تعهد اشاره نمود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۸- سایر اشخاص غیر از واحدهای تولیدی نیز می‌توانند کالا برای پردازش و صدور مجدد وارد کنند، در هر حال وارد کننده در مقابل گمرک مسئول اجرای مقررات ورود موقت برای پردازش خواهد بود و گمرک تضمین‌های مناسب را برای این امر تعیین خواهد کرد. پروانه صادراتی مرتبط با صادرات محصولات به دست آمده اعم از این‌که توسط وارد کننده یا پردازش کننده صورت گرفته باشد برای ابطال تضمین یا تعهد کافی است.

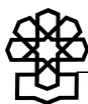
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۲- برای صدور محصولات به دست آمده، صاحب کالا باید اظهارنامه صادراتی را تنظیم و به گمرک تسلیم نماید. گمرک به هنگام صدور، اقدامات لازم به منظور بازشناسی و انطباق کالای وارده و محصولات به دست آمده را معمول تا امکان تسویه میسر شود. تبصره- گمرک در هر زمان می‌تواند از کالای وارده و نحوه پردازش بازدید به عمل آورد. چنانچه کالای وارده یا محصول به دست آمده موجود نباشد، طبق ماده (۱۴۵) رفتار خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. لازم است اقدامات لازم به منظور بازشناسی و انطباق کالای وارده و محصولات به دست آمده در بدو ورود انجام شود نه در زمان خروج.

۲. در ماده باید به لزوم انجام کلیه تشریفات گمرکی مربوط به ترخیص کالا در این موارد ذکر شود.

۳. در تبصره نیز لازم است، کالای موضوع ورود موقت مدنظر قرارگیرد.

۴. بهتر است منظور از بازدید نیز در ماده ذکر شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۹۹- گمرک به هنگام ورود، اقدامات لازم به منظور بازشناسی و انطباق کالای موضوع ورود موقت با محصولات به دست آمده از آن را معمول می‌دارد تا امکان تسویه میسر شود. صدور مجدد محصول یا کالای موضوع واردات موقت مستلزم انجام کلیه تشریفات گمرکی مربوط به ترخیص کالا از گمرک خواهد بود. **تبصره -** گمرک در هر زمان می‌تواند از کالای موضوع ورود موقت و نحوه پردازش آن یا محصول به دست آمده بمنظور حصول اطمینان از صحت اظهارات اولیه در رابطه با واردات موقت بازدید به عمل آورد، چنانچه کالای مذکور موجود نباشد، طبق ماده ۱۱۱ رفتار خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۳- مهلت صدور محصولات به دست آمده از تاریخ صدور سند ترخیص کالای وارده یک سال می‌باشد و این مهلت در موارد استثنائی که دلایل موجه و قابل قبولی از طرف ذی‌نفع به گمرک ارائه گردد تا یک سال دیگر قابل تمدید خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در مواردی که مدت زمان (مهلت) مشخص می‌شود بهتر است از قیود کف و سقف

استفاده شود، بنابراین قید حداکثر یکسال در این ماده ضروری است.

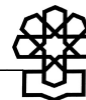
۲. در موارد تمدید مدت نیز باید قید «قبل از انقضای مهلت اولیه با تشخیص گمرک

حداکثر تا یکسال» اضافه شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۰- مهلت صدور محصولات به دست آمده از فرایند پردازش کالای ورود موقت از تاریخ صدور سند ترخیص کالای وارده حداکثر یکسال می‌باشد و این مهلت در موارد استثنائی در صورت تسلیم تقاضا به گمرک قبل از انقضای مهلت اولیه با تشخیص گمرک حداکثر تا یکسال دیگر قابل تمدید خواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۴- با صدور محصولات به دست آمده بلافاصله کلیه تضمینها و تعهدات زی ربط ابطال و تسویه خواهد شد.

در مواردی که محصولات به دست آمده به تدریج صادر می شود ابطال و تسویه برای همان میزان کالای صادر شده انجام خواهد شد.

تبصره ۱- واردکننده می تواند ظرف مهلت تعیین شده برای پردازش، کالای وارده را به همان حالت اولیه از کشور خارج و نسبت به ابطال تضمین و تسویه تعهدات خود اقدام نماید.

تبصره ۲- کالای وارده برای پردازش و همچنین ضایعات دارای ارزش تجاری چنانچه برای ورود قطعی اظهار شود، با رعایت مقررات ماده (۱۳۷) و بدون کسر استهلاك ترخیص می شود.

تبصره ۳- محصولات به دست آمده می تواند با کسب مجوز قبلی گمرک به نام اشخاصی غیر از واردکننده صادر شود. در این صورت پروانه صادراتی مربوطه برای ابطال تضمین یا تعهد کافی است.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. متن ماده را می توان با اصلاحاتی ویرایشی شفاف تر نمود و علاوه بر ابطال و

تسویه به واژه «فک» نیز اشاره کرد.

۲. حکم ارائه شده در تبصره «۳» این ماده به ادامه ماده (۱۴۱) لایحه اضافه شد و

می تواند از این ماده حذف گردد.

بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۱- پس از صدور محصولات به دست آمده بلافاصله ضمن ابطال و فسخ تضمینها و تعهدات اخذ شده با وارد کننده تسویه حساب خواهد شد. در مواردی که محصولات به دست آمده به تدریج صادر می شود فک، ابطال و تسویه برای همان میزان کالای صادر شده انجام خواهد شد.

تبصره ۱- وارد کننده می تواند ظرف مهلت تعیین شده برای پردازش، کالای وارده را به همان حالت اولیه از کشور خارج و نسبت به ابطال تضمین و تسویه تعهدات خود اقدام نماید.

تبصره ۲- کالای وارده برای پردازش و همچنین ضایعات دارای ارزش تجاری چنانچه برای ورود قطعی اظهار شود، با رعایت مقررات ماده (۹۵) این قانون و بدون کسر استهلاك ترخیص می شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۵- چنانچه کالای وارده یا محصولات به دست آمده از پردازش در مهلت مقرر حسب مورد تحویل گمرک، ترخیص قطعی، برگشت یا صادر نشود مشمول مقررات فصل هجدهم این قانون می‌باشد. چنانچه کالا پس از مهلت مقرر و قبل از اعلام جرم قاچاق برای منظورهای فوق‌الذکر تحویل گمرک گردد با اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده (۳۰۰) پذیرفته می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به جای واژه‌های « تحویل گمرک، ترخیص قطعی، برگشت یا صادر نشود» تنها می‌توان اشاره کرد که کالا به گمرک معرفی نشود.
 ۲. به جای اشاره به شماره فصل بهتر است به موضوع فصل اشاره شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۲- چنانچه کالاهای وارده یا محصولات به دست آمده از پردازش در مهلت مقرر به گمرک معرفی نشود حسب مورد مشمول مقررات فعلی قاچاق یا تخلفات گمرکی این قانون خواهد بود. چنانچه کالا پس از مهلت مقرر و قبل از اعلام جرم قاچاق به گمرک معرفی گردد در این صورت با اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده (۲۳۷) این قانون پذیرفته می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

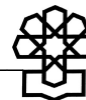
بخش چهارم - مرجوعی

ماده ۱۴۶- کالای وارده موجود در گمرک را تا هنگامی که با اجرای مقررات متروکه به فروش نرسیده می‌توان به‌عنوان اعاده به خارج به گمرک اظهار و ترخیص نمود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده ۱۵۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. در این ماده با توجه به اینکه کالاهای وارده در صورت عدم ترخیص به موقع توسط گمرک به سازمان متولی فروش فرستاده می‌شود و قید کالای موجود در گمرک در این ماده کالاهای انتقالی به سازمان متولی فروش را از شمول مرجوعی بودن خارج می‌کند، برای حفظ حقوق مردم و همچنین شمولیت ماده عبارت «موجود در گمرک» حذف شود.

۳. باید از بین دو عنوان «اعاده به خارج» و «مرجوعی» یک عنوان در تمام لایحه استفاده شود که با توجه به آنچه در گمرک طی سالیان متمادی معمول است، واژه «مرجوعی» پیشنهاد می‌شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۳- کالای وارده را تا هنگامی که با اجرای مقررات متروکه به فروش نرسیده می‌توان به عنوان مرجوعی به گمرک اظهار و ترخیص نمود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۷- برای ترخیص کالا به عنوان اعاده به خارج صاحب کالا یا نماینده قانونی او باید هزینه‌های خدمات انجام شده متعلق را پرداخت کند و در اظهارنامه تعهد کند که کالا را در مهلتی که رئیس گمرک تعیین می‌نماید از قلمرو گمرکی خارج سازد. این مهلت در صورت درخواست صاحب کالا یا نماینده قانونی او به شرط وجود علت موجه مستند به مدارک قابل تمدید است.
تبصره - مؤسسات حمل و نقل در صورت ارائه دلائل قابل قبول، می‌توانند با ارائه بارنامه، کپی سیاهه خرید و رسید انبار، تا قبل از تحویل ترخیصیه نسبت به مرجوع نمودن کالا اقدام نمایند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده ۱۵۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است و تنها عبارت (اظهارنامه ... تسلیم نماید) حذف شده و دارای ابهام خاصی نیز نمی‌باشد.
۲. تبصره این ماده ابهام دارد و بهتر است حذف شود، زیرا کالای مرجوعی به شرکت حمل و نقل ارتباطی ندارد و این حکم تالی فاسد فراوان به دنبال دارد و ممکن است کالای قاچاق با تمسک به این تبصره قابل برگشت به خارج باشد بدون اینکه مجازات‌های لازم اعمال شده باشد.
۳. با توجه به دلایلی که قبلاً عنوان گردید بهتر است به جای واژه: «اعاده به خارج» از واژه «مرجوعی» استفاده شود.
۴. به جای علت موجه مستند به مدارک نیز می‌توان از دلایل موجه مستند قابل قبول با تشخیص گمرک استفاده نمود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۴- برای ترخیص کالا به عنوان مرجوعی، صاحب کالا یا نماینده قانونی او باید هزینه‌های خدمات گمرکی انجام شده متعلقه را پرداخت و در اظهارنامه تعهد کند کالا را در مهلتی که رئیس گمرک تعیین می‌نماید از قلمرو گمرکی خارج سازد. این مهلت در صورت درخواست صاحب کالا یا نماینده قانونی او به شرط وجود دلایل موجه و مستند قابل قبول با تشخیص گمرک تمدید خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۸- هرگاه کالا در گمرک داخلی به عنوان مرجوعی اظهار شود صاحب کالا باید علاوه بر هزینه‌های گمرکی که به طور قطعی پرداخت می‌نماید تضمین لازم که میزان آن توسط گمرک ایران تعیین خواهد شد تودیع نماید. هرگاه کالای مرجوعی در گمرک مرزی موجود و در همان گمرک برای اعاده اظهار شود در صورتی که از محل ارزیابی، یکسره و زیر نظارت مستمر مأموران گمرک به انبار کشتی یا هواپیما تحویل شود یا یکسره به خط مرزی حمل و زیر نظر مأموران عبور داده شود ممکن است پس از بازرسی کامل مشخصات ظاهری بسته‌ها، برای بازرسی محتویات آن‌ها به بازرسی اجمالی اکتفا شود و در این مورد تضمین نیز دریافت نمی‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

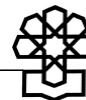
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده از لایحه مشابه ماده ۱۵۸ و ۱۶۰ آیین‌نامه است.
۲. در این ماده نیز به جای واژه «اعاده به خارج» از «مرجوعی» استفاده شود.
۳. در انتهای ماده باید موارد ظن قوی به قاچاق را استثناء کرد تا از سوءاستفاده‌های احتمالی که به عنوان بهانه‌ای متکی به قانون در اختیار اشخاص گذاشته می‌شود، پرهیز شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۵- هرگاه کالا در گمرک داخلی به عنوان مرجوعی اظهار شود صاحب کالا باید علاوه بر هزینه‌های گمرکی که به طور قطعی پرداخت می‌نماید، تضمین لازم که میزان آن توسط گمرک ایران تعیین خواهد شد تودیع نماید. هرگاه کالای مرجوعی در گمرک مرزی موجود و در همان گمرک برای اعاده اظهار شود در صورتی که از محل ارزیابی، یکسره و زیر نظارت مستمر مأموران گمرک به انبار کشتی یا هواپیما تحویل شود و یا یکسره به خط مرزی حمل و تحت نظر مأموران عبور داده شود ممکن است پس از بازرسی کامل مشخصات ظاهری بسته‌ها، برای بازرسی محتویات آنها به بازرسی اجمالی جز در موارد ظن قوی به قاچاق اکتفا شود و در این صورت نیازی به اخذ تضمین نخواهد بود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۴۹- بسته‌های کالای مرجوعی یا درب وسیله نقلیه آن که در گمرکات داخلی اظهار می‌شود پلمب شده و با پروانه که به یک نسخه اظهارنامه الصاق می‌شود در اختیار صاحب کالا گذارده می‌شود و یک نسخه از اظهارنامه مربوطه بلافاصله و مستقیماً به عنوان گمرک مرزی که کالا از آنجا خارج خواهد شد ارسال و نسخه سوم بایگانی می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده از لایحه مشابه ماده ۱۵۹ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است و مناسب می‌باشد.

۲. به جای پلمب گمرکی می‌توان از مهر گمرکی که در ذیل ماده ۱ نیز تعریف شده است استفاده نمود.

۳. قید (عنوان) در متن ماده می‌تواند حذف شود.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۶- بسته‌های کالای مرجوعی که در گمرکات داخلی اظهار می‌شود، یا درب وسیله نقلیه حامل بسته‌ها، مهر گمرکی شده و با یک نسخه پروانه الصاقی به اظهارنامه در اختیار صاحب کالا گذارده خواهد شد و یک نسخه از اظهارنامه مربوط بلافاصله و مستقیماً به گمرک مرزی که کالا از آنجا خارج خواهد شد ارسال و نسخه سوم بایگانی می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۵۰- کالای مرجوعی باید از گمرک داخلی یکسره تا گمرک مرزی حمل و تحویل، پروانه اظهارنامه نیز تسلیم شود سپس با اطلاع گمرک مرزی و تحت نظر مأمورانی که از طرف گمرک تعیین می‌شود از راه مجاز از مرز عبور و یا به کشتی یا هواپیما تحویل گردد و مأموران باید تاریخ ورود کالا را به گمرک مرز خروج و عبور کالا در دفتر مخصوص شماره‌گذاری و پلمپ شده ثبت و در ظهر پروانه و اظهارنامه نیز نوشته امضاء نمایند و امضاء آنها از طرف رئیس گمرک محل گواهی و اظهارنامه گواهی شده به صاحب کالا تسلیم شود تا جهت ابطال تضمین به گمرک داخلی مربوطه تسلیم نماید.

ماده ۱۵۴- تضمین اخذ شده برای کالای مرجوعی وقتی ابطال می‌شود که صاحب کالا نسخه تصدیق شده اظهارنامه را به گمرکی که تضمین در آنجا تودیع شده تسلیم نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

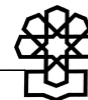
۱. مفاد ماده ۱۵۰ لایحه مشابه ماده ۱۶۰ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. به جای عبارت «از راه مجاز از مرز عبور و یا به کشتی یا هواپیما تحویل گردد»، عبارت «از مرز عبور داده و یا به کشتی یا هواپیما تحویل شود» جایگزین شود. زیرا در صورت اتلاق راه مجاز این ابهام وجود دارد که راه غیرمجاز نیز وجود دارد و اتلاق عبور از مرز کفایت می‌کند. از طرفی وقتی تصریح می‌شود که کالا تحت نظر مأموران گمرک حمل می‌شود قهراً از راه مجاز استفاده شده است.
۳. به همراه اظهارنامه گواهی شده لازم است بارنامه کشتی، هواپیما یا بارنامه مؤسسه یا متصدی حمل و نقل که کالا را بارگیری نموده نیز تسلیم شود.
۴. در انتهای این ماده مفاد مربوط به ماده ۱۵۴ لایحه با اصلاحاتی درج شود.
۵. ماده ۱۵۴ لایحه مشابه ماده ۱۶۹ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است و در آن قید بارنامه نیز باید اشاره شود تا امکان فساد محدودتر شود
بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۷- کالای مرجوعی باید از گمرک داخلی یکسره تا گمرک مرزی حمل و با ارایه پروانه و اظهارنامه مربوطه به گمرک مرزی معرفی شود. محموله با اطلاع گمرک مرزی و تحت نظر مأمورانی که از طرف گمرک تعیین می‌شود از مرز عبور داده و یا به کشتی یا هواپیما تحویل می‌شود. تاریخ ورود و خروج کالا در دفتر پلمب شده مخصوص شماره‌گذاری شده، ثبت و در ظهر پروانه و اظهارنامه نیز نوشته شده و توسط مأموران مزبور امضاء و امضاء آنها از طرف رئیس گمرک محل گواهی و اظهارنامه گواهی شده به انضمام یک نسخه از بارنامه کشتی، هواپیما یا بارنامه مؤسسه یا متصدی حمل و نقل که کالا را بارگیری نموده به صاحب کالا تسلیم می‌شود تا جهت ابطال تضمین به گمرک داخلی مربوطه تحویل نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۵۱- هرگاه در گمرک مرزی اختلافی بین مشخصات ظاهری کالا با مندرجات اظهارنامه و پروانه مشهود افتد رئیس گمرک باید از صدور اجازه و خروج کالا از کشور خودداری نموده و به اختلاف رسیدگی کرده و در صورت لزوم از گمرک صادرکننده پروانه مرجوعی چگونگی را استعلام و پس از مشخص شدن اختلاف طبق مقررات مربوط به تخلفات گمرکی عمل نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده ۱۶۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. منظور از «صدور اجازه و خروج کالا» مبهم است زیرا اجازه درخصوص خروج کالا می‌باشد.
 ۳. بهتر است بعد از پروانه موجوعی علامت (،) لحاظ شود.
 ۴. علاوه بر تخلف ممکن است موضوع شامل مقررات قاچاق نیز باشد بنابراین به‌طور کلی تخلفات و قاچاق باید مدنظر قرار گیرد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۸- هرگاه در گمرک مرزی بین مشخصات ظاهری کالا با مندرجات اظهارنامه و پروانه اختلافی مشاهده شود، رئیس گمرک باید از صدور اجازه خروج کالا از کشور خودداری نموده و به اختلاف رسیدگی کرده و در صورت لزوم نظر گمرک صادرکننده پروانه مرجوعی را استعلام و پس از مشخص شدن اختلاف طبق مقررات مربوط به تخلفات یا قاچاق گمرکی عمل نماید.

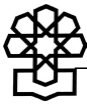
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۵۲- در موارد سوء ظن قوی و حاکی از قصد قاچاق، گمرک مرز خروج حق دارد حتی در صورتی که مشخصات ظاهری بسته‌ها با مندرجات اظهارنامه و پروانه مطابق باشد به معاینه و بازرسی کالا اقدام کند.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مفاد این ماده مشابه ماده (۱۶۵) آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی می‌باشد.
 ۲. در این ماده اثبات نیت مقدر نیست و قصد قاچاق قابل احراز نمی‌باشد و احراز فعل قاچاق نیز با مقامات صالحه است. بنابراین می‌باید به جای عبارت «سوءظن قوی و حاکی از قصد قاچاق» که دلالت بر وقوع جرم دارد به عبارت «سوءظن قوی مبنی بر قاچاق کالا» جایگزین شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۰۹- در موارد سوء ظن قوی مبنی بر قاچاق کالا، گمرک مرز خروج می‌تواند حتی علی‌رغم انطباق مشخصات ظاهری بسته‌ها با مندرجات اظهارنامه و پروانه به معاینه و بازرسی کالا اقدام کند.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۵۳- هرگاه علائم الصاقی گمرک به بسته‌ها یا وسیله نقلیه پاره شده یا شکسته یا از بین رفته باشد محتویات هر بسته از طرف گمرک مرز خروج مورد معاینه و بازرسی کامل قرار خواهد گرفت و حسب مورد طبق مقررات قاچاق یا تخلفات اقدام خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

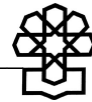
۱. در این ماده می‌باید به جای (وسیله نقلیه)، (درب وسیله نقلیه) موردنظر قرار گیرد زیرا درب وسیله نقلیه توسط گمرک مهر گمرکی می‌شود.

۱. این ماده مشابه ماده ۱۶۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است و از آن جهت دارای ابهام است که صرف شکستن علائم الصاقی گمرک نمی‌تواند مبنای اتلاق قاچاق باشد و در زمره تخلفات قرار می‌گیرد. ولی بازرسی قید شده در قسمت اخیر ماده پیشنهادی می‌تواند مشخص سازد که قاچاق صورت پذیرفته است. و ماده ۱۶۶ آیین‌نامه با کمی اصلاحات مناسب‌تر می‌باشد.

بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۱۰- هرگاه علائم الصاقی گمرک به بسته‌ها و یا درب وسیله نقلیه حامل آن‌ها پاره شده یا مهر گمرکی آنها شکسته یا از بین رفته باشد طبق مقررات قسمت مربوط به تخلفات این قانون عمل خواهد شد و علاوه بر آن محتویات هر بسته که فاقد مهر گمرکی است از طرف گمرک مرز خروج مورد معاینه و بازرسی قرار خواهد گرفت. در صورت وجود ظن قاچاق در طی مواردی بازرسی مطابق رویه ذکر شده در بخش قاچاق این قانون رفتار خواهد شد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۵۵- هرگاه صاحب کالای مرجوعی تا یک ماه پس از پایان مهلت داده شده نسخه تصدیق شده اظهارنامه را به گمرک صادرکننده پروانه مرجوعی برای ابطال تضمین تحویل ننماید گمرک مزبور مراتب را از گمرک مرز خروج استعلام و اگر معلوم شود کالای مرجوعی مزبور تسلیم نشده حسب مورد نسبت به وصول تضمین و یا اجرای مقررات قاچاق اقدام خواهد نمود.

تبصره - هرگاه کالای مرجوعی بعد از مهلت تعیین شده و قبل از منظور نمودن تضمین به درآمد یا اعلام جرم قاچاق به گمرک خروجی تسلیم شده باشد این تخلف صاحب کالا مستلزم پرداخت جریمه انتظامی موضوع ماده (۳۰۰) خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده ۱۷۰ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. در مورد این ماده از لایحه، تضمین اخذشده امکان دارد به صورت تعهد یا ضمانت‌نامه بانکی و ... باشد و تنها وصول تضمین کفایت نمی‌کند بلکه الزام به تعهدات باید مورد تعقیب قانونی باشد که در انتهای متن ماده ۱۷۰ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی آمده است.
 ۳. در این ماده مدت زمان ۳ ماهه به ۱ ماه تقلیل یافته است که این فرصت کافی نمی‌باشد و باید فرصت بیشتری داده شود و نیز به جای «منظور نمودن تضمین عبارت «وصول تضمین» کفایت می‌کند.
 ۴. تنها در صورتی باید به موضوع تبصره یعنی کفایت اخذ جریمه اشاره شود که دلایل موجهی برای تأخیر ارائه گردد و کالا با مشخصات اظهارنامه تطابق داشته باشد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۱۱- هرگاه صاحب کالای مرجوعی تا سه ماه پس از پایان مهلت داده شده نسخه تصدیق شده اظهارنامه را به گمرک صادرکننده پروانه مرجوعی برای ابطال تضمین تحویل ننماید گمرک مزبور مراتب را از گمرک مرز خروج استعلام و اگر معلوم شود کالای مرجوعی به گمرک مزبور تسلیم نشده حسب مورد نسبت به وصول تضمین اقدام و یا مطابق مقررات قاچاق گمرکی عمل خواهد شد.

تبصره - هرگاه کالای مرجوعی بعد از مهلت تعیین شده و قبل از وصول تضمین یا اعلام جرم قاچاق به گمرک خروجی تسلیم شده باشد و دلایل موجهی برای تأخیر ارائه گردد، در صورت تطبیق کالا با مشخصات اظهارنامه به اخذ جریمه موضوع ماده (۲۳۷) این قانون بسنده می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۵۶- ترانزیت خارجی رویه گمرکی است که براساس آن کالائی به منظور عبور از قلمرو گمرکی از یک گمرک مجاز وارد و از گمرک دیگری تحت نظارت گمرک خارج شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مدلول این ماده در ماده ۱۷۲ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی موردنظر قرار گرفته است.

۲. متن ماده مناسب است تنها با توجه به اینکه کلیه تعاریف لایحه در ذیل ماده ۱ (قسمت تعاریف) متمرکز شده است، پیشنهاد می‌شود که این ماده نیز به‌عنوان تعریف به آن قسمت منتقل شود.

بنابراین متن این ماده به صورت ذیل پیشنهاد می‌شود:

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ذیل ماده ۱-

۳۱. ترانزیت خارجی: رویه‌ای است که براساس آن کالائی به منظور عبور از قلمرو گمرکی از یک گمرک مجاز وارد و از گمرک دیگری تحت نظارت گمرک خارج شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

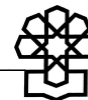
ماده ۱۵۷- تجدید بسته‌بندی، درجه‌بندی و عملیات برای تسهیل حمل کالای ترانزیتی با نظارت و طبق شرایط مقرر گمرک، مجاز می‌باشد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده در قسمت تعاریف لایحه آمده است در صورتی که تعریف نمی‌باشد و به ارائه یک حکم پرداخته است.

۲. ترتیب مواد در این قسمت نامنظم است و مواد ۱۵۷ و ۱۵۸ لایحه به مواردی استثنای درخصوص دست خوردگی کالا بازمی‌گردد و باید به بعد از ماده ۱۶۸ لایحه که به همان موضوع اشاره دارد منتقل شود.

۳. به جای عبارت « مجاز می باشد » می توان عبارت « امکان پذیر است » را جایگزین نمود.

۴. این ماده مربوط به قسمت ترانزیت خارجی است و بهتر است به جای ترانزیت به صورت عام ترانزیت خارجی مدنظر قرار گیرد.

۵. اقدامات ذکر شده در این ماده باید با کسب موافقت گمرک انجام شود و لازم است به این قید اشاره شود.

بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش ها

ماده ۱۱۸ - تجدید بسته بندی، درجه بندی و عملیات برای تسهیل حمل کالای ترانزیتی پس از کسب موافقت گمرک با نظارت و طبق شرایط مقرر گمرک، امکان پذیر است.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۵۸ - کالای ترانزیتی را می توان در مسیر ترانزیت با اخذ مجوز و تحت نظارت نزدیک ترین گمرک از وسیله نقلیه به وسیله نقلیه دیگر منتقل نمود در این موارد پلمپ مجدد و تنظیم صورتمجلسی که به امضاء نمایندگان گمرک، ترانزیت کننده یا حامل می رسد ضروری است، همچنین در مواردی که وسیله نقلیه حامل کالای ترانزیتی به علت نقص فنی یا سانحه متوقف می شود، ترانزیت کننده یا حامل باید مراتب را به نزدیک ترین گمرک اطلاع دهد تا گمرک محموله را تا رفع مشکل وسیله و یا بارگیری کالا در وسیله قابل پلمپ دیگر تحت نظارت قرار دهد. در این موارد نیز تنظیم صورتمجلس و اعلام مراتب به گمرکات مبدأ و خروجی ضروری می باشد.

توضیحات مرکز پژوهش ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده ۲ قسمت دارد، در قسمت اول یک حکم کلی در خصوص تغییر وسیله نقلیه پرداخته و در قسمت دوم به مواردی که نقص فنی و یا سانحه وجود دارد اشاره می شود و دلیل وجود قسمت اول شفاف نمی باشد زیرا تعویض وسیله نقلیه تنها باید به واسطه همان دلایل قسمت دوم شامل نقص فنی یا سانحه باشد و تعویض بی دلیل وسیله نقلیه با تالی فاسدهایی همراه است. بنابراین می توان از ابتدای لایحه عبارت (کالای ترانزیتی را می توان یا حامل می رسد ضروری است) را حذف کرد.
۲. از نظر حقوقی نیز یا باید قسمت اول ماده بیاید و یا قسمت دوم آن می تواند به صورت پیشنهاد اصلاحی ذیل اشاره شود و در قسمت دوم عبارت (نیز) حذف شود.

۳. ذکر این ماده در اینجا صحیح نمی باشد و باید به قسمت مربوط به سانحه و نقص و اشکال در بار منتقل شود.

۴. در انتهای ماده می توان تصریح کرد که اعلام مراتب به منظور چه امری می باشد. بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۱۷- در مواردی که وسیله نقلیه حامل کالای ترانزیت خارجی به علت نقص فنی یا سانحه متوقف شود، ترانزیت کننده یا حامل باید مراتب را به نزدیک‌ترین گمرک اطلاع دهد تا گمرک محموله را تا رفع مشکل وسیله و یا بارگیری کالا در وسیله قابل پلمب دیگر تحت نظارت قرار دهد. در این موارد تنظیم صورت مجلس و اعلام مراتب به گمرکات مبدأ و خروجی به منظور ثبت در دفاتر ورود و خروج و درج توضیح در فهرست‌های مربوطه الزامی است.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۵۹- ترانزیت کننده باید اظهارنامه به گمرک تسلیم و متعهد گردد که کالا را در مهلتی که متناسب با بعد مسافت، نوع وسیله، فصول سال تعیین می‌شود از طریق گمرک خروجی مشخص شده در پروانه ترانزیت، خارج نماید. تمدید مهلت پروانه یا تغییر گمرک خروجی با موافقت گمرک مبدأ یا گمرک ایران و با اعلام مراتب به گمرکات ذی ربط امکانپذیر است. تبصره - مسیرهای ترانزیتی کشور توسط سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور و زمان توسط سازمان مذکور با هماهنگی گمرک تعیین می‌گردد.

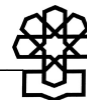
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در این ماده باید مشخص شود که کدام گمرک اظهارنامه را می‌پذیرد، یعنی گمرک مبدأ ترانزیت یا مقصد، که از این لحاظ ضرورت دارد قید «مبدأ» ذکر و به این موضوع تصریح شود.

۲. واژه ترانزیت‌کننده نیز محل ابهام است زیرا ترانزیت یک رویه است. بنابراین برای بقیه رویه‌ها نیز می‌توان چنین قیدی را استفاده کرد. بهتر است به جای «ترانزیت‌کننده» به عبارت «صاحب کالا یا نماینده قانونی و یا مسئول مستقیم وسیله نقلیه» اشاره کرد.

۳. از نظر حقوقی تبصره این ماده محل اشکال است و این مورد جزو وظایف سازمان

حمل و نقل نمی باشد و می باید توسط خود گمرک مشخص شود. این تبصره موجب می شود سازمان حمل و نقل در اموری که قانوناً به عهده گمرک است ورود کند.

۴. ماده ۱۵۹ لایحه می تواند به عنوان اولین ماده این بخش ذکر شود.

۵. از نظر حقوقی موکول کردن تمدید به موافقت یکی از دو مرجع قید شده در لایحه صحیح نمی باشد و بهتر است این امر با موافقت گمرک مبدأ و هماهنگی گمرک ایران صورت پذیرد.

بنابراین می توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۱۲- صاحب کالا یا نماینده قانونی او یا مسئول مستقیم وسیله نقلیه حامل کالای ترانزیتی باید اظهارنامه را به گمرک مبدأ تسلیم و متعهد گردد که کالا را در مهلتی که متناسب با بعد مسافت، نوع وسیله و فصول سال تعیین می شود از طریق گمرک خروجی مشخص شده در پروانه ترانزیت، خارج نماید. تمدید مهلت پروانه یا تغییر گمرک خروجی موکول به موافقت گمرک مبدأ و هماهنگی با گمرک ایران و اعلام مراتب به گمرکات ذریع است.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۰- کالای ترانزیتی پس از انجام کنترل‌های گمرکی و تودیع تضمین در گمرک ورودی، پلمب می گردد و در صورتی که وسیله نقلیه قابل پلمب شدن باشد به پلمب وسیله نقلیه اکتفا می شود. در صورتی که کانتینر یا وسیله نقلیه حامل کالای ترانزیتی به هنگام ورود دارای پلمب مطمئن و سالم باشد گمرک می تواند به کنترل پلمب بسنده نماید.

در موارد ظن قوی به وجود تخلف، گمرک می تواند علاوه بر کنترل، پلمب محمولات را با اسناد و اظهارنامه تطبیق نماید.

تبصره - در صورت نبودن وسایل نقلیه مناسب یا عدم امکان پلمب، گمرک می تواند با اعمال روش‌های کنترلی مناسب اجازه ترانزیت را بدهد.

ماده ۱۶۲- صدور پروانه ترانزیت خارجی منوط به تودیع تضمین که میزان آن توسط گمرک ایران تعیین خواهد شد، می باشد.

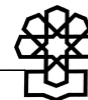
تبصره - در مواردی که کالای ترانزیتی به وسیله پست دولتی یا راه آهن جمهوری اسلامی ایران حمل می شود و همچنین کالای غیرتجاری همراه مسافران عبوری، به جای تضمین با اخذ تعهد اقدام به صدور پروانه ترانزیت می شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این مواد توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. به این موضوع در ماده ۱۸۰ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
۲. کنترل و نظارت‌های گمرکی کفایت نمی‌کند و کالا باید پس از انجام تشریفات گمرکی به مهر گمرکی ممهور شود.
۳. از آنجاکه کنترل محمولات با اسناد و اظهارنامه در مورد بسته‌ها و کالاهای اجزا تشریفات گمرکی جاری است، بنابراین نیازی به ذکر در موارد ظن قوی نمی‌باشد و در موارد عادی نیز این عملیات می‌تواند انجام شود.
۴. کالا قابل مهر گمرکی شدن نمی‌باشد و به‌علاوه چون در ترانزیت سلامت و آکبندبودن کالاها مدنظر است، در ابتدای ماده باید بسته‌های کالای ترانزیتی مدنظر قرار گیرد.
۵. در متن ماده علاوه بر وسیله نقلیه اگر کانتینر نیز قابلیت الصاق مهر گمرکی را داشته باشد باید به الصاق مهر گمرکی به آن اکتفا نمود.
۶. در مواردی که می‌خواهیم به کنترل مهر گمرکی اولیه بسنده کنیم حتماً باید ادارات گمرک مبدأ و مقصد با آن مهر گمرکی آشنایی داشته باشند.
۷. اصولاً برای ترانزیت کالا وسیله نقلیه باید مناسب باشد و قانون نباید شرایط امور خلاف را فراهم کند، بنابراین وسیله نقلیه نامناسب برای ترانزیت صلاحیت ترانزیت را ندارد و توجه به کنوانسیون‌های تجاری در این خصوص مهم و ضروری است.
۸. هر چه زمینه‌های غیر رسمی کمتر شود، سوءاستفاده کمتر می‌شود، البته امکان دارد امکان الصاق مهر گمرکی به کالا وجود نداشته باشد مثلاً کالاهای فله را نمی‌توان مهر گمرکی کرد، بنابراین به جای تبصره ماده ۱۶۰ می‌توان به مصادیق اشاره کرد تا موارد استثنا به‌صورت کلی نباشد.
۹. ماده ۱۶۲ لایحه نیز می‌تواند در ادامه ماده ۱۶۰ لایحه اضافه شود.
۱۰. جهت جلوگیری از به‌وجود آمدن مشکلاتی برای حامل کالا و جلوگیری از برخورد سلیقه‌ای باید سقف حداکثری میزان تضمین مشخص گردد. بنابراین می‌توان در انتهای ماده ۱۶۰ لایحه عبارت زیر را اضافه نمود: «میزان تضمین توسط گمرک ایران تعیین خواهد شد که حداکثر تا سه برابر ارزش کالا به علاوه حقوق ورودی می‌باشد».
۱۱. تبصره ماده ۱۶۲ لایحه نیز به عنوان تبصره ذیل ماده ۱۶۰ لایحه بیاید.

۱۲. در تبصره این ماده اشاره شده است که برای کالای غیرتجاری همراه مسافران عبوری نیز پروانه ترانزیت صادر می‌شود در صورتی که اگر تشخیص داده شود کالا غیرتجاری است دیگر کار به صدور پروانه ترانزیت نمی‌رسد، زیرا در همان گمرک ورودی با معافیت و یا صدور پته، کالا ترخیص می‌شود بنابراین تصور می‌شود که باید قید کالای تجاری همراه مسافر را از متن تبصره حذف نمود. بنابراین می‌توان متن این مواد را پس از ادغام به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۱۴- بسته‌های کالای ترانزیتی پس از انجام تشریفات گمرکی و تودیع تضمین در گمرک ورودی، مهر گمرکی می‌گردد و در صورتی که محفظه (کانتینر) یا وسیله نقلیه حامل کالای ترانزیتی قابل مهر باشد به مهر کانتینر یا وسیله نقلیه اکتفا می‌شود مگر اینکه به هنگام ورود دارای مهر گمرکی مطمئن و سالم باشد که رسماً معرفی گردیده و ادارات گمرک مبدأ و مقصد با آن آشنایی داشته باشند که در این صورت گمرک می‌تواند به کنترل مهر گمرکی بسنده نماید. میزان تضمین توسط گمرک ایران تعیین خواهد شد که حداکثر تا سه برابر ارزش کالا به علاوه حقوق ورودی می‌باشد.

تبصره ۱- در مورد کالای فله که امکان الصاق مهر گمرکی کالا میسر نمی‌باشد، گمرک با اعمال روش‌های نظارتی مناسب اجازه ترانزیت را خواهد داد.

تبصره ۲- برای کالای ترانزیتی که به وسیله پست دولتی یا راه آهن جمهوری اسلامی ایران حمل می‌شود به جای تضمین، تعهد مناسب اخذ و پروانه ترانزیت صادر می‌شود.

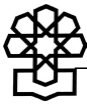
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۱- هرگاه در گمرک ورودی در کالای ترانزیتی نسبت به اظهارنامه کسری مشاهده شود صورتمجلس تنظیم و اظهارنامه و پروانه ترانزیتی بر آن اساس اصلاح و کالا عبور داده می‌شود. کالای اضافی از همان نوع مازاد بر ۵ درصد (۵٪) و کالای اضافی غیر هم نوع مشمول تبصره (۱) ماده (۲۹۸) خواهد بود. در این صورت با رعایت مقررات مربوطه اجازه اصلاح اسناد و عبور کالا داده خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در این ماده برای کالای اضافی هم نوع سقف ۵ درصدی مشخص شده که حاشیه امنیت متخلفان را بالا می‌برد. بنابراین این سقف باید حداکثر تا ۱ درصد در نظر گرفته شود.
۲. نوع برخورد با کالای هم نوع و غیرهم نوع در این ماده یکسان در نظر گرفته شده است در حالی که باید متفاوت باشد امکان عدم اظهار کالای هم نوع و یا کم اظهاری در این خصوص با عدم اظهار کالایی دیگر که حتی امکان دارد متنوع باشد، بسیار

متفاوت است و مستلزم ارائه احکامی جداگانه در این خصوص می‌باشند.

۳. در قسمت اخیر این ماده به جای «اصلاح اسناد»، «اصلاح اظهارنامه» درج شود. زیرا اظهارنامه قابل اصلاح است و اگر نه اصلاحات احتمالی ضروری سایر اسناد مثل بارنامه، فاکتور و به‌طور کلی اسناد حمل و خرید به موضوع این ماده ارتباطی ندارد. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

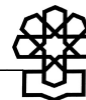
ماده ۱۱۳- هرگاه گمرک ورودی در مقدار کالای ترانزیتی نسبت به اظهارنامه کسری مشاهده نماید، صورتمجلس تنظیم و اظهارنامه و پروانه ترانزیتی بر آن اساس اصلاح و کالا عبور داده می‌شود. در صورتی که در گمرک مبدأ در نتیجه ارزیابی کالا نسبت به اظهار مؤسسه حمل، کالای اضافی هم‌نوع مازاد بر یک درصد (۱٪) یا کالای اضافی غیر هم‌نوع مشاهده شود مشمول تبصره ماده (۲۳۶) این قانون خواهد بود. در مورد کالای اضافی هم‌نوع مازاد بر یک درصد (۱٪) با رعایت مقررات مربوطه اجازه اصلاح اظهارنامه و عبور کالا داده می‌شود و کالای اضافی غیر هم‌نوع مشمول قاچاق کالا بوده و مراتب در صورتمجلس تنظیمی قید می‌گردد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۳- مسافران تبعه خارج که با داشتن گذرنامه و روادید به طور ترانزیت از ایران عبور می‌نمایند در صورتی که دارای اسلحه مورد نیاز شخصی باشند گمرک می‌تواند جهت اسلحه مزبور اجازه ترانزیت با رعایت مقررات این بخش صادر نماید مشروط بر این‌که اسلحه در موقع ورود بسته‌بندی و پلمب شده و مراتب در گذرنامه دارنده آن قید شود و به همان وضع به گمرک مرز خروج ارائه و پس از رسیدگی و برداشتن پلمب اجازه خروج از کشور داده شود. در این قبیل موارد گمرک مرز ورود موظف است به صاحب اسلحه اعلام کند که حق استفاده از اسلحه در داخل کشور را مطلقاً ندارد و مراتب را به گمرک خروجی اعلام و گمرک مرز خروج نیز باید خروج اسلحه را به گمرک مرز ورود اطلاع دهد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

- در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. به این موضوع در تبصره (۲) ماده ۱۷۴ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی اشاره شده است.
 ۲. این ماده مناسب است و می‌تواند به همان صورت درج شود.
 ۳. بهتر است به جای پلمب از مهر گمرکی استفاده شود که در قسمت تعاریف نیز تعریف شده است.
 ۴. این ماده مربوط به مبحث مسافران است و باید به انتهای مواد این بخش منتقل شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۲۶- مسافران تبعه خارج که با داشتن گذرنامه و رواید به طور ترانزیت از ایران عبور می‌نمایند در صورتی که دارای اسلحه مورد نیاز شخصی باشند گمرک می‌تواند جهت اسلحه مزبور اجازه ترانزیت با رعایت مقررات این بخش صادر نماید مشروط بر این که اسلحه در موقع ورود بسته‌بندی و مهر گمرکی شده و مراتب در گذرنامه دارنده آن قید شود و به همان وضع به گمرک مرز خروج ارائه و پس از رسیدگی و برداشتن پلمب اجازه خروج از کشور داده شود. در این قبیل موارد گمرک مرز ورود موظف است به صاحب اسلحه اعلام کند که حق استفاده از اسلحه در داخل کشور را مطلقاً ندارد و مراتب را به گمرک خروجی اعلام و گمرک مرز خروج نیز باید خروج اسلحه را به گمرک مرز ورود اطلاع دهد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۴- مدارک لازم برای الصاق به اظهارنامه ترانزیت خارجی به شرح زیر می‌باشد:

الف - تصویر سپاهاه خرید.

ب - تصویر صورت عدلبندی.

ج - بارنامه و راهنماه یا تصویر تصدیق شده آنها توسط مؤسسه حمل و نقل یا مانیفست لنج.

د - حواله تحویل (ترخیصیه) به استثنای کالاهای حمل شده توسط لنج.

هـ - گواهی‌های مستند به قانون حسب مورد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

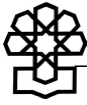
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده جزو موارد بخشنامه‌ای است و نیازی به ذکر این‌گونه موارد در قانون نمی‌باشد.

۲. این موارد و مدارک می‌تواند با تشخیص گمرک کم یا زیاد شود و در مواقعی که نیاز به مدارک بیشتری می‌باشد، افراد با توجه به قانون شدن آن می‌توانند از ارائه مدارک بیشتر به گمرک خودداری نمایند و اصلاح و تکمیل این موارد نیز در صورت نیاز مستلزم اصلاح ماده‌ای از قانون امور گمرکی می‌شود بنابراین مدارک موردنیاز بخشنامه‌ای بوده و شأن یک ماده قانونی را ندارد.
بنابراین پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۵- پروانه ترانزیت خارجی پس از انجام تشریفات مقرر به ترانزیت کننده تسلیم می‌گردد تا به موجب آن کالای خود را تحویل گرفته و حمل نماید. پروانه ترانزیت باید در طول مسیر ترانزیت همراه کالا باشد. یک نسخه از اظهارنامه ترانزیت از طرف گمرک مبدأ مستقیماً به گمرک خروجی ارسال می‌گردد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

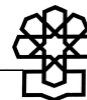
۱. این ماده مشابه ماده ۱۸۳ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. این ماده مناسب است و می‌تواند به همان صورت لحاظ شود.
۳. به جای ترانزیت کننده باید به صاحب کالا یا نماینده قانونی او و یا مسئول مستقیم وسیله نقلیه حامل کالای ترانزیتی اشاره نمود.
۴. این ماده در مورد کالای ترانزیت خارجی است بنابراین بهتر است در انتهای ماده به جای ترانزیت به صورت عام به ترانزیت خارجی اشاره شود. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۱۵- پروانه ترانزیت خارجی پس از انجام تشریفات مقرر به صاحب کالا یا نماینده قانونی او و یا مسئول مستقیم وسیله نقلیه حامل کالای ترانزیتی تسلیم می‌گردد تا به موجب آن کالای خود را تحویل گرفته و حمل نماید. پروانه ترانزیت باید در طول مسیر ترانزیت همراه کالا باشد. یک نسخه از اظهارنامه ترانزیت خارجی از طرف گمرک مبدأ مستقیماً به گمرک خروجی ارسال می‌گردد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۶- در مواردی که کالای ترانزیت خارجی موضوع یک پروانه با بیش از یک وسیله حمل می‌گردد گمرک مبدأ مشخصات محموله، وسیله حمل، شماره پروانه ترانزیت و شماره پلمب الصاقی را در فرم پته عبور قید و گواهی نموده و تحویل ترانزیت کننده می‌نماید در این موارد اصل پروانه همراه آخرین وسیله نقلیه ارسال و به گمرک خروجی تسلیم خواهد شد. خروج هر وسیله نقلیه از مرز در صورت مطابقت، بلا مانع است. در هر حال تسویه تضمین یا تعهد موکول به ارائه اصل پروانه و تأیید خروج یا تحویل تمام محموله ترانزیتی به گمرک خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. با توجه به این ماده هر کامیون یک پروانه دارد و براساس قواعد بین‌المللی یک کارنه تیر را برای دو کامیون صادر نمی‌کنند ولی این ماده می‌خواهد اجازه دهد تا برای ۲۰ کامیون یک پروانه صادر شود و به دلیل اینکه نمی‌توان از پروانه کپی تهیه کرد برای دیگر کامیون‌ها پته عبور صادر می‌کنند.
 ۲. در مورد ترانزیت خارجی این مشکل وجود دارد که کشور مقابل از ما پروانه می‌خواهد. زیرا هر کامیون یک کارنه تیر و یک جواز مستقل دارد و دیگر «پته عبور» که یک دستور یا حکم اداری است کاربرد برون‌مرزی ندارد.
 ۳. پته عبور همان‌طور که در ماده ۳۹۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی به آن اشاره شده است، برای کالاهایی تعریف شده که تشریفات گمرکی آن انجام شده است.
 ۴. در خارج از کشور برخورد با ترانزیت خارجی به این شکل که در بند ۳ آمده است با اسنادی مانند «پته عبور» معمول و پذیرفتنی نیست.
 ۵. در حالت فعلی نیز بسیاری کالاها از طریق ترانزیت قاچاق می‌شود و با این حالت امکان سوءاستفاده و فساد بیش‌تر می‌شود و نباید زمینه‌ای ایجاد شود که خطرپذیری قاچاق از این طریق تقلیل یابد.
- بنابراین پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

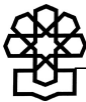
پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۷- کالای ترانزیت را می‌توان با موافقت گمرک ایران به گمرکات مسیر ترانزیت تحویل و برای سایر منظوره‌های ماده (۱۲۶) اظهار و طبق مقررات مربوطه ترخیص نموده، مشروط بر آن‌که در کالا دخل و تصرفی نشده باشد. در این موارد پروانه ترانزیتی توسط گمرک مسیر ابطال و مراتب به گمرکات مبدأ و مقصد اعلام خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده از لایحه مشابه ماده ۱۸۹ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. ماده قانونی فعلی کامل‌تر است زیرا بعد از خروج در صورت احراز شرایط، فرقی ندارد که در گمرکات مسیر این اتفاق بیافتد یا سایر گمرکات بلکه همه را شامل می‌شود و می‌تواند این عملیات نهایی در گمرک مبدأ شروع ترانزیت اتفاق بیافتد و به گمرک نیز برگردد و الزامی به تحویل کالا به گمرکات در مسیر ترانزیت نمی‌باشد.
۳. درخصوص این کالاها باید کلیه شرایط و مقررات عمومی صادرات و واردات موردنظر قرار گیرد.
۴. پیشنهاد می‌شود ماده ۱۸۹ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی جایگزین این ماده از لایحه شود. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

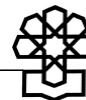
ماده ۱۱۶- پس از خروج کالا از گمرک تحت عنوان ترانزیت خارجی صاحب کالا می‌تواند به شرط اینکه دخل و تصرفی در کالا نشده باشد آنرا برای ورود قطعی، ورود موقت، ورود موقت برای پردازش، مرجوعی و ترانزیت داخلی به کشور اظهار کند. قبول این درخواست موقوف به موافقت گمرک ایران و رعایت کلیه شرایط و مقررات عمومی صادرات و واردات می‌باشد.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۸- چنانچه در مسیر و مرز خروج پلمب کانتینر یا وسیله نقلیه دست نخورده باشد، بازرسی محتویات ضرورتی ندارد مگر در موارد ظن قوی به وجود تخلف که در این صورت گمرک موضوع را بررسی و در صورتی که مغایرتی نباشد نتیجه و شماره پلمب‌های قبلی و جدید را در صورت مجلس تنظیمی ذکر و به وسیله نقلیه اجازه ادامه سیر داده می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

- در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:
۱. این ماده از لایحه مشابه ماده ۱۸۵ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. در این ماده عبارت «در این صورت گمرک موضوع را بررسی و در صورتی که» با جمله «در این صورت گمرک پس از بررسی محتویات کانتینر یا وسیله‌نقلیه، در صورتی که» جایگزین شود.
 ۳. به جای عبارت «ظن قوی به وجود تخلف»، عبارت «ظن قوی به تخلف» جایگزین شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۱۹- چنانچه در مسیر ترانزیت و تا حصول به اداره گمرک مرز خروج، مهر گمرکی محفظه (کانتینر) یا وسیله نقلیه دست نخورده باشد، ممکن است از بازرسی محتویات جز در موارد ظن قوی به تخلف صرفنظر شود، و هرگاه بازرسی بسته‌ها ضرورت داشته باشد، پس از این عمل اگر مغایرتی مشاهده نشود، مراتب با ذکر شماره و نوع مهرهای قبلی و جدید در صورت‌مجلسی که به همین منظور تنظیم می‌شود منعکس و اجازه ادامه مسیر صادر می‌شود.

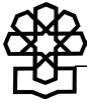
متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۶۹- در موارد استثنایی که ظن قوی به وجود تخلف برای گمرک یا نیروی انتظامی وجود دارد و بر اثر کنترل‌های گمرکی در مسیر ترانزیت، اختلافی بین محموله و پروانه ترانزیت کشف شود، در مورد کالای اضافی طبق ماده (۱۶۱) و در مورد کالای کسری و مغایر حسب مورد طبق مواد (۱۷۲) و (۱۷۵) عمل خواهد شد و برای ابطال تضمین یا تعهد وفق ماده (۱۷۱) اقدام می‌شود. در هر صورت انجام بازرسی توسط نیروی انتظامی مستلزم آن است که مراتب بلافاصله به نزدیک‌ترین گمرک اعلام و با حضور نماینده گمرک انجام شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در این ماده باید «ظن قوی به وجود تخلف» به «ظن قوی به تخلف» تغییر یابد.
 ۲. در این ماده حکم مشخصی ارائه نشده و تنها به چهار ماده دیگر اشاره شده است. این امر نه تنها احکام قانونی را شفاف نمی‌سازد بلکه باعث ابهام مواد و سخت‌شدن قانون برای مخاطبان آن می‌شود.
 ۳. در این ماده با توجه به اینکه مواردی حاکی از تداخل وظایف نیروی انتظامی با گمرک وجود دارد، باید تصریح شود که نیروی انتظامی اجازه شکستن مهر گمرکی را ندارد.
 ۴. دخالت نیروی انتظامی باعث رکود ترانزیت و لوٹ شدن مسئولیت می‌شود به هر حال اگر نیروی انتظامی مهر گمرکی سالم را بشکند که اختلال در کار گمرک است و اگر مهر گمرکی دست خورده باشد نیز باید به کالا یا وسیله حمل مهر مخصوص نیروی انتظامی الصاق و صورت‌مجلس کرده و به گمرک تحویل دهد.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۲۰- در موارد ظن قوی به تخلف، نیروی انتظامی موظف است وسیله نقلیه را به نزدیک‌ترین گمرک مسیر ترانزیت هدایت، تا وسیله و محموله آن توسط مأمورین گمرک بازرسی و در صورت کشف تخلف، مراتب توسط مأمورین گمرک و نیروی انتظامی صورت‌مجلس شده و حسب مورد نسبت به تخلف یا قاچاق اعلام وضعیت و رسیدگی شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۷۰- گمرک خروجی موظف است مندرجات پروانه و وضع پلمب و مشخصات ظاهری را تطبیق نموده و پس از حصول اطمینان از مطابقت کامل، اجازه تخلیه یا خروج کالا را تحت نظارت مأمورین گمرک صادر نماید.

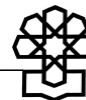
توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در این ماده مشخص نشده که مندرجات پروانه و ... را با مشخصات ظاهری چه چیزی تطبیق دهد و بهتر است به «محفظه (کانتینر) یا وسیله نقلیه» اشاره شود.
۲. به پاراگراف دوم این ماده در ماده قبلی اشاره شده است.
۳. با توجه به لزوم توجه به قید زمانی هزینه انبارداری در این موارد می‌توان مطابق ماده ۱۸۷ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی این موضوع را به ادامه این ماده اضافه کرد. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۲۱- گمرک خروجی موظف است مندرجات پروانه و وضعیت مهر گمرکی و مشخصات ظاهری محفظه (کانتینر) یا وسیله نقلیه را بازمینی و بررسی نموده و پس از حصول اطمینان از مطابقت کامل، حسب مورد اجازه تخلیه یا خروج کالا را تحت نظارت مأمورین گمرک صادر نماید. در صورت تخلیه کالا در اماکن گمرکی، هزینه انبارداری کالای صادراتی از روز ششم تخلیه دریافت می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۷۱- پس از تحویل کالا به گمرک مقصد و یا خروج محموله از کشور، مراتب به گمرک ورودی اعلام و اظهارنامه گواهی شده توسط رئیس گمرک مربوطه، به اظهارکننده یا نماینده وی تسلیم می‌شود تا جهت ابطال تعهدات یا تضمینات به گمرک ورودی تسلیم نماید. پروانه ترانزیت که خروج کالا در ظهر آن گواهی شده، در گمرک خروجی بایگانی می‌شود، علاوه بر آن به محض تحویل یا خروج کالا مراتب در دفتر مخصوص شماره‌گذاری و پلمب شده ثبت و وصول کالا به گمرک ورودی اعلام می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده مشابه ماده ۱۸۶ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. از نظر ویرایش این ماده باید اصلاح شود زیرا جمله اخیر ماده (علاوه بر آنتا وصول کالا) در اصل مرحله اول انجام کار است و باید در ابتدای ماده بیاید.
 ۳. در این ماده ۲ بار عبارت (گمرک ورودی اعلام می‌شود) تکرار شده است که با اصلاح ویرایشی، این ابهام مرتفع می‌شود.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۲۲- پس از تحویل کالا به گمرک مقصد و یا خروج محموله از کشور مراتب در دفتر مخصوص شماره‌گذاری و مهر شده، ثبت و وصول کالا به گمرک ورودی اعلام و اظهارنامه گواهی شده توسط رئیس گمرک مربوطه به اظهارکننده یا نماینده وی تسلیم می‌شود تا جهت ابطال تعهدات یا تضمین‌های اخذ شده به گمرک ورودی تسلیم نماید. پروانه ترانزیت که خروج کالا در ظهر آن گواهی شده، در گمرک خروجی بایگانی می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۷۲- هرگاه در موقع رسیدگی به کالای ترانزیت در گمرک خروجی مشاهده شود که پلمب از بین رفته، گمرک با حضور نماینده شرکت حمل (و یا راننده) محتویات بسته‌ها را رسیدگی و با پروانه ترانزیت تطبیق می‌نماید، در صورتی که اختلافی مشاهده نشد اجازه خروج داده و نسبت به ابطال تضمین یا تعهد اقدام خواهد شد.

هرگاه پلمب عمداً شکسته شود و در محتویات، دخل و تصرف شده باشد در این صورت طبق مقررات قاچاق رفتار می‌شود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده از لایحه مشابه ماده ۱۸۸ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
 ۲. این ماده جزء مواد ترانزیت خارجی است و باید به جای اشاره به ترانزیت به صورت عام به ترانزیت خارجی اشاره شود.
 ۳. به جای عبارت «نماینده شرکت حمل یا راننده» می‌توان عبارت «با حضور مسئول مستقیم وسیله نقلیه و اگر صاحب کالا در محل حاضر باشد با حضور او و مسئول مستقیم وسیله نقلیه کالا محتویات» را جایگزین نمود.
 ۴. حصول و تشخیص عمدی بودن شکستگی میسر نمی‌باشد و تنها باید به مواردی اشاره شود که اختلافی در تطبیق کالا با پروانه مشاهده نشده است.
- بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۲۳- هرگاه در موقع رسیدگی به کالای ترانزیت خارجی در گمرک خروجی مشاهده شود که مهر گمرکی از بین رفته و عمدی بودن آن بین رفتن آن محرز نباشد گمرک با حضور مسئول مستقیم وسیله نقلیه و اگر صاحب کالا در محل حاضر باشد با حضور او و مسئول مستقیم وسیله نقلیه محتویات بسته‌ها را رسیدگی و با پروانه ترانزیت تطبیق می‌نماید، در صورتی که اختلافی مشاهده نشد اجازه خروج داده و نسبت به ابطال تضمین یا تعهد اخذ شده اقدام خواهد شد، در صورت وجود ظن قاچاق طبق مقررات قاچاق رفتار می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

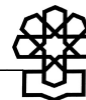
ماده ۱۷۳- هرگاه کالای ترانزیت کلاً یا جزئاً تا پایان مهلت از قلمرو گمرکی خارج یا تحویل گمرک نگردد در صورتی که سوءنیتی احراز نشود از جمله بدون دخالت ترانزیت کننده سرقت شده باشد صرفاً تضمینات مأخوذه به میزان کالای خارج نشده به درآمد دولت واریز یا برای ایفای تعهدات اقدام خواهد شد.

تبصره ۱- در صورتی که برای گمرک محرز گردد کالا به علل قوه قهریه (فورس ماژور) از بین رفته است تضمین یا تعهد مأخوذه قابل ابطال خواهد بود.

تبصره ۲- تا زمانی که اعلام جرم قاچاق یا وصول تضمین یا مطالبه تعهد، انجام نشده است ترانزیت کننده می‌تواند با پرداخت جریمه انتظامی موضوع ماده (۳۰۰) نسبت به تحویل یا خروج کالا از مرز اقدام نماید.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ماده از لایحه مشابه ماده ۱۹۱ آیین‌نامه اجرایی قانون فعلی است.
۲. منظور این ماده کالای ترانزیت خارجی است و بهتر است به جای اشاره عام به ترانزیت به ترانزیت خارجی اشاره شود.
۳. منظور از کلاً یا جزئاً شفاف نمی‌باشد که منظور برخی از بسته‌ها است یا خیر.
۴. در خصوص کالا و مهلت مشخص شده در ماده باید کالا و مهلت درج شده در پروانه، موردنظر قرار گیرد.
۵. با توجه به امکان تمدید مهلت باید مهلت تمدید شده نیز مدنظر گرفته شود.
۶. تشخیص سوءنیت با دادگاه است. بنابراین بهتر است قید سوء نیت حذف و به موارد فورس ماژور بسنده کرد.
۷. تبصره ۱ مبنی بر موارد فورس ماژور را می‌توان به‌عنوان مورد استثناء در متن ماده لحاظ کرد.
۸. تبصره (۲) می‌گوید که جرم تحقق یافته است و تا این مراحل انجام نشده، شخص می‌تواند کالا را ببرد. این امر راه را برای سوءاستفاده و تبعیض در برخورد با مردم باز می‌کند و تالی فاسد دارد. با این حال می‌توان در صورت ارائه دلایل موجه و اطمینان از سالم بودن مهر گمرکی و متعلقات کالا ضمن اخذ جریمه کالا را خارج نمود. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۲۴ - هرگاه کالای ترانزیت خارجی تا پایان مهلت پروانه و در صورت تمدید تا پایان مهلت تمدید جز به علت قوه قهریه (فورس ماژور) از قلمرو گمرکی خارج یا تحویل گمرک نگردد، کالا مصرف شده تلقی شده و تضمین‌های مأخوذه به میزان کالای خارج نشده ضبط و به درآمد دولت واریز یا حسب مورد در صورت عدم ایفای تعهدات نسبت به تنظیم صورت‌مجلس قاچاق اقدام خواهد شد.

تبصره - در مواردی که قبل از وصول تضمین، صاحب کالا یا نماینده قانونی او کالا را به گمرک مقصد ترانزیت معرفی و دلایل موجه ارائه نماید پس از بررسی مهر گمرکی الصاقی و اطمینان از سالم بودن آن‌ها، کالا مورد بازرسی قرار گرفته و چنانچه از هر لحاظ با مندرجات پروانه ترانزیت خارجی تطبیق نماید، با اخذ جریمه انتظامی حداکثر ۱۰۰,۰۰۰ ریال به تشخیص رئیس گمرک نسبت به محموله هر پروانه برای هر روز تاخیر بسنده می‌شود.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۷۴ - مسئولیت ترانزیت کننده در پرداخت جرائم متعلقه، مطالبات گمرک و مجازات‌های ناشی از عدم تحویل یا خروج کالا محدود به میزان تعهدات و یا تضمینات مأخوذه برای صدور پروانه ترانزیت خواهد بود.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در این ماده بهتر است اول به مطالبات اشاره شود و بعد جرائم و مجازات‌ها در کنار هم بیایند.
۲. در انتهای ماده لازم است ذکر شود که در هر صورت گمرک مجاز است علاوه بر تضمین نسبت به وصول مطالبات خود از راه‌های قانونی اقدام نماید. بنابراین می‌توان متن این ماده را به صورت زیر اصلاح نمود:

متن پیشنهادی دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

ماده ۱۲۵ - مسئولیت صاحب کالا یا نماینده قانونی وی و یا مسئول مستقیم وسیله نقلیه در پرداخت مطالبات گمرک، جرائم متعلقه و مجازات‌های ناشی از عدم تحویل یا خروج کالا محدود به میزان تعهدات و یا تضمین‌های مأخوذه برای صدور پروانه ترانزیت نمی باشد. در هر صورت گمرک مجاز است علاوه بر تضمین نسبت به وصول مطالبات خود از طرق قانونی اقدام نماید.

متن ماده لایحه امور گمرکی

ماده ۱۷۵ - در مواردی که بر اثر کنترل‌های گمرکی در مرز خروج کالائی اضافه یا کسر یا مغایر نسبت به پروانه گمرکی کشف شود، در صورت سالم بودن پلمپ و عدم سوء نیت اجازه تخلیه با تنظیم صورتمجلس یا خروج کالا صادر و نسبت به ابطال تضمین یا تعهد اقدام خواهد شد.

توضیحات مرکز پژوهش‌ها:

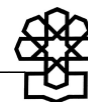
در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. بر اساس مفاد این ماده می‌توان پلمپ را باز کرد و کالایی را در آن قرار داد و آن را جایگزین کرد.
۲. طبق پاراگراف دوم بند ۶ و بند ۴ ماده ۲۹ قانون فعلی، این امر قاچاق است.
۳. این ماده راه را برای سوء جریانات و قاچاق هموار می‌سازد و پیشنهاد می‌شود که حذف شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود که این ماده حذف شود.

پیشنهاد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها

پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود.

توجه: ادامه مواد لایحه امور گمرکی در جلد دوم این گزارش مورد بررسی قرار گرفته است. به کلیه مواد پیشنهادی با رعایت تقدم و تأخر، در جلد سوم این گزارش اشاره شده است.

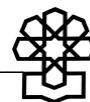

فهرست ارتباطی مواد لایحه، مواد پیشنهادی، مواد قانون و شماره صفحه (جلد اول)

شماره ماده لایحه	شماره ماده پیشنهادی	ارتباط با ماده قانون و آیین نامه فعلی	شماره صفحه بر اساس مواد لایحه
۲-۱	۱	۲۱ قانون	۶
بند الف ماده ۲	بند ۱۰ ماده ۱	بند ه ماده ۲ قانون	۷
بند ب ماده ۲	بند ۱۱ ماده ۱		۸
بند ج ماده ۲	بند ۱۶ ماده ۱	تبصره ۶ ماده ۴ آیین نامه	۸
بند د ماده ۲	بند ۴۰ ماده ۱		۹
بند ه ماده ۲	بند ۴۱ ماده ۱		۱۰
بند و ماده ۲	بند ۴۲ ماده ۱		۱۱
بند ز ماده ۲	بند ۴۵-۴۷ ماده ۱		۱۲
بند ح ماده ۲	بند ۴۹ ماده ۱	تبصره ۱ ماده ۱۸ قانون	۱۳
بند ط ماده ۲	بند ۵۴ ماده ۱	ماده ۱۰۲ آیین نامه	۱۵
بند ی ماده ۲	بند ۵۷ ماده ۱		۱۵
بند ک ماده ۲	حذف		۱۶
بند ل ماده ۲	بند ۶۳ ماده ۱		۱۷
بند م ماده ۲	حذف		۱۸
بند ن ماده ۲	بند ۶۴ ماده ۱	تبصره ۱ ماده ۱۴ قانون	۱۸
بند س ماده ۲	بند ۷۶ ماده ۱		۱۹
بند ع ماده ۲	بند ۸۲ ماده ۱		۲۰
بند ف ماده ۲	حذف		۲۱
بند ص ماده ۲	بند ۱۰۴ ماده ۱		۲۱
بند ق ماده ۲	بند ۸۶ ماده ۱		۲۲
بند ر ماده ۲	بند ۹۹ ماده ۱		۲۳
بند ش ماده ۲	حذف		۲۴
بند ت ماده ۲	بند ۱۰۸ ماده ۱		۲۴
-	بندهای دیگر مورد نیاز در تعاریف		۲۶
۴-۳	۳	ماده ۱ و ۲ آیین نامه	۳۱
۵	۶	تبصره ۲ ماده ۱۴ قانون	۳۲
۶	حذف		۳۳
۷	۷		۳۴
۸	۸	ماده ۱۴ قانون	۳۴

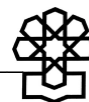
شماره ماده لایحه	شماره ماده پیشنهادی	ارتباط با ماده قانون و آیین نامه فعلی	شماره صفحه بر اساس مواد لایحه
۹	۹	تبصره ماده ۱۵ قانون	۳۵
۱۰	۱۰	ماده ۴ آیین نامه	۳۶
۱۱	۱۱	ماده ۶ و ۱۲ آیین نامه	۳۸
۱۲	۱۲	ماده ۶ آیین نامه	۴۰
۱۳-۱۴-۱۵	۱۳	ماده ۳۹۴ آیین نامه	۴۱
۱۶	حذف		۴۲
۱۷	۲۲۹		۴۲
۱۸	۲۳۰		۴۳
۱۹	حذف		۴۴
۲۰	۱۴	مواد ۵۴ تا ۵۸ آیین نامه	۴۴
۲۱	۱۵		۴۵
۲۲	۱۶		۴۵
۲۳	حذف		۴۶
۲۴	بند ۹۳ ماده ۱		۴۶
۲۵	حذف	۱۵ آیین نامه	۴۷
۲۶	۱۷		۴۸
۲۷	۱۸		۴۹
۲۸	۱۹	ماده ۵۶ قانون	۵۰
۲۹-۳۶	۲۰	ماده ۱۰ قانون	۵۱
۳۰-۳۱-۳۲-۳۳	۲۱	ماده ۱۱ قانون و ماده ۱۲۱ آیین نامه	۵۳
۳۴	۲۳		۵۶
۳۵	۲۲		۵۷
۳۷	بندهای ۷۳-۸۳-۱۰۹-۶۰ ماده ۱		۵۸
۳۸	۲۴		۶۰
۳۹	۲۵	۲۱۳ آیین نامه	۶۱
۴۰	بندهای ۸۴-۷۷-۶۹ ماده ۱		۶۲
۴۱	۲۶		۶۳
۴۲	۲۷		۶۵
۴۳	۲۸		۶۵
۴۴	۲۹		۶۶

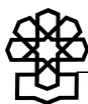
شماره ماده لایحه	شماره ماده پیشنهادی	ارتباط با ماده قانون و آیین نامه فعلی	شماره صفحه بر اساس مواد لایحه
۴۵	۳۰		۶۶
۴۶	۳۱		۶۷
۴۷	۳۲		۶۸
۴۸	۳۳		۶۸
۴۹	۳۴		۶۸
۵۰	بندهای ۱۴-۱۷ ماده ۱		۶۹
۵۶-۵۱	ماده ۳۵ و بند ۴۸ ماده ۱		۷۰
۱۱۹-۵۴-۵۲	۳۶	ماده ۹۷ آیین نامه	۷۲
۵۲	۳۷		۷۳
۵۵	۴	ماده ۶ قانون	۷۳
۵۷	۱۵۴	ماده ۵۳ قانون	۷۴
۵۸	۸۴-۸۳	۳۹۲ و ۳۹۶ آیین نامه	۷۵
۵۹	۲۸	۳۹۳ آیین نامه	۷۶
۸۷-۸۶-۶۰	۶۳-۶۰-۵۹	ماده ۴۷ و ۴۹ قانون و ماده ۶۵ و ۶۶ آیین نامه	۷۷
۶۱	۲۸۶		۷۹
۶۲	۲۸۷		۸۰
۶۳	۳۹	ماده ۲۹ آیین نامه	۸۱
۶۴	۴۰	ماده ۳۰ آیین نامه	۸۲
۶۵	۴۱	ماده ۳۲ آیین نامه	۸۳
۶۶	۴۲	ماده ۳۳ آیین نامه	۸۵
۶۷	۴۳	ماده ۳۴ آیین نامه	۸۶
۶۸	۴۴	ماده ۳۵ آیین نامه	۸۷
۶۹	۴۵	ماده ۳۶ آیین نامه	۸۸
۷۰	۴۶	ماده ۳۷ آیین نامه	۹۰
۷۱	۴۷	ماده ۳۸ آیین نامه	۹۱
۷۲	۴۸	ماده ۳۹ آیین نامه و ماده ۲۹ قانون	۹۳
۷۳	۴۹	تبصره ماده ۳۹ آیین نامه	۹۴
۷۴	۵۰	ماده ۴۱ آیین نامه	۹۵
۷۵	۲۸۵	ماده ۴۲ آیین نامه	۹۵
۷۹-۷۶	۵۱	ماده ۵۹ آیین نامه	۹۶

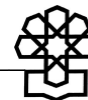
شماره ماده لایحه	شماره ماده پیشنهادی	ارتباط با ماده قانون و آیین نامه فعلی	شماره صفحه بر اساس مواد لایحه
۷۷	حذف	تبصره ۶ ماده ۴ آیین نامه	۹۷
۹۵-۷۸	۵۳-۵۲	ماده ۲۲ قانون و ماده ۶۴ آیین نامه	۹۸
۸۰	۵۴	ماده ۵۹ آیین نامه	۱۰۰
۸۱	۵۵	ماده ۶۰ آیین نامه	۱۰۲
۸۲	۵۷		۱۰۳
۸۴-۸۳	۵۸	ماده ۴۶ قانون و ماده ۹۲ آیین نامه	۱۰۴
۸۵	بند ۱۸ ماده ۱		۱۰۵
۸۸	۶۵	تبصره ۳ ماده ۲۲ قانون و ماده ۷۲ آیین نامه	۱۰۶
۸۹	۶۴		۱۰۷
۹۲-۹۰	۶۲	تبصره ۱ ماده ۶۷ و ماده ۶۶ آیین نامه	۱۰۷
۹۱	۶۱	ماده ۴۸ قانون و ماده ۶۸ آیین نامه	۱۰۹
۹۳	۶۶		۱۱۰
۹۴	۶۷		۱۱۱
۹۶	۶۸		۱۱۱
۹۷	حذف		۱۱۲
۹۸	۵۶		۱۱۳
۹۹	۶۹		۱۱۴
۱۰۰	۷۰		۱۱۵
۱۰۱	۷۱	ماده ۱۵ قانون	۱۱۶
۱۰۲	۷۲		۱۱۷
۱۰۳	۷۳	تبصره ماده ۹۳ آیین نامه	۱۱۸
۱۰۵-۱۰۴	۷۴	ماده ۲۰ قانون و مواد ۹۴ و ۹۵ آیین نامه	۱۱۹
۱۰۶	۷۵	ماده ۹۵ آیین نامه	۱۲۱
۱۰۷	۷۶	ماده ۲۱۴ آیین نامه	۱۲۲
۱۰۸	حذف		۱۲۳
۱۰۹	۷۷		۱۲۳
۱۱۰	حذف		۱۲۴
۱۱۱	۷۸	ماده ۹۸ آیین نامه	۱۲۵
۱۱۲	حذف	ماده ۹۹ آیین نامه	۱۲۶
۱۱۳	۷۹	ماده ۱۰۰ آیین نامه	۱۲۷

شماره ماده لایحه	شماره ماده پیشنهادی	ارتباط با ماده قانون و آیین نامه فعلی	شماره صفحه بر اساس مواد لایحه
۱۱۴-۱۱۵	۸۰	ماده ۸ قانون	۱۲۹
۱۱۶-۱۱۷	۸۱	ماده ۲۱ قانون	۱۳۱
۱۱۸	۸۲	ماده ۱۰۴ آیین نامه	۱۳۲
۱۲۰-۱۲۱	حذف	ماده ۱۰۱ آیین نامه	۱۳۴
۱۲۲	۸۵	مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ آیین نامه	۱۳۵
۱۲۳	۸۶	مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ آیین نامه	۱۳۶
۱۲۴	۸۷	ماده ۱۰۸ آیین نامه	۱۳۷
۱۲۵	۸۸	ماده ۱۱۲ آیین نامه	۱۳۸
۱۲۶	ماده ۲- بند ۳۹ ماده ۱	ماده ۱۹ قانون	۱۳۹
۱۲۷	بند ۱۱۲ ماده ۱	ماده ۱ آیین نامه	۱۴۰
۱۲۸	۵	ماده ۵۰ قانون	۱۴۱
۱۲۹	بند ۱۱۵ ماده ۱		۱۴۳
۱۳۰	۸۹	مواد ۱۴۷ تا ۱۵۱ قانون	۱۴۴
۱۳۱	حذف	تبصره ماده ۱۳۴ آیین نامه	۱۴۷
۱۳۲	۹۰	تبصره ماده ۱۳۵ آیین نامه	۱۴۷
۱۳۳	۹۱	تبصره ماده ۱۳۴ آیین نامه و تبصره ۲ ماده ۱۴۸ آیین نامه و بند ج تبصره ماده ۱۳۵ آیین نامه	۱۴۸
۱۳۴	۹۲	ماده ۱۳۶ آیین نامه	۱۴۹
۱۳۵	۹۳	ماده ۱۳۸ آیین نامه	۱۵۰
۱۳۶	۹۴	مواد ۱۳۹ تا ۱۴۳ آیین نامه	۱۵۰
۱۳۷	۹۵		۱۵۲
۱۳۸	۹۶	بند ۷ ماده ۲۹ قانون	۱۵۳
۱۳۹	بند ۹۱ و ۱۱۴ ماده ۱		۱۵۴
۱۴۰	۹۷		۱۵۵
۱۴۱	۹۸		۱۵۶
۱۴۲	۹۹		۱۵۷
۱۴۳	۱۰۰		۱۵۸
۱۴۴	۱۰۱		۱۵۹
۱۴۵	۱۰۲		۱۶۰
۱۴۶	۱۰۳	ماده ۱۵۲ آیین نامه	۱۶۰

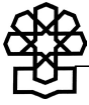

شماره ماده لایحه	شماره ماده پیشنهادی	ارتباط با ماده قانون و آیین نامه فعلی	شماره صفحه بر اساس مواد لایحه
۱۴۷	۱۰۴	ماده ۱۵۴ آیین نامه	۱۶۱
۱۴۸	۱۰۵	مواد ۱۵۸ و ۱۶۰ آیین نامه	۱۶۲
۱۴۹	۱۰۶	ماده ۱۵۹ آیین نامه	۱۶۳
۱۵۰-۱۵۴	۱۰۷	مواد ۱۶۰ و ۱۶۹ آیین نامه	۱۶۳
۱۵۱	۱۰۸	ماده ۱۶۴ آیین نامه	۱۶۴
۱۵۲	۱۰۹	ماده ۱۶۵ آیین نامه	۱۶۵
۱۵۳	۱۱۰	ماده ۱۶۶ آیین نامه	۱۶۶
۱۵۵	۱۱۱	ماده ۱۷۰ آیین نامه	۱۶۷
۱۵۶	بند ۳۱ ماده ۱	ماده ۱۷۲ آیین نامه	۱۶۸
۱۵۷	۱۱۸		۱۶۸
۱۵۸	۱۱۷		۱۶۹
۱۵۹	۱۱۲		۱۷۰
۱۶۰-۱۶۲	۱۱۴	ماده ۱۸۰ آیین نامه	۱۷۱
۱۶۱	۱۱۳		۱۷۳
۱۶۳	۱۲۶	تبصره ۲ ماده ۱۷۴ آیین نامه	۱۷۴
۱۶۴	حذف		۱۷۵
۱۶۵	۱۱۵	ماده ۱۸۳ آیین نامه	۱۷۶
۱۶۶	حذف	ماده ۳۹۶ آیین نامه	۱۷۶
۱۶۷	۱۱۶	ماده ۱۸۹ آیین نامه	۱۷۷
۱۶۸	۱۱۹	ماده ۱۸۵ آیین نامه	۱۷۸
۱۶۹	۱۲۰		۱۷۹
۱۷۰	۱۲۱	ماده ۱۸۷ آیین نامه	۱۸۰
۱۷۱	۱۲۲	ماده ۱۸۶ آیین نامه	۱۸۱
۱۷۲	۱۲۳	ماده ۱۸۸ آیین نامه	۱۸۱
۱۷۳	۱۲۴	ماده ۱۹۱ آیین نامه	۱۸۲
۱۷۴	۱۲۵		۱۸۳
۱۷۵	حذف	بند ۶ ماده ۲۹ قانون	۱۸۴

منابع و مأخذ

۱. آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی، مصوب ۱۳۵۱/۱/۲۰ کمیسیون داریایی مجلس شورای ملی، همراه با آخرین اصلاحات تا پایان سال ۱۳۷۶.
۲. بنایی، رضا، آشنایی با مقررات و ترخیص کالا، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۸۱.
۳. بنایی، رضا، قانون امور گمرکی آیین‌نامه اجرایی آن با آخرین اصلاحات به همراه تفسیر مواد، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۸۱.
۴. صادقی یارندی، سیفا... و طارم‌سری، مسعود، فرهنگ توصیفی اصطلاحات تجارت بین‌الملل و سازمان جهانی تجارت WTO، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۸۵.
۵. صورتجلسات مربوط به هفتاد جلسه کارگروه دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در مورد «بررسی لایحه امور گمرکی» از تاریخ ۱۳۸۳/۱۲/۱۷ الی ۱۳۸۴/۱۱/۲۴.
۶. قانون امور گمرکی، مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ مجلس شورای ملی، همراه با آخرین اصلاحات تا پایان سال ۱۳۷۶.
۷. قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی مصوب مجلس شورای ملی ۱۳۴۳/۷/۲۱.
۸. قانون مقررات صادرات و واردات و آیین‌نامه اجرایی آن به ضمیمه جداول مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۸۵، اداره کل مقررات صادرات و واردات وزارت بازرگانی، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، فروردین ۱۳۸۵.
۹. قانون مقررات صادرات و واردات و آیین‌نامه اجرایی آن به ضمیمه جداول مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۸۶، اداره کل مقررات صادرات و واردات وزارت بازرگانی، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، خرداد ۱۳۸۶.
۱۰. لایحه امور گمرکی (جلد اول)، از ماده ۱ تا ماده ۱۷۵، دوره هفتم، سال اول، شماره ثبت ۲۸۰، شماره چاپ ۵۱۶، تاریخ چاپ ۱۳۸۳/۹/۲۵، مجلس شورای اسلامی.
۱۱. لایحه امور گمرکی (جلد دوم)، از ماده ۱۷۶ تا آخر، دوره هفتم، سال اول، شماره ثبت ۲۸۰، شماره چاپ ۵۱۶، تاریخ چاپ ۱۳۸۳/۹/۲۵، مجلس شورای اسلامی.
۱۲. لایحه امور گمرکی (جلد سوم)، سوابق، دوره هفتم، سال اول، شماره ثبت ۲۸۰، شماره چاپ ۵۱۶، تاریخ چاپ ۱۳۸۳/۹/۲۵، مجلس شورای اسلامی.
۱۳. لایحه قانونی محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایرانی و خارجی مصوب شورای انقلاب ۱۳۵۹/۳/۲۸.
14. "Basic Instruments and Selected Documents" The contracting Parties to the General Agreement on Tariffs and Trade, Geneva, March 1969.
15. "Customs Law of the Peoples Republic of China", Adopted on January 22, 1987 at the 19th session of the Standing Committee of the 6th National Peoples Congress.
16. "The Costoms Law of the Republic of Indonesia" Number 10 of 1995 By the Grade of God Alimighty the President of the Republic of INDONESIA. (http://www.bc.co.id/kepabeanan_10_1995_eng.htm).
17. "The Customs and Excise Law of the New Zealand", Be It Enacted by the Parliament of New Zealand, 4 june 1996.
18. "the Customs Code of the Republic of Belarus" Accepted by the National Assembly

- of the Republic of Belarus on December 20,1997.
19. "The Customs Law of the Democratic Peoples Republic of Korea" ,Adopted and Amended by decree No.2468 of the presidium of the supreme peoples Assembly on July 26,2001. (<http://www.kcckp.net/en/trade/trade-rule.php?12>).

شماره مسلسل: ۷۴۷۸-۱

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «لایحه امور گمرکی» (بررسی مواد لایحه
جلد اول - ویرایش اول)

Report Title: Investigation about the Customs Bill

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه بازرگانی) و مطالعات حقوقی

تهیه و تدوین: کارگروه امور گمرکی دفتر مطالعات اقتصادی

تنظیم و جمع‌بندی: سعید غلامی باغی

ناظر علمی: فتح‌الله تازی

متقاضی: کمیسیون اقتصادی

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آن‌ها:

۱. گمرک (Customs)

۲. قانون (Law)

۳. لایحه (Bill)

۴. صادرات (Export)

۵. واردات (Import)

منابع و مأخذ تهیه گزارش:

در انتهای گزارش درج شده است

تاریخ انتشار: ۱۳۸۶/۶/۳۱